

Euroopan unionin virallinen lehti

Suomenkielinen laitos

Tiedonantoja ja ilmoituksia

55. vuosikerta

11. tammikuuta 2012

<u>Ilmoitusnumero</u>	Sisältö	Sivu
	I Päätöslauseimat, suositukset ja lausunnot	
	PÄÄTÖSLAUSELMAT	
	Alueiden komitea	
	92. täysistunto 11. ja 12. lokakuuta 2011	
2012/C 9/01	Alueiden komitean päätöslauselma aiheesta "Durbanissa pidettävä Yhdistyneiden Kansakuntien 17. ilmastonmuutoskonferenssi"	1
	LAUSUNNOT	
	Alueiden komitea	
	92. täysistunto 11. ja 12. lokakuuta 2011	
2012/C 9/02	Alueiden komitean lausunto aiheesta "Sosiaalista asuntotarjontaa koskevan eurooppalaisen toimintaohjelman kehittäminen"	4
2012/C 9/03	Alueiden komitean lausunto aiheesta "Alueellinen yhteistyö Välimerellä – Adrian- ja Joonianmeren makroalue"	8
2012/C 9/04	Alueiden komitean lausunto aiheesta "Järkevä sääntely"	14
2012/C 9/05	Alueiden komitean lausunto aiheesta "Eurooppalaisia pk-yrityksiä tukevan small business act -aloitteen uudelleentarkastelu"	18

FI
**Hinta:
4 EUR**

(jatkuu kääntöpuolella)

<u>Ilmoitusnumero</u>	Sisältö (jatkuu)	Sivu
2012/C 9/06	Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Taloudellisen ja sosiaalisen kasvun erojen vähentämiseen tähtäävien jäsenvaltio- ja unionitason toimien välinen täydentävyys”	23
2012/C 9/07	Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Globalisaation aikakauden yhdenmety teollisuuspolitiikka – kilpailukyky ja kestävyys keskeiselle sijalle”	29
2012/C 9/08	Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Resurssitehokas Eurooppa – Eurooppa 2020 -strategian lippulaivahanke”	37
2012/C 9/09	Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Yleishyödyllisiä taloudellisia palveluja koskevien EU:n valtiontukisääntöjen uudistus”	45
2012/C 9/10	Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Paikallis- ja alueviranomaisten rooli Eurooppa 2020 -strategian tavoitteiden saavuttamisessa”	53
2012/C 9/11	Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Strategia perusoikeuskirjan panemiseksi tehokkaasti täytäntöön”	61
2012/C 9/12	Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Euroopan sähköisen hallinnon toimintasuunnitelma 2011–2015”	65
2012/C 9/13	Alueiden komitean lausunto aiheesta ”EU:n alue- ja paikallishallinnon henkilöstön liikkuvuus Euroopassa ja kansainvälisellä tasolla”	71
2012/C 9/14	Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Urheilun eurooppalaisen ulottuvuuden kehittäminen”	74

I

(Päätöslauselmat, suositukset ja lausunnot)

PÄÄTÖSLAUSELMAT

ALUEIDEN KOMITEA

92. TÄYSISTUNTO 11. JA 12. LOKAKUUTA 2011

Alueiden komitean päätöslauselma aiheesta ”Durbanissa pidettävä Yhdistyneiden Kansakuntien 17. ilmastonmuutoskonferenssi”

(2012/C 9/01)

ALUEIDEN KOMITEA

Ilmastonmuutos ei ole väistynyt; valtiotasoa alemmat hallintotasot ovat edelleen sitoutuneita

1. muistuttaa, että tieteelliset todisteet ilmastonmuutoksesta ja sen seurauksista ovat kiistattomat ja että näin ollen on välttämätöntä hyväksyä viipymättä oikea-aikaisia, koordinoituja, kunnianhimoisia ja sitovia toimia kansainvälisellä tasolla, jotta voidaan vastata tähän maailmanlaajuiseen haasteeseen.

2. kehottaa eurooppalaisia ja kansainvälisiä johtajia keskittymään vastaisuudessa ilmastonmuutoksen hillitsemiseen ja siihen sopeutumiseen sekä osoittamaan tarvittavat voimavarat näiden tavoitteiden saavuttamiseen julkisen talouden velkakriisistä huolimatta. Tässä yhteydessä komitea korostaa, että perusrakenteisiin investoiminen ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja siihen sopeutumiseksi sekä yleinen siirtyminen ympäristöystävälliseen talouteen saattaa hyvinkin olla ainoa keino nykyisten ongelmien ratkaisemiseksi.

3. vahvistaa sitoutumisensa kunnianhimoisiin tavoitteisiin ja toimenpiteisiin maapallon lämpenemisen rajoittamiseksi enintään kahteen celsiusasteeseen, minkä se ilmaisi jo Cancúnin ilmastokokouksesta antamassaan päätöslauselmassa sekä kansainvälisestä ilmastopolitiikasta vuonna 2010 antamassaan lausunnossa. Lisäksi komitea viittaa neuvoston päätelmiin.⁽¹⁾

4. korostaa, että johdonmukaisesti unionin sitoumusten kanssa Durbanissa on erittäin tärkeää saada aikaan kansainvälisesti oikeudellisesti sitova, Kioton pöytäkirjaa seuraava Yhdistyneiden Kansakuntien alainen sopimus, ja kehottaa

varmistamaan, että kansainvälinen sopimus rakentuu Cancúnin konferenssissa saavutettuihin edistysaskeliin: Cancúnissa tunnustettiin valtiotasoa alempien hallintotasojen ratkaiseva rooli ja kehoitettiin ryhtymään paikallis- ja aluetason toimenpiteisiin vähähiilisen, ympäristöystävällisen talouden rakentamiseksi sekä tuettiin tällaista toimintaa.

5. katsoo, että sen lisäksi että tarvittavat investoinnit auttavat hillitsemään ilmastonmuutosta, ne myös edistävät merkittävästi kestäväpohjaisen talouskasvun syntymistä Euroopassa, luovat uusia työpaikkoja, tuovat erittäin tarpeellisia tuloja ja auttavat siten vähentämään julkista velkaa.

6. on siksi tyytyväinen Euroopan komission yhteisen tutkimuskeskuksen oikein ajoitettuun raporttiin⁽²⁾, jossa kehoitetaan toteuttamaan jatkuvia poliittisia toimia ja pitkän aikavälin investointiohjelmia vähähiilisen sähköntuotannon edistämiseksi, jotta kasvihuonekaasupäästöjä voidaan vähentää merkittävästi.

7. kehottaa tässä yhteydessä osapuolia käynnistämään ilmastorahaston ja sopeutumiskomitean toiminnan, kuten Cancúnin huippukokouksessa sovittiin, ja varmistamaan, että kansalaisyhteiskunta ja paikallis- ja alueviranomaiset voivat käyttää niitä helposti.

8. kannattaa kunnianhimoista tavoitetta nostaa ilmaston hyväksi käytettävien varojen osuus ainakin 20 prosenttiin EU:n vuoden 2013 jälkeisessä monivuotisessa rahoituskehiksessä ja kehottaa kansainvälisiä johtajia ryhtymään vastaaviin toimenpiteisiin.

⁽¹⁾ Neuvoston 14. maaliskuuta 2011 antamat päätelmät Cancúnin ilmastokokouksen jatkotoimista ja hallitustenvälisen ilmastonmuutospaneelin 9. toukokuuta 2011 julkaistu erityisraportti uusiutuvista energialähteistä ja ilmastonmuutoksen hillinnästä.

⁽²⁾ **LONG-TERM TREND IN GLOBAL CO₂ EMISSIONS** (Globaalien hiilidioksidipäästöjen pitkän aikavälin suuntaus) – Euroopan komission yhteisen tutkimuskeskuksen ja Alankomaiden ympäristöarviointiviraston (PBL) yhteinen raportti, 2011.

Kumppanuuden voima

9. toteaa, että maailmanlaajuiset ilmastonmuutostavoitteet voidaan toteuttaa yhtäältä vain, jos tulevat päästövähennykset jakautuvat yhdenvertaisesti koko kansainvälisessä yhteisössä niin, että maiden ja alueiden erilaiset valmiudet ja lähtötilanteet otetaan asianmukaisesti huomioon, ja toisaalta vain, jos saavutetaan maailmanlaajuinen yhteisymmärrys määrätietoista toimista ja sitä tukevista yhteisistä säännöllisen tarkkailun, raportoinnin ja todentamisen perusvaatimuksista. Komitea kannattaa kaupunginjohtajien Meksikossa tekemää ilmastopimusta (*Mexico City Pact*) sekä kaupunkien ilmastorekisterin (*Carbonn Cities Climate Registry*) käyttöönottoa valtiotasoa alempien hallintotasojen kansainvälisenä vastauksena ilmastonmuutosta koskevien tarkkailu-, raportointi- ja todentamistoimenpiteiden toteuttamiseen.

10. kannattaa varauksetta paikallis- ja aluehallintojen tunnustamista keskeisiksi "valtiollisiksi sidosryhmäksi" Cancúnin COP16-kokouksessa päätettyjen maailmanlaajuisen ilmastotoimenpiteiden yhteydessä ja kehottaa antamaan niille vastaavan aseman Kioton pöytäkirjan jälkeisessä sopimuksessa. Komitea kehottaa siksi osoittamaan niille tarvittavat resurssit sekä varmistamaan niiden toiminta- ja rahoitusmahdollisuudet.

11. kehottaa huomioimaan ilmastopoliittiset tavoitteet sosiaalisessa kehityksessä mahdollisimman varhaisessa vaiheessa tarjoamalla taloudellista tukea, luomalla ilmastokumppanuuksia sekä huolehtimalla inhimillisen pääoman ja taitotiedon kehittämisestä vähähiilisen talouskasvun synnyttämiseksi, aavikoitumisen torjumiseksi ja kestävyysperiaatteiden mukaisen metsänhoidon kehittämiseksi. Komitea kehottaa tässä yhteydessä ryhtymään lisätoimenpiteisiin metsäkadosta ja metsien tilan heikkenemisestä aiheutuvien päästöjen vähentämishojelman (REDD+) panemiseksi täytäntöön.

12. toteaa, että kaupunkialueet tuottavat 75 prosenttia hiilidioksidipäästöistä, ja korostaa, että tehokas maailmanlaajuinen toiminta edellyttää paikallis-, alue-, valtio- ja ylikansallisilla hallintotasolla toteutettavien toimenpiteiden koordinoimista toissijaisuusperiaatteen pohjalta. Komitea korostaa tässä yhteydessä, että EU:n alueiden komitean ehdottama "Eurooppa 2020 -strategiaa koskeva alue- ja paikallisviranomaisten alueellinen sopimus" on erittäin tärkeä väline ilmastonmuutoksen torjunnassa.

13. kehottaa kaikkia valtiotasoa alempia hallintotasoja kaikkialla maailmassa panostamaan ilmastonmuutoksen torjuntaan, valistamaan väestöä, hankkimaan kansalaisilta poliittista tukea, lisäämään sitoutumista prosessiin, edistämään liike-elämän investointeja ja uusia liiketoimintamalleja, mobilisoimaan rahoituslähteitä sekä motivoimaan tuottajia ja kuluttajia muuttamaan käyttäytymistään resurssitehokkaan yhteiskunnan ja entistä ilmastoystävällisemmän talouden luomiseksi.

14. korostaa niiden eurooppalaisten kuntien ja alueiden ponnistuksia, jotka ovat ottaneet käyttöön paikallisia ja alueellisia ilmasto- ja energiastategioita erityisine ilmastonmuutoksen hillitsemistavoitteineen ja jotka ovat esimerkiksi allekirjoittaneet kaupunginjohtajien ilmastopimustuksen, jonka tavoitteena on hiilidioksidipäästöjen vähentäminen ainakin 20 prosenttia vuoteen 2020 mennessä.

15. korostaa myös saarialueiden ponnistuksia, sillä ne ovat osana saarten sopimusta sitoutuneet laatimaan energia-alan toimintasuunnitelman, jonka tavoitteena on saavuttaa ja jopa ylittää EU:n tavoitteet kestävästä energiahuollosta ja ilmastonmuutoksen torjunnasta alalla.

16. katsoo, että EU:n paikallis- ja alueviranomaisten asiantuntemus tällä alalla olisi saatettava muualla maailmassa toimivien paikallis- ja aluehallintojen ulottuville.

17. palauttaa mieliin Yhdysvaltojen kaupunginjohtajien kokouksen kanssa allekirjoitetun yhteisymmärryspöytäkirjan ja vahvistaa sitoumuksensa jatkaa transatlanttisen yhteistyön kehittämistä tällä alalla. Komitea on lisäksi valmis harkitsemaan vastaavatyypistä yhteistyötä kumppanien kanssa muualla maailmassa.

18. pitää täysin oleellisena tietoisuuden lisäämistä maapallon ilmaston lämpenemisen aiheuttamista haasteista sekä kansalaisten osallistumista uusiutuvan energian edistämishojelmiin. Näiden ohjelmien onnistuminen vaatii kansalaisten tietoisuutta sekä sitoutumista, mutta myös laajaa tiedottamista, jonka avulla julkinen mielipide voidaan mobilisoida mahdollisimman laajasti. Hyvänä esimerkkinä voi olla kansalaisten osallistuminen uusiutuvien energialähteiden edistämiseen tähtääviin ohjelmiin aikaisessa vaiheessa.

Kohti kestävyysperiaatteen mukaista maailmaa

19. korostaa, että visio resurssitehokkaasta ja vähähiilisestä taloudesta vaatii uutta teollista vallankumousta, jossa ovat mukana kaikki hallintotasot, yksilöt, yritykset, korkeakoulut ja tutkimuskeskukset, ja kannustaa näitä toimijoita jakamaan ajatuksia ja kokemuksia yli valtioiden rajojen, jotta edistetään alhaalta ylöspäin suuntautuvaa lähestymistapaa.

20. kehottaa valtavirtaistamaan ympäristöpolitiikan ja ilmastonmuutostoimien painopisteet osaksi muita politiikanaloja, jotta voidaan maksimoida niiden keskinäiset synergiaedut ja havaita, että samoilla toimenpiteillä voidaan ja pitäisi tavoitella monenlaisia toisiaan täydentäviä tavoitteita.

21. korostaa, että ilmastonmuutoksen hillitsemiseen ja siihen sopeutumiseen on sovellettava kokonaisvaltaista lähestymistapaa. Tämä vaatii muutoksia useilla aloilla, kuten liikkuvuudessa, rakentamisessa, elintarvikealalla, jätehuollossa, tuotteiden kierrättämisessä ja uusiokäytössä, maankäytössä ja kaupunkitilojen käytössä; taloudellisia kannustimia vähähiilisten investointien edistämiseksi; uutta keskittymistä tuotteiden ja palveluiden ekologiseen jalanjälkeen niiden koko elinkaaren aikana sekä kestävyysperiaatteen mukaisten käyttäytymismallien sisällyttämistä opetukseen ja koulutukseen.

22. kehottaa osapuolia kiinnittämään nykyistä enemmän huomiota ilmastoalan tutkimus- ja innovaatiotoimintaan ja -ohjelmiin sekä jäsenvaltioita varmistamaan, että kaikilla valtiotasoa alemmilla hallintotasolla on riittävästi taloudellisia resursseja, jotta ne kykenevät vastaamaan tähän haasteeseen.

23. kehottaa siksi luomaan asianmukaiset perusedellytykset, jotta energiainfrastruktuuriin tarvittavat muutokset voidaan toteuttaa nopeasti ja niin sanotut älykkäät sähköverkot kehittää niin, että esimerkiksi paikallistilanteesta riippuen yksittäiset kotitaloudet, pienet ja keskiuuret yritykset, paikallisviranomaiset ja osuuskunnat voivat itse tuottaa ympäristöystävällistä energiaa ja jakaa sitä keskenään alueilla. Komitea kehottaa Euroopan komissiota kutsumaan kokoon paikallis- ja alueviranomaisille ja asianomaisille sidosryhmille tarkoitetun erityisen konferenssin muutoksen käynnistämiseksi EU:n energiantuotannossa ja -jakelussa ja tarjoamaan siten kehyksen, jota myös muut voivat soveltaa.

24. kannattaa päästökauppajärjestelmiä keinona puuttua ilmastomuutokseen ja kehottaa EU:n jäsenvaltioita käyttämään EU:n päästökauppajärjestelmästä saamansa tulot täysimääräisesti hiilidioksidipäästöjen vähentämiseen tähtäävän tutkimuksen ja ympäristöystävällisten investointien tukemiseen.

AK Durbanissa

25. muistuttaa, että ollakseen uskottava muutosta ajava voima EU:n on näytettävä esimerkkiä muun muassa omaksuamalla ja panemalla täytäntöön kunnianhimoisia ja sitovia tavoitteita, kuten on tehty hiilidioksidipäästöjen vähentämisen, uusiutuvan energian ja energiatehokkuuden osalta.

26. katsoo, että Cancúnissa saaduissa tuloksissa annetaan tehtävä myös alue- ja paikallistasolle, ja ottaa asiassa vastuun.

27. tarjoaa erityisasiantuntemuksensa ja osaamisensa Durbanin neuvotteluprosessin käyttöön ja tarjoutuu osallistumaan aktiivisesti sen muotoiluun.

28. odottaa, että sitä kuullaan säännöllisesti Euroopan ja kansainvälisen tason ilmastoneuvotteluihin liittyvistä kysymyksistä, ja pyrkii siksi tekemään tiivistä yhteistyötä Euroopan komission, parlamentin ja neuvoston kanssa.

29. kehottaa asianomaisia osapuolia varmistamaan Durbanin ilmastokonferenssissa ja Rio+ 20-konferenssissa tehtävien päätösten johdonmukaisuuden.

30. antaa puheenjohtajansa tehtäväksi toimittaa tämä päätöslauselma Eurooppa-neuvoston puheenjohtajalle, Euroopan parlamentille, Euroopan komissiolle, EU:n neuvoston puheenjohtajavaltiolle Puolalle sekä ilmastomuutosta koskevasta Yhdistyneiden Kansakuntien puitesopimuksesta vastaavalle taholle.

Bryssel 12. lokakuuta 2011

*Alueiden komitean
puheenjohtaja*
Mercedes BRESSO

LAUSUNNOT

ALUEIDEN KOMITEA

92. TÄYSISTUNTO 11. JA 12. LOKAKUUTA 2011

Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Sosiaalista asuntotarjontaa koskevan eurooppalaisen toimintaohjelman kehittäminen”

(2012/C 9/02)

ALUEIDEN KOMITEA

- kehottaa jäsenvaltioita varmistamaan, että kaikki kansalaiset pystyvät kustantamaan itselleen asunnon. Tätä varten vuokrankorotuksissa on noudatettava objektiivista järjestelmää, joka hillitsee kiinteistöihin nousua, ja lisäksi on mukautettava veropolitiikkaa keinottelun suitsemiseksi.
- pitää tervetulleena, että komissio on alueiden komitean aikaisempien vaatimusten mukaisesti esittänyt 19. syyskuuta 2011 uuden lähestymistavan ilmoitusvelvollisuudesta vapautettujen yleisen taloudellisen edun mukaisten paikallis- ja sosiaalipalvelujen – mm. sosiaalisen asuntotarjonnan – soveltamisalan laajentamiseksi. Komitea muistuttaa, että on jäsenvaltioiden ja alue- ja paikallisyhteisöjen tehtävä määrittellä yleishyödylliset palvelut sosiaalisen asuntopolitiikan alalla sekä se, miten niitä tarjotaan. Komitea korostaa lisäksi, että komissio ei ole toimivaltainen määrittelemään sosiaalisin perustein tarjottavien asuntojen myöntämisperusteita eikä niitä kotitalouksien ryhmiä, joiden sosiaalisia perusteita markkinavoimat eivät yksin pysty täyttämään.
- toivoo siksi, että sääntöjä, joilla asuntojen energiasaneerauksille annetaan oikeus EU:n rakennerahastojen tukeen sosiaalisen yhteenkuuluvuuden perusteella, jatkettaisiin siten, että jokaisella alueella olisi enemmän harkintavaltaa sen suhteen, kuinka paljon varoja toimenpiteeseen myönnetään. Rakennerahastojen yhteydessä on toteutettava tehokkaasti kumppanuusperiaatetta ja jäsenvaltioita on kannustettava tekemään yhteistyötä paikallis- ja alueviranomaisten kanssa ensisijaisia tavoitteita määriteltäessä ja rahastovarojen käytöstä päätettäessä.
- korostaa, että sopimattomat asuinolot vaikuttavat merkittäväällä tavalla terveyteen ja että asuntojen laadun parantaminen auttaa ehkäisemään kielteisiä terveysvaikutuksia, joita asukkaille aiheutuu liian ahtaasta, kosteasta, kylmästä tai huonosti ilmastoidusta asunnosta. Lisäksi asunnottomuus aiheuttaa stressiä ja pahoinvointia ja vaikuttaa haitallisesti yksilöiden, perheiden ja yhteisön elämänlaatuun, terveyteen ja hyvinvointiin.

Esittelijä Alain HUTCHINSON (BE,PSE), Brysselin pääkaupunkialueen parlamentin jäsen

I POLIITTISET SUOSITUKSET

ALUEIDEN KOMITEA

- toistaa** kannattavansa Eurooppa 2020 -strategian tavoitetta edistää älykästä, osallistavaa ja kestävästä kasvusta.
 - paneel** mielenkiinnolla **merkille**, että asuntomarkkinoiden tasapaino on tunnustettu yhdeksi makrotalouden valvontataulun mahdollisista indikaattoreista uuden eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä, sillä kyseisillä markkinoilla on suuri merkitys rahoitus- ja talousvakauden parantamisessa Euroopan tasolla.
 - muistuttaa**, että kohtuuhintainen ja laadukas asunto on jokaisen Euroopan unionin kansalaisen perustarve ja että alue- ja paikallisviranomaiset ovat useimmiten se taho, jonka puoleen asukkaat kääntyvät tämän tarpeen tyydyttämiseksi.
 - korostaa** näin ollen, että vaikka Euroopan unionilla ei ole erikseen määriteltyä toimivaltaa asuntopoliittikan alalla, unionin eri alojen politiikan vaikutusta asumiseen on tarpeen selvittää, sillä asuminen on tärkeällä sijalla edellä mainittujen Euroopan unionin pääasiallisten poliittisten tavoitteiden (talouden vakaus, ilmastonmuutoksen torjunta ja sosiaalinen osallisuus), Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 9 artiklan mukaisen horisontaalisen sosiaalilausekkeen ja perusoikeuskirjan 34 artiklan toteutumisen kannalta.
 - Paikallis-, alue- ja valtiotason viranomaisten on Lissabonin sopimuksen 14 artiklan ja sen pöytäkirjan N:o 26 mukaisesti säilytettävä täydet valtuudet määrittellä oma asuntopoliittikkansa, erityisesti kun on kyse yleishyödyllisestä asuntopalvelusta, jotta kaikkia käytettävissä olevia rahoitusmahdollisuuksia hyödyntävä asuntopoliittikka vastaisi jatkossakin väestön tarpeita. Tällä tavoin paikallis- ja alueyhteisöille annetaan mahdollisuus vastata parhaalla mahdollisella tavalla koko Euroopan unionille yhteisiin haasteisiin.
 - pitää tärkeänä**, että jäsenvaltiot ottavat asuntopoliittisen vastuun ja että EU:n poliittiset linjaukset muodostavat tavoitetta tukevan kehyksen.
 - suhtautuukin myönteisesti** sosiaalisiin perustein tarjottavien asuntojen energiasaneerauksille ja syrjäytyneiden väestönosien asuinolojen parantamishankkeille annettuun mahdollisuuteen saada tukea EU:n rakennerahastoista sekä **ehdottaa**, että mahdollisuutta tuen saamiseen jatketaan vuodesta 2014 eteenpäin.
 - pitää tervetulleena**, että komissio on alueiden komitean aikaisempien vaatimusten ⁽¹⁾ mukaisesti esittänyt 19. syyskuuta 2011 ⁽²⁾ uuden lähestymistavan ilmoitusvelvollisuudesta vapautettujen yleisen taloudellisen edun mukaisten paikallis- ja sosiaalipalvelujen – mm. sosiaalisen asuntotarjonnan – soveltamisalan laajentamiseksi. Komitea **muistuttaa**, että on jäsenvaltioiden ja alue- ja paikallisyhteisöjen tehtävä määrittellä yleishyödylliset palvelut sosiaalisen asuntopoliittikan alalla sekä se, miten niitä tarjotaan. Komitea korostaa lisäksi, että komissio ei ole toimivaltainen määrittelemään sosiaalisiin perustein tarjottavien asuntojen myöntämisperusteita eikä niitä kotitalouksien ryhmiä, joiden sosiaalisia perustarpeita markkinavoimat eivät yksin pysty täyttämään.
- ### Kohtuuhintaisen ja kaikkien saatavilla olevan asuntotarjonnan tarve taloudellisen vakauden turvaamiseksi
- yhtyy** komission näkemukseen siitä, että kiinteistökiinteistöjen syntymistä on vältettävä, koska ne haittaavat sekä sosiaalista että rahoitusvakautta. Asuntoluottojen yhtenäismarkkinoihin sovellettavien komission ehdottamien uusien sääntöjen, jotka yhtäältä ulottuvat aikavälille ennen sopimuksen allekirjoittamista ja joilla toisaalta tähdätään mukautettujen puitteiden luomiseen luotonantoon osallistuville markkinatoimijoille, olisikin suojattava kuluttajia ja erityisesti köyhiä kotitalouksia paremmin, mutta ne eivät saa tehdä asunnon saantia mahdottomaksi. Uusi direktiivi ei saa rajoittaa olemassa olevia malleja, joilla mahdollistetaan sosiaalisiin perustein tarjottavien asuntojen ostaminen omaksi tuki- ja seurantajärjestelyjen avulla ja jotka ovat erottamaton osa sosiaalista asuntopoliittikkaa. ⁽³⁾
 - korostaa**, että asuntojen liian kalliit hinnat ovat aiheuttaneet taloudellisen epätasapainon, joka ei rajoitu pelkästään rahoitusalaan vaan vaikuttaa merkittävästi kotitalouksien kuluksaltiltuteen. Köyhien kotitalouksien varoista keskimäärin 40 prosenttia kuluu Euroopassa asumiseen ja lämmitykseen ⁽⁴⁾, ja osuus kasvaa koko ajan.
 - kehottaa** jäsenvaltioita varmistamaan, että kaikki kansalaiset pystyvät kustantamaan itselleen asunnon. Tätä varten vuokratuoksissa on noudatettava objektiivista järjestelmää, joka hillitsee kiinteistöhintojen nousua, ja lisäksi on mukautettava veropoliittikkaa keinottelun suitsemiseksi.
 - kehottaa** tukemaan sosiaaliseen asuntotarjontaan tehtäviä investointeja, mikä edellyttää sitä, että asuntoinvestointien riskien arvioinnissa otetaan huomioon sosiaalisiin perustein tarjottavien asuntojen erityisluonne, sillä niihin ei liity samoja riskejä kuin muuhun kiinteistöalaan.

⁽¹⁾ CdR 150/2011.

⁽²⁾ http://ec.europa.eu/competition/index_en.html.

⁽³⁾ Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi asuntomaisuutta koskevista luottomarkkinoista (2011/0062 COD).

⁽⁴⁾ EUSILC 2009, Eurostat.

13. **katsoo**, että EIP:n (Euroopan investointipankin) tulisi lisätä huomattavasti alalle suunnattuja investointejaan, sillä laadukas, energiatehokas ja kohtuuhintainen asuntotarjonta on osa paikalliseen taloudelliseen kehittämiseen tarvittavaa infrastruktuuria erityisesti niissä jäsenvaltioissa, joissa ei ole julkista asuntopankkia. Myös myönnettävien lainojen ehtoja on parannettava ja otettava huomioon erityinen tarve luoda tietyille alueille runsas vuokra-asuntokanta, jolla voidaan kattaa sellaisen heikommassa asemassa olevan väestöosan tarpeet, jolla ei ole mahdollisuutta hankkia omistusasuntoa.

Kunnianhimoista asuntojen energiatehokkuuden tukipolitiikkaa vuoden 2020 energianvähennystavoitteiden saavuttamiseksi

14. **muistuttaa**, että asuntosektori tuottaa 40 prosenttia kasvihuonekaasupäästöistä ja on siksi ensisijainen kohdeala ilmastomuutoksen torjunnassa. Komitea **toteaa**, että kyseisten tavoitteiden saavuttamiseksi on ensiarvoisen tärkeää kohentaa yli 30 vuoden ikäisten rakennusten kuntoa. Tällaisen rakennuskannan osuus on joillakin alueilla yli 70 prosenttia. Komitea **korostaa** lisäksi, että neljän asunnon energiasaneerauksen työ määrä vastaa yhtä uutta työpaikkaa, ja painottaa siksi alan merkittäviä myönteisiä ja rakenteellisia vaikutuksia työllisyyteen, talouskasvuun ja ympäristöön paikallistasolla.

15. **toivoo** siksi, että sääntöjä, joilla asuntojen energiasaneerauksille annetaan oikeus EU:n rakennerahastojen tukeen sosiaalisen yhteenkuuluvuuden perusteella, jatkettaisiin siten, että jokaisella alueella olisi enemmän harkintavaltaa sen suhteen, kuinka paljon varoja toimenpiteeseen myönnetään. Rakennerahastojen yhteydessä on toteutettava tehokkaasti kumppanuusperiaatetta ja jäsenvaltioita on kannustettava tekemään yhteistyötä paikallis- ja alueviranomaisten kanssa ensisijaisia tavoitteita määriteltäessä ja rahastovarojen käytöstä päätettäessä.

16. **suhtautuu myönteisesti** siihen, että Euroopan komissio on asettanut painopisteeksi energian säästämisen ja energian nykyistä tehokkaamman käytön, sekä **katsoo**, että EU:n direktiivi energiatehokkuudesta⁽⁵⁾ olisi hyväksyttävä ottamalla huomioon toissijaisuusperiaate. Komitea pyytää Euroopan parlamenttia ja neuvostoa varmistamaan, että energiankulutuksen ja energiaköyhyyden vähentämisvelvoitteiden vaikutukset muita heikommassa asemassa oleviin kotitalouksiin ovat myönteisiä ja että kunnostamisen edistämistoimilla tähdätään erityisesti energiaköyhyyden vähentämiseen perustamalla erityisiä kansallisia tai alueellisia rahastoja.

17. **korostaa** lisäksi, että teknisen avun ohjelmia, jollainen on esimerkiksi Elena (paikallisten energiatehokkuussuunnitelmien laatiminen), ja asiaan erikoistuneita rahastoja (esimerkiksi Jessica, kokonaisvaltaisen kaupunkikehittämisen rahasto, joka hyödyntää rakennerahastoja) – molemmat olennaisia välineitä pantaessa täytäntöön kaupunginjohtajien ilmastopopimusta (*Covenant of Mayors*), jonka perustamiseen alueiden komitea vaikutti – olisi jatkettava ja laajennettava seuraavalla ohjelmakaudella.

18. **kannattaa** komission lähestymistapaa, jossa pyrkimyksenä on vähentää elintapamme ja talouden organisaatiomme ympäristövaikutuksia, kuten komission lippulaivahankkeessa ”Resurssitehokas Eurooppa” (KOM(2011) 21) selostetaan,

ja toteaa, että asuntosektorin sekä aluesuunnittelua ja kaupunkien elävöittämistä koskevan politiikan on osallistuttava aktiivisemmin tämän päämäärän tavoitteluun.

Älykästä kasvua suuriin sosiaalisiin haasteisiin vastamiseksi muuttamalla kaupunkien ja asumisen nykymallia

19. **on tyytyväinen** komission halukkuuteen investoida talouden modernisointiin ja siihen, että kaikki kansalaiset voivat käyttää tieto- ja viestintäteknologiaa, joka tarjoaa välineitä aktiiviseen yhteiskunnalliseen osallistumiseen.

20. **kiinnittää huomiota** kaikille ikä- ja väestöryhmille suunnatun sosiaalisen asuntotarjonnan kasvavaan kysyntään sekä alue- ja paikallisviranomaisten paineisiin vastata eri väestöryhmien tarpeisiin, ja **pyytää**, että kehiteltävät ikääntyvän väestön tarpeisiin suunnatut palvelut suunniteltaisiin vastaamaan kyseisen väestöosan tarpeita eli niin, että ne eivät ole teknisesti liian monimutkaisia tai liian kalliita. Komitea **toteaa**, että ikäihmiset köyhtyvät kaikissa Euroopan maissa, ja pyytää, että uuteen eurooppalaiseen innovaatiokumppanuuteen sisällyttäisiin erityinen aktiivista ikääntymistä edistävä osio, jonka avulla koordinoidaan alan tutkimuksia ja jolla pyritään erityisesti kehittämään kohtuuhintaisia ratkaisuja sitä varten, että ikäihmiset voivat asua kotonaan mahdollisimman pitkään. On otettava huomioon, että kohtuullinen ja kannattava tapa vähentää avuntarvetta on parantaa nykyisen asuntokannan esteettömyyttä, mikä edistää väestön mahdollisuuksia jatkaa asumista omassa kodissaan ja helpottaa ihmisten kykyä solmia uudelleen sosiaalisia suhteita, kun heillä on paremmat mahdollisuudet elää itsenäisinä.

21. **toistaa**, että kansalaisille on annettava keskeinen asema kokeiluluontoisissa huomispäivän kaupunkien (älykkäät kaupungit) kehittämishankkeissa siten, että niihin sisällytetään sosiaalista osallisuutta käsittelevä osio ja niissä edistetään käyttäjien osallistumista hankkeisiin. Käyttäjien rooli kaupunkien muutoksen pääasiallisina toteuttajina on tunnustettava, ja muutoshankkeissa on taattava sosiaalinen yhteenkuuluvuus, jotta niiden vaikutukset olisivat kestäviä.

22. **katsoo**, että olisi toteutettava laajempia passiivitalojen rakennustekniikoiden edistämishankkeita, jotta käyttäjät omaksuisivat ne, ja että teknisen tutkimuksen lisäksi on tarpeen, että näitä näkyvyyden edistämiseen ja käyttäjien/kuluttajien huomioon ottamiseen tähtäviä toimia tuetaan EU:n rahoituksella.

23. **suhtautuu myönteisesti** iäkkäiden ja vammaisten kotona asumista tukevien tietoteknisten sovellusten ja sähköisten hoitopalvelujen edistysaskeleisiin.

Kaikille ihmisarvoiset elin- ja asuinolot täysimääräisen yhteiskuntaan osallistumisen mahdollistamiseksi ja kansalaisten perusoikeuksien turvaamiseksi

24. **kannattaa** vuoteen 2020 ulottuvaa köyhyyden vähentämistä koskevaa Euroopan unionin tavoitetta, joka edellyttää jäsenvaltioilta ja alue- ja paikallisyhteisöiltä kunnianhimoisia täytäntöönpano-ohjelmia.

⁽⁵⁾ Euroopan komission ehdotus 22. kesäkuuta 2011.

25. **korostaa**, että sopimattomat asuinolot vaikuttavat merkittävästi tavalla terveyteen ja että asuntojen laadun parantaminen auttaa ehkäisemään kielteisiä terveysvaikutuksia, joita asukkailla aiheutuu liian ahtaasta, kosteasta, kylmästä tai huonosti ilmastoidusta asunnosta. Lisäksi asunnottomuus aiheuttaa stressiä ja pahoinvointia ja vaikuttaa haitallisesti yksilöiden, perheiden ja yhteisön elämänlaatuun, terveyteen ja hyvinvointiin.

26. **pyytää**, että asumiseen liittyvä ulottuvuus otettaisiin näiden ohjelmien keskeiseksi osaksi ja että siihen kohdistettaisiin investointeja ja poliittisia toimia, joilla pyritään lisäämään kohtuuhintaisten ja kunnollisten omistus- ja vuokra-asuntojen tarjontaa.

27. **katsoo**, että Eurostatin indikaattorit sosiaalisen osallisuuden asumiseen liittyvästä ulottuvuudesta (hintaa, laatu) olisi julkaistava säännöllisesti, jotta voitaisiin arvioida alalla tapahtunutta edistystä, ja että niitä täydennettäisiin alueellisilla ja paikallisilla tilastoilla.

28. **katsoo**, että on tärkeää ratkaista asunnottomuuden ongelma⁽⁶⁾ ja että kaikkien politiikanalojen, joilla on vaikutuksia asunnottomuuteen, on osallistuttava koordinoitusti tähän työhön. Komitea pitää tähän liittyen tervetulleena Euroopan parlamentin päätöslauselmaa asunnottomuutta koskevasta EU:n strategiasta⁽⁷⁾ ja kehottaa komissiota toteuttamaan sen välittömästi.

29. **pyytää**, että sosiaalinen innovointi saisi tukea köyhyydentorjuntafoorumista mutta myös tutkimuksen puiteohjelmasta, jotta voitaisiin testata uudenlaisia hallintomalleja toiminnalle, jolla pyritään parantamaan asunnonsaantia ja torjumaan asunnottomuutta.⁽⁸⁾

30. **pitää** mielenkiintoisina Belgian Euroopan unionin puheenjohtajakaudella järjestetyn asunnottomuutta käsitelleen konsensuskonferenssin paneelin suosituksia ja muistuttaa paikallisia ja alueviranomaisten ratkaisevan tärkeästä asemasta kumppanuusjärjestelyjen perustamisessa asianomaisten toimijoiden kanssa sekä kohtuuhintaisten asuntojen tarjonnan kasvattamisessa, joka on tarpeellinen, joskaan ei riittävä edellytys asunnottomuuden kitkemiselle.

31. **katsoo**, että tarpeen kehitellä eriytettyjä asumisratkaisuja yhä erilaisempiin tarpeisiin vastaamiseksi, ja ehdottaa vuokraamisen ja yksityisomistuksen eroa kaventavia vaihtoehtoja, kuten osuuskuntia, osuomistusta (*shared equity*) ja maaomaisuuden hoitoyhteisöjä. Komitea **pyytää**, että jäsenvaltiot tukisivat

paikallis- ja alueviranomaisten ponnisteluja tarjonnan monipuolisuuden ylläpitämiseksi ja lisäämiseksi ottamalla huomioon tarpeelliset mekanismit asuntokannan ajanmukaistamiseksi eli välttäisivät omistusasumisen suosimista muiden asuinmuotojen kustannuksella.

32. **korostaa**, että sosiaalista yrittäjyyttä käsittelevässä komission tiedonannossa, joka on määrä julkaista vuoden 2011 lopussa, olisi määriteltävä sosiaalisen yritystoiminnan mahdollisuudet kehittää kohtuuhintaisten asuntojen tarjontaa.

33. **korostaa**, että on tärkeää ehkäistä ja vähentää asuinalueiden haitallista erilaistumista kaupunki- ja sosiaalipoliittisin toimenpitein.

34. **toteaa**, että sen lisäksi, että on olemassa mahdollisuus käyttää EU:n rakennerahastoja syrjäytyneiden ryhmien asuntohankkeisiin – tätä olisi jatkettava seuraavallakin ohjelmakaudella, sillä sen avulla on mahdollista päästä lopullisesti eroon kelvottomista asuinoloista – olisi myös tarpeellista, että EU:n rakennerahastot (ESR, EAKR) toimisivat yhtenäisemmin epäsuotuisten asuinalueiden kestävä kehityksen tukemiseksi.⁽⁹⁾ Komitea kehottaa kiinnittämään huomiota siihen, että asuinalueiden kohentaminen ei kuitenkaan saa merkitä niiden muuttumista hienostalueiksi ja että yhteiskuntaryhmien sekoittuminen on varmistettava erilaisin sosiaalista yhteenkuuluvuutta edistävin ohjelmin.

Hallinnon parantaminen unionin politiikan ja asuntopolitiikan rakentavan vuorovaikutuksen aikaansaamiseksi

35. **pyytää** jäsenvaltioita varmistamaan, että asuntopolitiikasta vastaavien ministerien epävirallisia kokouksia jatketaan, sillä niissä voidaan keskustella ja hahmottaa paremmin kansallisia politiikkoja ja tilanteita mutta myös määritellä kannat aiheisiin, jotka vaikuttavat merkittävästi kansalliseen asuntopolitiikkaan ja erityisesti sen rahoitukseen.

36. **ehdottaa**, että Eurostatin tehtäväksi annetaan laatia erityinen Eurobarometri-tutkimus asuinoloista ja asumisen hinnoista, kun otetaan huomioon asumisen tärkeys Euroopan unionin kansalaisten arkielämässä.

37. **ehdottaa**, että kaupunkien asuntokysymyksiä käsittelevä Euroopan parlamentin laajennettu työryhmä kokoontuu säännöllisesti alueiden komitean kanssa pohtimaan unionin erityisesti kaupunkialalla harjoittaman politiikan asumiseen liittyvää ulottuvuutta.

Bryssel 11. lokakuuta 2011

Alueiden komitean
puheenjohtaja
Mercedes BRESSO

⁽⁶⁾ CdR 18/2010.

⁽⁷⁾ B7-0475/2011.

⁽⁸⁾ CdR 402/2010.

⁽⁹⁾ CdR 129/2011.

Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Alueellinen yhteistyö Välimerellä – Adrian- ja Joonianmeren makroalue”

(2012/C 9/03)

ALUEIDEN KOMITEA

- korostaa, ettei makroaluestrategia voi kattaa kaikkia toiminta aloja, vaan siinä on keskityttävä ennen kaikkea tietyn makroalueen haasteisiin ja ongelmiin, jotka on kartoitettava yhdessä kumppanien kanssa. Komitea toteaa, ettei makroalueella toiminnallisena alueena ole ennalta määrättyjä rajoja ja että sen määrittely riippuu tiiviisti niiden yhteisten haasteiden laadusta ja määrästä, joihin on määrä tarrua.
- katsoo, että tällä lähestymistavalla voidaan antaa konkreettinen sisältö alueellisen koheesion tavoitteelle.
- korostaa, että Adrian- ja Joonianmeren makroaluestrategian merkittävä lisäarvo perustuu EU:n Länsi-Balkanin alueeseen kiinnittämään huomioon, että strategia on merkittävä tekijä alueiden sovinnon kannalta ja että se edistää myös Euroopan integraatiota.
- muistuttaa, että strategian piiriin kuuluu kolme jäsenvaltiota (Italia, Kreikka ja Slovenia), kaksi ehdokasvaltiota (Kroatia ja Montenegro) ja kolme mahdollista ehdokasvaltiota (Albania, Bosnia ja Hertsegovina sekä Serbia). Komitea tähdentää, että meriulottuvuuden ohella makroalueellisessa lähestymistavassa on otettava huomioon kyseisen alueen kaikki keskeiset ongelmat (esimerkiksi ympäristön suojele ja säilyttäminen, energia, ilmastonmuutos, tutkimus ja innovointi).
- muistuttaa, että kun sovelletaan komission kolmea kieltoa (ei uusia säännöksiä, ei uusia instituutioita eikä uusia määrärahoja), tulisi samalla sallia seuraavat kolme toimenpidettä: olemassa olevien sääntöjen soveltaminen ja valvonta makroalueella; foorumin, verkon tai alueellisen ryhmittymän perustaminen; olemassa olevien taloudellisten resurssien yhdessä sovittu hyödyntäminen.

Esittelijä Gian Mario SPACCA (IT, ALDE), Marchen aluehallituksen puheenjohtaja

I POLIITTISET SUOSITUKSET

ALUEIDEN KOMITEA

Yleistä

1. on tyytyväinen siihen, että Eurooppa-neuvosto hyväksyi lokakuussa 2009 Itämeren strategian. Näin käynnistettiin menettely, jonka avulla eräät Euroopan alueet ovat löytäneet tai löytämässä makroaluestrategian välineestä mahdollisen ratkaisun ongelmiin, jotka liittyvät tasapainoiseen ja kestäväpohjaiseen kehitykseen.

2. muistuttaa, että AK on alusta lähtien ollut mukana laatimassa unionin makroaluestrategioita, sillä ne edistävät alue- ja paikallisviranomaisten osallistumista, kunhan ne tuovat lisäarvoa EU:n kannalta.

3. on tyytyväinen siihen, että 13. huhtikuuta 2010 järjestetyssä konferenssissa "Euroopan makroalueet: alueyhteistyöhön perustuva integraatio" monet Euroopan alueet vahvistivat kiinnostuksensa aihetta kohtaan. Alueiden komitean järjestämässä konferenssissa käytyjen keskustelujen ja pohdintojen perusteella voidaan todeta, että makroalue voi olla alueellisen yhteistyön innovatiivinen rakenne alueiden välisellä ja ylikansallisella tasolla, ja sen avulla voidaan vahvistaa poliittisten toimien yhtenäisyyttä ja koordinoitua eri aloilla, rationalisoida varojen käyttöä, hyödyntää alue- ja paikallisviranomaisten roolia monitasoisen hallinnon periaatteiden pohjalta ja ottaa kansalaisyhteiskunnan organisaatiot laajasti mukaan toimiin.

4. katsoo, että makroalueellinen lähestymistapa voi menetelmien ja toiminta-alojen kautta nivoutua tiiviisti muihin unionin poliittisiin strategioihin, kuten Eurooppa 2020 -strategiaan, koheesipolitiikkaan ja yhdennettyyn meripolitiikkaan.

5. korostaa, ettei makroaluestrategia voi ominaispiirteidensä vuoksi kattaa kaikkia toiminta-aloja, vaan siinä on keskityttävä ennen kaikkea tietyn makroalueen haasteisiin ja ongelmiin, jotka on kartoitettava yhdessä kumppanien kanssa. Yhteistyöperiaatteet on tässä yhteydessä nivottava toissijaisuusperiaatteeseen.

6. toteaa, ettei makroalueella toiminnallisena alueena ole ennalta määrättyjä rajoja ja että sen määrittely riippuu tiiviisti niiden yhteisten haasteiden laadusta ja määrästä, joihin on määrätarttua. Sen vuoksi makroalueiden toimintakehysten olisi perustuttava ratkaistavissa oleviin ongelmiin keskittyviin konkreettisesti yhteistyökriteereihin (joiden pohjana ovat maantieteelliset yhteydet). Tällä tavoin tulisi varmistaa aiempaa parempi yhteys muihin alueisiin, esimerkiksi Keski-Eurooppaan sekä Alppien ja Tonavan alueeseen.

7. katsoo, että tässä mielessä makroaluestrategiasta saattaa muodostua tärkeä väline, jonka avulla voidaan antaa

konkreettinen sisältö Lissabonin sopimuksessa nimenomaan mainitulle alueellisen koheesion tavoitteelle ja vahvistaa ehdokasmaiden ja mahdollisten ehdokasmaiden liittymistä Euroopan unioniin "vanhojen" ja "uusien" jäsenvaltioiden – ja myös EU:n ulkopuolisten maiden – alueiden yhteisten intressien kannustamana, kuten Euroopan unionin Itämeren strategian ja Tonavan aluetta koskevan strategian tarjoamat esimerkit osoittavat.

8. korostaa, että Adrian- ja Joonianmeren makroaluestrategian merkittävä lisäarvo perustuu siihen, että se tuo esille EU:n Länsi-Balkanin alueeseen kiinnittämän huomion, joka on aiemmin ilmennyt Keski- ja Itä-Euroopan alueiden integroitumisen yhteydessä.

9. katsoo, että Adrian- ja Joonianmeren makroaluestrategia on merkittävä tekijä Adrian- ja Joonianmeren itäisten alueiden sovinnon kannalta, ja että samalla sen avulla tunnustetaan ja löydetään uudelleen yhdistävät arvot, jotka ovat vuosisatoja yhdistäneet kyseisiä rannikkoalueita.

10. korostaa, että makroaluestrategian lisäetuna on mahdollisuus vahvistaa alueellista yhteistyötä sekä edistää Euroopan integraatiota näillä myös laajempaan Välimeren alueeseen kuuluvilla seuduilla.

11. korostaa, ettei makroalue ole uusi institutionaalinen taso Euroopan unionissa vaan verkosto, toimintatapa tai paremminkin yhteinen toimenpide, johon osallistuu erilaisia eurooppalaisia, valtiollisia, alueellisia ja paikallisia toimijoita ja jonka piiriin kuuluu erilaisia politiikanaloja ja rahoitusohjelmia. Kaikkien toimijoiden, välineiden ja aloitteiden joustava verkottuminen ilman turhaa byrokraatiaa onkin toivottavaa.

Adrian- ja Joonianmeren aluetta koskeva Euroopan unionin strategia: tausta

12. toteaa, että Adrian- ja Joonianmeri muodostavat kansainvälisen merialueen ja kansainvälisen alueen. Historiallisesti, maantieteellisesti ja taloudellisesti sekä ympäristön ja yhteiskunnan kannalta alueen maiden vuorovaikutus on aina ollut keskeisessä asemassa. Adrian- ja Joonianmeri ovat tärkeitä merialueita ja merellisiä (ekologisia) ympäristöjä Euroopassa. Ne virtaavat keskeiseen Välimereen, joka on puolisoljettu meri ja jossa vesi vaihtuu hitaasti.

13. painottaa, että Adrian- ja Joonianmeren makroalueeseen kuuluu kyseisiin meriin rajoittuvia EU:n jäsenvaltioita, ehdokasvaltioita ja mahdollisia ehdokasvaltioita. Alue on taloudellisesti, kulttuurisesti ja ympäristön kannalta hyvin epäyhtenäinen. Länsi-Balkanin maiden käynnissä olevan EU-jäsenyyssprosessin myötä Adrian- ja Joonianmerellä vaikuttaa yhteisen perinnön lisäksi yhä enemmän myös henkilöiden, tavaroiden ja palvelujen vapaa liikkuminen.

14. muistuttaa, että strategian piiriin kuuluva maantieteellinen alue kattaa kolme jäsenvaltiota (Italia ja etenkin sen Adrian- ja Joonianmereen rajoittuvat alueet, Kreikka ja Slovenia), kaksi ehdokasvaltiota (Kroatia ja Montenegro) sekä kolme mahdollista ehdokasvaltiota (Albania, Bosnia ja Hertsegovina sekä Serbia). Alue on merialueita lukuun ottamatta kooltaan lähes 450 000 neliökilometriä, ja sillä asuu noin 60 miljoonaa ihmistä. Alue ulottuu kyseisiä merialueita laajemmalle ja on alueita yhdistävän luonteensa vuoksi kansoja ja instituutioita toisiinsa liittävä rengas, joten se soveltuu hyvin sellaisen yhteisen strategian kehittämisen kohteeksi, jonka avulla voidaan luoda mahdollisuuksia kestäväpohjaista kehitystä varten ja optimoida ajatusten, henkilöiden, tavaroiden ja palvelujen vaihtoa.

15. korostaa, että Adrian- ja Joonianmeren alue on ”puolisuljettu meri” ja tulevaisuudessa yhä enemmän Euroopan unionin ”sisämeri”. Merialue muistuttaa Itämeren aluetta, sillä molemmat ovat vesialtaita, joilla on samankaltaisia ongelmia ja haasteita, ja molemmat ”yhdistävät” jäsenvaltioita ja unionin ulkopuolisia maita. Molemmat muodostavat myös Tonavan alueen luonnollisen meriyhteyden.

16. painottaa, että kaikki Euroopan alueet ovat keskenään toiminnallisessa yhteydessä ja että jos Itämeren ja Tonavan alueet yhdistettäisiin Adrian- ja Joonianmeren alueeseen, niin kuin olisi suotavaa, vahvistettaisiin ja täydennettäisiin luontevasti unionin alueellisen yhteistyön politiikkaa.

17. panee merkille, että Adrian- ja Joonianmeren alueella on 1970-luvun lopulta lähtien toiminut erilaisia organisaatioita ja aloitteita. Niistä tärkeimmät ovat seuraavat:

- Adrian- ja Joonianmeren rannikkokaupunkien foorumi, jossa keskitytään yhteisen hallintomallin soveltamiseen hallintoalueiden kehittämiseksi entistä tasapainoisemmin (noin 50 jäsentä).
- Kauppakamarien foorumi, jossa keskeisessä asemassa ovat taloudelliset ja yhteiskunnalliset näkökohdat sekä resurssien suojeleminen (noin 30 jäsentä).
- Korkeakoulujen *Uniadriion*-foorumi, jossa pyritään Adrian- ja Joonianmeren alueen korkeakoulujen ja tutkimuskeskusten pysyviin yhteyksiin yhteisen multimediatautannon edistämiseksi (noin 32 jäsentä).
- Adrian- ja Joonianmeren aloite, jonka jäseniä ovat Albania, Bosnia ja Hertsegovina, Kroatia, Kreikka, Italia, Montenegro, Slovenia ja Serbia ja joka perustettiin Anconassa toukokuussa 2000 entisen Jugoslavian konfliktiin päätyttyä tavoitteena varmistaa turvallisuus ja yhteistyö Adrian- ja Joonianmeren alueella.

- Adrianmeren Euroregio-alue, jonka piiriin kuuluvat yleisesti Adrianmeren molemmilla rannikkoalueilla välittömästi valtiotason alapuolella olevat instituutiot, jotka käyvät vuoropuhelua ohjelmasuunnittelun painopisteistä ja koordinoivat niitä.

Lisäksi on olemassa lukuisia verkostoja infrastruktuurin (kuten pohjoisen Adrianmeren satamajärjestö *North Adriatic Port Association*, NAPA), kulttuurin sekä perus- ja ammattikoulutuksen aloilla.

18. muistuttaa, että Euroopan unioni toteuttaa alueella merkittäviä toimia, jotka rahoitetaan temaattisista ohjelmista (liikenne, energia, ympäristö jne.), unionin koheesiopolitiikan kansallisista ja alueellisista ohjelmista (tavoitteet 1 ja 2) sekä eurooppalaisista alueellisista yhteistyöohjelmista, joista mainittakoon Adrianmeren alueella toteutettava rajatylittävän yhteistyön ohjelma IPA CBC ja vastaavanlaiset rajatylittävän yhteistyön ohjelmat (esimerkiksi Italian ja Slovenian ja Italian ja Kreikan kesken) sekä valtioiden välisen yhteistyön ohjelmat (Keski-Euroopan ohjelma Central Europe – CE, Kaakkois-Euroopan ohjelma South East Europe – SEE, Välimeren ohjelma MED ja Alppien alueen ohjelma Alpine Space). Lisäksi toimia rahoitetaan Euroopan aluekehitysrahastosta sekä liittymistä valmistelevalta tukivälineestä IPasta. Euroopan unionin makroaluestrategian tarve ja lisäarvo perustuvat kyseisten ohjelmien, valtio-, alue- ja paikallistasolla toteutettujen ohjelmien sekä Euroopan investointipankin investointien, paikallisen luottojärjestelmän ja yksityisten toimijoiden välisen vahvan integraation etuihin. Komitea korostaa tässä yhteydessä, ettei tällainen prosessi voi rajoittua hallitusten väliseen lähestymistapaan vaan edellyttää poliittisen ja instituutio-naalisen kannustimen välitöntä soveltamista sekä EU:n toimielinten teknistä asiantuntemusta.

19. korostaa, että kyseinen laaja yhteysverkosto on merkittävä viitepohja ja välttämätön perusta kehitettäessä paikallis- ja aluepolitiikkojen eurooppalaista ulottuvuutta. Rajatylittävien, valtioiden välisen ja alueidenvälisen kumppanuusjärjestelmien tukeminen on strategista aluetasolla, ja se edistää paikallisviranomaisten, alueiden ja keskushallinnon vuoropuhelu- ja yhteistyöjärjestelmien luomista Lissabonin sopimuksen mukaisesti.

20. katsoo, että Adrian- ja Joonianmeren aloitteessa voi ominaispiirteidensä ja etenkin sen jäsenvaltioiden vesien ja rannikkoalueiden suojeleluun liittyviä aiheita kohtaan osoittamien intressien vuoksi tulla muita enemmän esiin välimerellinen ulottuvuus. Maantieteellisten intressien ja niihin liittyvien kysymysten vuoksi Adrian- ja Joonianmeren aloite tuo lisäarvoa alueen vaikuttamisprosesseihin ja etenkin pyrkimyksiin integroitua eurooppalaiseen alueeseen luomatta päällekkäisyyksiä muiden eri tavoin järjestyneiden ja eri asemassa olevien instituutioiden kanssa.

21. muistuttaa, että Adrian- ja Joonianmeren neuvosto, jonka muodostavat Adrian- ja Joonianmeren aloitteeseen osallistuvien maiden ulkoministerit, hyväksyi 5. toukokuuta 2010 Anconassa julkilausuman, jossa kannatettiin ehdotusta Adrian- ja Joonianmeren makroaluestrategiasta ja kehoitettiin jäsenvaltioita (Italia, Kreikka ja Slovenia) edistämään sen hyväksymistä unionin toimielimissä.

22. korostaa, että Adrian- ja Joonianmeren neuvosto antoi Brysselissä 23. toukokuuta 2011 julkilausuman, jossa suhtaudutaan myönteisesti Eurooppa-neuvoston 13. huhtikuuta 2011 tekemään päätökseen kehottaa jäsenvaltioita jatkamaan tulevia makroalueita käsitteleviä toimiaan ja vahvistetaan sitoumus tukea Adrian- ja Joonianmeren makroaluestrategiaa, joka on määrä toteuttaa yhteistyössä Euroopan komission kanssa ja johon valtio-, alue- ja paikallistason instituutiot osallistuvat.

23. painottaa, että Adrian- ja Joonianmeren aloitteeseen osallistuvien kansallisten parlamenttien puhemiehet antoivat 8. ja 9. konferensseissaan, jotka pidettiin Barissa Italiassa 29. huhtikuuta 2010 ja Budvassa Montenegrossa 11. huhtikuuta 2011, erilliset loppujulistukset, joissa vakuutetaan, että parlamentit sitoutuvat tehostamaan toimia kaikkien aloitteeseen kuuluvien Länsi-Balkanin maiden EU-liittymisprosessin edistämiseksi, ja kehoitetaan unionin toimielimiä kehittämään Kaakkois-Eurooppaa varten Adrian- ja Joonianmeren makroaluestrategia.

24. muistuttaa, että strategian piiriin kuuluvien alueiden toiminnallinen keskus on Adrian- tai Joonianmerellä. Adrianmeren vastakkaisten rantojen ja sisämaan maisema- ja ympäristöerot ovat merkittäviä geomorfologisten ominaispiirteiden, taajamakehityksestä johtuvan huomattavan paineen ja väestökehityksen erojen vuoksi. Alueella on myös tiiviitä yhteyksiä ja vuorovaikutussuhteita Itävallan alueisiin sekä Välimeren keski- ja itäosiin.

25. toteaa, että eräillä rannikkoalueilla kaupungistumisella on huomattava vaikutus, joka on erityisen vahva etenkin teollisuus- ja matkailukeskittymissä. Voimakas tuotantokäyttö, paikallinen kysyntä ja tästä aiheutuneet rannikon luontotyyppien muutokset ovat johtaneet laajalle levinneeseen ylikuormitukseen ja luonnonympäristön jatkuvaan vähenemiseen. Tästä huolimatta on olemassa merkittäviä luontoalueita sekä kansallisia ja alueellisia suojelualueita.

26. tuo esiin, että eräillä rannikkoalueilla maiseman ja ympäristöperinnön jatkuvuus on kehitysprosessien vuoksi yhä uhanalaisempaa. Kyseisillä alueilla havaittavia ilmiöitä ovat viemäröinnin ja jätehuollon puutteet, rannikon lisääntyvä kaupungistuminen sekä liikenteen, teollisuuden ja energiantuotannon jatkuvat haitta-ainepäästöt.

27. painottaa, että Euroopan unionin Adrian- ja Joonianmeren strategia on laajassa mielessä arvokas väline paitsi kyseisille alueille, myös EU:lle kokonaisuudessaan. Se on täysin älykästä, kestäväpohjaista ja osallistavaa kehittämistä koskevien EU:n strategisten suuntaviivojen ja etenkin Eurooppa 2020 -strategian mukainen. Strategisen suunnittelun on määrä käynnistyä vuonna 2012 tai 2013, jotta voidaan varmistaa edellä mainittu yhdenmukaisuus sekä suurin mahdollinen yhtenäisyys monivuotisen rahoituskehityksen, siihen liittyvien yhteisten strategisten puiteiden ja toimintaohjelmien painopisteiden kanssa.

28. katsoo, että jos Adrian- ja Joonianmeren strategialle olisi määriteltävä tavoite, se olisi ”yhdistää ja suojella”. Strategian tarkoituksena on saattaa makroalueen alueet yhteen kestävä kehityksen edistämiseksi sekä suojella herkkää meri-, rannikko- ja sisämaaympäristöä. Kaksi eurooppalaista makrostrategiaa – Itämeren ja Tonavan alueen strategia – sekä EU:n Adrian- ja Joonianmeren makroaluestrategia ja EU:n tulevat strategiat⁽¹⁾ voivat muodostaa myös perusrakenteisiin liittyviä yhteyksiä ja synergioita, joihin viitataan yleisten asioiden neuvoston 13. huhtikuuta 2011 antamien päätelmien 18 kohdassa. Ne voivat parhaassa tapauksessa muodostaa Pohjois- ja Etelä-Euroopan yhdistävän akselin, ja tässä yhteydessä Adrian- ja Joonianmeren makroalue, johon voisivat kuulua myös Välimeren keski- ja itäosat, vahvistaisi ja helpottaisi Kaakkois-Euroopan yhteyksiä muuhun maailmaan pidentämällä Itämeri–Adrianmeri-käytävää ja sen yhteyttä intermodaaliin verkkoihin 29. kesäkuuta 2011 annetussa komission tiedonannossa KOM(2011) 500 lopullinen esitetyllä tavalla. Koska Adrian- ja Joonianmeren alueen strategia ja Tonavan alueen strategia saattavat mennä maantieteellisesti pitkältikin päällekkäin, Euroopan komission olisi huolehdittava asianmukaisista yhteensovittamismekanismeista.

Meri, rannikko ja sisämaa: yhdistettävä, suojeltava ja kehitettävä makroalue

29. katsoo, että merialue määritellään siihen rajoittuvien ja sen yhdistämien maiden ja alueiden yhteiseksi resurssiksi sekä niiden yhteiseksi omaisuudeksi, jota on suojeltava. Meri tarvitsee myös yhteisiä toimia vaurauden ja kehityksen luomiseksi. Meri on herkkä järjestelmä, ja tämä pitää paikkansa etenkin Adrian- ja Joonianmeren osalta, sillä ne ovat meriä, joiden Välimereen yhdistyvät vedet vaihtuvat hitaasti; Välimeri puolestaan on puolisoljettu meri. Adrian- ja Joonianmeren ympäristön säilyttämiseksi Adrian- ja Joonianmeren strategiaan tulisi nivoa asianmukaisia meristrategioita.

30. toteaa, että tästä näkökulmasta Adrian- ja Joonianmeren makroaluetta voidaan pitää merellisenä yhteisönä. Strategia tuo näin ollen mukanaan suunnittelusiirtojen ohella myös konkreettisia ja näkyviä toimia, joilla pyritään vastaamaan alueen kohtamiin haasteisiin. Valtioiden, alueiden ja muiden sidosryhmien on johtavina kumppanitahoina kannettava vastuunsa tietyillä painopistealoilla ja yhdenmukaisen meripolitiikan, liikennepolitiikan ja yleiseurooppalaisiin käytäviin nivoutuvien satamajärjestelmien mukaisissa lippulaivahankkeissa.

31. tähdentää, että meriulottuvuuden ohella makroalueellisessa lähestymistavassa on otettava huomioon Adrian- ja Joonianmeren makroalueen kaikki nykyiset keskeiset ongelmat ympäristön suojelemisesta ja säilyttämisestä energia-asioihin, ilmastomuutoksesta tutkimukseen ja innovointiin, pohjaveden suojelusta kulttuuriresursseihin, kilpailukykyyn ja työpaikkojen luomiseen, kauppaan, logistiikkaan ja julkishallinnon johtajien koulutukseen Adrian- ja Joonianmeren alueella.

⁽¹⁾ Valmisteluvaiheessa olevia strategioita ovat muun muassa Pohjanmeren ja Englannin kanaalin alueen, Alppien alueen, Atlantin alueen ja Mustanmeren strategia.

32. palauttaa mieliin Euroopan komission kannan, jonka mukaan makroaluestrategioiden kehityksessä sovelletaan tällä hetkellä kolmea kieltoa: ei uusia säännöksiä, ei uusia instituutioita eikä uusia määrärahoja. Komitea toistaa kuitenkin katsovansa, että samalla tulisi sallia seuraavat kolme toimenpidettä: olemassa olevien sääntöjen yhteisesti sovittu soveltaminen ja valvonta makroalueella, EU:n toimielinten organisoiman alue- ja paikallisviranomaisten ja jäsenvaltioiden sekä eturyhmien foorumin, verkon tai alueellisen ryhmittymän perustaminen sekä sopiminen EU:n olemassa olevien taloudellisten resurssien hyödyntämisestä makroaluestrategioiden kehittämiseksi ja toteuttamiseksi.

33. kehottaa Eurooppa-neuvostoa antamaan Euroopan komissiolle vuosiin 2012–2013 mennessä tehtäväksi Adrian- ja Joonianmeren makroaluestrategian kehittämisen. Mikäli keskustelussa päästään riittävän pitkälle, strategia voi edustaa unionitasolla yhteisön toimielinten vastuullista valintaa, sillä näin voidaan saavuttaa yhteisymmärrys ja samalla luoda käytännöllinen lähestymistapa makroaluestrategian kolmeen peruspilariin näiden ja vaikuttaa uuteen ohjelmakauteen vuosina 2014–2020.

34. toteaa, että toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteisiin liittyvän kysymyksen osalta Adrian- ja Joonianmeren alueelle on Itämeren ja Tonavan alueen tapaan mahdollista määritellä eurooppalainen strategia, jossa hyödynnetään lukuisia jo olemassa olevia yhteistyöverkkoja sekä moninaisia jo käynnistettyjä aloitteita, ohjelmia ja hankkeita sekä mukautetaan eri toimijoiden käytössä olevia välineitä ja koordinoidaan ne. Näin vakiinnutetaan osaltaan valtioiden välistä ja sisäistä integraatioprosessia kansalaisyhteiskunnan osallistuessa yhä enemmän päätöksentekoprosessiin ja konkreettisten toimien toteutukseen.

35. korostaa, että Adrian- ja Joonianmeren makroalueen strategia voi toimia erinomaisena käytännössä sovellettavana monitasoisen hallinnon esimerkkinä, sillä se luo mahdollisuuksia yhteistyön ja vuorovaikutuksen hyödyntämiseen ja optimointiin kaikille niille toimijoille, joita kyseisen alueen suuret haasteet koskevat.

36. muistuttaa, että tässä vaiheessa, jossa suurin osa toimista pohjautuu unionin ja jäsenvaltioiden toimivaltaan kuuluvia aloja koskeviin oikeusperustoihin, komission on aluksi rajoitettava esittämään tiettyjä toimia, joita kehitetään kaikkien asianomaisten hallintotasojen yhteistyöllä kulloistenkin toimivaltuuksien ja velvollisuuksien mukaisesti. Myöhemmin se voi koordinoida ja seurata strategiaa, helpottaa sen toteutusta ja ryhtyä jatkotoimiin. Tehtävän suorittamisessa komission on turvauduttava mahdollisuuksien mukaan jo olemassa oleviin rakenteisiin.

Päätelmät

37. katsoo, että Adrian- ja Joonianmeren neuvoston (Adrian- ja Joonianmeren aloitteeseen osallistuvien maiden ulkoasiainministerit) antamien julkilausumien sekä pakottavien ongelmien ja nykyisten haasteiden valossa Adrian- ja Joonianmeren eurooppalaisen strategian laatiminen on aloitettava välittömästi.

Alueiden komitea kehottaakin Eurooppa-neuvostoa antamaan Euroopan komission tehtäväksi kyseisen strategian laatimisen.

38. kehottaa – Adrian- ja Joonianmeren aloitteeseen osallistuvien maiden parlamenttien puhemiesten konferensseissa annettujen julkilausumien perusteella sekä EU:n liittymisprosessin loppuunsaattamisen strateginen arvo huomioon ottaen – Euroopan parlamenttia esittämään vahvan poliittisen aloitteen Adrian- ja Joonianmeren makroaluetta käsittelevän Euroopan unionin strategian käynnistämiseksi.

39. kehottaa Euroopan parlamenttia, joka laatii parhaillaan yhdenmetyt meripolitiikan toteuttamista, aluevesien hallinnointia ja kuljetuspolitiikkaa käsitteleviä merkittäviä asiakirjoja, ottamaan huomioon Adrian- ja Joonianmeren makroalueellisen ulottuvuuden.

40. korostaa, että Adrian- ja Joonianmeren makroaluestrategia on täydellisesti sopusoinnussa sen kanssa, että laaditaan raja-alueiden yhteistyöhön keskittyviä euroalueita ja kehitetään eurooppalaisia rakenteita rajatylittävälle, ylikansallisille ja alueiden välisille hankkeille eurooppalaisen alueellisen yhteistyön yhtymän (EAYY) muodossa.

41. suosittaa, että makroaluestrategiat nivotaan täysimääräisesti Euroopan unionin politiikkoihin ja etenkin vuoden 2013 jälkeisen ajan koheesiopolitiikkaan alueyhteistyötä käsittelevillä aloilla (etenkin kun ajatellaan rajatylittävää ja kansainvälistä yhteistyötä), jotta seuraavan ohjelmakauden (2014–2020) alueellisilla toimintaohjelmilla voitaisiin edistää makroaluestrategioiden tehokasta toteuttamista.

42. kehottaa komissiota – yleisten asioiden neuvoston 13. huhtikuuta 2011 antamien päätelmien 21 kohdan sekä 23.–24. kesäkuuta 2011 pidetyn Eurooppa-neuvoston kokouksen päätelmien mukaisesti ja ottaen huomioon, että valtiolliset ja paikalliset instituutiot ovat jo pitkään suunnitelleet makroaluestrategiaa – seuraamaan välittömästi ja huolellisesti käynnissä olevia, Adrian- ja Joonianmeren alueita koskevia strategisia hankkeita, jotka on hyväksytty tai joita ollaan hyväksymässä. Komitea kehottaa komissiota toteuttamaan käsillä olevan lausunnon kohdassa 32 mainitut kolme toimenpidettä.

43. pitää ehdottoman välttämättömänä ja kiireellisenä, että makroalueiden roolia ja tehtävää tutkitaan edelleen ja että ne määritellään asianomaisten vihreän kirjan yhteydessä, kuten se on jo kehottanut päätöslauselmassaan Euroopan komission vuoden 2010 lainsäädäntö- ja työohjelmasta.

44. korostaa, että Adrian- ja Joonianmeren strategia perustuu toissijaisuusperiaatteen soveltamiseen. Siinä käsitellään aiheita ja ongelmia, joita ei voida ratkaista pelkästään paikallisella, alueellisella tai kansallisella tasolla.

45. toteaa, että strategia on määrää laatia laajan julkisen kuulemisen pohjalta. Kuuleminen on toteutettava ottaen huomioon EU:n Itämeren ja Tonavan alueen strategioista saadut kokemukset ja tiiviissä yhteistyössä alueen verkostojen ja organisaatioiden sekä alue- ja paikallisviranomaisia ja muita tärkeitä kumppanitahoja edustavan alueiden komitean kanssa.

46. muistuttaa, että avoimuutta, näkyvyyttä ja makroaluestrategioiden välistä hyvien käytänteiden vaihtoa käsittelevän yleisten asiain neuvoston 13. huhtikuuta 2011 antaman suosituksen mukaisesti Adrian- ja Joonianmeren makroalueen kumppanitahot järjestivät *Open Days* -tapahtumassa vuonna 2011

arviointitilaisuuden makroalueisiin liittyvistä aiheista ja tarkastelivat etenkin ehdotusta Adrian- ja Joonianmeren makroaluestrategiaksi. Tässä yhteydessä käytiin keskustelu, johon osallistui kumppanitahoihin kuuluvien 13 alueen ja kunnan edustajia, ja järjestettiin julkisille ja yksityisille kumppanitahoille seminaari, jossa esiteltiin parhaillaan toteutettavia erityishankkeita.

47. antaa puheenjohtajan tehtäväksi toimittaa käsillä oleva oma-aloitteinen lausunto Euroopan komissiolle, Euroopan parlamentille, nykyiselle neuvoston puheenjohtajamaalle sekä puheenjohtajakolmikön kumppaneille.

Bryssel 11. lokakuuta 2011

*Alueiden komitean
puheenjohtaja*
Mercedes BRESSO

Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Järkevä sääntely”

(2012/C 9/04)

ALUEIDEN KOMITEA

- katsoo, että järkevän sääntelyn tulisi vähentää byrokratiaa ja hallinnollista taakkaa sekä kansalaisten ja sidosryhmien että alue- ja paikallisviranomaisten hyväksi. Komitea vastustaa kuitenkin ainoastaan sääntelyn määrään perustuvaa lähestymistapaa.
- panee merkille, että järkevän sääntelyn paikalliseen ja alueelliseen ulottuvuuteen sekä AK:n siihen liittyviin toimiin ja valmiuksiin viitataan nykyään yhä useammin; näin tunnustetaan Euroopan paikallisviranomaisten ja alueiden rooli EU:n poliittisessa päätöksenteossa ja lainsäädännön täytäntöönpanossa.
- kehottaa Euroopan komissiota ja EU:n muita toimielimiä kiinnittämään nykyistä enemmän huomiota paikallis- ja aluehallintoon suunniteltaessa lainsäädäntöä, arvioitaessa sen vaikutuksia ja etsittäessä keinoja EU:n politiikkojen täytäntöön panemiseksi ja tavoitteiden saavuttamiseksi.
- katsoo, että Euroopan unionin alueellisen yhteenkuuluvuuden tavoitteen (EU:sta tehdyn sopimuksen 3 artikla) ohella niin sosiaalisia vaatimuksia (EU:n toiminnasta tehdyn sopimuksen 9 artikla) ja ympäristönsuojeluvaatimuksia (mainitun sopimuksen 11 artikla) käsittelevät Lissabonin sopimuksen horisontaaliset lausekkeet kuin Eurooppa 2020 -strategian kolmoistavoitekin edellyttävät vaikutustenarviointeja, joissa tarkastellaan tasapuolisesti sääntelyn alueellisia, taloudellisia, sosiaalisia ja ekologisia seurauksia.
- ilmoittaa halukkuutensa avustaa EU:n toimielimiä näissä pyrkimyksissä, jos niissä tarvitaan tietoja paikallis- ja alueviranomaisilta, mutta muistuttaa samalla rajallisista voimavaroistaan ja ydintehtäväänsä.
- katsoo, että EU:n toimielimillä tulisi olla yhteinen lähestymistapa vaikutustenarviointeihin ja että AK:n tulisi olla mukana tällaista lähestymistapaa laadittaessa.
- kannattaa suunnitelmaa tarkistaa AK:n ja Euroopan komission yhteistyösopimusta. Sopimuksessa tulee ottaa huomioon Lissabonin sopimuksen mukanaan tuomat institutionaaliset muutokset, tarve alkaa soveltaa monitasoista hallintoa sekä AK:n poliittisen roolin kehittyminen. Siinä tulee lisäksi määrätä vaikutustenarviointien yhteydessä tehtävän yhteistyön parantamisesta ja kehittämistä sekä sellaisen menettelyn laatimisesta, jolla AK voi antaa panoksensa säädöskäytännön parantamisesta laadittavaan vuosikertomukseen.

Esittelijä	Graham TOPE (UK, ALDE), Suur-Lontoon Suttonin kaupunkipiirin valtuutettu
Viiteasiakirjat	Komission tiedonanto – Järkevä sääntely Euroopan unionissa KOM(2010) 543 lopullinen Komission kertomus toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteista (17. kertomus, ”Parempi säädöskäytäntö vuonna 2009”) KOM(2010) 547 lopullinen

I POLIITTISET SUOSITUKSET

ALUEIDEN KOMITEA

A *Järkevä sääntely*

1. suhtautuu myönteisesti järkevän sääntelyn käsitteeseen, jolla vahvistetaan ja laajennetaan ajatusta EU:n poliittisesta prosessista, jossa lainsäädäntöä jatkuvasti tarkistetaan ja sopeutetaan uusiin haasteisiin ja olosuhteisiin perusteellisen arvioinnin ja täytäntöönpanosta saatujen käytännön kokemusten pohjalta.

2. katsoo, että järkevän sääntelyn tulisi vähentää byrokratiaa ja hallinnollista taakkaa sekä kansalaisten ja sidosryhmien että alue- ja paikallisviranomaisten hyväksi. Komitea vastustaa kuitenkin ainoastaan sääntelyn määrään perustuvaa lähestymistapaa, sillä poliittiset painopisteet eivät saa jäädä toissijaisiksi lainsäädännön kokonaismäärää koskevien näkökohtien rinnalla. Komitea toivookin, että vaikutustenarvioinneissa pohditaan myös EU:n sääntelyn puuttumisen kustannuksia.

3. pahoittelee sitä, ettei järkevän sääntelyn välineitä näytetä sovellettavan delegoituihin säädöksiin ja täytäntöönpanosäädöksiin (”komitologiaan”). Näiden menettelyjen valvonta ja avoimuus on riittämätöntä.

Alue- ja paikallisviranomaisten rooli

4. panee merkille, että järkevän sääntelyn paikalliseen ja alueelliseen ulottuvuuteen sekä AK:n siihen liittyviin toimiin ja valmiuksiin viitataan nykyään yhä useammin; näin tunnustetaan Euroopan paikallisviranomaisten ja alueiden rooli EU:n poliittisessä päätöksenteossa ja lainsäädännön täytäntöönpanossa.

Kuuleminen

5. toteaa, että useimmissa AK:n lausunnoissa on ilmaistu huoli siitä, missä määrin paikallis- ja alueviranomaisia kuullaan tai miten ne voivat osallistua EU:n aloitteiden valmisteluun. Lausunnoissa kehoitetaan usein ottamaan paikallis- ja alueviranomaiset paremmin mukaan uusien politiikkojen ja lainsäädännön valmisteluun, niiden mahdollisten vaikutusten arviointiin ja niiden täytäntöönpanoon.

6. kehottaa Euroopan komissiota ja EU:n muita toimielimiä kiinnittämään nykyistä enemmän huomiota paikallis- ja aluehallintoon suunniteltaessa lainsäädäntöä, arvioitaessa sen vaikutuksia ja etsittäessä keinoja EU:n politiikkojen täytäntöön panemiseksi ja tavoitteiden saavuttamiseksi.

7. suhtautuu näin ollen myönteisesti aikeeseen tarkistaa nykyisiä kuulemismenettelyjä ja pidentää vastausaikaa.

8. katsoo, että kuulemisten tulokset tulisi julkaista ja niitä tulisi analysoida kiinnittäen huomiota esim. seuraaviin kysymyksiin: miten vastauksia hyödynnettiin ehdotusta laadittaessa tai muutettaessa, mitkä vastaukset tai niiden osat jätettiin käyttämättä jne.

9. toistaa huolensa siitä, että avoimet kuulemismenettelyt suosivat sellaisia vastaajia, joilla on hyvä organisaatio ja hyvät resurssit tai jotka edustavat vähemmistöjen erityisintressejä. Näin ollen komitea antaa edelleen paljon arvoa sekä paikallis- ja aluehallintoa edustavien järjestöjen vastauksille että muille vastauksille.

Hallinnollinen rasitus ja taloudelliset velvoitteet

10. panee merkille hallinnolliseen rasitukseen liittyviä kysymyksiä käsittelevän korkean tason ryhmän (Stoiberin ryhmä) toimet.

11. toistaa huolensa siitä, että mainittu ryhmä ja Euroopan komissio keskittyvät lähes yksinomaan EU:n lainsäädännön pienyrityksille aiheuttamaan suoraan rasitukseen. Komitea toteaa tämän haittaavan merkittävästi talouskasvua ja muistuttaa, että kansallisia/alueellisia/paikallisia viranomaisia koskevat raskaat raportointivelvoitteet muuttuvat ennen pitkää kansalaisia tai kansallisella tai valtiotasoa alemmalla tasolla toimivia yrityksiä koskeviksi hallinnollisiksi rasitteiksi. Näin ollen komitea katsoo, että myös paikallisten ja alueellisten elinten rasitteita tulisi käsitellä ja lieventää.

12. suhtautuu myönteisesti ryhmän käsillä olevaan aloitteeseen tunnistaa parhaat käytänteet, jotka koskevat uusien lakien täytäntöönpanoa hallinnollisesti vähemmän rasittavalla tavalla, ja kehottaa AK:ta osallistumaan aktiivisesti asiaa koskevien paikallis- ja aluetason parhaiden käytänteiden keräämiseen antamalla aiheesta erityinen lausunto sekä hyödyntämällä Stoiberin ryhmässä mukana olevan AK:n pysyvän tarkkailijan panosta. Komitea korostaa kuitenkin tässä yhteydessä, että EU:n painopisteen tulisi olla liiallisten hallinnollisten rasitteiden syntymisen ehkäisemisessä.

13. panee merkille Euroopan komission kertomuksen toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteista vuodelta 2010 (18. kertomus paremmasta säädöskäytännöstä) ja katsoo kertomuksen olevan osoitus siitä, että komissio ottaa AK:n laatiman toissijaisuusanalyysin huomioon.

Vaikutustenarviointi

14. muistuttaa, että Lissabonin sopimuksen myötä jokaiseen esitykseen lainsäätämisyjärjestyksessä hyväksyttäväksi EU:n säädökseksi on myös liitettävä arvio sen mahdollisista vaikutuksista, ja tässä arvioissa tulee ottaa huomioon myös paikallis- ja aluetaso.

15. korostaa jälleen sekä vaikutusten ennako- että jälkiarvioinnin merkitystä politiikkojen muotoilussa ja lainsäädännössä ja suhtautuu samalla myönteisesti jälkiarviointien roolin vahvistamiseen.

16. katsoo, että EU:n lainsäädännön yksinkertaistamisessa ja parantamisessa on löydettävä tasapaino ennalta laadittavien vaikutustenarviointien ja jälkiarviointien välillä ja samalla on varmistettava, etteivät kyseiset arvioinnit lisää eri hallintotasojen hallinnollisia rasitteita.

17. panee merkille vaikutustenarviointilautakunnan vuotta 2010 koskevan kertomuksen. Komitea pitää vaikutustenarviointilautakunnan roolia tärkeänä, mutta katsoo, että sen olisi hyvä olla nykyistä riippumattomampi Euroopan komissiosta.

18. katsoo kertomuksen osoittavan, että vaikutustenarviointimenettelyn ja vaikutustenarviointilautakunnan roolin ansiosta Euroopan komission yksiköt ovat ryhtyneet seuraamaan toissijaisuusperiaatteen noudattamista aiempaa tarkemmin. Tästä ovat selkeänä osoituksena kertomuksessa mainitut tapaukset, joissa vaikutustenarvioinnin yhteydessä kootut tiedot saivat komission pääosaston muuttamaan mieltään lainsäädännön tarpeellisuudesta ja mahdollisesta lisäarvosta.

19. panee merkille, että vaikutustenarviointilautakunnan kertomuksessa otetaan esiin taipumus toteuttaa ja julkaista vaikutustenarviointeja lopullisista säädösehdotuksista varhaisvaiheessa annettujen tiedonantojen sijasta. Komitea kehottaa tekemään vaikutustenarvioinnin aikaisessa vaiheessa sellaisille näkyville poliittisille aloitteille, joilla on merkittäviä vaikutuksia. Erityisen tärkeänä komitea pitää tätä silloin, kun ehdotuksen tavoitteena on antaa päättäjille tietoa erilaisista erityisistä toimintalinjavaihtoehdoista menettelyn myöhemmissä vaiheissa.

20. panee merkille, että vaikutustenarviointilautakunnan kertomuksessa viitataan tarpeeseen arvioida yksittäisten pääosastojen laatimien vaikutustenarviointien yhteydessä myös sosiaalisia vaikutuksia ja hallinnollisia kustannuksia. Siinä ei kuitenkaan viitata erityisten alueellisten vaikutusten arviointiin eikä AK:n mahdolliseen rooliin Euroopan komission tukijana vaikutustenarviointiprosessissa. Komitea kehottaa Euroopan komissiota puuttumaan tähän seikkaan ja toivoo vaikutustenarviointilautakunnan raportoivan saavutetusta edistyksestä vuotta 2011 koskevassa kertomuksessaan.

21. pitää suotavana, että aluepolitiikan pääosasto osallistuisi täysimääräisesti vaikutustenarviointilautakunnan työskentelyyn, sillä se on alueiden tilanteeseen eniten huomiota kiinnittävä pääosasto.

22. katsoo, että Euroopan unionin alueellisen yhteenkuuluvuuden tavoitteen (EU:sta tehdyn sopimuksen 3 artikla) ohella

niin sosiaalisia vaatimuksia (EU:n toiminnasta tehdyn sopimuksen 9 artikla) ja ympäristönsuojeluvaatimuksia (mainitun sopimuksen 11 artikla) käsittelevät Lissabonin sopimuksen horisontaaliset lausekkeet kuin Eurooppa 2020 -strategian kolmoistavoitekin edellyttävät vaikutustenarviointeja, joissa tarkastellaan tasapuolisesti sääntelyn alueellisia, taloudellisia, sosiaalisia ja ekologisia seurauksia.

23. katsoo, että laadukkaiden vaikutustenarviointien tekoon ja lainsäädännön soveltamisen seurantaan tarvitaan aikaa ja merkittäviä henkilöresursseja, jotta työ olisi asiantuntevaa ja tarjoaisi kokonaiskuvan tilanteesta.

24. suhtautuu varautuneesti käytäntöön uskoa vaikutustenarviointien teko nk. riippumattomille tahoille eli ulkoistaa työ valtuutetuille tutkimuslaitoksille tai tilapäisille toimikunnille. Voidaan epäillä, johtaako ulkoistaminen todellisuudessa suurempaan avoimuuteen ja riippumattomuuteen. Käytäntö kyseenalaistaa myös komission tehtävän, joka on edustaa unionin yleistä etua. Se saattaa niin ikään suosia niitä, joilla on riittävät resurssit tutkimusten tekoon, ja syrjiä alue- ja paikallisyhteisöjä, kansalaisjärjestöjä sekä kansalaisyhteiskunnan tai työntekijöiden edustajia, joilla on paljon pienemmät resurssit.

25. ilmoittaa halukkuutensa avustaa EU:n toimielimiä näissä pyrkimyksissä, jos niissä tarvitaan tietoja paikallis- ja alueviranomaisilta, mutta muistuttaa samalla rajallisista voimavaroistaan ja ydintehtävästään.

Toimielinten väliset järjestelyt

26. muistuttaa, että uuden EU-lainsäädännön vaikutukset paikallisiin ja alueellisiin elimiin saattavat johtua yhtä lailla Euroopan parlamentin ja neuvoston tekemistä muutoksista kuin Euroopan komission alkuperäisestä ehdotuksesta. Komitea kehottaa edellä mainittuja kahta toimielintä kiinnittämään lisäksi enemmän huomiota päätöstensä alueellisiin vaikutuksiin koko lainsäädäntöprosessin aikana ja tarjoaa avuksi asiantuntemustaan tällä alalla. Komitea katsoo, että AK:n konkreettisia mahdollisuuksia tehdä tällaista yhteistyötä Euroopan parlamentin ja neuvoston kanssa tulisi harkita vaikutustenarviointien, toissijaisuusperiaatteen noudattamisen valvonnan ja EU:n lainsäädännön täytäntöönpanon aloilla lainsäädäntöä edeltävässä vaiheessa sekä sen täytäntöönpanon jälkeen.

27. kehottaa omia esittelijöitään pohtimaan suositustensa vaikutuksia taloudellisten ja hallinnollisten rasitteiden sekä ympäristön, yhteiskuntarakenteen, pienten ja keskiuurten yritysten ja kansalaisyhteiskunnan kannalta.

28. katsoo, että EU:n toimielimillä tulisi olla yhteinen lähestymistapa vaikutustenarviointeihin ja että AK:n tulisi olla mukana tällaista lähestymistapaa laadittaessa.

29. suhtautuu myönteisesti siihen, että Lissabonin sopimukseen perustuvan ennakkovaroitusjärjestelmän myötä Euroopan komissio antaa asianmukaisesti painoa kansallisten parlamenttien perustelluille lausunnoille, vaikka "keltaisen kortin" menettelyn edellyttämää kynnystä ei ole vielä saavutettu. Koska AK:lla on roolinsa ja vastuunsa toissijaisuusperiaatteen toteutumisen valvontaprosessissa, se pyytää Euroopan komissiolta kansallisten parlamenttien lähettämät perustellut lausunnot, niiden käännökset ja komission antamat vastaukset.

30. kannattaa suunnitelmaa tarkistaa AK:n ja Euroopan komission yhteistyösopimusta. Sopimuksessa tulee ottaa huomioon Lissabonin sopimuksen mukanaan tuomat institutionaaliset muutokset, tarve alkaa soveltaa monitasoista hallintoa sekä AK:n poliittisen roolin kehittyminen. Siinä tulee lisäksi määrätä vaikutustenarviointien yhteydessä tehtävän yhteistyön parantamisesta ja kehittämisestä sekä sellaisen menettelyn laatimisesta, jolla AK voi antaa panoksensa säädöskäytännön parantamisesta laadittavaan vuosikertomukseen.

Hallintotapaa käsittelevä korkean tason työryhmä

31. katsoo, että tämä ryhmittymä tarjoaa virkamiestasolla arvokkaan foorumin, jolla jäsenvaltioiden sekä EU:n toimielinten, myös AK:n, virkamiehet voivat keskustella eurooppalaista hallintotapaa ja parhaiden käytänteiden vaihtoa koskevista käytännön kysymyksistä.

32. pahoittelee tästä syystä, että sen enempää Unkari kuin Puolakaan ei järjestä EU-puheenjohtajakaudellaan vuonna 2011 ryhmän kaikkien jäsenten kokousta, ja kehottaa ottamaan ryhmän uudestaan käyttöön vuonna 2012.

B Toissijaisuusperiaate

33. palauttaa mieleen, että Lissabonin sopimukseen sisältyy suora viittaus paikallis- ja aluetason itsehallintoon ja toissijaisuusperiaatteen paikalliseen ja alueelliseen ulottuvuuteen, minkä vuoksi EU:n on kunnioitettava alue- ja paikallisviranomaisten toimivaltaa ehdottaessaan ja hyväksyessään jaetun toimivallan piiriin kuuluvaa uutta lainsäädäntöä. Komitea muistuttaa lisäksi, että AK:lla on Lissabonin sopimuksen nojalla toissijaisuusperiaatteen suhteen keskeinen rooli, joka ei rajoitu vain sen valvomiseen, että paikallis- ja alueviranomaisten toimivaltuuksia kunnioitetaan, vaan ulottuu myös toissijaisuusperiaatteen kunnioittamisen edistämiseen kaikilla eri hallintotasoilla.

34. toistaa sitoumuksensa jatkaa yhteistyötä Euroopan komission kanssa, jotta monitasoinen hallinto voidaan sisällyttää unionin tärkeimpiin strategioihin ja yhteisiin politiikkoihin erityisesti Eurooppa 2020 -strategian täytäntöönpanon osalta.

35. kiinnittää huomiota vuotta 2010 koskevaan toissijaisuusperiaatetta käsittelevään selvitykseen, jonka AK:n työvaliokunta hyväksyi 4. maaliskuuta 2011. Samalla päätettiin myös toissijaisuusperiaatteen toteutumisen seurantaverkoston työohjelman pääteemoista. Selvityksessä AK:n keskeisiksi painopisteiksi asetetaan toissijaisuusperiaatteen toteutumisen seurannan vahvistuminen sekä osallistuminen toissijaisuusperiaatteen huomioivan kulttuurin sisällyttämiseen EU:n päätöksentekoprosessiin.

36. on tyytyväinen siihen, että yhdessäkin lausunnossa ei ole todettu toissijaisuusperiaatteen suoraa rikkomista. Tämä osoittaa, että Euroopan komissio suhtautuu vakavasti toissijaisuusperiaatteen kunnioittamiseen, ja korostaa AK:n valvojaroolin arvoa.

37. suhtautuu myönteisesti toissijaisuusperiaatteen toteutumisen seurantaverkoston kuulemisten lisääntymiseen, sillä verkoston kautta voidaan saada yksityiskohtaisia ja käytännöllisiä kommentteja hyvin monenlaisilta paikallisilta ja alueellisilta elimiltä. Komitea kehottaa toissijaisuusperiaatteen toteutumisen seurantaverkoston kuuluvia kumppaneita osallistumaan tehokkaammin verkoston toimiin ja kuulemisiin verkoston neuvonantavan toiminnan tulosten edustavuuden parantamiseksi.

38. myöntää, että EU:n lainsäädäntö on saatettava oikea-aikaisesti, täsmällisesti ja tehokkaasti osaksi kansallista lainsäädäntöä ja että se on pantava asianmukaisesti täytäntöön jäsenvaltioiden kaikilla hallintotasoilla, ja on tietoinen siitä, että rikkomusmenettelyt saattavat joskus olla tarpeen joko velvollisuuden laiminlyömistä koskevien seuraamusten määräämiseksi tai ennaltaehkäisevän vaikutuksen vuoksi. Komitea on kuitenkin huolissaan siitä, että Euroopan komissio pyrkii enenevässä määrin määräämään, milloin ja miten jäsenvaltioiden hallitukset varmistavat, että alue- ja paikallisviranomaiset noudattavat lakeja. Kansallisten hallitusten – ja tietyissä tapauksissa aluehallitusten – tulisi toissijaisuusperiaatteen hengessä itsensä huolehtia tästä lainvalvonnasta, kunhan varmistetaan EU:n lainsäädännön yleistavoitteiden saavuttaminen.

Bryssel 11. lokakuuta 2011

*Alueiden komitean
puheenjohtaja*
Mercedes BRESSO

Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Eurooppalaisia pk-yrityksiä tukevan small business act -aloitteen uudelleentarkastelu”

(2012/C 9/05)

ALUEIDEN KOMITEA

- panee mielissään merkille pk-yrityksissä SBA-aloitteen avulla täytäntöönpanijoiden toimien tähänastiset saavutukset mutta suosittelee painokkaasti, että Small Business Act -aloitteesta on tehtävä poliittisesti sitovampi, jotta komissio ja erityisesti jäsenvaltiot pystyisivät saavuttamaan paremmin sen tavoitteet. Näin voidaan taata laajempi ja täysimääräisempi sääntöjen noudattaminen täytäntöönpanossa ja ylittää Small Business Act -aloitteen täysimääräisen käyttöönoton nykyiset esteet.
- katsoo, että SBA-aloite edellyttää poliittista johtajuutta, ja on sitä mieltä, että Eurooppa 2020 -strategiassa on tunnustettava SBA-aloite yksiselitteisemmin, jotta sille voidaan tarjota aiempaa vakaampi hallintorakenne. Tämä voidaan tehdä hyväksymällä asianmukainen etenemissuunnitelma, jossa korostetaan välitavoitteita, jotka kaikkien jäsenvaltioiden olisi saavutettava ja jotka olisi sisällytettävä kansallisiin uudistusohjelmiin.
- uskoo, että paikallis- ja alueviranomaisilla on nykyistä paremmat mahdollisuudet edistää SBA-aloitteen tavoitteita, ja kehottaa tunnustamaan aiempaa yksiselitteisemmin paikallisen ja alueellisen ulottuvuuden, jotta voidaan edistää sekä alhaalta ylöspäin että ylhäältä alaspäin suuntautuvaa lähestymistapaa ja lisätä SBA-aloitteen näkyvyyttä koko EU:ssa. Komitea katsoo, että aloitteesta on tiedotettava enemmän ja se on priorisoitava koko EU:ssa kansallisella, alueellisella ja paikallisella tasolla.
- korostaa, että pk-yritysten suurin haaste on rahoituksen saaminen ja että se edellyttää yhteisiä toimia SBA-aloitteen seuraavissa vaiheissa. Komitea painottaa myös sellaisten toimien tärkeyttä, joilla helpotetaan pk-yritysten markkinoillepääsyä ja vähennetään hallinnollista rasitetta tuntuvasti.
- pitää erittäin valitettavana, että sitoumusta SBA-aloitteen sisällyttämisestä sekä Lissabonin strategiaan että myöhemmin Eurooppa 2020 -strategiaan ei ole noudatettu ja että siten on tähän asti jätetty käyttämättä tilaisuus hyödyntää kansallisia uudistusohjelmia SBA-aloitteen tärkeimpänä täytäntöönpanovälineenä. Sen vuoksi komitea vaatii jälleen sisällyttämään välittömästi SBA-aloitteen periaatteet ja tavoitteet Eurooppa 2020 -strategiaan ja kansallisten uudistusohjelmien täytäntöönpanoon.

Esittelijä	Constance HANNIFFY (IE/PPE), Offalyn kreivikunnanvaltuutettu sekä Midlandin aluevaltuuston ja Borderin, Midlandin ja Länsi-Irlannin alueellisen edustajakokouksen jäsen
Viiteasiakirja	Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle sekä alueiden komitealle – Eurooppalaisia pk-yrityksiä tukevan Small Business Act -aloitteen uudelleentarkastelu
	KOM(2011) 78 lopullinen

I POLIITTISET SUOSITUKSET

ALUEIDEN KOMITEA

1. suhtautuu myönteisesti komission tiedonantoon ”Eurooppalaisia pk-yrityksiä tukevan Small Business Act -aloitteen uudelleentarkastelu” ja toistaa kannattavansa edelleen täysimääräisesti tätä ratkaisevan tärkeää toimintaohjelmaa, jolla tuetaan pk-yritysten kehitystä, kasvua ja kestävyyttä koko EU:ssa.

2. korostaa painokkaasti, että eurooppalaisia pk-yrityksiä tukevan Small Business Act -aloitteen (SBA-aloite) täytäntöönpanon estäviin avainkysymyksiin on puututtava kaikilla hallintotasoilla Euroopan unionissa, ja kehottaa jäsenvaltioita priorisoimaan paremmin SBA-aloitteen keskeisiä osia – 3,5 miljoonan työpaikan menetys⁽¹⁾ eurooppalaisissa pk-yrityksissä rahoitus-, talous- ja sosiaalijärjestelmän kriisin vuoksi on ikävä osoitus siitä, että asia on saatava toimintaohjelman kärkeen.

3. panee mielissään merkille pk-yrityksissä SBA-aloitteen avulla täytäntöönpanujen toimien tähänastiset saavutukset mutta suosittelee painokkaasti, että Small Business Act -aloitteesta on tehtävä *poliittisesti sitovampi*, jotta komissio ja erityisesti jäsenvaltiot pystyisivät saavuttamaan paremmin sen tavoitteet. Näin voidaan taata laajempi ja täysimääräisempi sääntöjen noudattaminen täytäntöönpanossa ja ylittää Small Business Act -aloitteen täysimääräisen käyttöönoton nykyiset esteet.

4. tukee komission ponnistuksia SBA-aloitteen hallinnollisten osien vahvistamiseksi ja erityisesti sellaisten kansallisten pk-yrityslähettiläiden perustamista jäsenvaltioihin, joiden on yhdessä komission pk-yrityksistä vastaavan erityislähettilään kanssa vastattava SBA-aloitteen täytäntöönpanon ohjaamisesta koko EU:ssa.

5. katsoo, että SBA-aloite edellyttää poliittista johtajuutta, ja on sitä mieltä, että Eurooppa 2020 -strategiassa on tunnustettava SBA-aloite yksiselitteisemmin, jotta sille voidaan tarjota aiempaa vakaampi hallintorakenne. Tämä voidaan tehdä hyväksymällä asianmukainen etenemissuunnitelma, jossa korostetaan välitavoitteita, jotka kaikkien jäsenvaltioiden olisi saavutettava ja jotka olisi sisällytettävä kansallisiin uudistusohjelmiin.

6. uskoo, että paikallis- ja alueviranomaisilla on nykyistä paremmat mahdollisuudet edistää SBA-aloitteen tavoitteita, ja kehottaa tunnustamaan aiempaa yksiselitteisemmin paikallisen ja

alueellisen ulottuvuuden, jotta voidaan edistää sekä alhaalta ylöspäin että ylhäältä alaspäin suuntautuvaa lähestymistapaa ja lisätä SBA-aloitteen näkyvyyttä koko EU:ssa.

7. korostaa, että pk-yritysten suurin haaste on rahoituksen saaminen ja että se edellyttää yhteisiä toimia SBA-aloitteen seuraavissa vaiheissa. Komitea painottaa myös sellaisten toimien tärkeyttä, joilla helpotetaan pk-yritysten markkinoillepääsyä ja vähennetään hallinnollista rasitetta tuntuvasti.

8. korostaa jälleen, että on edelleen tärkeää tarjota pk-yrityksille asianmukaista tukea, jolla varmistetaan erilaisten yritysten toiminnan kestävyys pitkällä aikavälillä. Sen lisäksi, että keskitytään aloittaviin yrityksiin, joilla on suuri potentiaali, sekä uusiin ja vientiin suuntautuneisiin pk-yrityksiin, on kiinnitettävä huomiota myös vakiintuneisiin sekä kehittyviin tai rakenneuudistuksia toteuttaviin yrityksiin. Komitea panee merkille myös paikallisten ja kotimaahan keskittyneiden pk-yritysten haasteet, sillä ne ovat loppujen lopuksi paikallisten ja alueellisten talouksien elinehto.

9. korostaa lisäksi, että SBA-aloitetta ja pk-yrityksiä koskevia politiikkoja on mukautettava kaikilla tasoilla, ja niiden on sovellettava erilaisiin liiketoimintamalleihin, mukaan luettuna osuus- ja yhteisötalouden yritykset, (esikaupalliset ja kaupalliset) kulttuuri- ja luovan alan teollisuus, osuuskunnat ja vastaavat oikeudelliset yritys muodot, mahdollisimman monen työpaikan luomiseksi ja kestäväen talouskasvun takaamiseksi.

Kattavan täytäntöönpanon varmistaminen ja parempi hallintotapa

10. pitää erittäin valitettavana, että sitoumusta SBA-aloitteen sisällyttämisestä sekä Lissabonin strategiaan että myöhemmin Eurooppa 2020 -strategiaan ei ole noudatettu ja että siten on tähän asti jätetty käyttämättä tilaisuus hyödyntää kansallisia uudistusohjelmia SBA-aloitteen tärkeimpänä täytäntöönpanovälineenä. Sen vuoksi komitea vaatii jälleen sisällyttämään välittömästi SBA-aloitteen periaatteet ja tavoitteet Eurooppa 2020 -strategiaan ja kansallisten uudistusohjelmien täytäntöönpanoon.

11. on pettynyt SBA-aloitteen vaihteleviin täytäntöönpanoasteisiin jäsenvaltioissa ja siihen, että vaikka asia tunnustetaan komission tiedonannossa, sen taustalla olevia tekijöitä ei ole täysin selvitetty – jäsenvaltioilta vaaditaan enemmän vastuullisuutta SBA-aloitteen täytäntöönpanossa. Sen vuoksi komitea katsoo, että aloitteesta on tiedotettava enemmän ja se on priorisoitava koko EU:ssa kansallisella, alueellisella ja paikallisella tasolla.

⁽¹⁾ Osana pk-yritysten suorituskykytarkastusta julkaistavan vuoden 2010 eurooppalaisia pk-yrityksiä koskevan vuosikertomuksen arvio (http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/index_en.htm).

12. suhtautuu myönteisesti jäsenvaltioiden kansallisten pk-yrityslähettiläiden nimeämiseen ja pyytää kaikkia lähettiläitä täyttämään täysimääräisesti velvollisuutensa sen varmistamiseksi, että hallinnoissa ajatellaan "pieniä ensin" ja otetaan asianmukaisesti huomioon pk-yritysten haasteet laadittaessa lakeja, asetuksia ja menettelyjä, jotka voivat vaikuttaa myönteisesti pk-yritysten toimintaympäristöön.

13. panee merkille, että pk-yrityslähettiläiden nimityksiä tehdään sekä poliittisin ja hallinnollisin perustein, ja suosittelee, että useampien jäsenvaltioiden pitäisi tehdä poliittisia nimityksiä, jotta voidaan lähettää voimakkaampi viesti priorisoinnista ja sitoutumisesta SBA-aloitteen täytäntöönpanoon ja pk-yritysten haasteisiin vastaamiseen.

14. toteaa, että on perusluonteinen virhe luottaa SBA-aloitteen tavoitteiden saavuttamisessa nykyisiin ohjelmiin ja rahoitusvälineisiin ilman lisärahoitusta.

15. panee merkille EU:n uuden pk-yrityksistä vastaavan erityislähettilään nimeämisen, mutta korostaa jälleen, ettei tiedonannossa käsitellä riittävästi pk-yrityslähettilään roolia, ja kehottaa komissiota varmistamaan, että pk-yrityslähettiläelle annetaan riittävästi taloudellisia resursseja ja asianmukaista poliittista tukea, jotta SBA-aloitteen tavoitteet onnistutaan saavuttamaan ja pk-yrityspolitiikkaan liittyvän toiminnan näkyvyyttä ja sen tiedostamista saadaan lisättyä.

16. suhtautuu myönteisesti jäsenvaltioista, pk-yrityslähettiläistä ja pk-liiketoimintaorganisaatioiden edustajista koostuvan SBA-aloitteen neuvoo-antavan ryhmän perustamiseen ja pyytää, että alueiden komitea otetaan tämän neuvoo-antavan ryhmän jäseneksi, koska SBA-aloitteen halutaan vaikuttavan kaikilla hallintotasoilla eikä vain EU- ja jäsenvaltiotasolla.

17. ehdottaa, että jäsenvaltioiden alue- ja paikallisviranomaisia kannustetaan ottamaan vastuuta SBA-aloitteen periaatteista ja mukauttamaan sen toimenpiteitä paikallisiin/alueellisiin oloihin. Komitea katsoo, että Euroopan yrittäjyysaluetta (EYA) koskeva järjestelmä voisi tässä suhteessa toimia innoittajana.

18. panee merkille, että useimmat SBA-aloitetta koskevat lainsäädäntöehdotukset on hyväksytty ja kannustaa jäsenvaltioita hyväksymään yksityisen eurooppayhtiön (SPE) säännöt, joilla loppujen lopuksi edistetään sisämarkkinoiden parempaa hyödyntämistä vähentämällä yritysten perustamiskustannuksia ja yksinkertaistetaan sääntelypuutteita rajatylittävän kaupan helpottamiseksi.

19. pyytää jäsenvaltioita hyväksymään ja panemaan täysimääräisesti täytäntöön maksuviivästyksidirektiivin ja korostaa, että tämän direktiivin noudattamisen valvonta on edelleen avainkysymys ja että jäsenvaltioiden on pyrittävä parantamaan yritysten ja julkishallinnon maksukulttuuria.

20. korostaa, että ehdotus tietyntyyppisiin yrityksiin, aloitteleviin yrityksiin tai mikroyrityksiin sovellettavien lainsäädännöllisten poikkeuksien käyttöönotosta on tarvittaessa toteutettava siten, ettei se johda "toisen luokan" yritysten luomiseen eikä aiheuta hämmennystä markkinoilla.

21. kehottaa lisäämään pk-yritysten suorituskyvyn tarkastelua, jotta jäsenvaltioiden suorituksia SBA-aloitteen täytäntöönpanossa voidaan seurata, arvioida ja vertailla, ja pyytää lisäksi, että kaikki suorituskykytarkastuksesta saatavat tiedot ovat julkisesti saatavilla, jotta niitä voidaan käyttää sekä viestintävälineenä että jäsenvaltioille tarkoitettuna kannustimena, jotta ne pyrkisivät parempiin tuloksiin.

Rahoituksen saatavuuden parantaminen

22. kiinnittää huomiota haasteisiin, joita pk-yrityksillä on rahoituslaitosten luottoehtojen tiukentumisen takia⁽²⁾, mikä johtuu tämänhetkisestä taloustaantumasta ja kansainvälisestä pankkikriisistä, ja panee lisäksi merkille niiden kohtuuttoman vaikutuksen pk-yrityksiin kuvitellun suuremman luottoriskin takia; tämä heikentää lopulta huomattavasti niiden kykyä selviytyä ja toimia sekä lyhyellä että keskipitkällä aikavälillä.

23. kannustaa komissiota ja jäsenvaltioita hyödyntämään pysyvän pk-yritysoorumin maaliskuussa 2011 järjestetyn toisen kokouksen päätelmiä ja on erittäin tyytyväinen komission käynnistämiin aloitteisiin käsitellä Progress-mikrorahoitusjärjestelyn kaltaisten luottovälineiden saatavuutta ja sitoumukseen ottaa käyttöön toimintasuunnitelma pk-yritysten rahoituksen saatavuuden parantamiseksi tervein kaupallisin perustein.

24. puoltaa SBA-aloitteen toimintasuunnitelmaa, jossa olisi keskityttävä rahoitusta hakevien pk-yritysten haasteellisiin toimintaolosuhteisiin, kuten i) avoimuuden lisäämiseen pankkien ja muiden rahoituslaitosten sekä pk-yritysten välillä, ii) velan ja oman pääoman yhdistämiseen, iii) antolainauksen lisäämiseen arvopaperistamisen avulla, iv) rajatylittävien pääomasijoitusten helpottamiseen ja v) mikroluottoja koskevan sääntelyn parantamiseen.

25. katsoo, että ehdotetussa pk-yritysten rahoituksen keskitytyssä palvelupisteessä on tiettyjä ansioita, mutta katsoo, että se edellyttää lisäharkintaa ja suosittaa ensimmäisenä askeleena, että kaikki pk-yritysten saatavilla olevat tukitoimet olisi kartoitettava (mukaan luettuna EU-, jäsenvaltio-, alue- ja paikallistason tukiohjelmat ja tukivirastot) tarvittaessa jäsenvaltio- tai aluetasolla. Komitea suosittaa lisäksi, että Euroopan komissio tarkastelisi myös muita onnistuneita malleja, joissa pk-yrityksille tuotetaan lisäarvoa tarjoamalla integroitu, ristiviittauksiin perustuva yritystukijärjestelmä, ja että se edistäisi nykyistä laajemmin tällaisten mallien käyttöä paikallis- ja aluetasolla.

26. on tyytyväinen komission ehdotukseen sisällyttää SBA-aloitteen tehokas täytäntöönpano ehdotettuun yhteiseen strategiseksi EU:n rahastotuen aihekohtaisena ennakkoehdona sekä pk-yritysten investointien sisällyttämiseen temaattisena painopistealana luonnokseen EAKR-asetukseksi, sillä tämä helpottaisi SBA-aloitteen tavoitteiden toteuttamista paikallis- ja/ai aluetasolla kussakin jäsenvaltiossa.

⁽²⁾ Yritysten hyväksytyjen lainahakemusten määrä laski esimerkiksi Irlassa vuoden 2007 90 prosentista 50 prosenttiin vuonna 2010. Lähde: Central Statistics Office (2011). *Access to Finance 2007 and 2010*.

27. katsoo, että pk-yrityksille avointen Euroopan unionin ohjelmien erilaiset piirteet ja vaatimukset ovat ongelma rahoituksen saatavuuden kannalta ja ehdottaa pk-yrityksille suunnattujen unionin välineiden ja varojen niputtamista tiiviimmin yhteen EU:n talousarviossa. Komitea vaatii, että kaikille pk-yritystoiminnan edistämiseen tarkoitetuille ohjelmille ja välineille annettavaa tukea lisätään seuraavassa monivuotisessa rahoituskehyksessä. Komitea on tässä yhteydessä yleisesti tyytyväinen vuosia 2014–2020 koskevassa komission ehdotuksessa esitettyihin, pk-yrityksille suunnattuihin ehdotuksiin, mutta ei ota niihin kantaa ennen kuin niiden lopullisista määrärahoista, erityisesti pk-yrityksille tarkoitettun tuen määrästä ja konkreettisesta täytäntöönpanosta, on sovittu.

28. on huolissaan siitä, että kilpailukyvyyn ja innovoinnin ohjelmassa, joka kuuluu EU:n tutkimus- ja innovointirahoituksen yhteiseen strategiakehykseen, ei vuoden 2013 jälkeen oteta riittävästi huomioon pk-yritysten vaatimuksia, ja kannattaa siksi erityistä pk-yrityspilaria näissä puitteissa. Komitea kehottaa parantamaan rahoitusvälineiden saatavuutta ja mukauttamaan ne pk-yritysten tarpeisiin muun muassa painottamalla voimakkaammin mikrorahoitusta ja välirahoitusvälineitä sekä jatkamalla ja laajentamalla kilpailukyvyyn ja innovoinnin puiteohjelman takuuvälineitä ja riskinjakorahoitusvälinettä tutkimuksen puiteohjelman yhteydessä sekä hyödyntämään nykyistä järkevämmiin Euroopan investointipankin tuotteita, kuten Jasmine- ja Jeremie-ohjelmia.

29. tukee komission päätöstä jatkaa valtiontukitoimenpiteille vahvistettujen tilapäisten puitteiden, jotka mahdollistava lisätuen antamisen pk-yrityksille, voimassaoloa vuoden 2011 loppuun asti ja katsoo, että komission pitäisi jatkaa tätä järjestelmää vuoden 2011 jälkeen edellyttäen, että puitteiden suorituskyvystä niiden tavoitteiden täyttämiseksi tehdään suunniteltu tarkastus.

30. ehdottaa, että jäsenvaltioiden hallitukset harkitsevat innovatiivisille aloittaville pienyrityksille suunnattuja verokannustimia yritystoiminnan alkuvuosina.

31. pitää kannustavana komission ehdotusta auttaa yhä useampia pk-yrityksiä vahvistettujen lainatakausjärjestelmien avulla niiden investointien, kasvun, innovoinnin ja tutkimuksen tukemiseksi ja toteaa lisäksi, että on suunnitteilla ehdotuksia ottaa käyttöön lainsäädäntöä riskipääomamarkkinoiden toiminnan tehostamiseksi.

Sääntelyn parantaminen pk-yritysten hyväksi

32. korostaa yksinkertaisen, aiempaa selkeämmän ja johdonmukaisen sääntelyä ja hallinnollista toimintaa koskevan ympäristön merkitystä pk-yrityksille ja katsoo, että ”pk-yritystestien” soveltamisen edistäminen on sen vuoksi ratkaisevan tärkeää.

33. kehottaa soveltamaan pk-yritystestiä nykyistä järjestelmällisemmin vaikutustenarviointiprosessissa siten, että siihen sisällytetään säädösehdotusten lisäksi myös varhaisvaiheessa annetut tiedonannot, ja toteaa lisäksi, että tämä prosessi vahvistuisi, jos vaikutustenarviointilautakunta olisi nykyistä riippumattomampi komissiosta.

34. puoltaa voimakkaasti sitä, että kaikki jäsenvaltiot soveltavat pk-yritystestiä ja ”pienet ensin” -periaatetta kansallisen lainsäädännön lisäksi pk-yrityksiin vaikuttaviin poliittisiin puitteisiin ja hallintomenettelyihin ja ehdottaa, että komissio arvioi, miten pk-yritystestiä sovelletaan jäsenvaltioissa osana pk-yritysten suorituskykytarkastuksia.

35. suhtautuu myönteisesti komission valmiuteen auttaa jäsenvaltioita välttämään ylimääräisten vaatimusten lisäämistä EU:n lainsäädäntöön (*gold plating*), mitä komitea kannatti edellisessä lausunnossaan korostamalla niitä huomattavia esteitä, joita ylimääräiset vaatimukset luovat yrityksen perustamiselle ja toiminnan laajentamiselle mikrotasolla.

36. tukee varauksetta yhden asiointikerran periaatetta ja kannustaa paikallisia ja alueellisia viranomaisia soveltamaan sitä kaikkiin pk-yritysten pyyntöihin saada hallintoa ja sääntelyä koskevia tietoja. Komitea korostaa kuitenkin, että on jonkin verran näyttöä siitä, että kun viranomaiset ovat yrittäneet noudattaa yhden asiointikerran periaatetta ja jakaa kerättyä tietoa, sitä on vastustettu tietosuojan ja tietojen säilyttämisen perusteella.

37. tukee komission sitoumusta esittää vuonna 2011 poliittisia suosituksia yrityksen luovutuksen esteiden poistamista koskevien nykyisten haasteiden yksinkertaistamiseksi ja niihin vastaamiseksi ja kiinnittää jälleen kerran huomiota siihen, että tämä on erityisen merkityksellinen kysymys perheenjäsenten kesken tapahtuvissa yritysten luovutuksissa erityisesti siksi, että monet pk-yritysten omistajista ikääntyvät ja vetäytyvät perheyrittäjänsä seuraavan vuosikymmenen aikana. Komitea korostaa myös, että omistajien hoitamisessa pk-yrityksissä on samanlaisia ongelmia.

38. pitää valitettavana, että tähän mennessä konkurssimenettelyjen yksinkertaistamisessa on edistytty vain vähän, ja kehottaa siksi jäsenvaltioita ja komissiota priorisoimaan tämän kysymyksen ja kehottaa jälleen komissiota puuttumaan niihin samantapaisiin mutta erilaisiin ongelmiin, joita on epäonnistuneilla yrittäjillä, kun yritystä ei ole virallisesti julistettu konkurssiin.

39. korostaa, että kun yrityksen on lopetettava toimintansa, vaikeuksiin joutuneiden yrittäjien on työntekijöidensä oikeuksiin verrattuna vaikeampi hyödyntää jäsenvaltioiden sosiaaliturvajärjestelmiä.

Markkinoille pääsyn helpottaminen

40. tukee yhtenäisen euromaksualueen (SEPA) ulottamista kaikkiin yrityksiin EU:ssa ja yhtyy varauksetta SEPA-neuvoston toukokuussa 2011 antamaan lausuntoon⁽³⁾, jossa kehoitetaan antamaan ripeästi asetus, jossa asetetaan määrääjat sekä SEPA-tilisiirtoihin että SEPA-suoraveloituksiin siirtymiselle. Ne korvaavat hyväksymisensä jälkeen jäsenvaltioiden nykyiset tilisiirto- ja suoraveloitussuoritusjärjestelmät, mikä johtaa lopulta aiempaa nopeampaan ja tehokkaampaan SEPA-järjestelmän täytäntöönpanoon.

⁽³⁾ http://www.ecb.int/paym/sepa/pdf/SEPA_Council_statement_3rd_meeting.pdf.

41. suhtautuu myönteisesti komission antamaan sitoumukseen panna kokonaisuudessaan täytäntöön eurooppalaiset käytäntösäännöt, joilla parannetaan pk-yritysten mahdollisuuksia saada julkisia hankintasopimuksia, ja vaatii komissiolta ja jäsenvaltioita enemmän vastauksia komitean aiemmin kehotuksiin lisätä pk-yritysten osallistumista julkisiin hankintoihin edistämällä innovatiivisia hankintatoimia, esimerkiksi yhä useampien tarjouskilpailujen jakamista osioihin tai yhteistyömahdollisuuksien sisällyttämistä tarjouspyyntöihin silloin, kun se on taroituksenmukaista.

42. pyytää lisäksi komissiota edistämään tarjoajille suunnattua mahdollisuutta hakea jäsenvaltiotasolla nk. hankintapassia (sähköinen rekisteröintijärjestelmä), jolla osoitetaan, että pk-yrityksellä on hankintaviranomaisten menettelyissään usein vaativat selvitykset ja asiakirjat. Passia haetaan vain kerran, jolloin pk-yritysten ei tarvitse esittää samoja selvityksiä ja asiakirjoja joka kerta uudelleen. Tämä säästää niiden pk-yritysten aikaa ja resursseja, jotka osallistuvat usein hankintamenettelyihin. Hankintapassi olisi voimassa tietyn ajan, sillä kyseisten todistusten voimassaoloaika on rajattu. Tällaisia järjestelmiä on jo käytössä, ja tähänastiset kokemukset ovat olleet hyviä.

43. muistuttaa suurelta osin käyttämättömistä mahdollisuuksista sähköisten hankintojen alalla ja antaa tunnustusta komissiolle ja jäsenvaltioille osoitetusta kehotuksesta varmistaa sähköisen tunnituksen ja sähköisen todentamisen vastavuoroinen tunnistaminen koko EU:ssa vuoteen 2012 mennessä. Tämän vuoksi alueiden komitea kannustaa komissiota tarkistamaan tämän toimen edistymisen vuonna 2011, jotta voidaan varmistaa, että ryhdytään asianmukaisiin toimenpiteisiin, ja määrittää seikat, jotka vaativat huomiota sen täytäntöönpanossa.

44. ehdottaa, että tieto- ja viestintätekniikkaan perustuvien ratkaisujen kustannusetuja hyödynnetään enemmän, sillä vain kolmasosa julkisista hankintasopimuksista koko Euroopan unionissa on tällä hetkellä sähköisessä muodossa. Komitea kehottaa kiinnittämään asiaan enemmän huomiota SBA-aloitteessa ja kannustaa komissiota ja jäsenvaltioita hyödyntämään sähköisiä mahdollisuuksia.

45. korostaa jälleen kerran harmaan talouden koko ajan kasvavaa uhkaa laillisten pk-yritysten elinkelpoisuudelle ja pyytää, että komissio puuttuu ongelmiin, joita se aiheuttaa epäoikeudenmukaisen kilpailun ja sääntelemättömän kaupan osalta. Eriyisesti tulee ottaa käyttöön toimia, joilla voidaan parantaa teollis- ja tekijänoikeuksien suojaa ja edistää väärentämisen torjuntaa.

Yrittäjyyden edistäminen

46. tunnustaa yrittäjyyskulttuurin edistämisen ja kehittämisen merkityksen ja kehottaa jäsenvaltioita kiinnittämään enemmän huomiota yrittäjyyskoulutuksen edistämiseen ja yrittäjähenkisen ajattelutavan juurruttamiseen opiskelijoihin ja opettajakoulutukseen.

47. kannattaa Euroopan yrittäjyysaluehankkeen (*European Entrepreneurial Region*, EER) vakiinnuttamista osaksi SBA-aloitteen täytäntöönpanoa edistämään yrittäjyyttä sekä välineenä verkottaa alueita ja levittää parhaita paikallisia ja alueellisia käytänteitä pk-yritysten tukemiseksi.

48. suhtautuu myönteisesti ”Erasmus nuorille yrittäjille” -ohjelman arviointiin ja katsoo, että ohjelman kokeiluvaiheessa on saavutettu monet sen tavoitteista ja tuotettu todellista EU:n lisäarvoa. Komitea tukee kyseisen ohjelman laajentamista edellyttäen, että kokeiluvaiheen tärkeimmät puutteet korjataan. Tarvitavia toimia ovat erityisesti a) aloitetta koskevan tiedottamisen parantaminen yleisesti ja parempi tiedottaminen sen eduista osallistujille ja isännille, b) paikallisten/kansallisten yhteyspisteiden luominen viestintään ja tunnetuksi tekemiseen liittyvien ongelmien ratkaisemiseksi, c) osallistumisen maantieteellisen tasapainon parantaminen, d) ”jälkihoito-ohjelman” tarjoaminen osallistujille saatujen kokemusten sisäistämiseksi ja e) ohjelman rahoituspohjan vakauttaminen.

49. panee merkille ja kannattaa naisyritysten mentorointijärjestelmien luomisen ja kannattaa sitä. Komitea kiinnittää myös jälleen huomiota maahanmuuttajataustaisten yrittäjien tarpeisiin, sillä he ovat olosuhteiden vuoksi yleensä muita yrittäjähenkisempiä ja valmiimpia ottamaan riskejä, ja suosittaa, että kiinnitetään huomiota niin ikään nuorten, vähemmistöihin kuuluvien ja ikääntyvien yrittäjien tarpeisiin ja että Euroopan unionin jäsenvaltioista ja unionin ulkopuolelta tulevien maahanmuuttajien erilaiset haasteet ja tarpeet erotetaan toisistaan.

50. suhtautuu myönteisesti Eurooppa 2020 -strategian lippulaiva-aloitteeseen ”Uuden osaamisen ja työllisyyden ohjelma”, jossa otetaan huomioon eräät pk-yritysten erityispiirteet ja haasteet, sekä kannustaa komissiota ja jäsenvaltioita varmistamaan, että SBA-aloitteen puitteissa kehitetään osaamista ja työllisyyspolitiikkaa, jotta voidaan maksimoida työpaikkojen luomisen ja osaamisen kehittämisen mahdollisuudet pk-yrityksissä.

Bryssel 12. lokakuuta 2011

Alueiden komitean
puheenjohtaja

Mercedes BRESSO

**Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Taloudellisen ja sosiaalisen kasvun erojen vähentämiseen
tähtäävien jäsenvaltio- ja unionitason toimien välinen täydentävyys”**

(2012/C 9/06)

ALUEIDEN KOMITEA

- toivoo, että voidaan ottaa käyttöön bkt:tä täydentäviä indikaattoreita, jotta voidaan paremmin havainnollistaa Euroopan unionin alueiden välisten ja sisäisten erojen kaventamisessa saavutettua edistystä.
- pitää välttämättömänä, että silloin kun jäsenvaltioiden ja unionin toimien toteuttamisessa on eroja, mukana olevat eri hallintotasot tekevät keskenään enemmän yhteistyötä päällekkäisyyksien välttämiseksi. Tätä varten on tarpeen lisätä eri hallintotasojen välistä vuoropuhelua ja sitä kautta yhteistyötä, jotta voidaan varmistaa eri toimien entistä parempi yhdenmukaisuus ja täydentävyys.
- katsookin, että jäsenvaltioiden ja unionin toimien onnistuminen riippuu toimivaltaisten paikallisten ja alueellisten päätöksentekojen sitoutuneisuudesta.
- kannattaa ajatusta koheesio politiikan tehostamisesta tulossuuntautuneisuutta lisäämällä eikä vastusta ennakkoehtojen asettamista. Komitea korostaa kuitenkin, ettei ehtojen pitä olla sellaisia, että ne viivästyttäisivät ohjelmien käynnistämistä, eikä se kannata vakaus- ja kasvusopimukseen liittyviä ehtoja.
- katsoo, että on tärkeää varmistaa täydentävyys, jotta voidaan taata, että EU:n varat käytetään jäsenvaltioiden rahoitusohjelmien täydentämiseksi, jolloin unionin toimet saavat todellista lisäarvoa.
- kannattaa ehdotusta laatia yhteinen strategiakehys ja katsoo, että kehitys- ja investointikumppanuus-sopimuksista pitäisi tulla väline, jolla jäsenvaltio- ja unionitason toimista voitaisiin tehdä täydentäviä. Komitea toteaa, että näitä sopimuksia tulisi laatia täydessä yhteistyössä alue- ja paikallisviranomaisten kanssa.

Esittelijä Francesco MUSOTTO (IT, AE), Sisilian aluevaltuuston jäsen

I POLIITTISET SUOSITUKSET

ALUEIDEN KOMITEA

Yleistä

1. korostaa Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 174 artiklan (Euroopan yhteisön perustamissopimuksen entinen 158 artikla) määräystä, jonka mukaan edistääkseen koko unionin sopusointuista kehitystä unioni kehittää ja harjoittaa toimintaansa **taloudellisen, sosiaalisen ja alueellisen yhteenkuuluvuuden lujittamiseksi**. Unioni pyrkii erityisesti vähentämään alueiden välisiä kehityseroja sekä muita heikommassa asemassa olevien alueiden jälkeenjääneisyyttä.

2. huomauttaa, että erityistä huomiota kiinnitetään **maaseutuun, teollisuuden muutosprosessissa oleviin alueisiin** sekä **vakavista ja pysyvistä luontoon tai väestöön liittyvistä haitoista kärsiviin alueisiin**, kuten pohjoisimpiin alueisiin, joiden väestötiheys on erittäin alhainen, sekä saaristo-, rajaseutu- ja vuoristoalueisiin. Lisäksi myös muita Euroopan alueita on tuetava niiden kilpailukyvyyn turvaamisessa ja vahvistamisessa.

3. korostaa kaupunkien ja niiden alueiden – sekä myös pääkaupunkien ja niiden alueiden – avainroolia kasvun moottoreina taloudellisten, ekologisten ja sosiaalisten Eurooppa 2020 -tavoitteiden saavuttamisessa. Myös tulevaisuudessa olisi voitava toteuttaa toimia kaupunkien ja ongelmallisten kaupunkialueiden sosiaalisesti ja taloudellisesti vakauttamiseksi yhdenmukaisen lähestymistapojen puitteissa asianmukainen alueellinen joustovara huomioon ottaen. Tässä on lähdettävä oletuksesta, että kaupunkiulottuvuus on sinällään Eurooppa 2020 -strategian mukainen. Myös kaupunkien ja niitä ympäröivien alueiden välistä yhteistyötä jäsenvaltioiden sisäisten toiminnallisten alueiden puitteissa tulisi helpottaa tulevilla rakennerahastoasetuksilla.

4. kannattaa Euroopan komission ehdotusta ”siirtymäalueista”, jonka se esitti tiedonannossaan Eurooppa 2020 -strategiaa tukevasta talousarviosta. ⁽¹⁾ Komitea kiinnittää samalla huomiota siihen, että niilläkin alueilla, joiden BKT henkeä kohden on nykyisten rahoitusnäkyvien voimassa ollessa ylittänyt 75 % EU:n keskiarvosta, pitää olla mahdollisuus käyttää resursseja myös infrastruktuuri-investointeihin, mikä sallisi näiden alueiden vakauttaa nykyisellä ohjelmakaudella saavutettu lisäarvo. Samoin täytyy ”energiatehokkuus”-tavoitteen kattaa tehokkaat kuljetusmuodot, raideliikenne ja siihen liittyvät perusrakenteet mukaan luettuina.

5. muistuttaa, että Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 349 artiklassa tunnustetaan syrjäisimpien alueiden erityispiirteet ja perustellaan tarve tehdä mukautuksia unionin

lainsäädäntöön sovellettaessa sitä kyseisiin alueisiin sekä erityistoimenpiteiden hyväksyminen tarvittaessa erityisesti koheesiopolitiikan alalla.

6. kannattaa periaatetta, jonka komissio on esittänyt taloudellista, sosiaalista ja alueellista yhteenkuuluvuutta koskevassa viidennessä kertomuksessa ⁽²⁾ ja jonka mukaan **yhteenkuuluvuus** on tulevaisuudessakin **kehitystä edistävä toimintalinja, jota toteutetaan kaikkialla Euroopan unionissa** ja siten kaikilla sen alueilla.

7. katsoo näin ollen, että unionin koheesiopolitiikalla yhdessä eri alueellisilla tasoilla toteutettavien toimenpiteiden kanssa tulee olla edelleenkin keskeinen rooli edistettäessä sopusointuista kehitystä koko Euroopan unionin alueella siten, että **autetaan kehityksessä jälkeen jääneitä alueita kuumaan kiinni kehityseroja** varaamalla niille suurin osa resursseista ja samalla **elvytetään ja edistetään kaikkien alueiden kilpailukykyä**.

Jäsenvaltio- ja unionitason toimien välisen täydentävyyden rooli taloudellisen, sosiaalisen ja alueellisen kasvun erojen vähentämisessä

8. toteaa, että vain konkreettisen yhteisvastuun arvoon perustuvien jäsenvaltio- ja unionitason toimien **integroinnin, yhteisvaikutuksen ja täydentävyyden** kautta voidaan päästä Euroopan unionissa vielä vallitsevien taloudellisten, sosiaalisten ja alueellisten erojen kaventamiseen.

9. katsoo, että nämä periaatteet voivat itse asiassa osoittautua ratkaiseviksi usealta kannalta, erityisesti kun pyritään seuraaviin tavoitteisiin:

— Kannustetaan jäsenvaltioita **vahvistamaan institutionaalista ja hallinnollista kapasiteettiaan**.

— **Vältetään tehottomuuteen johtavaa eri toimien päällekkäisyyttä** tietyllä alueella.

— **Sovitetaan yhteen** eri hallintotasojen **tavoitteet ja painopisteet**.

— **Parannetaan julkisen toiminnan laatua** kaikilla tasoilla.

— **Tehostetaan unionin koheesiopolitiikkaa**.

⁽¹⁾ KOM(2011) 500 lopullinen, Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – ”Eurooppa 2020 -strategiaa tukeva talousarvio”.

⁽²⁾ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle, alueiden komitealle ja Euroopan investointipankille – Taloudellista, sosiaalista ja alueellista yhteenkuuluvuutta käsittelevän viidennen kertomuksen päätelmät: koheesiopolitiikan tulevaisuus, KOM(2010) 642 lopullinen.

10. on sitä mieltä, että koheesiopolitiikka liitettyinä eri alueellisten tasojen julkisiin toimiin on tehokkain väline muita heikommassa asemassa olevien alueiden yhteisvastaulliseen tukemiseen. Samalla se luo kasvua ja vaurautta koko EU:n alueelle. Komitea huomauttaa, että koheesiopolitiikka on **edistänyt bkt:n kasvua** Euroopassa, helpottanut **uusien perusrakenteiden luomista**, parantanut **kulkuyhteyksiä** alueille ja kohentanut **ympäristönsuojelun** tasoa. Kestävähypoteesiin työllistämist-strategioihin tehtyjen investointien ja työmarkkinoiden vaatimusten huomioon ottamisen seurauksena on syntynyt täysin uusia toimi- ja ammattialoja, aikaisemmat ammattialat ovat muuttuneet ja perinteisiä ammatteja on hävinnyt. Hyvien työpaikkojen luomisella voidaan taata ihmisten henkilökohtainen tyytyväisyys, asianmukainen palkkaus, työterveyshuolto sekä työ- ja perhe-elämän yhteensovittavuus. Tällä työelämän laadun parantamisella saadaan lisättyä työpaikkojen houkuttelevuutta, mikä vaikuttaa myönteisesti myös kyseiseen alueeseen ja saattaa näin tukea osaltaan Euroopan unionin alueiden **kilpailukykyä**.

11. korostaa, että vaikka kehityserojen kaventamisessa on edistytty huomattavasti, hiljattainen **talous- ja finanssikriisi** saattaa lisätä epätasapainoa Euroopan alueiden välillä ja niiden sisällä. Komitea painottaa, että tilanne on käynyt erityisen hankalaksi Euroopan rahoituksen vakautus- ja maksutasemekanismeista tukea saavissa maissa, koska alueelliset erot ovat niille toissijainen asia niiden pyrkiessä täyttämään ehdot ja vaatimukset, jotka ovat luonteeltaan tiukasti kansallisia.

12. kiinnittää huomiota siihen, että epäsuotuisessa asemassa olevilla alueilla on vauraampia alueita heikommalla mahdollisuudella omien resurssien käyttöön, ja tämä lisää niiden haavoittuvuutta **ulkoisten häiriöiden** uhatessa ja vaarantaa saavutetun edistyksen nykyisenkaltaisessa kriisitilanteessa, jonka kesto ei tiedetä. Näillä alueilla jäsenvaltioiden toimia täydentävä EU:n rahoitus on avainasemassa, jotta voidaan varmistaa tietynlainen vakaus julkisissa investoinneissa, ja sillä on näin ollen ratkaiseva asema talouden elpymisen kannalta.

13. tähdentää, että unionin koheesiopolitiikka, joka **laaja-alaisesti** kattaa kehityksessä jälkeen jääneiden alueiden taloudellisen kehityksen, sosiaalisesti heikossa asemassa olevien väestöryhmien tukemisen, sosiaalisesti ja ympäristön kannalta kestävän kehityksen sekä alueellisten ja kulttuuristen erityispiirteiden kunnioittamisen, ohjaa myös näihin samoihin koheesiota-voitteisiin perustuvia jäsenvaltioiden toimia tähän suuntaan.

14. korostaa näin ollen, että uudella koheesiopolitiikalla tulisi olla edelleenkin **riittävät resurssit**, jotta voitaisiin pyrkiä Euroopan alueiden todellisen taloudellisen ja sosiaalisen tasapainon saavuttamiseen siten, että vahvistetaan valtiollisella, alueellisella ja paikallisella tasolla toteutettavia toimia ja täydennetään niitä. Myös tulevaisuudessa tulisi siis varata asianmukainen osuus EU:n talousarvion määrärahoista niiden toimien rahoittamiseksi, joita tarvitaan kehityksessä jälkeen jääneiden Euroopan unionin alueiden rakenteelliseen tukemiseen.

15. korostaa, että uudessa koheesiopolitiikassa tulee ottaa huomioon rajatylittävä yhteistyö. EU-maiden raja-alueilla tulee kehittää yhteistyömuotoja EU:n ulkorajanaapureiden kanssa tehtävää yhteistyötä varten ja erityisesti sellaisia rajanaapurimaita ja -alueita silmällä pitäen, joiden talouskehitys eroaa suuresti EU:n talouskehityksestä. Komitea toteaa lisäksi, että yhteisen maantieteellisen alueen luominen raja-alueille edellyttää EU-tason järjestelmällistä ja valikoivaa tukea sekä aluepolitiikan vahvistamiseksi että yhteisten kehityshankkeiden toteuttamiseksi.

16. on tietoinen, että asukaskohtainen bkt on aluetasolla tärkeä indikaattori talouskasvua mitattaessa, mutta toivoo, että yhteistyössä paikallis- ja aluetason kanssa voitaisiin ottaa käyttöön **täydentäviä indikaattoreita**, joiden avulla määritetään kunkin alueen lähtökohtatilanne (baseline) ja jotka havainnollistavat näin paremmin Euroopan unionin alueiden välisten ja sisäisten erojen kaventamisessa saavutettua edistystä⁽³⁾ ja jotka kuvastavat täsmällisemmin kehitystasoa ja sosiaalisen ja alueellisen koheesion erityisongelmia kullakin alueella.

17. korostaa myös, että todennäköinen viitejakso, jota tul- laan käyttämään alueen tukikelpoisuuden määrittelemiseen EU:n uudessa koheesiopolitiikassa vuodesta 2014 lähtien (todennäköisesti aluetason asukaskohtainen bkt vuosina 2007–2009) ei heijasta talouskriisin ja siitä johtuvien säästötoimien kokonaisvaikutusta EU:n alueilla. Komitea kehottaa hyödyntämään ajantasaisempaa alueellista bkt:tä ja bkt:n kehitys-suuntausta koskevia tietoja resurssija myönnettäessä sekä lisäämään tarkistusmekanismien asteittaisuutta ohjelmakauden kulu- essa.

Institutionaalista ja hallinnollisesta kontekstista riippuva täydentävyys

18. pitää välttämättömänä, että sekä koheesiopolitiikassa että kansallisissa aluekehityspolitiikoissa voidaan hyödyntää **asianmukaista institutionaalista ympäristöä, tehokasta julkishal- lintoa ja tuloksellista kumppanuutta eri hallintotasojen vä- lillä** siten, että pystytään hahmottelemaan keskipitkän ja pitkän aikavälin johdonmukaisia ja yhdennettyjä kehitysstrategioita ja niiden perustana olevia monivuotisia ohjelmakehyksiä.

19. katsoo, että unionin koheesiopolitiikka, joka on nivottu kansallista järjestelmää noudattaen eri tasoilla toteutettaviin jul- kisiin toimiin, voi kannustaa jäsenvaltioita **vahvistamaan ins- titutionaalista ja hallinnollista kapasiteettia**, jota tarvitaan varmistamaan rahoituksen entistä tehokkaampi käyttö ja mak- simoimaan kasvussa havaittavien erojen kaventamiseen tähtää- vien investointien vaikutus.

⁽³⁾ Umbrian alueen ja alueiden komitean "alueellinen yhteenkuuluvuus- politiikka" -valiokunnan (COTER) Perugiassa (Italiassa) 29. huhtikuuta 2011 järjestämän seminaarin "Uudet indikaattorit: koheesiopolitiikan edistyksen mittaaminen" päätelmät.

20. korostaa, että unionin koheesipolitiikan ja kansallisten aluekehityspolitiikkojen erilainen toteuttaminen perustuu kunkin jäsenvaltion erityispiirteisiin ja siihen vaikuttavat **institutionaalinen konteksti ja toimivaltajako** sekä erityisesti hallinnon hajauttamisaste, monitasoisen hallinnon periaatteiden toteuttamisen taso sekä alue- ja paikallistason kokemus aluekehityksen alalla ja ohjelmien maantieteellinen kattavuus ja vaikutus. ⁽⁴⁾

21. pitää välttämättömänä, että silloin kun jäsenvaltioiden ja unionin toimien toteuttamisessa on eroja, mukana olevat eri hallintotasot tekevät keskenään enemmän yhteistyötä tehottomuutta aiheuttavien päällekkäisyyksien välttämiseksi. Komitea katsoo, että optimaaliseen yhteisvaikutukseen voitaisiin päästä asteittain siten, että kaikki tietyllä alueella toteutettavat toimet ohjelmoitaisiin yhdenmukaisesti ja että hallinnointia koordinoitaisiin tiiviisti. Tätä varten on tarpeen lisätä eri hallintotasojen välistä vuoropuhelua ja sitä kautta yhteistyötä, jotta voidaan varmistaa jäsenvaltio- ja unionitason toimien entistä parempi yhdenmukaisuus ja täydentävyys.

Kohti yhdenmukaisuutta aluekehitystä

22. katsoo, että taloudellisen, sosiaalisen ja alueellisen epätasapainon vähentämiseen tähtävien toimenpiteiden tulisi perustua tulossuuntautuneisiin **yhdenmukaisiin toimiin**, joiden määrittelyssä otettaisiin huomioon ongelmien alueellinen ulottuvuus, jotta niillä olisi entistä merkittävämpi vaikutus alueiden yhteenkuuluvuuteen ja kilpailukykyyn.

23. tähdentää, että Lissabonin sopimuksessa vahvistetusta alueellisesta yhteenkuuluvuudesta on tullut painopisteala yhdessä taloudellisen ja sosiaalisen yhteenkuuluvuuden kanssa, joten alueellinen ulottuvuus olisi nivottava entistä paremmin kaikkiin politiikkoihin, jotka vaikuttavat selkeästi jollain tavalla alueisiin, myös siten, että arvioidaan järjestelmällisesti niiden **alueellisia vaikutuksia**. Komitea pitääkin aiheellisenä ottaa käyttöön **seurantajärjestelmiä**, joiden avulla voidaan tarkkailla jatkuvasti sitä, miten EU:n alueiden koheesiotavoitteisiin liittyvät julkiset menot jaetaan.

24. toteaa, että julkishallinnon osallistuminen kaikilla tasoilla taloudellisen ja sosiaalisen kehityksen epätasapainon vähentämiseen tähtävien toimien strategiseen suunnitteluun ja toteuttamiseen varmistaa sen, että laaditaan toimenpiteitä, jotka perustuvat alueelliseen kontekstiin ja aluetta koskeviin tietoihin, jotka ovat välttämättömiä **alueiden potentiaalini hyödyntämiseksi, resurssien keskittämiseksi ja julkisen toiminnan tehokkuuden maksimoimiseksi**.

25. huomauttaa, että haasteilla – esimerkiksi ilmastonmuutoksen torjunnalla, energiahuollolla, maailmanlaajuistumisella, kaupunki- ja maaseutualueiden suhteilla, väestörakenteen muutoksella ja muuttoliikkeillä – on hyvin erilaisia alueellisia vaikutuksia, ja ne edellyttävätkin **alue- ja paikallistasolla** toissijaisuusperiaatteen mukaisesti **suunniteltuja ja toteutettavia ratkaisuja**.

26. katsoo, että jäsenvaltioiden ja unionin toimien onnistuminen riippuu jokaisen jäsenvaltion oman lainsäädännön mukaan toimivaltaisten paikallisten ja alueellisten päätöksentekijöiden sitoutuneisuudesta sekä **kumppanuusperiaatteen** mukaisesti kyvystä saada talous- ja yhteiskuntaelämän osapuolet toimien suunnittelu-, ohjelmointi- ja toteuttamisvaiheessa mukaan niiden seurantaan.

Koheesion tehostaminen

27. toteaa, että Euroopan alueiden kehitystä on edistettävä julkisen talouden tiukassa tilanteessa, joka pakottaa pyrkimään mahdollisimman suureen tehokkuuteen. Komitea kannattaa Euroopan komission ehdotusta **entistä määrätietoisemmasta tulossuuntautuneisuudesta** siten, että voidaan asettaa selkeät, mitattavissa olevat tavoitteet ja ottaa käyttöön mitattavat ja ohjelmoitujen toimien kanssa johdonmukaiset, riittävän joustavat tulosindikaattorit. Tämä saattaa myös tarjota mahdollisuuden ohjelmakauden arviointiin.

28. ei vastusta periaatetta, että rakennerahasavarojen käytölle asetettaisiin **ennakkoehdot**, jotka olisivat tiiviisti ja suoraan yhteydessä unionin koheesipolitiikan tehostamiseen ja joilla voitaisiin vaikuttaa myönteisesti ohjelmien toteutettavuuteen ja toimintaan sekä kehitystoimien yhdenmukaistamiseen.

29. korostaa kuitenkin, että näiden **ehtojen** ei pitäisi olla sellaisia, että ne viivästyttäisivät rakennerahasavarojen käynnistämistä ja heikentäisivät näin myös huomattavasti unionin toimia täydentäviin toimiin tarkoitettujen jäsenvaltioiden resurssien käytöstä odotettavia tuloksia.

30. Komitea varaa itselleen oikeuden ottaa asiaan kantaa tarkemmin sitten, kun Euroopan komissio on laatinut asiasta ehdotuksensa.

31. ei sen sijaan kannata Euroopan komission ehdotusta **vakaus- ja kasvusopimukseen liittyvistä ehdoista**, jotka saattaisivat rankaista alue- ja paikallisyhteisöjä, jotka eivät ole vastuussa siitä, etteivät jäsenvaltiot noudata velvoitteitaan ⁽⁵⁾, ja estää tai viivästyttää kehitystä ja vaarantaa jo saavutetut tulokset.

⁽⁴⁾ *Managing the Structural Funds: Institutionalising Good Practice*, Rona Michie ja John Bachtler, European Policies Research Centre, University of Strathclyde, 1996.

⁽⁵⁾ Ks. AK:n lausunto aiheesta "Viides koheesiokertomus", CdR 369/2010 fin, esittelijä: Michel Delebarre, (FR, PSE).

32. toteaa, että useat tekijät voivat heikentää unionin varojen optimaalista käyttöä kasvulle otollisimmilla toiminta-alueilla ja -aloilla ja vähentää näin niiden mahdollisia vaikutuksia alueella. ⁽⁶⁾ Tässä yhteydessä on tärkeää varmistaa **täydentävyys**, jotta voidaan taata, että nämä varat käytetään jäsenvaltioiden rahoitusohjelmien täydentämiseksi, jolloin unionin toimet saavat todellista lisäarvoa.

33. korostaa näin ollen, että on aiheellista valvoa tehokkaammin rakennerahastojen täydentävyyttä ja varmistaa se, että unionin toiminnan ansiosta voidaan toteuttaa toimia, jotka ovat lisänä ja täydennyksenä toimille, joista ei voida tavanomaisesti tai riittävästi huolehtia kansallisissa puitteissa.

34. katsoo, että unionin koheesiopolitiikan tehokkuus riippuu myös **menettelyiden yksinkertaistamisesta**. Tavoitteena on tuensaajien lainsäädännöllisten velvoitteiden ja hallinnollisten taakan mahdollisimman suuri keventäminen. Sujuvat menettelyt ovat resurssien tehokkaan käytön tärkeä edellytys. Komitea kehottaa Euroopan komissiota suosittamaan jäsenvaltioille, että ne tarkastelisivat ja tekisivät yhdessä paikallis- ja alueviranomaisien kanssa ehdotuksia, joilla pyrittäisiin parantamaan unionin sääntöjen (periaatteet, määräajat ja menettelyt) ja jäsenvaltioiden sääntöjen yhteensovittamista. Etusijalle tulisi asettaa tulokset ja saavutetut vaikutukset, ja samalla olisi vältettävä aiheuttamasta sitä, että jäsenvaltioiden välille syntyy epätasa-arvoiset edellytykset resurssien hyödyntämiseen.

Toimien integroinnin ja täydentävyyden parantaminen vuoden 2013 jälkeen

35. myöntää älykkääseen, kestäväan ja osallistavaan kasvuun tähtäävän **Eurooppa 2020 -strategian** merkityksen ja on tyytyväinen Euroopan komission tiedonannon ”Aluepolitiikan panos Eurooppa 2020 -strategian mukaisessa kestävässä kasvussa” ⁽⁷⁾ sisältöön. Tiedonannon mukaan strategian tavoitteiden toteutuminen riippuu suuresti alue- ja paikallistasolla tehtävistä päätöksistä.

36. katsoo, että **koheesiopolitiikka** voi antaa merkittävän panoksen Eurooppa 2020 -strategiaan, mutta sitä **ei pidä sulauttaa strategiaan**. Komitea korostaa koheesiopolitiikan asemaa Euroopan unionin sopusointuista kehitystä tukevana välineenä, jolla vähennetään Euroopan alueiden taloudellisia ja sosiaalisia eroja, kuten Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 174 artiklassa määrätään. Näiden kahden prosessin tulisi säilyä

⁽⁶⁾ Euroopan komission aluepolitiikan pääosaston vuonna 2009 teettämä tutkimus *Additionality and regional development: are EU structural funds complements or substitutes of National public finance?*, Chiara Del Bo, Massimo Florio, Emanuela Sirtori ja Silvia Vignetti, CISL – Centre of Industrial Studies.

⁽⁷⁾ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle ”Aluepolitiikan panos Eurooppa 2020 -strategian mukaisessa kestävässä kasvussa”, KOM(2011) 17 lopullinen.

tulevaisuudessa itsenäisinä, sillä niillä molemmilla on omat tavoitteensa, jotka eivät osu täysin yhteen, vaikka ne toimivatkin vuorovaikutuksessa integraation ja täydentävyyden puitteissa.

37. kannattaa taloudellista, sosiaalista ja alueellista yhteenkuuluvuutta koskevassa viidennessä kertomuksessa esitettyä ehdotusta laatia **yhteinen strategiakehys**, joka kattaisi rakennerahastot ja muut aluekehitykseen tarkoitetut unionin rahastot eli Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR), Euroopan sosiaalirahaston (ESR), koheesiorahaston, Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston ja Euroopan kalatalousrahaston (EKTR), vaikka jokaisella niistä on omat välineensä ja sääntönsä. Komitea pitää myönteisenä sitä, että rakennepoliitikkoja palvelevat unionin rahastot kootaan yhteiseen kehitystä koskevaan strategiakehitykseen, jonka tulisi mahdollistaa koordinaation parantaminen.

38. katsoo, että tulevista rakennerahastoasetuksista parhailaan käytävien keskustelujen yhteydessä **kehitys- ja investointikumppanuussopimuksista** pitäisi tulla yhteisen strategiakehityksen pohjalta väline, jolla taloudellisten, sosiaalisten ja alueellisten erojen vähentämiseen tähtäävistä jäsenvaltio- ja unionin toimista voitaisiin tehdä todella täydentäviä siten, että asetetaan painopisteet investoinneille, jaetaan jäsenvaltioiden ja unionin resurssit sekä sovitaan yhdessä ehdoista ja tavoitteista.

39. toteaa kuitenkin, että monitasoisen hallinnon periaatteen mukaisesti näitä sopimuksia tulisi laatia ja kehittää **täydessä yhteistyössä alue- ja paikallisviranomaisien kanssa** eli niiden tahojen kanssa, jotka vastaavat toimien toteuttamisesta ja hallinnoinnista alueella, eikä vain jäsenvaltioiden ja Euroopan komission kesken. Näin poliittista toimintaa voitaisiin koordinoita ja sovittaa yhteen tehokkaammin ja strategista – eikä vain toiminnallista – hallintoa voitaisiin tehostaa.

40. katsoo, että kehitys- ja investointikumppanuussopimukset voivat jokaisen jäsenvaltion omien konkreettisten olosuhteiden mukaisesti antaa asianmukaisen muodon **alueellisille sopimuksille**, joita alueiden komitea edistää kansallisia uudistusohjelmia silmällä pitäen.

41. katsoo, että näin koordinoituissa kansallisissa aluekehityspoliitikoissa ja unionin koheesiopolitiikassa näkyisi konkreettisesti **toimien keskittämisen periaate**, kun samalla alueella käytössä olevien eri välineiden yhteisvaikutukset maksimoitaisiin ottaen huomioon olemassa olevat riippuvuussuhteet. Tällä tavoin voitaisiin varmistaa entistä parempi koordinaatio EAKR:n, ESR:n, koheesiorahaston, Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston ja EKTR:n soveltamisalojen välillä, mutta myös samoihin kehitystavoitteisiin tähtäävien kansallisten toimien kanssa.

42. pitää lisäksi strategisesti tärkeänä sitä, ettei jäsenvaltioiden aluekehityspolitiikkoja ja unionin koheesio-politiikkaa tarkastella erillään alakohtaisista politiikoista. Komitea katsoo, että toimien välillä on pyrittävä entistä parempaan yhdenmukaisuuteen, jäsentymiseen ja yhteisvaikutuksiin. Monilla aloilla julkisilla politiikoilla on **toisistaan riippuvaisia vaikutuksia**. Niiden kokonaisvaikutus voi olla suurempi, jos niitä toteutetaan koordinoitusti. ⁽⁸⁾

43. katsoo, että näin voitaisiin edistää konkreettisesti ohjelmien **mukauttamista** määriteltyihin tavoitteisiin ja keskittyä näiden tavoitteiden saavuttamista varten toimiviin poliittisiin välineisiin ja olemassa oleviin rahoitusvaroihin sekä asettaa tukilohkoja, investointeja ja Euroopan unionin varojen saatavuutta koskevat painopisteet; ne tulee määritellä kunkin alueen resurssien analyysin pohjalta. Näin on mahdollista hyödyntää optimaalisesti sekä kunkin alueen kapasiteettia että niiden omien prioriteettien tuntemusta.

Bryssel 11. lokakuuta 2011

*Alueiden komitean
puheenjohtaja*
Mercedes BRESSO

⁽⁸⁾ *Complementarity or conflict? The (in)coherence of Cohesion Policy*, Laura Polverari ja Rona Michie, European Policies Research Centre, University of Strathclyde, 2011.

Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Globalisaation aikakauden yhdenmennyttävä teollisuuspolitiikka – kilpailukyky ja kestävyys keskeiselle sijalle”

(2012/C 9/07)

ALUEIDEN KOMITEA

- **korostaa**, että Euroopan uuden teollisuuspolitiikan onnistuminen riippuu toimintalinjojen tehokkuudesta sellaisilla aloilla kuin taloudelliset edellytykset, talouden hallinta, kilpailukyky, investoinnit ja rahoitussektorin rakenne, innovointi ja tutkimus, energia ja resurssit, digitaalstrategia, uudet taidot ja työpaikat jne.
- **korostaa**, että Euroopan teollisuuden muutoksessa yritysten on voitava toteuttaa työllistämistrategioidaan joustavammin sen vastapainoksi, että varmistetaan työntekijöiden asianmukainen suojeleminen ja toimeentuloturva aloilla, joihin muutos mahdollisesti vaikuttaa. Lisäksi on tarjottava uudelleensijoitautumis- ja uudelleenkoulutautumisvaihtoehtoja sekä tuettava itsensä työllistämistä. Elinikäinen oppiminen työuran aikana on ratkaiseva tekijä työntekijöiden hyvän työllistettävyyden varmistamisessa ja työttömyyskausien lyhentämisessä sekä uusien taitojen tarjoamisessa yrityksille, jotta ne voivat sopeutua markkinoiden muutoksiin nopeasti. Paikallis- ja aluehallinnolla on tärkeä asema tällaisen toiminnan koordinoijana. Tässä yhteydessä olisi myös hyödynnettävä nykyistä enemmän Euroopan globalisaatiorahastoa.
- **vaatii** Euroopan unionin paikallis- ja aluehallinnolle nykyistä keskeisempää roolia Eurooppa 2020 -strategian suunnittelussa ja täytäntöönpanossa sekä tiedonannossa asetettujen tavoitteiden toteuttamisessa. Komitea toteaa jälleen, että Euroopan unionin paikallis- ja alueviranomaisilla on avainrooli teollisuuspolitiikan ja talouskehityksen edistämiseksi, koska ne ovat ruohonjuuritason toimijoita ja tuntevat käytännössä teollisuusrakenteen sekä yritysten ongelmat.
- **kehottaa** jäsenvaltioita sekä paikallis- ja aluehallintoa tekemään valtiotasolla alueellisia sopimuksia voidakseen yhdessä määritellä ja panna täytäntöön kansallisia uudistusohjelmia sekä arvioimaan yhteistyössä uudistusohjelmien edistymistä voidakseen koordinoida toimiaan ja poliittisia ohjelmiaan ja suunnata ne Eurooppa 2020 -strategian tavoitteisiin, mikä epäilemättä edistää ratkaisevasti kyseisten tavoitteiden saavuttamista.

Esittelijä	Patxi LÓPEZ (ES, PSE), Baskimaan hallituksen puheenjohtaja
Viiteasiakirja	Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – Globalisaation aikakauden yhdenmety teollisuuspolitiikka – Kilpailukyky ja kestävyys keskeiselle sijalle
	KOM(2010) 614 lopullinen

I. POLIITTISET SUOSITUKSET

ALUEIDEN KOMITEA

1. **suhtautuu myönteisesti** Euroopan komission sitoumukseen rakentaa vahvaa, kilpailukykyistä ja kestävään kasvuun suuntaavaa Euroopan teollisuutta talouden elpymisen vahvistamiseksi, kuten todetaan tiedonannossa ”Globalisaation aikakauden yhdenmety teollisuuspolitiikka – Kilpailukyky ja kestävyys keskeiselle sijalle” ⁽¹⁾, joka on yksi Eurooppa 2020 -strategian seitsemästä lippulaivahankkeesta.

2. **korostaa**, että Euroopan uuden teollisuuspolitiikan onnistuminen riippuu toimintalinjojen tehokkuudesta sellaisilla aloilla kuin taloudelliset edellytykset, talouden hallinta, kilpailukyky, investoinnit ja rahoitussektorin rakenne, innovointi ja tutkimus, energia ja resurssit, digitaalistrategia, uudet taidot ja työpaikat jne.

3. **kehottaa** näin ollen tehostamaan Eurooppa 2020 -strategiaan sisältyvien lippulaiva-hankkeiden integrointia ja koordinoitua.

4. **pitää valitettavana**, että ehdotuksissa kyseisistä seitsemästä lippulaivahankkeesta ei ole otettu huomioon niiden budjettivaikutuksia eikä niiden täytäntöönpanoedellytyksiä.

5. **korostaa**, että pyrittäessä vastaamaan maailmanlaajuisiin haasteisiin ja saavuttamaan Eurooppa 2020 -strategian tavoitteet on tärkeää hyödyntää unionitason toiminnasta saatavaa lisäarvoa yhdistämällä voimat ja luomalla synergiaa koordinoitua poliittista toimintatapaa noudattamalla.

6. **toteaa** maailmassa parhaillaan tapahtuvien rakenteellisten muutosten osoittaneen, että on olemassa luonteeltaan maailmanlaajuisia ongelmia ja haasteita, jotka leviävät nopeasti ja joilla on yhtäläinen vaikutus valtioihin sekä paikallis- ja alueviranomaisiin entistä avoimemmassa keskinäisen riippuvuuden tilanteessa. Tämä osoittaa, että on otettava käyttöön strategisia ja teknologisia ennakoitavilaineita nopeiden ja koordinoitujen vastustusten antamiseksi.

7. **muistuttaa**, että kilpailukykyyn vaikuttavat uudet muututtajat ovat kyseenalaistaneet Euroopan unionin talouden roolin

maailmassa ja että Eurooppa 2020 -strategiaa on tuettava voimakkaasti, jotta Euroopan unionin talous saavuttaa uudelleen asemansa. Teollisuudella on oltava tässä prosessissa keskeinen rooli kasvun vauhdittajana.

8. **kannattaa** sellaisen kokonaisvaltaisen kestävyuden käsitettä, johon sisältyvät tasapainoisella tavalla taloudelliset, sosiaaliset ja ympäristöön liittyvät muuttajat. Ympäristönsuojelu ja ympäristön kunnostaminen, energiapolitiikka, resurssien tehokas hallinnoiminen sekä ikääntymiseen ja huollettavien henkilöiden hoitoon liittyvät sosiaaliset tarpeet ovat merkittäviä mahdollisia talouden katalysaattoreita. Maailmanlaajuisesti kilpailukykyisen teollisuuden edistämisen on oltava sopusoinnussa taloudellisen, sosiaalisen ja ympäristöä kunnioittavan kehityksen kanssa.

9. **kehottaa** Euroopan komissiota kiinnittämään entistä enemmän huomiota kehityksen eri tasoihin ja EU:ssa edelleen havaittaviin epätasapainoihin, joita korjattaessa voidaan hyödyntää muun muassa teollisuuspolitiikkaa. Jäsenvaltioiden sekä alueiden ja kuntien tilanne suhteessa Eurooppa 2020 -strategiaassa määriteltyihin viiteen tavoitteeseen vaihtelee huomattavasti, ja kriisi vaikuttaa niihin eri voimakkuudella.

10. **korostaa**, että Euroopan teollisuuden muutoksessa yritysten on voitava toteuttaa työllistämistästrategioitaan joustavammin sen vastapainoksi, että varmistetaan työntekijöiden asianmukainen suojele ja toimeentuloturva aloilla, joihin muutos mahdollisesti vaikuttaa. Lisäksi on tarjottava uudelleensijoittautumis- ja uudelleenkouluttautumisvaihtoehtoja sekä tuettava itsensä työllistämistä. Elinikäinen oppiminen työuran aikana on ratkaiseva tekijä työntekijöiden hyvän työllistettävyyden varmistamisessa ja työttömyyskausien lyhentämisessä sekä uusien taitojen tarjoamisessa yrityksille, jotta ne voivat sopeutua markkinoiden muutoksiin nopeasti. Paikallis- ja aluehallinnolla on tärkeä asema tällaisen toiminnan koordinoijana. Tässä yhteydessä olisi myös hyödynnettävä nykyistä enemmän Euroopan globalisaattorahastoa.

11. **vaatii** Euroopan unionin paikallis- ja aluehallinnolle nykyistä keskeisempää roolia Eurooppa 2020 -strategian suunnittelussa ja täytäntöönpanossa sekä tiedonannossa asetettujen tavoitteiden toteuttamisessa. On olemassa paikallis- ja aluehallintoja, joilla on laaja toimivalta alalla ja osoitetusti kokemusta talous- ja teollisuuskehityksestä sekä kilpailukykyyn suoraan liittyvistä muista politiikoista. Niiden tehokkuutta julkisten politiikkojen hallinnoijina vahvistaa se seikka, että ne ovat lähellä päätäjiä ja talouden keskeisiä toimijoita.

⁽¹⁾ KOM(2010) 614 lopullinen.

12. **kannattaa** näin ollen alueiden ja jäsenvaltioiden välisiä alueellisia sopimuksia sitoumusten tekemiseksi Eurooppa 2020 -strategian tavoitteiden täyttämiseksi. Teollisuuspolitiikkaa koskevien tavoitteiden, yhteisten strategioiden ja rahoituksen yhdenmukaistamisella on myönteinen vaikutus talouskasvun vahvistamiseen.

13. **tunnustaa** alueisiin ja kaupunkeihin yhteydessä olevien paikallisten taloudellisen toiminnan edistäjien⁽²⁾ roolin teollisuuden aktivoijina. Niiden toiminta on ensiarvoisen tärkeää, jotta yritykset, työmarkkinaosapuolet ja kansalaiset saadaan entistä paremmin mukaan Euroopan unionin teollisuuspolitiikkaan.

14. **pyytää** Euroopan komissiota laatimaan kutakin tiedonannossa määriteltyä painopistettä varten erillisen aikataulun uuden teollisuuspolitiikan täytäntöönpanon valvonnan helpottamiseksi.

15. **ehdottaa**, että Euroopan komissio säännöllisesti seuraa ja arvioi yhteistyössä alueiden komitean kanssa teollisuuspolitiikan täytäntöönpanon edistymistä, jotta voidaan aikaansaada synergiaa ja jakaa voimavaroja yhteisen tavoitteen saavuttamiseksi. Komitea kehottaa tässä yhteydessä kehittämään menettelyjä teollisuuspolitiikan kehityksen laadun ja määrän mittaamiseksi. Mittauksissa tulee ottaa huomioon sellaiset näkökohdat kuin työpaikkojen luominen, kilpailukyky, kestävä kehitys ja innovoinnin kehitys.

Euroopan teollisuus uusien kilpailuhaasteiden edessä – Uudet talouden olosuhteet edellyttävät rakenteellisia muutoksia

16. **on tyytyväinen** siihen, että aloitteessa on annettu teollisuudelle keskeinen rooli EU:n uudessa kasvumallissa. Teollisuus on talouden kannalta ratkaiseva ala, ja sillä on huomattava vetovaikutus muuhun taloudelliseen toimintaan.

17. **myöntää**, että itse teollisuuden käsite on muuttunut ja siirtynyt talouden vaiheeseen, jossa ns. laajan tai uuden teollisuuden merkitys on kasvanut. Tällainen teollisuus vaatii kehitykseen korkean lisäarvon palveluja.

18. **huomauttaa**, että teollisuuspolitiikka on laajennettava alakohtaisesta politiikasta kilpailukyky politiikaksi, johon sisältyy uuden teollisen muutostilanteen edellyttämä entistä laaja-alaisempi aktiivinen tuki yrityksille.

19. **huomauttaa**, että EU:n pitäisi investoida niihin aloihin, joiden yhteiskunnallis-taloudellinen potentiaali on suurin, ja kehottaa suuntamaan toimet entistä enemmän osaamiseen perustuvan EU:n talouden älykkääseen kehittämiseen sekä mm. tutkimus- ja kehitystoiminnan strategisiin investointeihin, tieteen ja teknologiaan suuntautuvaan koulutukseen ja muuhun kuin teknologiseen innovointiin.

⁽²⁾ Paikalliset taloudellisen toiminnan edistäjät: aluekehitystoimistot, paikalliset kehitystoimistot, teknologia- ja tutkimuskeskukset, koulutuskeskukset, yliopistot, työvoimapaivalvelut.

20. **huomauttaa**, että EU:n teollisuus on hyvin riippuvainen yhä kalliimmiksi ja niukemmiksi käyvistä raaka-aineista ja energiaresursseista, joiden saatavuus riippuu lisäksi kansainvälisen politiikan suhdanteista.

21. **toteaa toistamiseen**, että yhtenä tärkeimpänä tavoitteena tulisi olla talouskasvun ja resurssien entistä suuremman käytön välisen kytköksen katkaiseminen.

22. **katsoo** näin ollen, että teollisuuspolitiikan keskeiseksi haasteeksi on määriteltävä sellaisten prosessien kehittäminen, joiden avulla kyseisiä resursseja pystytään hallinnoimaan entistä tehokkaammin, raaka-aineiden korvaaminen sekä uusiutuvien energialähteiden aseman vakauttaminen ja niiden käytön lisääminen.

23. **muistuttaa**, että väestönkehitys ja uudet kulutusmallit liittyvät toisiinsa. Kehittyneiden maiden väestön ikääntyminen luo uusia sosiaalipalvelujen tarpeita, mutta se tarjoaa myös mahdollisuuksia teollisuudelle ja palvelualalle. Myös nousevan talouden maiden keskiluokan kasvu synnyttää potentiaalisia kehittämis- ja innovointimahdollisuuksia.

24. **myöntää** nousevan talouden maiden merkityksen parhaillaan muotoutuvalla uudella maantieteellis-taloudellisella kartalla. Kyseisillä mailla on keskeinen asema houkuttelevina, voimakkaan kasvun markkinoina, mutta ne ovat myös tärkeitä toimijoita, kun ajatellaan uusia suoria investointivirtoja ja teknologian sekä tutkimus- ja kehittämistoiminnan kysynnän kasvua.

25. **on sen vuoksi yhtä mieltä siitä**, että on kiireesti toteutettava rakenneuudistuksia, jotta voidaan mukautua liiketoimintaympäristöön vaikuttaviin perusteellisiin muutoksiin, jotka edellyttävät uuden kilpailupoliittisen mallin omaksumista maailmanlaajuisella tasolla. Kyseisessä mallissa teknologialla ja tietojen ja viestintäteknologialla liittyvällä osaamisella sekä siirtymisellä vähähiiliseen talouteen on uusien nousevien maiden voimistumisen ohella ratkaiseva merkitys.

26. **kehottaa** poistamaan yritysten kasvua haittaavat esteet ja etsimään keskinäiseen yhteistyöhön ja yhdistymiseen perustuvia ratkaisuja ja toimintamalleja. Kansainvälistymiseen, innovaatioon ja kestävyyyteen liittyviin haasteisiin ei voida vastata eristäytyen tai irrallisesti.

27. **korostaa**, että yrityksille olisi tarjottava mahdollisuuksia kasvattaa kokoaan niin, että ne pystyvät tuottamaan tuloksia erityisillä erikoismarkkinoilla. Siten Euroopan unioniin voi syntyä monikansallisia, kapeilla erikoismarkkinoilla toimivia pk-yrityksiä. Erikoistuminen kuuluu itse asiassa niihin strategisiin näkökohtiin, jotka ratkaisevat tulevaisuudessa yritysten kilpailukyvyn. Yritysten on pakko tuottaa entistä pidemmälle kehitettyjä tuotteita ja palveluja, jotka on suunnattu entistä tarkemmin rajatuille ja suurempaa lisäarvoa tuottaville markkinalohkoille.

28. **korostaa** tarvetta kiireesti kouluttaa ja pätevöittää henkilöitä osaamis pohjaisen teollisuuden tarpeisiin ja luoda suotuisat olosuhteet, jotka houkuttelevat työskentelemään alalla, kun otetaan huomioon nykyiset vaikeudet täyttää työpaikkoja tulevaisuuden kannalta strategisilla aloilla, kuten tutkimus ja tiede, tekniset alat, terveydenhuolto ja matemaattiset alat. Myös työntekijöiden pätevyyttä, taitoja ja tietoja on ajantasaisesti jatkuvasti ja ne on suunnattava uusien toimialojen ja teknologioiden vaatimuksiin, jotta teollisuus ja työpaikkansa menettäneet työntekijät pystyisivät mukautumaan nopeasti uusille toimialoille tai uusien teknologioiden käyttäjiksi.

29. **huomauttaa** lisäksi, että on tärkeää kehittää monipuolisuutta ja monitieteisyyttä sekä keskittää huomio henkilökohtaisiin taitoihin, kuten tiimityöskentelykykyyn ja muutosvalmiuteen, jotta pystytään mukautumaan entistä paremmin teollisuuden tarpeisiin.

30. **pitää välttämättömänä**, että teollisuudenalamme ajattelevat globaalisti ja mukautuvat uuteen kilpailuympäristöön, joka on jo nyt kansainvälinen ja jolle muutokset ovat luonteenomaisia. Maailmanlaajuistuminen on kiihdyttänyt kilpailua, sillä se on avannut markkinat uusille kilpailijoille, jotka käyttävät hyväkseen uusia liikkumis- ja tiedonsaantimahdollisuuksia.

31. **huomauttaa**, että kansainvälistyminen on yhteinen haaste koko yhteiskunnalle eikä pelkästään yrityksille. Jotta eurooppalaiset yritykset panostaisivat päättäväisesti kansainvälistymiseen ja olisivat kilpailukykyisiä maailmanmarkkinoilla, on välttämätöntä, että myös ihmiset, yliopistot, koulutuskeskukset ja tieteellis-tekninen järjestelmä sisällyttävät strategioihinsa kansainvälisyyden kulttuurin ja ulottuvuuden.

32. **korostaa**, että on tapahtunut arvoketjun pirstoutuminen, jossa korostuvat ne erityisedut, joita kulloinenkin sijainti merkitsee yksittäisen tuotteen valmistamiseen tai palvelun tarjoamiseen sisältyvien eri toimintojen kannalta.

33. **kannattaa** luotonsaannin ja -tarjonnan parantamista ja antaa tukensa pk-yritysten rahoitusfoorumien perustamiselle. Komitea pitää lisäksi erittäin tärkeänä, että pankit ja rahoituslaitokset täyttävät vastuullisesti ja avoimesti tehtävänsä välittäjinä, jotka varmistavat entistä vahvemman vuorovaikutuksen rahoitustalouden ja reaalitalouden välillä.

34. **kehottaa** niin ikään parantamaan rahoitusmarkkinoiden toimivuutta tehokkailla toimilla ja säädöksillä sekä jatkamaan EU:ssa alulle pantua työtä rahoitusmarkkinoiden asianmukaiseksi sääntelemiseksi, jotta voidaan torjua keinottelua ja suojautua pankkijärjestelmien haavoittuvuudelta järjestelmäriskeistä selviytymiseksi, vahvistaa markkinoiden tasapainoa ja vakautta sekä kasvattaa luottamusta tervettä liiketoimintaympäristöä vahvistaen.

35. **kehottaa** lisäämään yhteistyötä Euroopan investointipankin sekä Euroopan unionin paikallis- ja alueviranomaisien välillä, jotta parannetaan tukea t&k-investointeihin ja innovointiin paikallis- ja aluetasolla.

Kohti älykästä, kestävä ja osallistavaa kasvua – Kunnianhimoinen teollisuuspolitiikka tulevaisuuden talouden johtotähtenä

36. **ehdottaa**, että EU:n tasolla määritellään ja käynnistetään kilpailukyky suunnitelma, jossa määritellään teollisuuspolitiikka asetettavat EU:n yleiset puitteet.

37. **muistuttaa**, että kilpailukyky ei ole haaste pelkästään yritysmailmalle vaan koko yhteiskunnalle ja kaikille järjestelmille, jotka toimivat vuorovaikutuksessa taloudellista toimintaa kehitettäessä. Kilpailukyky vaikuttaa ihmisiin, yliopistoihin, teknologiakeskuksiin, terveydenhuoltopalveluihin jne. sekä kaikkiin tuotantoaloihin ja kaikkeen tuotantotoimintaan.

38. **kannattaa** näin ollen sellaista järjestelmällistä teollisuuspoliittista toimintatapaa, jossa kilpailukykyyn vaikuttavat eri toimintalinjat yhdistetään yhdeksi kokonaisuudeksi. Kyseinen toimintatapa on siirrettävä myös jäsenvaltioihin sekä alue- ja paikallistasolle. Euroopan teollisuuden tehokkuuden ja tuottavuuden parantaminen edellyttää, että parannamme myös asennoitumistamme sellaisiin kysymyksiin kuin EU:n liikenne, sosiaaliturva, kuluttajansuojelu, rahoitusvälitys, energia, ympäristö sekä sisämarkkinat ja kauppapolitiikat ja että näitä asioita käsitellään koordinoitusti osana kilpailukykyketjua.

39. **katsoo** sen vuoksi, että uudessa teollisuuspolitiikassa on edistettävä poikkialaista lähestymistapaa. Viime vuosina ovat yleistyneet kaikki sellaiset mallit, joilla edistetään yritysten yhteistyötä klusterihankkeiden tai klusterien välisten hankkeiden avulla ja joiden tärkeimpiin tavoitteisiin kuuluu arvoketjun kaikkien toimintojen ryhmittäminen ja nivominen samanlaisiin aloitteisiin; tässä yhteydessä mallit on miellettäviä koko arvoketjun kattaviksi tehokkaiksi puitteiksi, joilla ei puututa yritysten päätöksentekoon. Koska klusterit ovat suoraan sidoksissa alueeseen, jolla ne toimivat, on uutta teollisuuspolitiikkaa muotoillessa lisäksi tärkeää ottaa huomioon klustereiden merkittävä alueellinen ulottuvuus.

40. **toistaa**, että kasvun elpyminen ja työpaikkojen luominen riippuvat merkittävästi sekä valmistusteollisuuden että etenkin yritystoimintaan liittyvien palvelujen tuottavuuden parantumisesta.

41. **korostaa** pk-yritysten merkittävää roolia EU:ssa, sillä kaksi kolmasosaa teollisuuden työntekijöistä työskentelee pk-yrityksissä. Siksi EU:n politiikoissa on sovellettava pienet ensin -periaatetta (*think small first*), jotta pk-yritysten tarpeet voidaan ottaa erityisesti huomioon, sillä kyseisten yritysten merkitys talouden toimijoina on ensiarvoisen tärkeä työpaikkojen luomiseksi ja talouskasvulle. Olemme kilpailukykyisiä vain, jos pk-yrityksemme ovat kilpailukykyisiä.

42. **kehottaa** näin ollen ottamaan tiedonannossa nykyistä paremmin huomioon paikallis- ja alueviranomaisiin yhteydessä olevien taloutta edistävien toimijoiden keskeisen roolin. Niiden tuottamat yksittäiset tukipalvelut ovat yhteisvaikutukseltaan ensiarvoisen tärkeitä, jotta pk-yritykset voivat kilpailla menestyksekkäästi.

43. **suosittelee** tarvittavien keinojen käyttöönottoa, jotta voidaan taata pk-yrityksiä tukevan aloitteen (*Small Business Act*) tehokas täytäntöönpano, ja korostaa, että pk-yritysten rahoituksen saanti ja älykäs sääntely asetetaan aloitteen viimeisimmässä tarkistuksessa aivan oikeutetusti etusijalle.

44. **on yhtä mieltä** tarpeesta luoda edellytykset sille, että yrityksillä on käytettävissään parhaat mahdolliset palvelut, sillä ne ratkaisevat suurelta osin yritysten tuotteiden ja palvelujen laadun ja siis yritysten kilpailukyvn. Etusijalle on asetettava toimet, jotka auttavat parantamaan valmiuksia ja edistävät yrityksille palveluja tarjoavien tahojen välistä kilpailua.

45. **tukee** innovoinnin kehittämistä ja etenkin pk-yritysten hallinnon yksinkertaistamista helpottavien toimien käynnistämistä, jotta voidaan keventää yritysten kilpailukykyyn vaikuttavaa hallinnollista ja lainsäädännöllistä taakkaa ja esimerkiksi laajentaa ns. kuntotarkastusten (*fitness checks*) hyödyntämistä teollisuuspolitiikan alalla sekä yleistää niiden soveltaminen entistä laajemmin teollisuuspolitiikkaan liittyvillä muilla aloilla.

46. **korostaa**, että EU:n teollisuuspolitiikan alueellisten vaikutusten ja ulottuvuuden vuoksi sen tavoitteet on sovittava eri alueiden erilaisiin lähtökohtiin. Tämä on ensiarvoisen tärkeää tasapainoisen ja yhtenäisen kehityksen kannalta. Komitea kehottaa varmistamaan tarpeellisen yhtenäisyyden käsillä olevan tiedonannon sekä niiden suuntaviivojen välillä, jotka esitetään tiedonannoissa aiheista ”Aluepolitiikan panos Eurooppa 2020 -strategian mukaisessa älykkäässä kasvussa”⁽³⁾ ja ”Aluepolitiikan panos Eurooppa 2020 -strategian mukaisessa kestävässä kasvussa”⁽⁴⁾.

47. **on yhtä mieltä** tarpeesta edetä älykkäässä erikoistumisessa teollisuusrakenteen kilpailukyvn edistämiseksi ja kehottaa alue- ja paikallishallintoja kehittämään omat markkinarakonsa innovaatioille. Älykäs erikoistuminen on yhdysside teollisuuspolitiikkaa käsittelevän tiedonannon ja lippulaivahankkeen ”Innovaatiounioni” välillä.

48. **pitää välttämättömänä**, että klustereiden syntymistä Euroopan unionissa edistävien välineiden yhdistämistä tuetaan kehittämällä yksi ainoa lähestymistapa, jossa keskitytään kasvuun ja kilpailukykyyn ja joka tukee paitsi kokemustenvaihtoa myös yhteisiä tai yhteistyöhön perustuvia käytännön hankkeita. Euroopan unioni muodostaa tässä yhteydessä keskeiset puitteet sellaisen ylikansallisen yhteistyön vahvistamiselle, joka helpottaa maailmanlaajusten klustereiden kehittämistä.

49. **toteaa**, että EU:n tasolla on jatkossakin tarpeen kehittää strategisia käytännön hankkeita, joilla on merkittävä vetovaikutus teknologian siirtoa ja yhteisvaikutusten luomista silmällä pitäen. Tällaisia hankkeita ovat esimerkiksi vihreiden ajoneuvojen teollinen kehittäminen, energiatehokkaat rakennukset ja tulevaisuuden tehtaot. Tämänkaltaisia hankkeita, joilla osoitetaan olevan Euroopan unionin tuomaa lisäarvoa, on vietävä eteenpäin ja niitä on syvennettävä pitkän aikavälin näkemyksen pohjalta.

⁽³⁾ KOM(2010) 553 lopullinen.

⁽⁴⁾ KOM(2011) 17 lopullinen.

50. **katsoo**, että myös julkishallinnoilla voi innovatiivisten julkisten hankintojen myötä olla merkittävä vetovaikutus yritysten kilpailukykyyn. Julkisia tarjouskilpailuja koskevat vaatimukset, joissa etusijalle asetetaan innovatiiviset ja kestävyysperiaatteiden mukaiset tuotteet ja palvelut, kannustaisivat toimeksisääjyrityksiä innovointiin, mikä parantaa julkisten palvelujen laatua ja saatavuutta. Tässä yhteydessä on kuitenkin vältettävä lisäämästä hallinnollista taakkaa, sillä muutoin julkisiin tarjouskilpailuihin osallistuminen ei enää houkuttele etenkin pk-yrityksiä.

51. **kehottaa** jäsenvaltioita ja toimivaltaisia alue- ja paikallisviranomaisia edistämään edelleen yrittäjäkulttuuria eurooppalaisessa yhteiskunnassa sekä erityisesti nuorten keskuudessa. Koulutusjärjestelmissä tulisi kehittää opetusohjelmia, joissa yrittäjyyden edistäminen, riskinotto, johtajuus ja luovuus sisältyvät ihmisten avaintaitoihin.

52. **toteaa**, että on ensisijaisen tärkeää tukea maailmanlaajuistumiseen liittyvien profiilien kehittämistä, jolloin keskeisessä asemassa ovat kielitaito, valmius työskennellä ulkomailla sekä avoimen ajattelutavan kehittäminen erilaisista kulttuureista peräisin olevien ihmisten kanssa käytävää yhteydenpitoa varten.

53. **ehdottaa**, että teknologia- ja kansainvälistymisstrategiat otetaan tiedonannossa nykyistä kattavammin huomioon. Innovointi, teknologia ja kansainvälistyminen ovat kolme käsitettä, jotka ruokkivat välttämättä toisiaan ja ovat vuorovaikutuksessa keskenään, ja niitä varten olisi pyrittävä määrittelemään yhteisiä toimintalinjoja.

54. **edellyttää** riittävää kunnianhimoa ja käytännönläheisyyttä ryhdyttäessä valmistelemaan pk-yritysten kansainvälistymistä tukevaa strategiaa. Kyseisessä strategiassa on kiinnitettävä erityistä huomiota yhteistyön edistämiseen yritysten välillä ja keskinäisten yhteyksien kehittämiseen sekä yhteyksien luomiseen toimialojen välillä.

55. **kehottaa** Euroopan komissiota panemaan todella täytäntöön tiedonantoon ”Kauppa, kasvu ja maailmanpolitiikka – Kauppapolitiikka Eurooppa 2020 -strategian kulmakivenä”⁽⁵⁾ sisältyvät toimenpiteet erityisesti kansainvälisissä elimissä käytäviä neuvotteluja koskevien tavoitteiden ja strategisten kumppanuuksien syventämisen osalta. Euroopan unionin toiminta on tässä yhteydessä ensiarvoisen tärkeää, jotta voidaan lisätä Euroopan teollisuuden vaikutusta maailmassa.

56. **yhtyy** Euroopan komission kantaan kilpailupolitiikan strategisesta merkityksestä EU:n teollisuuden kilpailukyvyille ja vääristymättömän kilpailun varmistamiselle sisämarkkinoilla. Oikeudenmukaiset kilpailuolosuhteet, jotka tukevat tasapuolisia toimintaedellytyksiä, kannustavat yrityksiä kehittämään toimintaansa kilpailukykyensä vahvistamiseksi ja edistävät yksityisiä aloitteita. On olennaisen tärkeää huolehtia kilpailupolitiikan toimivuudesta ja varmistaa, että jäsenvaltiot sekä paikallis- ja alueviranomaiset soveltavat sitä asianmukaisesti.

⁽⁵⁾ KOM(2010) 612 lopullinen.

57. **muistuttaa** kuitenkin julkisen sektorin uudesta roolista; sen on etsittävä uusia julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyömuotoja mittavien strategisten infrastruktuurien ja tuotannollisten investointien rahoittamiseksi. Julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyötä on hyödynnettävä myös teollisuuspolitiikan kehittämiseksi pyrkimällä lähentämään intressejä ja käynnistämään Euroopan laajuisia käytännön hankkeita, mikä tehostaa julkista varainkäyttöä. Eri hallintotasojen ja julkisten instituutioiden välisten julkisen sektorin yhteistyömuotojen avulla edistetään lisäksi politiikkojen koordinoitua ja vähennetään tehottomuutta.

Teollisuutemme tulevaisuus edellyttää teollisuuden muuntamista innovointiin ja osaamiseen perustuvaksi teollisuudeksi

58. **suhtautuu myönteisesti** siihen, että innovointi nähdään Eurooppa 2020 -strategian keskeisenä osatekijänä ja että "Innovaatiounioni"-lippulaivahankkeessa sille on osoitettu strateginen asema. Älykäästä kasvua koskevassa painopisteessä keskitytään aivan oikein osaamiseen ja innovointiin perustuvaan kasvuun, joka on yksi Euroopan unionin tulevan talouskasvun kolmesta peruspilarista.

59. **huomauttaa**, että innovoinnin käsitettä on laajennettava ja syvennettävä sekä korostettava, että teollisuuden on yhdistettävä omaan kokemukseen perustuva innovointi eli ns. DUnäkökuulma (*Doing, Using and Interacting*) ns. STI-tarkastelutapaan (*Science, Technology and Innovation*), joka perustuu yksiselitteiseen, luonteeltaan tieteelliseen ja tekniseen tietämykseen.

60. **pitää valitettavana**, ettei tiedonannossa ole annettu muulle kuin teknologiselle innovoinnille nykyistä merkittävämpää asemaa kilpailualueiden lähteenä. Todelliset muutokset yrityksissä syntyvät usein yritysten ja organisaatioiden hallinnointiin liittyvästä innovoinnista sellaisilla aloilla kuin strateginen suunnittelu, prosessit, markkinointi, teollinen organisaatio ja suhteet tavarantoimittajiin. Panostukset muuhun kuin teknologiseen innovointiin ovat mahdollistaneet lukuisilla alueilla kilpailukykyyn voimakkaan vahvistumisen.

61. **ehdottaa** näin ollen, että teollisuuspolitiikan arviointeihin sisällytetään muuta kuin teknologista innovointia mittaavia indikaattoreita.

62. **toteaa**, että osaaminen ja luovuus ovat innovoinnin perusta ja että yritysten on otettava ne huomioon ja hallinnoitava niitä järjestelmällisesti kaikissa toiminnissaan.

63. **pahoittelee**, ettei tiedonannossa mainita ihmisten ratkaisevaa merkitystä uudessa teollisuuspolitiikassa siinä tapauksessa, että siinä todella halutaan luoda perusta tasapainoisen kasvun varmistamiseksi pitkällä aikavälillä. Osaamiseen perustuvassa teollisuudessa nimenomaan ihmiset ovat muutosten ja yritysten kilpailualueiden aikaansaajia.

64. **katsoo**, että korkeakouluissa sekä teknologia- ja tutkimuskeskuksissa tehtävän tutkimuksen on teoreettisen lähestymistavan omaksumisen lisäksi avauduttava entistä enemmän markkinoiden tarpeille ja suuntauduttava niihin ja tuloksilla tulisi olla käytännön arvoa.

65. **katsoo**, että koordinoitua tutkimuksen ja teollisuuden välillä on lisättävä, jotta voidaan saavuttaa edistystä alueiden älykkäässä erikoistumisessa keskeisiin kehitystä vauhdittaviin teknologian aloihin, joita ovat esimerkiksi nanoteknologia, mikro- ja nanoelektronikka, teollinen bioteknologia, fotonikka, kehittyneet materiaalit ja edistyneet valmistustekniikat, sekä tukea rajat ylittävien verkostojen luomista ja vahvistaa yhteistyötä alueellisella, kansallisella ja kansainvälisellä tasolla.

66. **huomauttaa**, että innovointiin ja osaamiseen perustuvan eurooppalaisen teollisuuden kehittämisen on johdettava eurooppalaisten yritysten hankkimien patenttien lukumäärän lisääntymiseen. Tässä yhteydessä on erityisen tärkeää, että yrityksillä ja innovaatioiden kehittäjillä on käytössään tehokas teollis- ja tekijänoikeuksien suojausjärjestelmä, joka alentaa markkinoillepääsyn kustannuksia ja takaa paremman oikeudellisen suojan väärentämistä ja piratismia vastaan. Sen vuoksi on välttämätöntä yksinkertaistaa patentinhankintamenettelyä ja alentaa sen kustannuksia sekä yhdenmukaistaa patenttien automaattinen vahvistaminen kaikissa jäsenvaltioissa yhtenäistä eurooppalaista patenttia koskevan ehdotuksen mukaisesti.

67. **toteaa**, että tieto- ja viestintätekniikoista on tullut ratkaiseva tekijä yritysten tuottavuuden lisäämisessä, ja on näin ollen samaa mieltä siitä, että on välttämätöntä edistää niiden käyttöä pk-yrityksissä. Tieto- ja viestintätekniikoiden mukauttaminen ja integroiminen vaikuttaa merkittävästi eurooppalaisten yritysten kilpailumahdollisuuksiin kolmansien maiden kilpailijoihin nähden. Kyseiset tekniikat edistävät yhteistyöhön perustuvaa toimintaa, tietojen ja ideoiden käsittelyä ja vaihtoa sekä suoran yhteyden luomista markkinoille ja asiakkaisiin.

68. **tähdentää**, että on olennaisen tärkeää parantaa eri toimijoiden välisiä yhteyksiä sekä soveltaa aluekehitysstrategioissa innovoinnin alueellisten ekosysteemien käsitettä. Innovoinnin alueelliset ekosysteemit edellyttävät tiedonvaihtoverkostojen ja -virtojen, alueeseen vahvasti juurtuneiden yritysten sekä joustavien organisaatiomallien kehittämistä.

69. **suosittelee**, että seuraavaa Euroopan unionin tutkimuksen ja teknologisen kehittämisen puiteohjelmaa ohjaavia suuntaviivoja määriteltäessä kehitetään lähestymistapa, jossa otetaan entistä paremmin huomioon pk-yritysten tarpeet ja joka tukee näiden osallistumista yhteisiin eurooppalaisiin hankkeisiin.

70. **pyytää**, että Euroopan komissio ottaa alueellisen ulottuvuuden entistä paremmin huomioon määritellössään alan yhteistä strategiakehystä, joka käsittää tutkimuksen ja teknologisen kehittämisen puiteohjelman sekä kilpailukykyyn ja innovoinnin puiteohjelman, ja vie eteenpäin kokeiluhanketta "Tietämyksen alueet" EU:n alueiden tutkimuspotentialiin vahvistamiseksi rajat ylittävien klustereiden avulla.

71. **toteaa jälleen**, että on luotava suotuista ympäristö sille, että voidaan lisätä yksityisen pääoman sitoutumista innovointiin sekä tutkimus- ja kehittämistoimintaan liittyviin tuotannollisiin investointeihin. Tämä edellyttää välttämättä riskipääoman tai bisnesenkeliä kaltaisten rahoitusmuotojen kehittämistä.

72. **peräänkuuluttaa** kuitenkin nykyistä täsmällisempää indikaattoreiden ja tavoitteiden järjestelmää, jossa yritysten tutkimus- ja kehittämismeno-osuuden lisäksi voitaisiin ottaa huomioon myös kilpailukyvyyn ja tuottavuuden parantamiseen liittyviä näkökohtia ja joka on toisin sanoen suunnattu tutkimus- ja kehittämistoiminnan tulosten mittaamiseen.

Euroopan unionin vahvuuksien ja uusien mahdollisuuksien hyödyntäminen entistä vastuullisemman mallin rakentamiseksi ja kestävyuden edistämiseksi

73. **katsoo**, että EU:n on korostettava unionissa kehitettyjä Euroopan teollisuuden kilpailukykyä tukevia vahvuuksia. Meillä on merkittävä teknologinen ja tieteellinen perusta, korkeatasoisia korkeakouluja sekä pätevää ja erikoistunutta työvoimaa. Olemme kehittäneet sisämarkkinat, jotka poistavat kaupan ja työntekijöiden vapaan liikkuvuuden esteet. Lisäksi on kehitetty vahvoja klustereita ja yhteistyöverkostoja, ja EU on ollut edelläkävijä ympäristöystävällisten ratkaisujen käyttöönotossa.

74. **huomauttaa**, että sisämarkkinoiden perustamisesta lähtien saavutetuista tuloksista huolimatta sisämarkkinoiden kaikkia mahdollisuuksia ei ole vielä hyödynnetty täysimittaisesti kestävä ja osallistavan kasvun luomiseksi. Sisämarkkinat ovat Euroopan unionin talouden moottori, ja niiden täysimittainen toteuttaminen on olennaisen tärkeää teollisuutemme kasvun ja kilpailukyvyyn tukemiseksi.

75. **kehottaa** Euroopan komissiota ja jäsenvaltioita poistamaan sisämarkkinoiden kasvupotentiaalia hidastavat esteet ja puutteet. Komitea toteaa tässä yhteydessä, että palveludirektiivin avulla on onnistuttu poistamaan joitakin sisämarkkinoilla vielä jäljellä olevia, palvelujen tarjoamiseen ja sijoittautumiseen toisessa jäsenvaltiossa liittyviä esteitä. Euroopan komission on jatkettava työskentelyä tämänsuuntaisesti ja kutsuttava paikallis- ja alueviranomaiset mukaan toimintaan, sillä ne ovat keskeisiä toimijoita palvelumarkkinoilla.

76. **katsoo**, että väestön ikääntyminen, ilmastonmuutos ja ympäristönsuojelu kuuluvat Euroopan unionilla lähivuosina vastassaan oleviin merkittävimpiin haasteisiin.

77. **toteaa** näin ollen, että kestävyuden tavoittelu on nähtävä erinomaisena tilaisuutena Euroopan teollisuuden tulevaisuuden kannalta, sillä se auttaa epäilemättä luomaan lisää ja uusia työpaikkoja sekä innovatiivista ja kilpailukykyistä liiketoimintaa.

78. **suhtautuu myönteisesti** Euroopan komission aikomukseen vahvistaa ympäristötavoitteiden ja teollisuuspolitiikan tavoitteiden yhtymäkohtia ja johdonmukaisuutta ja edetä siirtymäprosessissa kohti resurssien entistä tehokkaampaa hallinnointia koko teollisuudessa. Strategisten energiavarojen ja

raaka-aineiden niukkuus ja hinnannousu pakottavat teollisuuden hyödyntämään niitä entistä järkevämmiin. Lähtökohtana tulee tällöin olla energiatehokkuus, kierrätys sekä vaihtoehtoisten, korvaavien materiaalien käyttöönotto.

79. **painottaa** tarvetta vahvistaa vihreää taloutta yhtäältä, koska energiankäytön on oltava tehokasta, ja toisaalta erityisesti, koska ollaan yhä paremmin tietoisia tarpeesta lisätä ekoinnovointia. Näin voidaan kehittää innovoivaa taloudellista toimintaa mm. uusiutuvien energialähteiden ja uusien materiaalien alalla vähähiilisen talouden edistämiseksi.

80. **pitää** kuitenkin **tarpeellisena**, että myös jäsenvaltiot ja toimivaltaiset alue- ja paikallisviranomaiset ohjaavat kuluttajia vastuullisuuteen sekä eettiseen ja valikoivaan kuluttamiseen, joka merkitsee myös sitä, että he vaativat yrityksiltä entistä korkeampaa laatua ja enemmän tietoa ja avoimuutta. Kuluttajilla on näin ollen keskeinen rooli yritysten kilpailumahdollisuuksien edistämässä ja vastuullisten poliitikkojen omaksumisessa.

81. **on tyytyväinen** siihen, että yritysten yhteiskuntavastuu on otettu huomioon yhtenä tekijänä, joka niin ikään osaltaan edistää teollisuuden kilpailukykyä ja johtavaa asemaa kansainvälisellä tasolla, ja että sitä korostetaan tiedonannossa.

82. **korostaa**, että paikallis- ja alueviranomaiset tuntevat kunkin alueen erityisolosuhteet ja kykenevät levittämään uusia arvoja sekä edistämään yritysten yhteiskuntavastuuta. Euroopan komission on jatkossakin edistettävä kyseistä käsitettä ja tukeuduttava paikallis- ja alueviranomaisiin, joiden tehtävänä on soveltaa yritysten yhteiskuntavastuuta ruohonjuuritasolla. Siksi on erittäin tärkeää soveltaa toissijaisuusperiaatetta ja toteuttaa politiikkoja siltä hallintotasolta käsin, joka on tehokkain ja lähimpänä kansalaisia.

83. **kehottaa** ottamaan yrityksissä käyttöön uusia hallintomalleja. On aiheellista vahvistaa työntekijöiden osallistumista, joka on ratkaisevan tärkeä osatekijä, jotta parannetaan kaikkien teollisten prosessien tehokkuutta – ja näin ollen kilpailukykyä – ja estetään työoloihin liittyvä epävarmuus teollisuuden muuttamassa luonnettaan.

84. **toteaa** kuitenkin, että samalla on aikaansaettava edistystä teollisuuden sisäisessä joustavuudessa. Eri eturyhmien on reagoitava ja sopeuduttava muuttuvaan taloudelliseen tilanteeseen, joka vaatii tuotannon organisoimista mukauttamista kysynnän vaihteluihin ja teknologian kehittymiseen.

85. **kehottaa** vahvistamaan jäsenvaltioiden työmarkkinoiden joustavuutta työmarkkinaosapuolien vuoropuhelun pohjalta sekä yhdistämään kyseiseen joustavuuteen vakaat sosiaaliturvan järjestelmät, jotka tukevat talouskasvua ja sosiaalista yhteenkuuluvuutta uusien ja parempien työpaikkojen ansiosta. Työmarkkinoiden sääntelyn avulla on turvattava siirtymiset työttömyyden ja palkkatyön välillä tarjoamalla taloudellista turvaa sekä koulutusmahdollisuuksia ja ammattiin ohjausta työllistettävyyden parantamiseksi.

Paikallis- ja alueviranomaiset Euroopan teollisuutta tukevinä strategisina kumppaneina

86. **toteaa jälleen**, että Euroopan unionin paikallis- ja alueviranomaisilla on avainrooli teollisuuspolitiikan ja talouskehityksen edistämiseksi, koska ne ovat ruohonjuuritason toimijoita ja tuntevat käytännössä teollisuusrakenteen sekä yritysten ongelmat.

87. **pyytää** Euroopan komissiota ja jäsenvaltioita etenemään yhdessä paikallis- ja aluehallintojen kanssa kohti entistä parempaa koordinaatiota ja kokonaisvaltaista lähestymistapaa suunniteltaessa kunnianhimoista ja kilpailukykyyn tähtäävää teollisuuspolitiikkaa, jossa hyödynnetään yhteisvaikutuksia muiden Eurooppa 2020 -strategiaan sisältyvien lippulaiva-hankkeiden kanssa.

88. **kehottaa** Euroopan komissiota parantamaan teollisuuspolitiikan edellytyksiä ja hallinnointia sekä antamaan Euroopan paikallis- ja alueviranomaisille nykyistä merkittävemmän roolin

teollisuuspolitiikan suunnittelussa ja täytäntöönpanossa. Paikallis- ja alueviranomaiset ovat talouskehityksen kannalta keskeisiä toimijoita, koska ne ovat lähellä yritysten todellisuutta ja koska niillä on toimivaltaa – myös lainsäädäntövaltaa – teollisuuspolitiikan alalla. Sen vuoksi alalla onkin ihanteellista soveltaa ”alhaalta ylöspäin” -menetelmään (*bottom-up*) perustuvaa poliittista toimintatapaa.

89. **kehottaa** jäsenvaltioita sekä paikallis- ja aluehallintoa tekemään valtiotasolla alueellisia sopimuksia voidakseen yhdessä määrittellä ja panna täytäntöön kansallisia uudistusohjelmia sekä arvioimaan yhteistyössä uudistusohjelmien edistymistä voidakseen koordinoita toimiaan ja poliittisia ohjelmiaan ja suunnata ne Eurooppa 2020 -strategian tavoitteisiin, mikä epäilemättä edistää ratkaisevasti kyseisten tavoitteiden saavuttamista.

90. **korostaa** paikallis- ja alueviranomaisten roolia alueellisen yhteenkuuluvuuden edistämiseksi sekä taloudellisten ja sosiaalisten erojen kaventamisessa. Kyseiset viranomaiset ovat avaintoimijoita kehitettäessä yhteisvaikutteista lähestymistapaa, joka auttaa jäsentämään teollisuuspolitiikkaa Euroopan aluetasolla.

Bryssel 11. lokakuuta 2011

*Alueiden komitean
puheenjohtaja*

Mercedes BRESSO

Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Resurssitehokas Eurooppa – Eurooppa 2020 -strategian lippulaivahanke”

(2012/C 9/08)

ALUEIDEN KOMITEA

- esittää, että kiristettäisiin entisestään komission etenemissuunnitelmassa kohti resurssitehokasta Eurooppaa ehdotettua aikataulua, ja toivoo, että indikaattorit saataisiin käyttöön jo vuoden 2012 aikana. Komitea kehottaa lisäksi kuulemaan toimivaltaisia paikallis- ja aluetason elimiä, jotta varmistetaan, että indikaattorit ovat realistisia ja toteuttamiskelpoisia sekä valmiuksien että kohtuuhintaisuuden osalta.
- kehottaa komissiota harkitsemaan erityisesti seuraavat neljä resurssienkäyttöindikaattoria sisältävän ”korin” käyttöönottamista: vaikutus maahan, raaka-aineiden käyttö (luonnon monimuotoisuus, biologiset ja mineraaliresurssit), vesijalanjälki ja kasvihuonekaasupäästöjen vaikutus. Komitea korostaa, että komission on tehtävä indikaattoreista erottamaton osa Eurooppa 2020 -strategiaa koskevien kansallisten raporttien järjestelmää ja strategian lippulaivahanketta, jotta ne ohjaavat jäsenvaltioiden uudistusohjelmia ja talousarviovalmisteluita.
- pahoittelee sitä, ettei etenemissuunnitelmassa viitata mahdollisuuteen yhdistää kaupunginjohtajien ilmastopimus toimiin resurssitehokkuuden edistämiseksi, ja ehdottaa, että yhdessä Euroopan komission kanssa tarkastellaan erityisiä keinoja ulottaa kaupunginjohtajien ilmastopimus koskemaan ”Resurssitehokas Eurooppa” -lippulaivahankkeen kannalta keskeisiä aloja, kuten luonnon monimuotoisuutta ja maankäyttöä, jäte- ja vesihuoltoa tai ilman pilaantumista
- suosittaa erityistoimia, joissa tavoitteena on ennen kaikkea siirtyä vähähiilisiin, resurssitehokkaisiin liikenne- ja energiajärjestelmiin, edistää ympäristöä säästäviä julkisia hankintoja, aikaansaada nollajäte-yhteiskunta, joka perustuu jätteiden syntymisen ehkäisemisen optimoimiseen ja jätteiden käsittelyyn resurssina kierrätystalouden puitteissa, edistää resurssien korvaamisen tehostamista ja resurssitehokkuutta raaka-aineiden arvoketjussa, hyödyntää tehokkaasti, suojella ja ennallistaa ekosysteemipalveluita sekä vähentää nykyisin rakennetun maaperän pinta-alaa kaikkialla, missä se on välttämätöntä.

Esittelijä	Michel LEBRUN (BE, PPE), ranskankielisen yhteisön parlamentin jäsen
Viiteasiakirjat	Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle sekä alueiden komitealle – Resurssitehokas Eurooppa – Eurooppa 2020 -strategian lippulaivahanke KOM(2011) 21 lopullinen Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle sekä alueiden komitealle – Etenemissuunnitelma kohti resurssitehokasta Eurooppaa KOM(2011) 571 lopullinen

I POLIITTISET SUOSITUKSET

ALUEIDEN KOMITEA

1. katsoo, että tulevaisuuteen suuntautuvan ympäristö-, ilmasto- ja energiapolitiikan on tukeuduttava vastuullisen hallinnon periaatteeseen. Tämä periaate tarkoittaa alueiden komitean näkemyksen mukaan, että ihmisen vastuulla on hoitaa ja käyttää luonnonvaroja siten ja sellaisella intensiteetillä, että voidaan varmistaa niiden riittävyys ja monimuotoisuus. Tämänkaltaisen politiikan kokonaisvaltaisena tavoitteena on kehitys, joka vastaa nykyisten sukupolvien tarpeisiin vaarantamatta tulevien sukupolvien mahdollisuuksia vastata omiin tarpeisiinsa.

2. on huolissaan siitä, että kehityksessä, tuotannossa ja kulutuksessa Euroopan unioni kulkee nykyisin vaarallisella ja kestämättömällä tiellä, kuten komissio toteaa lippulaivahankkeessaan: ”Resurssien käyttöä nykyiseen tapaan ei ole mahdollista jatkaa”.

3. suhtautuu tätä taustaa vasten myönteisesti ”Resurssitehokas Eurooppa” -lippulaivahankkeen käynnistämiseen; hankkeella pyritään tekemään resurssitehokkuudesta Euroopan unionin politiikkojen johtava periaate vähähiilisen energian ja talouden, liikenteen, raaka-aineiden ja perushyödykkeiden, tavaroiden ja palveluiden kestäväpohjaisen kulutuksen ja tuotannon, jätehuollon, maankäytön ja ekosysteemien sekä maa- ja kalatalouden aloilla. Aloitteella on merkittävä tehtävä tukea eri alojen välisen synergian luomista ja yksittäisten intressien ja tavoitteiden keskinäistä punnitsemista sekä samalla varmistaa yhteinen, yhdenmukainen ja kestävä malli resurssien hyödyntämistä varten.

4. on hyvillään siitä myönteisestä vaikutuksesta, joka lippulaivahankkeella on EU:n ympäristöpolitiikkaan. EU:n ympäristöpolitiikassa yleensä ja erityisesti resurssien tehokasta käyttöä koskevassa nykypolitiikassa (kuten kestäväpohjaista luonnonvarojen käyttöä koskevassa teemakohtaisessa strategiassa) keskitytään kuitenkin talouskehityksen kielteisten vaikutusten supistamiseen ja luonnonvarojen ympäristömyötäiseen hyödyntämiseen. Lippulaivahankkeen myötä näköpiiriä laajennetaan kattamaan ne kielteiset seuraukset, joita luonnonvarojen tehon

käyttö aiheuttaa talouskehitykselle. Lippulaivahanke antaakin tarpeellisen sysäyksen ympäristöpolitiikan nivomiseksi tiiviimmin EU:n talous- ja tuotepolitiikkaan.

5. on tyytyväinen siihen, että lippulaivahankkeessa tarkastellaan Euroopan unionin huolenaiheita kaikkien luonnonvarojen osalta: tavanomaisten energiavarojen ohella myös bioottiset ja abioottiset raaka-aineet, kuten polttoaineet, biomassa, mineraalit, metallit ja puu, viljelymaa ja kalavarat, maaperä, vesi, ilma sekä ekosysteemi- tai luonnon monimuotoisuuden suojeluun liittyvät palvelut.

6. suhtautuu myönteisesti Euroopan komission sille osoittamaan kehotukseen ilmaista jo varhaisessa vaiheessa päätöksentekoprosessia kantansa roolista, joka paikallis- ja alueviranomaisilla tulisi olla kyseisen hankkeen täytäntöönpanossa erityisesti, kun niillä on siihen liittyviä erityisiä valtuuksia esimerkiksi rakennuksiin tai jätehuoltoon sovellettavien vaatimusten osalta. Näin alueiden komitealla on mahdollisuus saada äänensä kuuluviin jo tulevien politiikkojen laadinnan alkuvaiheissa.

7. yhtyy täysin komission arvioon, että kolmen perusedellytyksen on täyttyvä, jotta voidaan saavuttaa resurssia säästävän ja vähähiilisen talouden edut. Edellytykset ovat 1) poliittinen tahto muutoksiin, 2) pitkäjänteinen poliittinen ja investointisuunnittelu ja 3) kaikkien kansalaisten pitkäjänteinen ajattelu ja toimintatavan muutos resurssien käytössä. Kyseistä politiikkaa on muokattava ja toteutettava monitasoisen hallinnon keinoin. Sitä silmällä pitäen AK muistuttaa paikallis- ja alueyhteisöjen keskeisestä roolista näiden politiikkojen laadinnassa, toteuttamisessa ja arvioinnissa. ⁽¹⁾ Euroopan komissio ja Euroopan parlamentti ovatkin jo selkeästi tunnustaneet tämän keskeisen aseman.

Eurooppa 2020 -strategia ja ”Resurssitehokas Eurooppa” -lippulaivahanke

8. arvostaa sitä, että unioni sitoutuu edistämään talouskehityksen, kansalaisten hyvinvoinnin ja luonnonvarojen vastuullisen hyödyntämisen tiivistä limittymistä toisiinsa.

⁽¹⁾ CdR 25/2009 fin ja CdR 73/2011 fin.

9. katsoo, että siirtyminen resurssitehokkaaseen talouteen lisää tulevien ja nykyisten sukupolvien hyvinvointia muun muassa siten, että se luo valtavia mahdollisuuksia taloutta, kauppaa ja innovointia silmällä pitäen ja tukee osaltaan EU:n kilpailukykyä erityisesti, koska se alentaa materiaalikustannuksia ja energiakulutusta ja edistää työllisyyttä ympäristöystävällisen teknologian alalla.

10. korostaa, että elinympäristön tilan ja ilmanlaadun parantamiseksi tarvitaan kunnianhimoista politiikkaa, joka perustuu ongelman ratkomiseen sen alkulähteellä. Komitea kehottaa tehostamaan Euroopan unionin politiikkaa kasvihuonekaasupäästöjen ja ilmansaasteiden osalta.

11. toteaa, että lukuisat paikallis- ja alueyhteisöt ovat jo omaksuneet ja panneet onnistuneesti täytäntöön erilaisia politiikkoja ja käytänteitä resurssitehokkuuden edistämiseksi. Olisi aiheellista, että kyseiset aloitteet tunnettaisiin ja tunnustettaisiin Euroopan tasolla, jotta kaikki voisivat hyötyä joidenkin tahojen tällä alalla hankkimasta asiantuntemuksesta ja jotta voitaisiin edistää tehokkaimpia ja tuloksekkaimpia aloitteita.

12. kiinnittää huomiota siihen, ettei hanketta koskevassa komission tiedonannossa viitata Euroopan unionin lukuisiin poliittisiin välineisiin ja strategioihin, joiden yhteydessä resurssitehokkuuskysymystä on jo ryhdytty käsittelemään ja joista mainittakoon esimerkiksi luonnonvarojen kestävä käytön teemakohtainen strategia, jätteiden syntymisen ehkäisemisen ja kierrätyksen teemakohtainen strategia sekä kestävä kulutuksen ja tuotannon sekä kestävä teollisuuspolitiikan toimintaohjelma. Nämä strategiat voisivat olla ennakkotapauksia hyväksyttäessä ja täytäntöönpannaessa luonnonvarojen hallinnan muihin näkökohtiin liittyviä uusia strategioita.

13. kiinnittää huomiota Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden vastuuseen, kun kyse on resurssitehokkuuden parantamiseen tähtäävien eri aloitteiden edistämisestä maailmanlaajuisesti. Näin ollen alueiden komitea tukee kaikkia aloitteita, jotka Euroopan komissio on esittänyt kesäkuussa 2012 pidettävän Rio+ 20-konferenssin valmistelujen yhteydessä, ja erityisesti toimia, joiden tarkoituksena on yksityisen ja julkisen rahoituksen ja sijoitusten mobilisointi sekä siirtyminen kohti tehokkaampaa maailmanlaajuisista monenvälisiä hallinnointijärjestelmää. Alueiden komitea toivoo, että hallinnointijärjestelmän rakenteeseen sisällytettäisiin monitasoisen osallistumisen ja yhteistyön mekanismeja, joiden ansiosta alueet ja kunnat voisivat tulla kuulluiksi ja osallistua aktiivisesti niitä koskevien aiheiden käsittelyyn.

14. yhtyy Euroopan komission kehoitukseen panna nopeasti täytäntöön kesäkuussa 2009 hyväksytty OECD:n julistus ympäristöystävällisestä kasvusta.

15. iloitsee siitä, että Euroopan unioni ja sen jäsenvaltiot ovat tukeneet Yhdistyneiden Kansakuntien ympäristöohjelman (UNEP) alaisen, luonnonvarojen kestävä hallintaa edistävän kansainvälisen paneelin (*International Resource Panel*, IRP) työtä ja hyväksyneet sen aloitteen vihreästä taloudesta.

16. pahoittelee sitä, että Yhdistyneiden Kansakuntien asettaman kestävä kehityksen toimikunnan 19. istunnossa ei voitu hyväksyä aikajaksolle 2011–2021 kestäviä kulutus- ja tuotantotapoja koskevaa kymmenvuotista ohjelmakehystä.

Hallinnointi Eurooppa 2020 -strategian puitteissa

17. korostaa ympäristö- ja sosiaalipolitiikan keskinäistä riippuvuutta. Öljyn- ja kaasuntuotannon huippu, joka joidenkin tahojen mukaan on jo saavutettu, yhdessä muiden raaka-aineiden tuotantohuipun kanssa nostaa väistämättä raaka-aineiden hintoja. Ensimmäisenä siitä kärsivät pienituloisimmat henkilöt sekä alueet, joiden keskimääräinen tulotaso on kaikkein alhaisin.

18. korostaa, että lippulaivahankkeen laaja-alaisen ja monitahoisen luonteen johdosta tehokkuus sen hallinnoinnissa sekä aikaansaadun edistymisen seurannassa Eurooppa 2020 -strategian, EU-ohjausjakson ja vuotuisen kasvuselvytyksen puitteissa niin, että jäsenvaltioiden edistymistä valvotaan vuosittain, on erittäin tärkeää, jotta Euroopan unioni kykenee lisäämään resurssitehokkuuttaan.

19. toteaa jälleen painokkaasti, että lippulaivahankkeiden talousarvionäkökohtia on täsmennettävä Eurooppa 2020 -strategian puitteissa. ⁽²⁾ Seuraavan monivuotisen rahoituskehityksen on heijastettava resurssitehokasta Eurooppaa koskevan lippulaivahankkeen tavoitteita – niin että varmistetaan EU:n toimien koordinoitu yhteisen strategiakehityksen puitteissa – sillä kyseinen hanke liittyy moniin EU:n talousarviosta rahoitettuihin politiikkoihin.

20. kehottaa komissiota ottamaan huomioon jäsenvaltioiden sitoutuneisuuden resurssitehokkuuden edistämiseen jäsenvaltioiden huhtikuussa 2011 toimittamia kansallisia uudistusohjelmia arvioidessaan.

21. muistuttaa, että Eurooppa 2020 -strategian onnistuminen riippuu suurelta osin paikallis- ja aluetasolla tehtävistä päätöksistä. Tähän liittyen alueiden komitea on jo ilmoittanut kannattavansa sitä, että kansallisiin uudistusohjelmiin sisällytetään maininta Eurooppa 2020 -strategiaa koskevien alueellisten sopimusten solmimisesta unioni-, jäsenvaltio-, alue- ja paikallistason hallintojen välisten monitasoisten kumppanuuksien muodossa. ⁽³⁾

22. kannustaakin yhdenmennyttämään paikalliskehitykseen, joka on keskeinen menetelmä tämän lippulaivahankkeen tavoitteiden saavuttamiseksi.

23. pitää Eurooppa 2020 -strategian seurantafooruminsa johdosta osallistumistaan resurssitehokasta Eurooppaa koskevan lippulaivahankkeen sekä resurssitehokkuuteen tähtäävän yhdenmennyttämisen politiikan täytäntöönpanoon ensisijaisen tärkeänä.

⁽²⁾ CdR 73/2011 fin.

⁽³⁾ CdR 73/2011 fin ja CdR 25/2009 fin.

Resurssitehokkaan Euroopan etenemissuunnitelma

24. esittää, että kiristettäisiin entisestään etenemissuunnitelman yhteydessä ehdotettua aikataulua, jossa myöhemmin määriteltäviä ja käyttöön otettavia indikaattoreita ja tavoitteita koskevaksi määräajaksi asetetaan vuoden 2013 loppu. Alueiden komitea toivoo, että indikaattorit saataisiin käyttöön vuoden 2012 aikana, ja kehottaa lisäksi kuulemaan toimivaltaisia paikallis- ja aluetason elimiä näistä indikaattoreista koskevista määräajoista, jotta varmistetaan, että ne ovat realistisia ja toteuttamiskelpoisia sekä valmiuksien että kohtuuhintaisuuden osalta.

25. suhtautuu myönteisesti Euroopan komission tiedonannossa "Etenemissuunnitelma kohti resurssitehokasta Eurooppaa" esitettyyn ehdotukseen siitä, että hyväksytään rajallinen lukumäärä indikaattoreita, jotta varmistetaan niiden näkyvyys ja tehokkuus politiikkojen laadinnan perustana. Indikaattoreiden valinnan tulisi perustua niiden merkittävyyteen, tarkoituksenmukaisuuteen, luotettavuuteen ja järjestykseen, ja niiden tulisi saada mahdollisimman laaja tunnus.

26. kehottaa komissiota harkitsemaan erityisesti seuraavat neljä resurssienkäyttöindikaattoria sisältävän "korin" käyttöönottamista: vaikutus maahan, raaka-aineiden käyttö (luonnon monimuotoisuus, biologiset ja mineraaliresurssit), vesijalanjälki ja kasvihuonekaasupäästöjen vaikutus. Kyseisiä indikaattoreita on suhteellisen helppo mitata, ja samalla ne tarjoavat asianmukaista tietoa resurssien käytöstä ja sen vaikutuksista. Ne täydentäisivät indikaattoreita, joilla mitataan resurssien käytön ympäristövaikutuksia ja tehokkuutta.

27. korostaa tarvetta ottaa käyttöön ekologisen jalanjäljen kaltainen yleisindikaattori, sillä se on mainos- ja tiedotuskampanjatarjoituksissa hyödyllinen väline. Tässä yhteydessä on kuitenkin tehtävä selväksi, että tällaista indikaattoria voidaan runsaan kokoomatiedon vuoksi hyödyntää vain rajoitetusti politiikkojen laadinnassa. Tiedot ja menetelmät tulisi yhdenmukaistaa maiden välillä, ja komissio voisi auttaa tämän tavoitteen saavuttamisessa.

28. suhtautuu myönteisesti Euroopan komission ehdotukseen siitä, että otetaan käyttöön rajallinen määrä resurssitehokkuutta koskevia kunnianhimoisia, määrällisiä, täsmällisiä ja johdonmukaisia tavoitteita. Kyseisissä tavoitteissa tulisi tähdätä esimerkiksi kohdassa 26 mainittujen neljän indikaattorin parantamiseen sekä siihen, että vaikkapa pysäytetään suljetun maaperän kasvu tai ehkäistään jätteiden syntymistä ja parannetaan kierrätyksensä.

29. kehottaa Euroopan komissiota tutkimaan indikaattoreita ja tavoitteita arvioidessaan sellaisten politiikkojen toteuttamiskelpoisuutta, joita paikallis- ja alueviranomaiset voisivat noudattaa kyseisten indikaattoreiden ja tavoitteiden pohjalta.

30. korostaa, että komission tulisi sisällyttää indikaattorit vuotuisen kasvuselitykseensä, jonka myötä käynnistetään EU-ohjausjakso vuodesta 2012 alkaen, jotta niistä tulee erottamaton osa Eurooppa 2020 -strategiaa koskevien kansallisten raporttien järjestelmää ja jotta ne ohjaavat keskustelua tavasta, jolla jäsenvaltioiden uudistusohjelmat ja talousarviovalmistelut on saatettava sopusointuun Eurooppa 2020 -strategian kanssa.

31. suosittaa, että nämä resurssienkäyttöindikaattorit ovat erottamaton osa vaikutustenarviointeja, joita Euroopan komissio ja jäsenvaltiot toteuttavat poliittisista ehdotuksista. Euroopan komission tulisi tarjota ohjausta ja välineitä, jotta jäsenvaltiot, paikallis- ja alueyhteisöt, yritykset ja muut tahot voivat käyttää indikaattoreita yksinkertaisesti ja tehokkaasti.

32. huomauttaa, että luonnonvarojen säilyttämiseen liittyvien edessä olevien haasteiden laajuus ja monimuotoisuus edellyttävät kaikkien unioni-, valtio-, paikallis- ja aluetasolla hyödynnettävissä olevien välineiden käyttöön ottamista. Unioni- ja valtiotason välineenä on ympäristönäkökohtien nivominen tiiviimmin talous- ja tuotepolitiikkaan, ja paikallistasolla välineistöön kuuluu kaupunginjohtajien ilmastopöytäkirja, joka on jo osoittanut tehokkuutensa energia-alalla.

33. kehottaa kansainvälisiä, eurooppalaisia, valtiollisia sekä valtiotasoa alemmilla hallintotasoilla toimivia instituutioita arvioimaan tässä yhteydessä kaupunginjohtajien ilmastopöytäkirjan allekirjoittajien (noin 3 000 kuntaa ja yli 100 aluetta yli 40 maassa) jo kokoamat laajat kokemukset ja tulokset.

34. kehottaa Euroopan komissiota ja EU:n muita toimielimiä tekemään yhteistyötä sellaisten konkreettisten mekanismien luomiseksi, jotka antavat mahdollisuuden jakaa kaupunginjohtajien ilmastopöytäkirjan puitteissa saadut kokemukset unionin kansainvälisten kumppanien kanssa esimerkiksi edistämällä resurssitehokkuutta koskevaa paikallis- ja aluetason yhteistyötä EU:n ja sen eteläisten ja itäisten naapurimaiden kuntien ja alueiden välillä sekä kehitysmaiden kanssa.

35. pahoittelee sitä, ettei etenemissuunnitelmassa viitata mahdollisuuteen yhdistää kaupunginjohtajien ilmastopöytäkirjan toimiiin resurssitehokkuuden edistämiseksi. Alueiden komitea kehottaa tässä yhteydessä painokkaasti Euroopan komissiota työskentelemään kaupunginjohtajien ilmastopöytäkirjan ulottamiseksi kattamaan tämä ala.

36. ehdottaa lisäksi, että yhdessä Euroopan komission kanssa tarkastellaan erityisiä keinoja ulottaa kaupunginjohtajien ilmastopöytäkirjan koskemaan "Resurssitehokas Eurooppa" -lippulaivan hankkeen kannalta keskeisiä aloja, kuten luonnon monimuotoisuutta ja maankäyttöä, jäte- ja vesihuoltoa tai ilman pilaantumista (CdR 164/2010 fin).

37. ehdottaa erityisesti, että Euroopan vesienpuhdistusstrategian valmistelua silmällä pitäen komissio yhdessä komitean kanssa laajentaa vuonna 2012 kaupunginjohtajien ilmastopöytäkirjasta siten, että siihen sisällytetään 20-20-20-tavoitteiden asettaminen yhdennetylle vesihuollolle alueiden komitean lausunnossa CdR 5/2011 fin määritellyllä tavalla.

38. kannattaa ponnokkaasti sellaisen "resurssitehokkuutta käsittelevä monen toimijan siirtymävaiheen foorumin" luomista, jonka tulisi kattaa myös "päättäjät useilta hallinnon tasoilta mukaan lukien alueellinen ja paikallinen taso" (4). Foorumia voitaisiin kehottaa huolehtimaan asiaan liittyvien politiikkojen yhteensovittamisesta sekä auttamaan tavoitteiden ja siirtymävaiheen esteiden yksilöimisessä.

(4) Joulukuussa 2010 kokoontuneen ympäristöneuvoston päätelmät.

39. tukee komission kantaa resurssitehokkuusohjelmia toteuttavien tahojen verkostoitumisen ja parhaiden käytäntöjen vaihdon tukemisesta. Lisäksi alueiden komitea kehottaa Euroopan unionia tukemaan resurssitehokkuudesta huolehtivien kansallisten, alueellisten ja paikallisten virastojen perustamista siellä, missä kyseisiä elimiä ei ole. Nykyisten virastojen toimivalta voitaisiin ulottaa kattamaan kaikki resurssien käyttöä koskevat kysymykset, ja siihen pitäisi sisällyttää tietojen ja neuvonnan tarjonta viranomaisille, yrityksille ja kansalaisille nykyisistä toimenpiteistä ja käytettävissä olevista ratkaisuksista resurssitehokkuuden alalla.

Resurssitehokasta Eurooppaa koskevan lippulaivahankkeen toteuttamisen osatekijät

40. toteaa, että resurssitehokas Eurooppa edellyttää teknisen innovoinnin lisäksi Euroopan sosioekonomiseen järjestelmään liittyvää innovointia sekä uusia tuotantoon ja kulutukseen liittyviä käyttäytymismalleja, elämäntapojen muuttamista ja uusia hallintomalleja sekä strategista tutkimusohjelmaa, jossa keskitytään systeemiseen innovointiin.

41. kehottaa erityisesti toteuttamaan tarvittavat muutokset infrastruktuurissa älykkäiden yhteisverkkojen mahdollistamiseksi, jotta pienet ja keskisuuret yritykset ja osuuskunnat voivat tuottaa oman ympäristöystävällisen energiansa ja siirtää sitä muiden alueiden yrityksille ja osuuskunnille. Komitea kehottaa Euroopan komissiota kokoamaan paikallis- ja alueviranomaiset ja keskeiset sidosryhmät erityiseen konferenssiin muutoksen käynnistämiseksi EU:n energiantuotannossa.

42. korostaa, että erinäiset toimenpiteet, kuten jäsenvaltioiden budjetti- ja talouspolitiikkojen muuttaminen sekä ympäristöystävälliset verouudistukset, jotka kohdistuvat resurssien tehokkaaseen käyttöön, ovat välttämättömiä lippulaivahankkeen tavoitteiden saavuttamiseksi. Kansallinen kirjanpito on lisäksi suunnattava resurssitehokkuuden mukaisesti, jotta voidaan asettaa asianmukaiset hinnat sisällyttämällä ulkoiset kustannukset hintoihin, tehdä saastuttajista maksumiehiä kuluttajia samalla suojellen ja lakkauttaa ympäristöön haitallisesti vaikuttavat tuet asteittain.

43. katsoo, että vähähiilisen ja resurssitehokkaan eurooppalaisen liikennejärjestelmän kehittäminen on lippulaivahankkeen onnistumisen kannalta olennaisen tärkeä osatekijä. Tässä yhteydessä on tärkeää pyrkiä vähentämään ajoneuvojen valmistuksessa käytettävän energian ja raaka-aineiden määrää ja tukea alan teollisuutta näissä pyrkimyksissä, vähentää kulutusta vielä nykyistäkin huomattavammin sekä luoda liikennejärjestelmiä, joiden kokonaisvaikutus resurssienkäyttöön pienenee alati.

44. arvostaa sitä, että lippulaivahankkeessa pyritään edistämään sellaista unionin vesipolitiikkaa, jossa asetetaan etusijalle veden säästämiseen ja vedenkäytön tehostamiseen tähtäävät toimenpiteet. Alueiden komitea esittää tähän kysymykseen liittyviä suosituksia suuntaa-antavassa lausunnossaan "Alue- ja paikallisviranomaisten rooli kestäväpohjaisen vesihallinnon edistämisessä" (5).

Vähähiilinen talous ja resurssitehokas energiajärjestelmä

45. pahoittelee, ettei nykyisin toteuttavilla energiatehokkuuspolitiikoilla kyetä saavuttamaan vuoteen 2020 tähtäävän

Euroopan unionin energia- ja ilmastopakettien tavoitteita. Energiatehokkuudesta tulisi tehdä sitova tavoite, ja sen olisi edistettävä merkittävästi vuoteen 2050 asetettuja kasvihuonekaasupäästöjen vähennystavoitteita.

46. kehottaa komissiota keskittymään jatkossakin rakennus-, palvelu- ja liikennealaan lainsäädäntö- ja rahoitusaloitteissa, jotka ovat jatkoa sen äskettäin hyväksytylle energiatehokkuussuunnitelmalle 2011 (6).

47. toteaa jälleen, että rakennuslalle tulisi suunnata asianmukaisia lainsäädännöllisiä ja taloudellisia kannustimia energiatehokkuuteen tähtäävien kunnostustoimenpiteiden määrän lisäämiseksi.

48. kiinnittää huomiota tarpeeseen varmistaa kaikilla asianomaisilla talouden aloilla, myös rakennuslalla, koulutus ja ohjaus riittävän suurelle määrälle työvoimaa, jolla on rakennusalan energiatehokkuuskysymyksiin liittyvä pätevyys. Alueiden komitea ehdottaa, että otetaan käyttöön tämän työvoiman valistamiseen ja kouluttamiseen tähtäävä eurooppalainen strategia. Komitea korostaa tässä yhteydessä lippulaivahankkeen ja sen edellyttämien innovatiivisten toimien potentiaalia luoda laadukkaita ja pitkäaikaisia työpaikkoja eri aloilla ja ammateissa EU:ssa.

49. kehottaa Euroopan komissiota esittämään suunnittelemaan energiansäästöä koskevassa direktiivissä rakennusten kunnostamiseen liittyviä käytännön toimenpiteitä sekä osoittamaan monivuotisessa rahoituskehelyssä riittävät varat Euroopan rakennuskannan energiatehokkuuden parantamiseen tähtääviin korjaus- ja kunnostustöihin vuoden 2013 jälkeen. Toimenpiteitä tulisi täydentää hyvin vähän kuluttavia matalaenergiataloja koskevalla rahoitusstrategialla.

50. kehottaa Euroopan komissiota tekemään ehdotuksen unioninlaajuisesti yhtenäisestä energiatehokkuuden mittaamisjärjestelmästä, johon sisältyvä menetelmä voidaan soveltaa myös paikallis- ja alueyhteisötasolla.

51. suhtautuu myönteisesti Euroopan komission tavoitteen aikaansaada siirtyminen vähän kasvihuonekaasupäästöjä aiheuttavaan ja resurssitehokkaaseen talouteen. (7)

52. esittää, että kyseiset tavoitteet otetaan asianmukaisesti huomioon monivuotisessa rahoituskehelyssä, johon myös sisältyy paikallis- ja aluetason käyttöön osoitettava lisärahoitus.

53. tunnustaa EU:n päästökauppajärjestelmän merkityksen välineenä, jolla pyritään ohjaamaan investointeja järjestelmän piiriin kuuluvilla aloilla – sähköntuotanto, energiantensiivinen teollisuus ja ensi vuodesta lähtien ilmailuala – ja joka tekee investoimisesta vähähiilisiin hankkeisiin taloudellisesti kannattavaa. Komitea toivoo, että päästökauppajärjestelmän tehokkuutta parannetaan vuodesta 2012 alkaen.

(6) KOM(2011) 109 lopullinen.

(7) KOM(2011) 112 lopullinen.

(5) CdR 5/2011.

54. kehottaa kuitenkin vahvistamaan EU:n päästökauppajärjestelmän roolia vähähiilisen teknologian edistämisessä, sikäli kuin kyseiset teknologiat auttavat myös parantamaan resurssien käyttöä mittaavien indikaattorien tilannetta eivätkä lisää ympäristöriskejä.

55. kannattaa näin ollen Euroopan komission hankkeita, joissa pyritään vetämään markkinoilta osa nykyisistä päästöoikeuksista, jotta Euroopan unionia kannustettaisiin siirtymään kohti vähähiilistä taloutta.

56. kannattaa sitä, että etenemissuunnitelmaan sisällytetään maankäyttötapoja, joilla edistetään entisestään hiilidioksidin sitoutumista maaperään. Komitea muistuttaa, että orgaanisen aineksen sitoutuminen maaperään hyödyttää myös muilla tavoilla ympäristöä, maataloutta sekä maaperän ja sen hedelmällisyyden säilymistä.

57. pahoittelee kuitenkin sitä, että maatalousalan potentiaali ilmastonmuutoksen vaikutusten lievittämisessä on paloiteltu useisiin eri luokkiin tietojen toimittamista ja laskentasaäntöjä koskevissa Yhdistyneiden Kansakuntien ja Kioton pöytäkirjoissa, vaikka maatalousalalla pitäisi olla perusluonteinen rooli luonnonvarojen tehokkaassa ja kestävyysperiaatteen mukaisessa käytössä.

58. painottaa, että on tärkeää löytää tasapaino yhtäältä vähähiilisessä taloudessa käytettävien biopolttoaineiden, luonnon monimuotoisuuden suojelun, vesihuollon ja ylipäätään ympäristönsuojelun sekä toisaalta maailmanlaajuisen elintarviketurvan välillä.

59. korostaa, että on tärkeää yhdistää energiatehokkuuspolitiikkoihin sosiaalisia toimenpiteitä, jotka antavat vähäosaisimmassa asemassa oleville henkilöille ja alueille mahdollisuuden hyödyntää energiatehokkuuspalveluita.

Kestävä kulutus ja tuotanto

60. kehottaa Euroopan komissiota varmistamaan kestävästä kulutuksesta ja tuotannosta sekä kestävästä teollisuuspolitiikasta koskevan Euroopan unionin toimintaohjelman täytäntöönpanon tehokkuuden sekä ottamaan käyttöön nykyistä laaja-alaisemman lähestymistavan.

61. suosittaa, että komissio seuraa tuotepolitiikassa *top runner* -lähestymistapaa, eli markkinoiden tehokkaimpiin tuotteisiin vertaamista, soveltamalla varoittavia toimia, joilla tehottomimmat tuotteet poistetaan markkinoilta, yhdessä kannustavien välineiden kanssa, jotka palkitsevat parhaimmat tuotteet ja nopeuttavat niiden yleistymistä markkinoilla.

62. kannustaa ekoinnovointiin uusien resurssitehokkaiden tuotteiden tai palveluiden luomiseksi; ekoinnovointi on äärimmäisen tärkeä väline tämän tavoitteen saavuttamista sekä kilpailukykyä ja työpaikkojen luomista silmällä pitäen. Tulevassa ekoinnovoinnin toimintasuunnitelmassa tulisi perustaa uusia kumppanuuksia innovoinnin alalla ottamalla paikallis- ja alueviranomaiset toimintaan mukaan.

63. vahvistaa olevansa sitoutunut edistämään ympäristöä säästävien julkisten hankintojen hyödyntämistä paikallis- ja alueviranomaisten keskuudessa.

64. esittää, että jäsenvaltioiden hallituksille ja EU:n toimielimille määrätään ympäristöä säästäviä julkisia hankintoja koskevia sitovia tavoitteita ja että ympäristömyönteiset julkiset hankinnat sisällytetään julkisia hankintoja koskevan tulevan direktiivin erottamattomaksi osaksi oikeudellisen selkeyden lisäämiseksi ja niiden käytön yleistämiseksi.

65. kehottaa tarkistamaan ekologista suunnittelua koskevan direktiivin ja sen täytäntöönpanotoimet perusteellisesti. Resurssitehokkuutta tulisi edistää laajentamalla direktiivin soveltamisalaa muihin kuin energiatuotteisiin, joilla on merkittäviä ympäristövaikutuksia.⁽⁸⁾ Komitea kehottaa kehittämään tavaroiden ja palveluiden elinkaaren analysointimenetelmiä siten että niiden tulokset ovat helposti alueiden ja paikallisyhteisöjen ulottuvilla, jotta ne kykenisivät paremmin suuntaamaan valintansa.

66. kehottaa ryhtymään toimenpiteisiin tavaroiden ja palveluiden elinkaarta lyhentävien tarkoituksellisten ja virheellisten menettelyjen torjumiseksi tavaroiden elinkaaren pidentämiseksi, korjattavuuden parantamiseksi ja kierrätyksen helpottamiseksi elinkaaren lopussa sekä tukemaan taloudellisia ja teollisia aloitteita tämän tavoitteen saavuttamiseksi.

67. kannustaa erityisesti paikallis- ja alueviranomaisia soveltamaan nykyistä enemmän ympäristöasioiden hallinta- ja auditointijärjestelmää (*Eco-management and audit scheme*, EMAS) markkinasuuntautuneena organisaatioiden resurssihallinnan välineenä. Alueiden komitea katsoo, että osallistumista kyseiseen järjestelmään olisi mahdollista lisätä, mikäli siihen liittyvät kustannukset voitaisiin poistaa tai niitä voitaisiin vähentää ja jos jäsenvaltioita vaadittaisiin määrittämään omat EMAS-järjestelmään virallisesti osallistuvien elinten lukumäärää koskevat tavoitteensa.

68. kehottaa painokkaasti Euroopan komissiota, jäsenvaltioita sekä paikallis- ja alueviranomaisia vahvistamaan toimenpiteitä tietoisuuden lisäämiseksi kuluttajien ja yritysten keskuudessa niiden kulutuksen ympäristö- ja yhteiskunnallisista vaikutuksista. Tällaisista toimenpiteistä mainittakoon esimerkiksi tuotemerkintämallit, kestävyysajattelun mukaisen kulutuksen sisällyttäminen koulutusohjelmiin sekä kaupallisiin tarkoituksiin käytettyjen ekologisten argumenttien valvonnan lisääminen.

Euroopan unionista kierrätystalous

69. suosittaa hyväksymään tavoitteen nollajäteyhteiskunnasta, joka perustuu jätteiden syntymisen ehkäisemisen optimoimiseen ja jätteiden käsittelyyn resurssina materiaali-kierrätystalouden puitteissa.

70. pahoittelee, että kaatopaikalle sijoittaminen on edelleen yleisin tapa päästä eroon yhdyskuntajätteestä. Alueiden komitea kehottaaakin komissiota kiinnittämään erityistä huomiota Euroopan unionin nykyisen jätelainsäädännön täytäntöönpanoon ja soveltamiseen, sillä tällä on resurssitehokkuuden edistämisen kannalta olennainen merkitys.

⁽⁸⁾ Direktiivin 2009/125/EY 21 artikla.

71. kehottaa painokkaasti EU:n toimielimiä, jäsenvaltioita sekä paikallis- ja alueviranomaisia ryhtymään tehokkaisiin toimenpiteisiin, jotta estetään jätteiden joutuminen EU:ssa tai sen ulkopuolella sääntöjenvastaisiin käsittelylaitoksiin, parantamaan Euroopan kierrätysteollisuuden kilpailukykyä arvoketjun kaikilla tasoilla, kannustamaan innovointiin resurssitehokkuuden ja kierätettävien tuotteiden suunnittelun aloilla, luomaan taloudellisia kannustimia tai uusia markkinoihin perustuvia välineitä sekundaaristen raaka-aineiden kierrättämiseksi ja suosimiseksi sekä optimoimaan uusiutuotteita, -materiaaleja tai -aineita koskevien kriteerien sekä kierrätettyjen materiaalien laatua koskevien kriteerien kehittäminen ja soveltaminen ottamalla tältä osin huomioon Euroopan komission käynnissä oleva työ, jonka puitteissa pyritään määrittelemään, milloin jäte ei ole enää jätettä. Komitea kehottaa lisäksi kiinnittämään erityishuomiota sellaisia raaka-aineita sisältäviin tuotteisiin, joista uhkaa tulla pula. Erityisesti tämä koskee harvinaisia maametalleja.

72. kannustaa jäsenvaltioita ja paikallis- ja alueyhteisöjä laatimaan kunnianhimoisia ohjelmia jätteiden syntymisen ehkäisemiseksi, kuten jätepuitedirektiivin 29 artiklassa edellytetään, sekä selkeitä määrällisiä vertailuarvoja jätteiden syntymisen ehkäisemiseen tähtäviä toimenpiteitä varten.⁽⁹⁾

73. kehottaa Euroopan komissiota edistämään erityisesti biojätteiden syntymisen ehkäisemistä ja elintarvikejätteen vähentämistä sekä antamaan jatkossakin tukensa jätteen syntymisen ehkäisemisen eurooppalaiselle teemaviikolle, joka on ollut menestys lukuisilla alueilla ja kunnissa.

74. painottaa paikallis- ja alueyhteisöjen keskeistä roolia kierrätysmarkkinoiden ja uudelleenkäytön kehittämisessä. Tähän liittyen alueiden komitea toistaa kehotuksensa sisällyttää sähkö- ja elektroniikkalaiteromusta annettuun direktiiviin elektroniikkaromun uudelleenkäyttöä koskevia erityisiä ja yksityiskohtaisia tavoitteita ja varmistaa samalla, että tuottajavastuun periaate otetaan lainsäädännössä kaikilta osin huomioon.

75. huomauttaa, että paikallis- ja alueyhteisöillä on huomattavasti liikkumavaraa kierrätyksen edistämiseksi niin, että Euroopan unionin nykyiset tavoitteet ylittyvät. Monet edistyneet kaupungit ja alueet ylittävät jo nyt merkittävästi EU:n vähimmäistavoitteet, kun kyse on kierrätyksestä ja jätteiden kaatopaikalle sijoittamista koskevista vaihtoehtoisista ratkaisuista, ja pyrkivät nykyisin saavuttamaan nollajätetavoitteen kaatopaikkojen tai jätteenpolton osalta sekä kotitalousjätteiden korkean kierrätysasteen. Tätä taustaa vasten alueiden komitea voi vain kehottaa Euroopan unionia ja jäsenvaltioita kannustamaan jatkossakin siihen, että kierrätyksen edistämiseksi otetaan erityisesti vähiten edistyneillä alueilla käyttöön välineitä, joita paremmin suoriutuvat kunnat ja alueet jo soveltavat.

76. kehottaa Euroopan komissiota nopeuttamaan jätepuitedirektiivin edellyttämää arviointia eduista, joita syntyy siitä, että otetaan käyttöön koko unionissa sitovia jätteiden syntymisen ehkäisytoimenpiteitä ja nostetaan kiinteän yhdyskuntajätteen kierrättämistä koskevaa nykyistä sitovaa tavoitetta. Jälkimmäinen toimenpide voisi synnyttää Euroopassa 500 000 uutta työpaikkaa.⁽¹⁰⁾

⁽⁹⁾ CdR 47/2006 fin.

⁽¹⁰⁾ CEE Bankwatch 2011, Bundesverband Erneuerbare Energie e.V. (BEE) & Friends of the Earth Europe (FoEE) 2011.

Raaka-aineiden (mineraalit, metsät ja biomassa) tehokas hyödyntäminen

77. on tyytyväinen siihen, että resurssitehokasta Eurooppaa koskevan lippulaivahankkeen yhteydessä julkistetussa Euroopan komission tiedonannossa ”Perushyödykemarkkinoihin ja raaka-aineisiin liittyviin haasteisiin vastaaminen”⁽¹¹⁾ käsitellään resurssitehokkuutta.

78. kehottaa Euroopan komissiota ja jäsenvaltioita edistämään entisestään resurssien korvaamisen tehostamista ja resurssitehokkuutta raaka-aineiden arvoketjussa, joka käsittää etsinnän, louhinnan, jalostuksen, kierrätyksen, ekologisen suunnittelun, teollisen ekologian ja resurssitehokkaan tuotannon.

79. kannustaa siihen, että jäsenvaltiot ja alueet määrittelevät – Euroopan komission jatkossakin antaman tuen avulla – kestävyysajattelun mukaiset ja resurssitehokkuutta painottavat mineraalipolitiikkansa, laativat mineraaleja koskevan maankäyttöpolitiikan ja ottavat käyttöön kaivostoiminnan hyväksymistä koskevan selkeän menettelyn.

80. on tyytyväinen muuta kuin energiantuotantoa palvelevaa kaivostoimintaa ja Natura 2000 -vaatimuksia koskeviin komission suuntaviivoihin⁽¹²⁾ ja kehottaa omaksumaan tulevaisuudessa tällä alalla yhdenmisen lähestymistavan.

81. panee merkille neuvoston Euroopan komissiolle esittämän kehotuksen ehdottaa toimenpiteitä metsäteollisuuden ja uusiutuvien energialähteiden alan raaka-aineiden toimitusongelmien käsittelemiseksi.

82. kehottaa ottamaan käyttöön unionin laajuisen pakollisen sertifiointijärjestelmän ja luomaan kannustimia käyttää biomassaa energian tuottamiseen sekä puuta, joka on peräisin kestävyysperiaatteiden mukaisesti hoidetuista metsistä. Alueiden komitea kiinnittää huomiota rooliin, joka paikallis- ja alueviranomaisilla voi tässä suhteessa olla metsien hoidossa.

83. toistaa komissiolle osoittamansa kehotuksen tehdä ehdotuksia sitovista kestävästä kehityksestä koskevista vähimmäisvaatimuksista, kun kyse on kiinteän ja kaasumaisen biomassan käytöstä sähkön- ja lämmöntuotannon sekä jäähdytyksen aloilla.⁽¹³⁾

Luonnon monimuotoisuus, ekosysteemipalvelut ja maankäyttö

84. toteaa, että ekosysteemipalveluiden – jotka jäsenvaltiot määrittelevät vuoteen 2020 asetettujen, biologista monimuotoisuutta koskevien uusien tavoitteiden yhteydessä ja joita esitellään asiakirjassa ”Luonnonpääoma elämämme turvaajana: luonnon monimuotoisuutta koskeva EU:n strategia vuoteen 2020”⁽¹⁴⁾ – tehokkaalla hyödyntämisellä, suojelulla ja ennallistamisella on resurssitehokkuuden kannalta olennainen merkitys.

⁽¹¹⁾ KOM(2011) 25 lopullinen.

⁽¹²⁾ EC guidance on undertaking non-energy extractive activities in accordance with Natura 2000 requirements (Muuta kuin energiantuotantoa palvelevaa, Natura 2000 -vaatimusten mukaista kaivostoimintaa koskevat EU:n suuntaviivat), http://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/management/docs/nee_n2000_guidance.pdf.

⁽¹³⁾ CdR 312/2010 fin.

⁽¹⁴⁾ KOM(2011) 244 lopullinen.

85. on tyytyväinen vuoteen 2020 ulottuvan, luonnon monimuotoisuutta koskevan EU:n strategian tarjoamaan tukeen, jolla edistetään luonnon monimuotoisuuden hyödyntämistä, muun muassa biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemipalveluiden taloudelliseen hyödyntämiseen tähtäviä toimia, ja kannustetaan rakennerahastojen hallintoviranomaisia investoimaan luonnonvaroihin tuleville sukupolville siirtyvänä perintönä, myös talouskehityksen lähteenä, edistetään YMP:n tukea luonnon monimuotoisuuteen, asetetaan ekosysteemien ennallistamista koskeva alataivoite ja edistetään ”vihreän infrastruktuurin” rakentamista.

86. pahoittelee, että vastoin komitean aiempia suosituksia paikallis- ja alueviranomaisten avainroolille tämän strategian onnistumisessa ei ole annettu riittävää tunnustusta.

87. kehottaa Euroopan unionia ja jäsenvaltioita käynnistämään luonnon monimuotoisuuden säilyttämiseen tähtäviä kokeiluhankkeita, erityisesti ekosysteemien ja biologisen monimuotoisuuden taloudellisia näkökohtia tarkastelevia paikallisia ja alueellisia kokeiluhankkeita (*The Economics of Ecosystems and Biodiversity – TEEB*), jotka tukevat paikallis- ja alueyhteisöjä kansainvälisessä, paikallis- ja aluetason päätöksentekijöitä koskevassa TEEB-raportissa (*TEEB Report for Local and Regional Policy Makers*)⁽¹⁵⁾ määriteltyjen välineiden käyttöönotossa ja soveltamisessa.

88. toteaa, että luonnonmukaisten ja osittain luonnonmukaisten elinympäristöjen väheneminen – kyse on esimerkiksi laiturista, marskimaista, nummista ja kosteikoista, jotka ilmastomuutoksen torjunnan kannalta ovat ratkaisevassa asemassa – on edelleen keskeinen huolenaihe. Alueiden komitea kannustaa Euroopan unionia, jäsenvaltioita sekä paikallis- ja alueviranomaisia laatimaan asianmukaisia ohjelmia kyseisten ekosysteemien säilyttämiseksi ja ennallistamiseksi.

89. ilmaisee olevansa huolestunut siitä, että kaupungistuminen ja liikenneverkot valtaavat yhä enemmän maa-alaa, mikä lisää suljetun maaperän osuutta ja johtaa veden suodattumisen vähenemiseen, tulvien ja eroosioriskin lisääntymiseen, elinympäristöjen ja eläinkantojen pirstaloitumiseen, lämpösaarekilmiön kärjistymiseen kaupungeissa ja sen seurauksena siihen, että kaupungit ovat entistä haavoittuvampia lämpöaalloille ja ilmastomuutokselle.

90. kannustaa jäsenvaltioita toimimaan yhdessä paikallis- ja alueviranomaisten kanssa sellaisten yhdenmukaisesti maankäyttö- ja aluesuunnittelun järjestelmien käyttöönottamiseksi, jotka voivat osaltaan edistää kestävien kaupunkiasutusmallien toteuttamista, kannustimien luomista hylättyjen teollisuusalueiden uudelleenikäytön asettamiseksi etusijalle viher- ja maaseutualueiden käytön sijasta, hylättyjä teollisuusalueita koskevan tietokannan käyttöönottamista sekä nykyisin rakennetun maaperän pinta-alan vähentämistä kaikkialla, missä se on välttämätöntä.

91. toteaa jälleen, että maaperän suojelua koskevan yhteisen teemakohtaisen strategian, johon sisältyy tavoite maaperän suojelua koskevan puitedirektiivin hyväksymiseksi, tulisi olla jatkosakin osa Euroopan unionin tulevaa ympäristöpolitiikkaa.

Resurssien tehokas käyttö yhteisen maatalouspolitiikan, yhteisen kalastuspolitiikan ja koheesio- ja aluepolitiikan yhteydessä

92. on huolissaan siitä, että arvioidut kaupallisesti tärkeät kalakannat ovat biologisesti turvallisten rajojen ulkopuolella. Alueiden komitea toistaakin esityksensä siitä, että vuoteen 2015 mennessä hyväksytään suurimman mahdollisen ylläpidettävissä olevan tuoton tavoite tulevan yhteisen kalastuspolitiikan (YKP) keskeiseksi johtavaksi periaatteeksi.⁽¹⁶⁾

93. kannattaa Euroopan komission tiedonannossaan ”Aluepolitiikan panos Eurooppa 2020 -strategian mukaisessa kestävässä kasvussa”⁽¹⁷⁾ suosittamaa lähestymistapaa.

94. suosittaa erityisesti kasvattamaan rakennerahastojen rahoitusosuutta po. lippulaivahankkeen toteuttamisessa ja kehottaa rakennerahastojen hallintoviranomaisia lisäämään investointeja vähähiiliseen talouteen, ekosysteemipalveluihin ja luonnon monimuotoisuuteen sekä eko-innovoointiin.

95. kannattaa niin ikään resurssitehokkuuteen tehtävien investointien optimointia.

96. uskoo vahvasti, että älykäs, kestävä ja osallistava kehitys on mahdollista saavuttaa EU:ssa ja muualla siten, että paikalliset ja alueviranomaiset toimivat muutoksen ja sosioekonomisen kehityksen liikkeelle panevana voimana.

Bryssel 11. lokakuuta 2011

Alueiden komitean
puheenjohtaja
Mercedes BRESSO

⁽¹⁵⁾ <http://www.teebweb.org>.

⁽¹⁶⁾ CdR 218/2009 fin.

⁽¹⁷⁾ KOM(2011) 17 lopullinen.

Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Yleishyödyllisiä taloudellisia palveluja koskevien EU:n valtiontukisääntöjen uudistus”

(2012/C 9/09)

ALUEIDEN KOMITEA

- on tyytyväinen siihen, että Euroopan komissio on samaa mieltä alueiden komitean ehdotuksesta, jonka mukaan on tarpeen erotella seuraavat tapaukset: 1) tilanteet, joissa julkisista palveluista myönnettävät vähämerkityksiset korvaukset eivät vaikuta jäsenvaltioiden väliseen kauppaan, 2) paikallisista julkisista ja sosiaalisista palveluista myönnettävät korvaukset, jotka ylittävät vähämerkityksistä tukea koskevat kynnyksarvot, mutta jotka organisaation erityispiirteiden ja sisämarkkinoiden kehityksen nykytilanteen vuoksi eivät vaikuta jäsenvaltioiden väliseen kauppaan, ja 3) muista unionin tasoisista tai rajatylittävistä julkisista palveluista myönnettävät korvaukset, joita hallinnoidaan alakohtaisilla direktiiveillä tai asetuksilla.
- toistaa vaatimuksensa siitä, että kynnyksarvo nostettaisiin 800 000 euroon vuodessa.
- kehottaa komissiota luopumaan paikallisviranomaisen toimialueen asukaslukua koskevasta kriteeristä vähämerkityksistä tukea koskevan uuden asetuksen soveltamisedellytyksissä.
- vastustaa sitä, että komissio ottaa käyttöön yleishyödyllisiä taloudellisia palveluita koskevien korvausten taloudellisen tehokkuuden arvioinnin. AK:n mielestä tällaiselle lainsäädäntöehdotukselle ei löydy riittävää oikeusperustaa Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 106 artiklasta tai sen 3 kohdan määräysten mukaisesta komission yksipuolisesta päätöksestä tai direktiivistä. Komission tehtävä Euroopan unionin kilpailuviranomaisena ei missään tapauksessa ulotu jäsenvaltioiden viranomaisen myöntämien julkisten varojen tehokkaan kohdistamisen edellytyksiin.

Yleisesittelijä Karl-Heinz LAMBERTZ (BE, PSE), Belgian saksankielisen yhteisön pääministeri

- Viiteasiakirjat**
- Luonnos – Komission tiedonanto Euroopan unionin valtiontukisääntöjen soveltamisesta yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvien palvelujen tuottamisesta myönnettävään korvaukseen
 - Luonnos – Komission asetus Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyviä palveluja tuottaville yrityksille myönnettävään vähämerkityksiseen tukeen
 - Luonnos – Komission tiedonanto – Julkisesta palvelusta maksettavana korvauksena myönnettävää valtiontukea koskevat EU:n puitteet (2011)
 - Luonnos – Komission päätös Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 106 artiklan 2 kohdan määräysten soveltamisesta tietyille yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyviä palveluja tuottaville yrityksille korvauksena julkisista palveluista myönnettävään valtiontukeen
 - Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle sekä alueiden komitealle – Yleishyödyllisiä taloudellisia palveluja koskevien EU:n valtiontukisääntöjen uudistus

KOM(2011) 146 lopullinen

Alueiden komitean työjärjestyksen 52 artiklan mukaisesti tarkistettu lausunto, joka liittyy asiakirjaan CdR 150/2011 fin – asiakokonaisuus ECOS-V-016

1 POLIITTISET SUOSITUKSET

ALUEIDEN KOMITEA

1. suhtautuu myönteisesti komission ehdotukseen julkisen palvelun tuottamisesta maksettavina korvauksina myönnettävää valtiontukea koskevasta lainsäädäntöpaketistä.

2. katsoo, että tarkistamisehdotus on alueyhteisöjen kannalta merkittävä poliittinen aloite, sillä sen tavoitteena on määritellä uudet selkeät ja oikeasuhteiset säännöt, jotka koskevat julkisten palvelujen rahoitusmuotojen yhdenmukaisuutta sisämarkkinoiden vaatimusten kanssa, sekä taata näin ollen oikeusturva ja oikeudellinen ennakoitavuus, jotka ovat tarpeen julkisten palvelujen kehittämiseksi unionissa. Komitea pahoittelee kuitenkin, ettei komissio saavuta itse asettamaansa tavoitetta selkiyttää sovellettavuus- ja soveltamiskysymyksiä sekä minimoida etenkin asianomaisille aiheutuvat hallinnolliset rasitteet.

3. katsoo, että Euroopan komission ehdottaman valtiontukien valvontaa koskevan järjestelmän yleisrakenteessa olisi otettava paremmin huomioon julkisten palveluiden paikallinen, rajatylittävä ja eurooppalainen ulottuvuus, niiden organisointimuotojen moninaisuus sekä EU:n jäsenvaltioiden väliseen kauppaan kohdistuvien vaikutusten tosiasiallinen vaara. Tämä tarve heijastuu ehdotuksista kuitenkin vain osittain.

4. on tyytyväinen siihen, että komissio on samaa mieltä alueiden komitean ehdotuksesta⁽¹⁾, jonka mukaan on tarpeen erottaa seuraavat tapaukset: 1) tilanteet, joissa julkisista palveluista myönnettävät vähämerkityksiset korvaukset eivät vaikuta jäsenvaltioiden väliseen kauppaan ja joita ei näin ollen tule alistaa valtiontukia koskevaan valvontaan, 2) paikallisista julkisista ja sosiaalisista palveluista myönnettävät korvaukset, jotka ylittävät vähämerkityksistä tukea koskevat kynnyksarvot, mutta jotka organisaation erityispiirteiden ja sisämarkkinoiden kehityksen nyktilanteen vuoksi eivät vaikuta jäsenvaltioiden väliseen kauppaan unionin edun vastaisessa määrin, ja 3) muista unionin tasoista tai rajatylittävistä julkisista palveluista myönnettävät korvaukset, joita hallinnoidaan alakohtaisilla direktiiveillä tai asetuksilla tai joita tuottavien kaupallisten yritysten organisaatio on rajatylittävä tai ylikansallinen.

Luonnos – Komission tiedonanto Euroopan unionin valtiontukisääntöjen soveltamisesta yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvien palvelujen tuottamisesta myönnettävään korvaukseen

5. suhtautuu myönteisesti tiedonantoluonnokseen, jossa selvennetään ja ajantasaistetaan yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyviä palveluita koskevia unionin oikeuden käsitteitä erityisesti Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön kehityksen perusteella. Komitea pahoittelee kuitenkin, ettei komissio ole laatinut EU:n tuomioistuimen antamien suuntaviivojen lisäksi selkeitä kriteerejä taloudellisen toiminnan, paikallisuuden ja sisämarkkinaulottuvuuden määrittelemiseksi. Tämän takia tarkistaminen on vastaisuudessaakin hyvin tulkinnanvaraista ja oikeudellinen epävarmuus jatkuu.

⁽¹⁾ AK:n lausunto CdR 150/2011, kohta 44.

6. korostaa tähän liittyen, että Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 14 artikla – joka kuuluu yleisesti sovellettaisiin määräyksiin – muodostaa uuden oikeusperustan, jonka nojalla parlamentti ja neuvosto voivat asetusten muodossa määrittellä periaatteet ja edellytykset, joiden pohjalta yleishyödylliset taloudelliset palvelut voivat täyttää erityistehtävänsä. Komitea kehottaakin komissiota vahvistamaan virallisesti keskeisten, perussopimuksessa määrittelemättömien käsitteiden selkiyttämisen esittämällä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 14 artiklaan perustuvan ehdotuksen neuvoston ja Euroopan parlamentin asetukseksi.

7. katsoo, että tarkasteltavana oleva tiedonantoluonnos ei vapauta komissiota sitoumuksesta antaa yleishyödyllisiä palveluita koskevat laatupuitteet.

Luonnos – Komission asetus Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyviä palveluja tuottaville yrityksille myönnettävään vähämerkityksiseen tukeen

8. suhtautuu myönteisesti Euroopan komission aikeeseen nostaa vähämerkityksistä tukea koskevan asetuksen (2) kynnyksen arvoa, jonka ylittävä valtiontuki ei kuulu valtiontukien valvonnan piiriin, siten että asetuksen soveltamisalan ulkopuolelle jäisivät kaikki muun muassa sosiaaliseen paikalliskehitykseen liittyvät julkiset lähipalvelut, joiden taustalla on esimerkiksi paikallista yhdistystoimintaa ja sosiaalisia mikroyrityksiä. Tällaiset palvelut liittyvät esimerkiksi sosiaaliseen osallisuuteen, syrjäytymisen torjuntaan, vanhuksille annettavaan tukeen, paikallistoimintaan ja kulttuuri-, urheilu- tai sosiaalipedagogisten toimintojen kehittämiseen. Ehdotus perustuu siihen, että riski tällaisten julkisten palveluiden vaikutuksesta jäsenvaltioiden väliseen kauppaan on mitätön.

9. pahoittelee kuitenkin sitä, että komissio tyytyy ehdottamaan, että kolmen vuoden enimmäismäärä 200 000 euroa korotettaisiin 150 000 euroon vuodessa, millä katettaisiin vain ne lähirakenteet, joilla on vähemmän kuin neljä työntekijää. Komitea vaatii näin ollen jälleen kerran, että enimmäismäärä nostettaisiin 800 000 euroon vuodessa, jotta voitaisiin kattaa kaikki lähirakenteet, joilla on alle 20 työntekijää ja joilla ei ole käytävissään muita resursseja kuin viranomaisten myöntämät korvaukset silloin, kuin lähipalveluita tuotetaan ilmaiseksi rajallisella alueella.

10. kehottaa komissiota luopumaan paikallisviranomaisen toimialueen asukasluvua koskevasta kriteeristä vähämerkityksistä tukea koskevan uuden asetuksen soveltamisedellytyksissä. Asukasluvulla ei nimittäin ole mitään merkitystä arvioitaessa kyseisen yhteisön taloudellisen toiminnan vaikutusta jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Ei sitä paitsi voi tulla kysymykseen, että otaksutaan sellainen ajatusmalli, joka saattaa johtaa syrjintään

eri tahojen (esim. kunnat, alueet, valtio) välillä. Käytettäessä kriteerinä pelkkää asukaslukua jätetään lisäksi huomiotta myös se seikka, että lähipalveluita saattavat osaltaan rahoittaa useammat erikokoiset ja eri tasoilla toimivat viranomaiset niiden perussopimuksessa määriteltujen periaatteiden mukaisesti, jotka koskevat vapautta järjestää ja tuottaa julkisia palveluita. Ei myöskään voi tulla kysymykseen, että palveluiden jakamisesta erityisesti kuntien välisen yhteistyön puitteissa rangaistaan. Paikallisen ja rajatun luonteen tarkistamisen tulee näin ollen perustua joukkoon tunnuslukuja, joissa otetaan huomioon mm. yhteisön maantieteellinen sijainti ja kyseisten julkisten palvelujen potentiaalinen käyttäjäkunta. Tällaisessa tarkistamisessa on otettava Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 174 artiklan perusteella huomioon niiden alueiden tilanne, jotka kärsivät vakavista ja pysyvistä luontoon tai väestöön liittyvistä haitoista, sekä eriytettävä vastaavasti tukitoimia. Viiden miljoonan euron liikevaihtorajoitus olisi peruttava.

11. panee tyytyväisenä merkille, että komissio suhtautuu avoimuuteen erittäin vakavasti ja jättää ehdottamansa asetuksen ulkopuolelle kaiken sellaisen tuen, joka ei ole avointa ja jonka määrää ei voida laskea tarkasti.

Luonnos – Komission päätös Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 106 artiklan 2 kohdan määräysten soveltamisesta tietyille yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyviä palveluja tuottaville yrityksille korvauksena julkisista palveluista myönnettävään valtiontukeen

12. kannattaa perussopimuksen suhteellisuusperiaatteen mukaisesti komission omaksumaa metodologiaa ottaa huomioon tiettyjen julkisten palveluiden yksinomaan paikallinen luonne sekä ehdotusta laajentaa ensisijaista yhteensopivuutta koskeva päätös koskemaan myös muita sosiaalipalveluita kuin pelkästään sairaaloita ja sosiaalisesta asuntopalvelusta huolehtivia tahoja.

13. katsoo, että tämän ”olennaisia sosiaalisia tarpeita” koskevan uuden käsitteen käyttöönotto aiheuttaa alueyhteisöille ja niiden kumppaneille huomattavaa sekaannusta, koska se liittyy yleishyödyllisiä sosiaalipalveluita sekä palveludirektiivin 2 artiklan 2 kohdan j alakohdassa tarkoitettuja poissuljettuja sosiaalipalveluita koskeviin jo olemassa oleviin käsitteisiin. Komitea kehottaakin komissiota asettamaan etusijalle palveludirektiivin 2 artiklan 2 kohdan j alakohdassa tarkoitettua sosiaalipalveluiden käsitteen, joka jättää jäsenvaltioiden ja alueyhteisöjen määriteltäväksi sen laajuuden toissijaisuusperiaatteen mukaisesti, sekä täsmentämään, ettei palveluja koskevien esimerkkien luettelo, jonka komissio esittää Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 106 artiklan 2 kohdan soveltamista koskevassa päätösluonnoksessa, ole poissulkeva eikä tyhjentävä.

14. pyytää, että komissio luopuisi aikeesta vähentää puoleen tämän päätöksen soveltamisen ehtona oleva vuotuinen korvauskatto ja että se säilytettäisiin 30 miljoonassa eurossa vuotta kohti.

(2) Vähämerkityksistä tukea koskeva komission asetus (EY) N:o 1998/2006, 15.12.2006.

15. toivoo jäsenvaltioiden viranomaisten tuottamia julkisia palveluja koskevien vapaan hallinnoinnin ja järjestämisen periaatteiden nojalla, että komissio ei asettaisi ilmoitusvelvollisuudesta vapauttamisen ehdoksi toimeksiannon kokonaisuudesta.

16. pyytää, että komissio ei asettaisi sosiaalipalveluiden osalta ilmoitusvelvollisuudesta vapauttamisen ehdoksi sitä, että näitä palveluita tuottavat vain ne yritykset, joiden tehtäväksi niiden tuottaminen on annettu, mikäli yritysten ja viranomaisten suhteiden avoimuudesta annetun direktiivin säännöksiä (viitteet) sovelletaan ja kyseiset yritykset toteuttavat kustannuslaskelman.

17. arvioi, että jos alueyhteisöt käynnistävät tarjouspyyntömenettelyn, tarkoituksenaan noudattaa asiassa Altmark annetun tuomion neljättä, julkisten palveluiden tuottamisesta maksettavien korvausten määrittelyä koskevaa kriteeriä, niiden on voitava asettaa laatuksiteereitä määritelläkseen kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen sen sijaan, että ne nojautuisivat pelkästään halvimmalla hinnalla kriteeriin.

18. katsoo, että ehdotettu, pääoman tuottoasteeseen ja tuotondikaattoreihin perustuva ”kohtuullisen voiton” uusi määritelmä on niin monimutkainen, että se on monien valtiotasoa alempien viranomaistahojen kannalta käyttökelpoton.

19. kehottaa komissiota huomioimaan lopullisissa tarkistusehdotuksissaan kaikki julkisista palveluista maksettavien korvausten mahdolliset muodot, kun otetaan huomioon alueyhteisöjen suuri harkintavaltia julkisten palveluiden rahoittamisessa, mukaan luettuina korvaukset, joilla tuetaan pitkäaikaisia investointeja, joita tarvitaan julkisten palveluiden paikallisen infrastruktuurin rahoittamiseksi. Lisäksi komitea toivoo, että komissio ei rajoittaisi sääntöjenmukaisuuden analysointia vain vuotuisiin toiminta-avustuksiin ja että se tarkentaisi erityisedellytyksiä, joiden perusteella arvioidaan, onko erityisesti rakennus- ja maainfrastruktuureihin tehtävien pitkäaikaisten investointien yhteydessä maksettu liiallisia korvauksia.

20. muistuttaa komissiolle, että olisi tarkasteltava myös muita riippumattomia kriteereitä, jotka neutraloivat ensisijaisesti riskejä jäsenvaltioiden väliseen kauppaan kohdistuvista vaikutuksista, kilpailun vääristymisestä tai ristikkäistävistä. Tällaisia ovat esimerkiksi tiettyjen alueellisten lupajärjestelmien kautta hallinnoitavien toimijoiden rajallinen alueellinen toimivalta, tiettyjen sellaisten – julkisten tai yksityisten – toimijoiden rajallinen toimivalta, jotka on perustettu tuottamaan tiettyä julkista palvelua tietyllä alueella ja joilla ei ole markkinoilla minkäänlaista taloudellista toimintaa, sekä tiettyjen sellaisten sosiaalisten yritysten voittoa tavoittelematon luonne, jotka rahoittavat tuottamia julkisia palveluita mahdollisilla voitoillaan, jotka vähennetään tulevista korvauksista.

21. ehdottaa, että komission lopullisessa päätöksessä korvauksia myöntävien viranomaisten tehtäväksi annettaisiin perussopimuksen toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteiden mukaisesti ryhtyä kaikkiin tarpeellisiin toimiin mahdollisten ylikorvaustilanteiden ehkäisemiseksi, valvomiseksi ja purkamiseksi, sillä

mahdollisten ylikorvaustilanteiden ehkäiseminen on suoraan alueyhteisöjen etujen mukaista. Toisaalta ilmoitettuihin liiallisiin korvauksiin liittyviä oikeussuojakeinoja tulee vastaavasti yksinkertaistaa niiden yritysten kannalta, joille on koitunut tosiasiallista ja suoraa haittaa.

22. ehdottaa komissiolle, että näiden määräysten soveltamisen ehdoksi asetettaisiin seuraavat seikat:

— Olemassa on ”julkisia palveluhankintoja koskeva sopimus”⁽³⁾ eli mikä tahansa virallinen asiakirja, jossa 1) tunnustetaan toimijan toteuttaman tehtävän yleishyödyllinen luonne ja sen kuuluminen Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 14 artiklan ja 106 artiklan 2 kohdan sekä pöytäkirjassa N:o 26 olevan 2 artiklan piiriin, 2) esitetään tarkasti tehtävään liittyvät erityiset velvoitteet sekä alue, jota ne koskevat, ja 3) määritellään muuttujat, joiden perusteella julkisesta palvelusta myönnettävät korvaukset lasketaan.

— Kyseinen ”julkisia palveluhankintoja koskeva sopimus” julkaistaan Euroopan unionin virallisessa lehdessä tätä tarkoitusta varten luodussa erityisessä luettelossa.

Luonnos – Komission tiedonanto: Julkisesta palvelusta maksettavana korvauksena myönnettävää valtiontukea koskevat EU:n puitteet (2011)

23. muistuttaa vastustavansa sitä, että komissio ottaa käyttöön yleishyödyllisiä taloudellisia palveluita koskevien korvausten taloudellisen tehokkuuden arvioinnin. AK:n mielestä tällaiselle lainsäädäntöehdotukselle ei löydy riittävää oikeusperustaa Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 106 artiklasta tai sen 3 kohdan määräysten mukaisesta komission yksipuolisesta päätöksestä tai direktiivistä. Komission tehtävä Euroopan unionin kilpailuviranomaisena ei missään tapauksessa ulotu jäsenvaltioiden viranomaisten myöntämien julkisten varojen tehokkaan kohdistamisen edellytyksiin. Tämä unionin tuomioistuimen valvonnassa harjoitettava yksinomainen tehtävä rajoittuu sellaisista julkisista palveluista maksettavien korvausten sääntöjenmukaisuuden valvontaan, jotka eivät täytä tuomioistuimen asiassa Altmark antamassa tuomiossa asetettuja edellytyksiä ja jotka kuuluvat näin ollen valtiontukien kieltämistä ja valvontaa koskevan järjestelmän piiriin.

24. suhtautuu kielteisesti vaatimukseen julkisen palvelun tarpeen osoittamisesta jäsenvaltioiden toteuttamien markkinaselvitysten muodossa, koska sillä puututtaisiin jäsenvaltioiden yksinomaiseen oikeuteen organisoida ja järjestää yleishyödylliset palvelut.

II MUUTOSEHDOTUKSET

Luonnos – Komission asetus Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyviä palveluja tuottaville yrityksille myönnettävään vähämerkityksiseen tukeen

⁽³⁾ Niin kuin se on määritelty edellä mainitussa asetuksessa (EY) N:o 1370/2007.

Muutosehdotus 1

Johdanto-osan 4 kappale

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
(4) Komission kokemusten perusteella yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvien palvelujen tuottamisesta maksettavan korvauksen ei pitäisi katsoa vaikuttavan jäsenvaltioiden väliseen kauppaan ja/tai vääristävän tai uhkaavan vääristää kilpailua, jos sen myöntää alle 10 000 asukkaan suuruisen paikkakunnan paikallisviranomaisen, tuensaajayrityksen vuotuinen liikevaihto oli kahden edellisen varainhoitovuoden aikana alle 5 miljoonaa euroa ja tuensaajayrityksen yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvistä palveluista saama kokonaiskorvaus on enintään 150 000 euroa verovuotta kohden.	(4) Komission kokemusten perusteella yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvien palvelujen tuottamisesta maksettavan korvauksen ei pitäisi katsoa vaikuttavan jäsenvaltioiden väliseen kauppaan ja/tai vääristävän tai uhkaavan vääristää kilpailua, jos sen myöntää alle 10 000 asukkaan suuruisen paikkakunnan paikallisviranomaisen, tuensaajayrityksen vuotuinen liikevaihto oli kahden edellisen varainhoitovuoden aikana alle 5 miljoonaa euroa ja tuensaajayrityksen yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvistä palveluista saama kokonaiskorvaus on enintään 150 000 <u>800 000</u> euroa verovuotta kohden.

Perustelu

Ks. lausunnon kohdat 9 ja 10.

Muutosehdotus 2

Johdanto-osan 16 kappale

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
(16) Komission velvollisuutena on varmistaa, että valtiontukisääntöjä noudatetaan ja että erityisesti vähämerkityksistä tukea koskevien sääntöjen mukaisesti myönnetty tuki täyttää sille asetetut edellytykset. Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 4 artiklan 3 kohdassa vahvistetun yhteistyöperiaatteen mukaisesti jäsenvaltioiden olisi edistettävä tämän tehtävän suorittamista ottamalla käyttöön tarvittavat välineet sen varmistamiseksi, ettei yhdelle yritykselle yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvien palvelujen tuottamisesta myönnetyn vähämerkityksisen tuen kokonaismäärä ylitä 150 000 euron vuotuista enimmäismäärää. --	(16) Komission velvollisuutena on varmistaa, että valtiontukisääntöjä noudatetaan ja että erityisesti vähämerkityksistä tukea koskevien sääntöjen mukaisesti myönnetty tuki täyttää sille asetetut edellytykset. Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 4 artiklan 3 kohdassa vahvistetun yhteistyöperiaatteen mukaisesti jäsenvaltioiden olisi edistettävä tämän tehtävän suorittamista ottamalla käyttöön tarvittavat välineet sen varmistamiseksi, ettei yhdelle yritykselle yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvien palvelujen tuottamisesta myönnetyn vähämerkityksisen tuen kokonaismäärä ylitä 150 000 <u>800 000</u> euron vuotuista enimmäismäärää. --

Perustelu

Ks. lausunnon kohta 9.

Muutosehdotus 3

1 artiklan 2 kohta – Soveltamisala

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
2. Tätä asetusta sovelletaan ainoastaan tukeen, jonka myöntävät alle 10 000 asukkaan paikkakuntien paikallisia viranomaiset.	2. Tätä asetusta sovelletaan ainoastaan <u>paikalliseen</u> tukeen, jonka <u>viranomaiset</u> myöntävät <u>maantieteellisesti rajatulle alueelle</u> , alle 10 000 asukkaan paikkakuntien paikallisia viranomaiset.

Perustelu

Ks. lausunnon kohta 10.

Muutosehdotus 4

2 artikla

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
2. Tukeen voidaan soveltaa tätä asetusta ainoastaan, jos i) yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyviä palveluja tuottavalle yritykselle myönnetyn tuen kokonaismäärä on enintään 150 000 euroa verovuotta kohden ja ii) kyseisen yrityksen kaikkien toimintojen keskimääräinen vuotuinen liikevaihto ennen veroja on alle 5 miljoonaa euroa tuen myöntämistä edeltäneiden kahden varainhoitovuoden aikana.	2. Tukeen voidaan soveltaa tätä asetusta ainoastaan, jos i) yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyviä palveluja tuottavalle yritykselle myönnetyn tuen kokonaismäärä on enintään 150 000 800 000 euroa verovuotta kohden ja ii) kyseisen yrityksen kaikkien toimintojen keskimääräinen vuotuinen liikevaihto ennen veroja on alle 5 miljoonaa euroa tuen myöntämistä edeltäneiden kahden varainhoitovuoden aikana.

Perustelu

Ks. lausunnon kohta 9.

Luonnos – Komission päätös Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 106 artiklan 2 kohdan määräysten soveltamisesta tietyille yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyviä palveluja tuottaville yrityksille korvauksena julkisista palveluista myönnettävään valtiontukeen

Muutosehdotus 5

Johdanto-osan 9 kappale

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
Jos useat edellytykset täyttyvät, määrältään vähäiset korvaukset yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvien palvelujen tuottamisesta vastaaville yrityksille eivät vaikuta kaupan kehitykseen eivätkä kilpailuun tavalla, joka olisi unionin etujen vastaista. Sen vuoksi yksittäistä valtiontuki-ilmoitusta ei pitäisi vaatia korvauksen vuotuisen määrän ollessa alle 15 miljoonaa euroa, jos tämän päätöksen vaatimuksia noudatetaan.	Jos useat edellytykset täyttyvät, määrältään vähäiset korvaukset yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvien palvelujen tuottamisesta vastaaville yrityksille eivät vaikuta kaupan kehitykseen eivätkä kilpailuun tavalla, joka olisi unionin etujen vastaista. Sen vuoksi yksittäistä valtiontuki-ilmoitusta ei pitäisi vaatia korvauksen vuotuisen määrän ollessa alle 15 30 miljoonaa euroa, jos tämän päätöksen vaatimuksia noudatetaan.

Perustelu

Ks. lausunnon kohta 12.

Muutosehdotus 6

Johdanto-osan 17 kappale

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
Kohtuullinen voitto olisi määritettävä pääoman tuottoasteena ⁷ , jossa otetaan huomioon riskin suuruus tai riskin puuttuminen. Voittoa, joka ei ylitä sovellettavaa swap-korkoa ⁸ korotettuna 100 peruspisteellä, ei pitäisi katsoa kohtuuttomaksi. Tässä yhteydessä sovellettavaa swap-korkoa voidaan pitää riskittömän sijoituksen asianmukaisena tuottoasteena. Suuruudeltaan 100 peruspisteen preemion tarkoituksena on muun muassa korvata maksuvalmiusriski, joka liittyy siihen, että yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvän palvelun tuottaja, joka sijoittaa pääomaa yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvää palvelua koskevaan sopimukseen, sitoo pääoman toimeksiannon ajaksi eikä pysty myymään osuuttaan yhtä nopeasti ja yhtä pienin kustannuksin kuin sellaista omaisuuserää, jonka omistus pohja on hajaantunut ja johon ei liity maksuvalmiusriskejä.	Kohtuullinen voitto olisi määritettävä pääoman tuottoasteena ⁷ , jossa otetaan huomioon riskin suuruus tai riskin puuttuminen. Voittoa, joka ei ylitä sovellettavaa swap-korkoa ⁸ korotettuna 100 peruspisteellä, ei pitäisi katsoa kohtuuttomaksi. Tässä yhteydessä sovellettavaa swap-korkoa voidaan pitää riskittömän sijoituksen asianmukaisena tuottoasteena. Suuruudeltaan 100 peruspisteen preemion tarkoituksena on muun muassa korvata maksuvalmiusriski, joka liittyy siihen, että yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvän palvelun tuottaja, joka sijoittaa pääomaa yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvää palvelua koskevaan sopimukseen, sitoo pääoman toimeksiannon ajaksi eikä pysty myymään osuuttaan yhtä nopeasti ja yhtä pienin kustannuksin kuin sellaista omaisuuserää, jonka omistus pohja on hajaantunut ja johon ei liity maksuvalmiusriskejä.

Perustelu

Ks. uutta kohtaa 15 a koskeva muutosehdotus – viite: komission päätöksen johdanto-osan kappale 17.

Muutosehdotus 7

1 artiklan 1 kohdan a alakohta

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
a) alle 15 miljoonan euron vuotuinen korvaus yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvien palvelujen tuottamisesta. Jos korvauksen määrä vaihtelee toimeksiannon aikana, raja-arvo voidaan laskea erisuuruisten vuotuisten korvausmäärien keskiarvon perusteella;	a) alle 15 30 miljoonan euron vuotuinen korvaus yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvien palvelujen tuottamisesta. Jos korvauksen määrä vaihtelee toimeksiannon aikana, raja-arvo voidaan laskea erisuuruisten vuotuisten korvausmäärien keskiarvon perusteella;

Perustelu

Ks. lausunnon kohta 12.

Muutosehdotus 8

1 artiklan 1 kohdan c alakohta

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
korvaus yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvien palvelujen tuottamisesta sellaisten olennaisten sosiaalisten tarpeiden täyttämiseksi, joissa on kyse terveydenhuollosta, lastenhoidosta, pääsystä työmarkkinoille, sosiaalisesta asuntotarjonnasta sekä muita heikommassa asemassa olevien ryhmien hoidosta ja sosiaalisesta osallisuudesta. Tätä alakohtaa sovelletaan ainoastaan silloin, kun korvaus myönnetään yrityksille, joiden toiminnot rajoittuvat yhteen tai useampaan tässä alakohdassa tai b alakohdassa tarkoitettuun palveluun. Päätöksiin suoraan liittyvien oheistoimintojen harjoittaminen ei kuitenkaan estä tämän alakohdan soveltamista;	korvaus yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvien palveluidirektiivin 2 artiklan 2 kohdan j alakohdassa tarkoitettujen sellaisten sosiaalipalvelujen tuottamisesta sellaisten olennaisten sosiaalisten tarpeiden täyttämiseksi, joissa on kyse muun muassa terveydenhuollosta, lastenhoidosta, <u>vanhuk-</u>sille annettavasta tuesta, pääsystä työmarkkinoille, sosiaalisesta asuntotarjonnasta sekä muita heikommassa asemassa olevien ryhmien hoidosta ja sosiaalisesta osallisuudesta. Tätä alakohtaa sovelletaan ainoastaan silloin, kun korvaus myönnetään yrityksille, joiden toiminnot rajoittuvat yhteen tai useampaan tässä alakohdassa tai b alakohdassa tarkoitettuun palveluun. Päätöksiin suoraan liittyvien oheistoimintojen harjoittaminen ei kuitenkaan estä tämän alakohdan soveltamista;

Perustelu

Ks. kohtaa 11 a koskeva muutosehdotus. Viite: komission päätös.

Muutosehdotus 9

1 artiklan 2 kohta

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
2. Tätä päätöstä sovelletaan ainoastaan silloin, kun yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvän palvelun toimeksianto kestää enintään 10 vuotta. Pidemmät toimeksiannot kuuluvat tämän päätöksen soveltamisalaan vain, jos palveluntarjoajan on tehtävä suuria investointeja, joiden kuolettaminen yleisesti hyväksytyjen kirjanpitoperiaatteiden mukaisesti kestää koko toimeksiannon ajan. Jos edellytykset tämän päätöksen soveltamiselle eivät enää täyty toimeksiannon aikana, toimenpiteestä on ilmoitettava SEUT-sopimuksen 108 artiklan 3 kohdan mukaisesti.	2. Tätä päätöstä sovelletaan ainoastaan silloin, kun yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvän palvelun toimeksianto kestää enintään 10 vuotta. Pidemmät toimeksiannot kuuluvat tämän päätöksen soveltamisalaan vain, jos palveluntarjoajan on tehtävä suuria investointeja, joiden kuolettaminen yleisesti hyväksytyjen kirjanpitoperiaatteiden mukaisesti kestää koko toimeksiannon ajan. Jos edellytykset tämän päätöksen soveltamiselle eivät enää täyty toimeksiannon aikana, toimenpiteestä on ilmoitettava SEUT-sopimuksen 108 artiklan 3 kohdan mukaisesti.

Perustelu

Ks. lausunnon kohta 13.

Muutosehdotus 10

4 artiklan 6 kohta

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
Sovellettaessa tätä päätöstä kohtuullisena pääoman tuottoasteena pidetään tuottoastetta, joka ei ylitä sovellettavaa swap-korkoa, jota on korotettu 100 peruspisteellä. Sovellettava swap-korko on se swap-korko, jonka maturiteetti ja valuutta vastaavat toimeksiannon kestoja ja valuuttaa. Kun yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvän palvelun tuottamiseen ei liity huomattavaa kaupallista tai sopimusriskiä, esimerkiksi jälkikäteen aiheutuvien nettokustannusten täydellisen korvaamisen vuoksi, kohtuullinen voitto ei saa olla suurempi kuin sovellettava swap-korko korotettuna 100 peruspisteellä.	Sovellettaessa tätä päätöstä kohtuullisena pääoman tuottoasteena pidetään tuottoastetta, joka ei ylitä sovellettavaa swap-korkoa, jota on korotettu 100 peruspisteellä. Sovellettava swap-korko on se swap-korko, jonka maturiteetti ja valuutta vastaavat toimeksiannon kestoja ja valuuttaa. Kun yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvän palvelun tuottamiseen ei liity huomattavaa kaupallista tai sopimusriskiä, esimerkiksi jälkikäteen aiheutuvien nettokustannusten täydellisen korvaamisen vuoksi, kohtuullinen voitto ei saa olla suurempi kuin sovellettava swap-korko korotettuna 100 peruspisteellä.

Perustelu

Ks. uutta kohtaa 15 a koskeva muutosehdotus. Viite: komission päätös.

Muutosehdotus 11

4 artiklan 7 kohta

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
Jos pääoman tuottoasteen käyttö ei ole mahdollista, jäsenvaltiot voivat käyttää muita tuottoindikaattoreita kuin pääoman tuottoaste sen määrittämiseksi, mikä kohtuullisen voiton olisi oltava, esimerkiksi tuottoa koskevia tilinpäätöksen tunnuslukuja (kuten keskimääräinen oman pääoman tuotto (ROE), sijoitetun pääoman tuotto (ROCE), kokonaispääoman tuotto (ROA) ja myyntituotto (ROS). Riippumatta siitä, mikä indikaattori valitaan, jäsenvaltion on pystyttävä toimittamaan komission pyynnöstä todisteet siitä, ettei voitto ylitä sitä, mitä tyyppillinen yritys edellyttäisi harkitessaan palvelun tuottamista, esimerkiksi toimittamalla tiedot kilpailuolosuhteissa myönnettyistä samantyyppisistä sopimuksista saaduista tuotoista.	Jos pääoman tuottoasteen käyttö ei ole mahdollista, jäsenvaltiot voivat käyttää muita tuottoindikaattoreita kuin pääoman tuottoaste sen määrittämiseksi, mikä kohtuullisen voiton olisi oltava, esimerkiksi tuottoa koskevia tilinpäätöksen tunnuslukuja (kuten keskimääräinen oman pääoman tuotto (ROE), sijoitetun pääoman tuotto (ROCE), kokonaispääoman tuotto (ROA) ja myyntituotto (ROS). Riippumatta siitä, mikä indikaattori valitaan, jäsenvaltion on pystyttävä toimittamaan komission pyynnöstä todisteet siitä, ettei voitto ylitä sitä, mitä tyyppillinen yritys edellyttäisi harkitessaan palvelun tuottamista, esimerkiksi toimittamalla tiedot kilpailuolosuhteissa myönnettyistä samantyyppisistä sopimuksista saaduista tuotoista.

Perustelu

Ks. uutta kohtaa 15 a koskeva muutosehdotus. Viite: komission päätös.

Bryssel 11. lokakuuta 2011

*Alueiden komitean
puheenjohtaja*

Mercedes BRESSO

Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Paikallis- ja alueviranomaisten rooli Eurooppa 2020 -strategian tavoitteiden saavuttamisessa”

(2012/C 9/10)

ALUEIDEN KOMITEA

- korostaa olevansa vakaasti sitoutunut esittämäänsä ehdotukseen ”Eurooppa 2020 -strategiaa koskevan alue- ja paikallisviranomaisten alueellisen sopimuksen” tekemisestä. Sopimuksen tavoitteena olisi varmistaa EU-, valtio-, alue- ja paikallistason viranomaisten tehokkaan kumppanuuden avulla, että kaikki tasot tuntevat uuden strategian omakseen. Ehdotusta ovat tukeneet Euroopan parlamentti, komissio ja Eurooppa-neuvosto. Alueellisissa sopimuksissa tulisi keskittyä muutamiin räätälöityihin prioriteetteihin, joilla on alueille erityistä arvoa.
- myöntää, että viimeisimmän tutkimustiedon ja käytännön elämän välillä on valtava kuilu. Tarvitaan vahvoja alueellisia toimia, jotta tutkimustulokset voidaan muuntaa innovaatioiksi, jotka ovat paikallisiin tarpeisiin räätälöityjä ja joita voidaan soveltaa kaikkialla Euroopassa.
- painottaa älykkääseen erikoistumiseen ja naapurialueiden täydentävyyteen perustuvan alueellisen innovointikapasiteetin rakentamisen merkitystä.
- kehottaa edelläkävijäalueita muodostamaan eurooppalaisia ryhmittymiä, jotka integroivat erilaisia kykyjä luodakseen urauurtavia yhteiskunnallisia innovaatioita Euroopan laajuiseen käyttöön. Eri toimijoidensa kautta mistä tahansa alueesta voi tulla edelläkävijä, kun se keskittyy omiin tarpeisiinsa ja vahvuuksiinsa
- AK kehottaa alueita liikkumaan kohti avointa innovointia soveltaen ihmiskeskeistä näkemystä julkisen ja yksityisen sektorin toimijoiden kumppanuuksista, joissa korkeakouluilla ja muilla osaamiskeskuksilla on ratkaiseva rooli, toisin sanoen nykyaikaistamaan Triple Helix -mallia.

Esittelijä	Markku MARKKULA (FI, PPE), Espoon kaupunginvaltuuston jäsen, Uudenmaan liiton maakuntavaltuuston jäsen
Viiteasiakirja	/

I POLIITTISET SUOSITUKSET

ALUEIDEN KOMITEA

Keskeiset viestit: Alue- ja paikallistasolla tarvittavien radikaalien muutosten osalta AK

1. myöntää Eurooppa 2020 -strategian olevan sekä kattava rakenteellinen uudistussuunnitelma että kriisistäselviytymisstrategia. Lisäksi siihen sisältyy laajempi joukko tavoitteita ja ennistä yhdenmisympi taloushallinto. ⁽¹⁾ Tässä yhteydessä paikallisia alueviranomaisilla on mahdollisuus ja poliittinen sitoumus puuttua taloudellisiin, sosiaalisiin ja ympäristöä koskeviin kysymyksiin alueellisesta näkökulmasta.

2. painottaa, että kuten Lissabonin strategian epäonnistuminen osoittaa, hyvät suunnitelmat ja jopa oikeat analyysit eivät riitä tehokkaiden tulosten saavuttamiseen. On ryhdyttävä rohkeisiin käytännön toimiin ja annettava jäsenvaltioiden kaikille hallintotasolle – sekä alue- ja paikallistasolle että keskushallinnolle – suurempi vastuu ja saatava mukaan kaikki muut sidosryhmät. Alueita on kannustettava perustamaan innovaatiofoorumia, jotka toimivat kysynnän mukaan suuntautuneina palvelukeskuksina ja edistävät Eurooppa 2020 -strategiaa toteuttavan kansainvälisen tiedon käyttöä, älykästä erikoistumista ja eurooppalaista yhteistyötä alueen intressien mukaisesti. Jotta tähän päästäisiin, on sovellettava uutta dynaamista käsitystä alueellista innovaatioekosysteemeistä, joissa yritykset, kunnat ja korkeakoulut sekä muut julkisen ja yksityisen sektorin toimijat ("Triple Helix") oppivat työskentelemään yhdessä uusin ja luovin tavoin hyödyntääkseen täysimääräisesti innovaatiopotentiaaliaan.

3. korostaa, että koska alueista on nyt tullut tärkeitä toimijoita monilla politiikan aloilla, kuten sosiaali-, talous-, teollisuus-, innovaatio-, koulutus- ja ympäristöpolitiikassa, niillä on ratkaisevan tärkeä rooli Eurooppa 2020 -strategian kumppanuuteen pohjautuvassa täytäntöönpanossa. Tämä edellyttää laaja-alaista, monipuolista, avointa ja monitieteistä lähestymistapaa, joka yhdistää alueiden ja kuntien monet toisiaan täydentävät vahvuudet.

4. kannattaa voimakkaasti komission esille tuomaa tarvetta integroida kansalliset uudistusohjelmat sekä vakaus- ja lähentymisohjelmat jäsenvaltioiden talousarviomenettelyihin sekä ottaa alue- ja paikallisviranomaiset ja asiaan kuuluvat sidosryhmät mukaan kansallisten uudistusohjelmien määrittelyyn ja täytäntöönpanoon. ⁽²⁾

⁽¹⁾ EU-ohjausjakso ja vuotuinen kasvuselvytys (KOM(2011) 11).

⁽²⁾ Euroopan komission tiedonanto Eurooppa 2020 -strategiasta (KOM(2010) 2020 lopullinen) sekä pääsihteerin AK:lle 19. heinäkuuta 2010 lähettämä kirje.

5. kehottaa keskittämään edelläkävijäalueiden ja -kuntien käynnistämät radikaalit muutokset seuraaviin seikkoihin:

- käynnissä olevan työkaluturin perinpohjaisen muutoksen suuntaaminen kohti organisoitua yhteistyötä, tietämyksen jakamista ja resurssien yhteiskäyttöä sen sijaan, että tehdään teollisuusprosesseja ja erillisiä pieniä hankkeita koskevaa erillistä työtä

- uudet, yrittäjyyttä koskevat lähestymistavat, joille ovat tunnusomaisia sellaiset ilmiöt kuin "Venture Garage Mindset", jotka mahdollistavat Euroopan nuoren digitaalisukupolven yhteistyön julkisen ja yksityisen sektorin riskipääomasijoittajien kanssa niin, että yrittäjyys toimii innovoinnin edistäjänä

- eurooppalainen avoimen innovaation kulttuuri: menestyksekkäitä yrityksiä syntyy alue- ja paikallistasolla ja kasvu nopeutuu, kun yritykset toteuttavat suuremman osan tutkimus- ja kehitystyöstään avoimessa yhteistyössä parhaiden yliopistojen ja tutkimuslaitosten kanssa

- ihmiset yhteiskuntiemme tärkeimpänä voimavarana: uusien osallistumismuotojen luominen etenkin eläkkeelle jääneitä ikääntyviä kansalaisia ja työttömiä nuoria varten merkitsee ihmisten asettamista strategioidemme keskipisteeksi. Näin kaikille annetaan mahdollisuus merkitykselliseen elämään ja ihmiset voimautetaan hyödyntämään omia mahdollisuuksiaan.

6. korostaa olevan tärkeää mahdollistaa se, että paikalliset ihmiset ja paikallisyhteisöt pystyvät täysimääräisesti hyödyntämään potentiaaliaan. Tämä edellyttää alue- ja paikallisviranomaisten roolin vahvistamista, ei pelkästään perinteisessä roolissaan palveluiden tarjoajana, vaan myös uuden yritystoiminnan mahdollistajina ennakoivan yhteistyön avulla. Kaikkien eri toimijoiden tulisi toimia yhdessä sellaisen alueellisen yhteistyökulttuurin luomiseksi, jota luonnehtii myötämielinen suhtautuminen paikallisten ihmisten ja paikallisyhteisöjen motiiveihin, tavoitteisiin ja resursseihin.

Keskeiset viestit: Muutoksen tekijöinä ja yhteiskunnallisen innovoinnin välittäjinä toimivien alueellisten päätöksentekijöiden osalta alueiden komitea

7. pitää tervetulleena laajempaa strategista näkemystä, johon sisältyvät sosiaalinen ja ympäristöulottuvuus samanarvoisina ja täydentävinä pilareina taloudellisen kasvun kanssa. Komitea kehottaa tunnustamaan yhteiskunnallisen innovoinnin merkityksen kaikissa lippulaivahankkeissa toteutettaessa strategian kolmea prioriteettia, jotka ovat älykäs, kestävä ja osallistava kasvu.

8. kehottaa sekä julkisen että yksityisen sektorin päätöksentekijöitä tunnustamaan, että tarvitaan uutta johtajuutta ja johtamistaitoja, osaamista, rakenteita ja käytäntöjä, jotta voidaan toimia globaalissa yritysverkossa.

9. kannustaa alueellisia päätöksen- ja politiikantekijöitä ryhtymään muutosta edistäviksi toimijoiksi ja kehittämään strategisia puitteita innovaatiopohjaiselle aluekehitykselle, sillä innovointi parantaa laatua ja tehostaa julkisten ja yksityisten varojen käyttöä. Lisäksi sillä on merkittävä potentiaali luoda uutta kasvua ja työpaikkoja. Poliitiikan tehtävänä on löytää alueen ainutlaatuiset vahvuudet ja täydentää niitä strategisten kehitystavoitteiden saavuttamiseksi. Tätä varten alueiden on kehitettävä todennukainen, realistinen näkemys taloudellisesta ja sosiaalisesta tulevaisuudestaan ja muotoiltava entistä laajempi, integroidumpi ja tehokkaampi politiikkayhdistelmä. Tämä edellyttää eri politiikanalojen ja hallintotasojen välineiden yhdistämistä, tietämyksen luomisen, jakelun ja hyödyntämisen tukemista sekä sellaisten johdonmukaisten poliittisten kokonaisuuksien tuottamista, joita tukevat paremmat mittaukset, tulevaisuuteen suuntautunut budjetointi ja näyttöihin perustuvat kokeilut.

10. esittää edellä määritellyn tavoitteen saavuttamiseksi, että komissio yhteistyössä muutamien alueiden ja asiantuntijatahojen kanssa käynnistää tarvittavia kehityshankkeita. Niiden osana tulisi kehittää menetelmiä, joilla yleisistä tilastotiedoista saadaan tietyn alueen tai tarkastelualueen analysointiin jalostettuja tietoja ja tulevaisuusarvioita.

11. kehottaa edelläkävijäalueita muodostamaan eurooppalaisia ryhmittymiä, jotka integroivat erilaisia kykyjä luodakseen urauurtavia yhteiskunnallisia innovaatioita Euroopan laajuiseen käyttöön. Eri toimijoidensa kautta mistä tahansa alueesta voi tulla edelläkävijä, kun se keskittyy omiin tarpeisiinsa ja vahvuuksiinsa.

12. peräänkuuluttaa kohdennettua oppimisprosessia, joka yhdistää politiikanteon eri tasot resurssienkäytön koordinoimiseksi ja toimien vaikutusten vahvistamiseksi. Yhteisen kapasiteetin rakentamiseksi politiikantekijöitä, johtavia virkamiehiä, teollisuusjohtajia ja tutkijoita varten tulisi kehittää johtotason MBA-tutkinnon tasoisia koulutusohjelmia, joihin sisältyisivät monitasoiset strategiset suunnitteluprosessit. Tällaisia koulutusohjelmia tarvitaan sekä Euroopan tasolla että alueellisina. Näin vahvistetaan eri maiden alueellisten päättäjien roolia EU 2020 -strategian täytäntöönpanossa sekä lisätään heidän yhteistyötään ja hyvien käytäntöjen leviämistä.

II SUOSITUKSET, JOTKA KOSKEVAT PAIKALLIS- JA ALUEVIRANOMAISTEN ROOLIA SEITSEMÄSSÄ LIPPULAIVAHANKKEESSA

Monialaisen yhteistyön tarpeen osalta AK

13. korostaa, että Eurooppa 2020 -strategian tehokkaan täytäntöönpanon edistämiseksi tarvitaan eri lippulaivahankkeiden välisiä yhteisiä toimia ja laaja-alaista yhteistyötä. Tätä lähestymistapaa käyttäen paikallis- ja alueviranomaiset voivat kehittää alueidenvälisiä yhteistyötä. Ne voivat erityisesti edistää avoimen foorumin lähestymistapoja ja vahvistaa niiden kehittämien ratkaisujen ja rakenteiden uudelleenkäyttöä ja yhteentoimivuutta. Vaikka lopullisilla tuloksilla voi olla vahva paikallinen sävy, rakenteiden ja yhteentoimivuuden näkökulmasta aktiivisella yhteistyöllä saavutetaan mittakaavaetuja ja luodaan laajempat markkinat paikallisille toimille.

14. katsoo, että avainkysymys paikallis- ja alueviranomaisille (lippulaivahankkeisiin kuuluvien ja niihin liittyvien toimien suuren lukumäärän vuoksi) on se, kuinka jouduttaa tärkeimpien toimien täytäntöönpanoa. Lippulaivahankkeiden alueellisten vaikutusten tehostamiseksi on näin ollen kiinnitettävä huomiota moniin näkökohtiin:

- niiden vaikutuksiin, erikoistumiseen ja skaalattavuuteen sekä yleisen tietoisuuden lisäämiseen
- vertailukehittämisen (benchmarking) tehokkaaseen käyttöön, parhaiden käytänteiden jakamiseen sekä alueidenväliseen yhteistyöhön
- arvon luomisen mittausmenetelmien kehittämiseen, yhteiskunnallisiin innovaatioihin, käsitteisiin ja metodeihin sekä julkisen ja yksityisen sektorin ja ihmisten välisen kumppanuuden foorumeihin
- tieteen ja yhteiskunnan välisen vuoropuhelun, innovaation systemaattisen luonteen sekä paikallisia ja alueellisia toimijoita varten luotujen ennakoitavien komponenttien merkityksen ymmärtämiseen
- ennen kaikkea siihen, että kaikista lippulaivahankkeista on laadittava arviointi siitä, miten ehdotetut toimenpiteet vaikuttavat talousarvioon.

”Innovaatiounioni”-lippulaivahankkeen osalta AK katsoo olevan erityisesti tarpeen

- a) tukea sellaisia aloitteita kuten ”Tietämyksen alueet”, ”Elävät laboratoriot” ja ”Älykkäät kaupungit”
- b) kehittää kumppanuuksia, jotka toimivat alueellisten päätöksentekijöiden tietämyksen lisäämiseen ja yhteiskunnallisten innovaatioiden edistämiseen foorumeina
- c) perustaa älykkään erikoistumisen foorumi tukemaan ja kannustamaan alueita omaksumaansa strategioita kilpailuetujen priorisoinniseksi ja mahdollisen yhteistyön edistämiseksi muiden alueiden kanssa
- d) tukea liikemaailman ja tiedemaailman yhteistyötä perustamalla ”osaamisyhteisliittymiä”, joissa keskitytään erityisesti innovoinnin taitopuutteiden paikkaamiseen
- e) lujittaa politiikanteon tieteellistä pohjaa tulevaisuuteen tähtäviä toimia käsittelevän eurooppalaisen foorumin avulla; tällaiseen foorumiin osallistuisi paikallis- ja alueviranomaisia sekä muita julkisia ja yksityisiä sidosryhmiä, ja tavoitteena olisi parantaa politiikkojen tietopohjaa

- f) laajentaa kiinnostusta ”Triple Helix” -mallin hyödyntämiseen innovatiivisten alueellisten (seutukohtaisten) tutkimusklusterien kokoamiseksi ja innovaatioalustojen kehittämiseksi sekä ”Knowledge Triangle” -toiminnan vahvistamiseksi (tutkimuksen, koulutuksen ja innovaatiotoiminnan synergia)
- g) jotta ”Innovaatiounioni”-lippulaivahankkeen tavoitteisiin päästään, poistaa EU:n alue- ja paikallisviranomaisten välillä olevat organisatoriset erot kumppanuusmuotojen ja ennakkoivien yhteistyöhankkeiden avulla. Näiden toimien on oltava pitkäkestoisia ja kannustettava rakenteeltaan ja organisaatioltaan pienempiä toimijoita yhteistyöhön ja siten saamaan käyttöönsä erityisosaamista pysyvällä ja järjestelmällisellä tavalla.

”Nuoret liikkeellä” -lippulaivahankkeen osalta AK katsoo olevan erityisesti tarpeen

- a) keskittyä osaamisyhteiskunnan avainkompetensseihin, kuten oppimaan oppiminen, kielet ja kulttuuri, yrittäjä- ja innovaatiotaidot, vuorovaikutustaidot sekä kyky hyödyntää täysimääräisesti tieto- ja viestintäteknikan mahdollisuuksia
- b) nivoa toisiinsa työmarkkinatarpeisiin mitoitettu virallinen, epävirallinen ja arkioppiminen, jotta parannetaan nuorten työllistettävyyttä ja jotta nuoret voivat tuoda esiin potentiaaliaan sekä kehittää henkilökohtaisia ja ammatillisia kykyjään
- c) tarjota mahdollisimman monelle nuorelle mahdollisuus liikkuvuuteen riippumatta heidän taustastaan, taloudellisesta tilanteestaan tai heidän asuinalueensa maantieteellisestä sijainnista
- d) kehittää edelleen eurooppalaisia välineitä ja keinoja liikkuvuuden helpottamiseksi ja lisäämiseksi koulutusjärjestelmän kaikissa osissa
- e) tukea Europass-ansioluettelon (eurooppalaisen ansioluettelomallin) sisällyttämistä tulevaan ”eurooppalaiseen osaamispassiin” liikkuvuuden edistämiseksi
- f) käynnistää julkisen vallan tahojen yhteistyöhankkeita periaatteina sopimukset parhaiden ratkaisujen löytämisestä opiskelijoiden valmistamiseksi aikuiseen ja vastuulliseen elämään, yhteistyön tiivistäminen ammatillisten oppilaitosten, työnantajien ja korkeakoulujen välillä tavoitteena opintojen paras mahdollinen eteneminen, myös ammatillisen koulutuksen alalla sekä opiskelijoiden ja työnantajien odotuksia vastaavasti; työnantajien osallistuminen koulutukseen liittyvien ongelmien määrittämiseen ja ratkaisukeinojen löytämiseen niihin, koulujen tukeminen koulutukseen valmistavien ohjelmien toteuttamisessa, nuorten osallistuminen käytännön ammatilliseen harjoitteluun sekä jatkuvan koulutuksen suosion kasvattaminen työnantajien parissa
- g) korostaa, että hyvän terveyden ja liikkuvuuden perusta luodaan jo nuorella iällä, ja se tarjoaa edellytykset hyvälle elämälle. Aatteellisten yhdistysten järjestötoiminta kuuluu yhteiskunnan kantaviin voimiin. Alueiden komitea kehottaa sen vuoksi komissiota luopumaan niistä ehdotuksista

(Euroopan komission vihreä kirja alv-järjestelmän tulevaisuudesta KOM(2010) 695), jotka uhkaavat näiden yhdistysten olemassaoloa ja taloudellista tilannetta.

”Eurooppalainen digitaalistrategia” -lippulaivahankkeen osalta AK katsoo olevan erityisesti tarpeen

- a) luoda paikallisia digitaalistrategioita tieto- ja viestintäteknikan optimaalisen käytön nopeuttamiseksi järjestelmällisen paikallisen, alueellisen ja eurooppalaisen yhteistyön avulla
- b) parantaa yhteentoimivuutta ja sähköisiä viranomaispalveluita kehittämällä uusia sovelluksia, kuten käyttäjäkeskeisiä sähköisiä palveluita, verkko-opiskelua, sähköisiä terveyspalveluita, sähköistä äänestämistä, sähköistä hallintoa, älykkäitä liikennejärjestelmiä sekä alueellisen tietomallinnuksen käyttöä kaupunkisuunnittelussa
- c) edistää digitaalisia yhtenäismarkkinoita eurooppalaisen digitaalistrategian kulmakivenä ja tukea laajamittaisia kokeiluhankkeita, jotka nojaavat eurooppalaiseen huippuasiantuntemukseen ja johon osallistuvat kaikki eri sidosryhmät
- d) varmistaa, että kaikkialle saadaan tasavertaiset ja kohtuuhintaiset laajakaistayhteydet, sekä ryhtyä pilottihankkeisiin, joilla laajakaistayhteyksien puutteet saadaan korjatuksi
- e) kehittää yhteisiä ratkaisuja tieto- ja viestintäteknikan tuotteiden ja palveluiden käyttöön liittyvien tietosuoja- ja tietoturvakysymysten ratkaisemiseksi, mikä on välttämätöntä, jotta kansalaiset luottavat kyseisiin tuotteisiin ja palveluihin ja tarttuvat heille tarjottaviin tilaisuuksiin.

”Resurssitehokas Eurooppa” -lippulaivahankkeen osalta AK katsoo olevan erityisesti tarpeen

- a) parantaa ilmastonmuutoksen hallintaa ottamalla paikallis- ja alueviranomaiset keskeisinä toimijoina mukaan torjumaan ja hillitsemään ilmastonmuutosta ja edistämään entistä kestäväpohjaisempaa resurssien käyttöä sekä motivoida tuottajia ja kuluttajia omaksumaan entistä ympäristöystävällisempiä ja resurssitehokkaampia toimintatapoja
- b) luoda käyttäjäkeskeisiä arvon luomisen ja vaikutustenarvioinnin mittaamenetelmiä, joita eri hallintotasot käyttävät pyrkiessään luomaan kestävä osaamisyhteiskuntaa, sekä rajoittaa tähän liittyen indikaattoreiden määrää, jotta varmistetaan, että suunnitellaan tehokkaasti politiikkoja, jotka ovat näkyviä ja kansalaisten ymmärrettävissä
- c) ottaa käyttöön paikallisia tai alueellisia ilmasto- ja energiastategioita, joissa veloitetaan käyttämään julkisissa talousarvioissa entistä enemmän vihreitä hankintoja, mukaan luetuina hankkeet, joissa käytetään jäsenvaltioiden ja Euroopan unionin rahoitusta
- d) käyttää etenemissuunnitelmia ja toimintasopimuksia poliittisen tuen mobilisoimiseksi sekä ympäristöystävällisiin infraruktuureihin, energiajärjestelmän uudistamiseen ja ekologisiiin julkisiin palveluihin tehtävien investointien edistämiseksi.

”Globalisaation aikakauden teollisuuspolitiikka” -lippulaivahankkeen osalta AK katsoo olevan erityisesti tarpeen

- a) tukea teollisuuden nykyaikaistamista eurooppalaisilla strategisilla hankkeilla, joilla tähdätään globaalin ohjausvaikutuksen saavuttamiseen tehokkaassa tietämyksen ja teknologian jakamisessa (sellaisilla aloilla kuin vihreä liikenne ja energia- tehokas rakentaminen)
- b) varmistaa ideoiden ja yritysmallien hedelmällinen vuorovaikutus ”Euroopan yrittäjyysalueen” kaltaisten aloitteiden kautta, jotta alue- ja paikallisviranomaisia kannustetaan edistämään uutta kehitystä pk-yrityksissä ja yrittäjäkulttuurissa
- c) edistää alueellisten innovaatioekosysteemien käsitettä ja kehittää tiiviimpää yhteistyötä tuotantorakenteen sekä yliopistojen ja teknologiakeskusten välille uuden kasvun ja työpaikkojen luomiseksi
- d) ryhtyä toimiin työ- ja perhe-elämän yhteensovittamiseksi parantamalla julkisten palvelujen laatua, esimerkiksi huolehtimalla kokopäiväisten lastenhoitopaikkojen riittävästä tarjonnasta, sekä edistämällä työelämän perheystävällistä muotoilua muun muassa joustavien työaika- ja työllisyysmallien avulla.

”Uuden osaamisen ja työllisyyden ohjelma” -lippulaivahankkeen osalta AK katsoo olevan erityisesti tarpeen

- a) kehittää työpaikkojen syntymistä edistäviä olosuhteita ja paikallisia toimia teollisuudessa ja taloudessa tapahtuvien muutosten hallitsemiseksi esimerkiksi yksilöimällä tietoteknisissä taidoissa olevia puutteita ja niihin liittyviä liiketoimintamahdollisuuksia
- b) edistää alue- ja paikallisviranomaisten, koulutuslaitosten ja yritysten strategisia kumppanuuksia alueellisten innovaatioekosysteemien vahvistamiseksi ja sovittaa niitä yhteen jousturva koskevien toimintalinjojen kanssa
- c) kannustaa paikallisiin toimiin digitaalisen lukutaidon kehittämiseksi, koulukeskeytysten torjumiseksi, elinikäisen oppimisen edistämiseksi sekä ikääntyvien sukupolvien voimaantumiseksi
- d) kehittää vahvempia yhteyksiä yritysten ja yliopistojen välille esimerkiksi sisällyttämällä kaikkiin yliopisto-ohjelmiin työhönsijoitus- ja koulutusjaksoja, joista kertyy opintopisteitä, ja ottamalla ohjelmanlaadinnassa huomioon myös työelämässä mukana olevien opiskelijoiden tarpeet ja haasteet esimerkiksi lyhyempien ulkomaanoleskelujen ja kotikansainvälistämisen avulla.

”Euroopan köyhyydentorjuntafoorumi” -lippulaivahankkeen osalta AK katsoo olevan erityisesti tarpeen

- a) kehittää paikallisia ja alueellisia sosiaalista osallisuutta edistäviä toimintasuunnitelmia paikallisten sosiaalipalvelujen tehostamiseksi ja niiden tuomiseksi kaikkien ulottuville
- b) käyttää oikeudellista toimivaltaa ja paikallisiin tarpeisiin räätälöityjä ohjelmia koulutuksen, asumisen, kaupunkisuunnittelun, sosiaalipalvelujen, turvallisuuden ja kulttuurin aloilla keskittyen erityisesti nuoriin ja lapsiin
- c) edistää osallistumista tietoyhteiskuntaan sekä yhteisötaloutta, vapaaehtoistoimintaa ja yritysten yhteiskuntavastuuta
- d) arvioida tehtyjä uudistuksia erityisesti yhteiskunnallisten uudistusten laajuuden, kustannusten ja vaikutusten osalta sekä levittää kaikkialle Eurooppaan tietoa uusista, tehokkaiksi osoittautuneista ratkaisuista ja soveltaa niitä paikallisesti.

III MONITASOISTA HALLINTOA JA RAHOITUSTA KOSKEVAT SUOSITUKSET

Monitasoista hallintoa koskevat viestit: Alueellisten sopimusten ja poliittisen sitoutumisen osalta AK

15. painottaa, että strategian alue- ja paikallisulottuvuuden parantamisen tavoitteena on vahvistaa jäsenvaltioiden sitoutumista ja poliittista vastuunottoa siten, että strategiasta tehdään entistä relevantimpi ja reagoitukykyisempi ruohonjuuritason tarpeiden kannalta.

16. korostaa olevansa vakaasti sitoutunut esittämäänsä ehdotukseen ”Eurooppa 2020 -strategiaa koskevan alue- ja paikallisviranomaisten alueellisen sopimuksen” tekemisestä. Sopimuksen tavoitteena olisi varmistaa EU-, valtio-, alue- ja paikallistason viranomaisten tehokkaan kumppanuuden avulla, että kaikki tasot tuntevat uuden strategian omakseen. Ehdotusta ovat tukenneet Euroopan parlamentti, komissio ja Eurooppa-neuvosto. ⁽³⁾

17. huomauttaa, että monissa jäsenvaltioiden komissiolle huhtikuuhun 2011 mennessä talouspolitiikan EU-ohjausjakson puitteissa toimittamissa, Eurooppa 2020 -strategiaan liittyvissä kansallisissa uudistusohjelmissa viitataan alue- ja paikallisviranomaisten rooliin uudistusohjelmien laadinnassa. Kuitenkin vain harvoissa kansallisissa uudistusohjelmissa mainitaan, että monitasoista hallintomallia on sovellettu uuden strategian osien täytäntöönpanossa, ja vain yhdessä niistä mainitaan nimenomaisesti alueellisia sopimuksia koskeva AK:n ehdotus.

18. kannustaa voimakkaasti jäsenvaltioita auttamaan alueitaan ja kuntiaan laatimaan Eurooppa 2020 -strategiaa koskevia alueellisia sopimuksia ⁽⁴⁾, jotta ne voivat yhdessä keskushallinnon kanssa kunkin jäsenvaltion lainsäädäntöä noudattaen asettaa Eurooppa 2020 -strategian päämääriä koskevia kansallisia tavoitteita, sitoumuksia ja seurantarakenteita ⁽⁵⁾.

⁽³⁾ Alueiden komitean päätöslauselma alue- ja paikallisviranomaisten aiempaa aktiivisemmasta osallistumisesta Eurooppa 2020 -strategiaan (CdR 199/2010 fin).

⁽⁴⁾ Alueiden komitean julkilausuma kevään 2011 Eurooppa-neuvostolle (CdR 73/2011).

⁽⁵⁾ Alueiden komitean päätöslauselma alue- ja paikallisviranomaisten aiempaa aktiivisemmasta osallistumisesta Eurooppa 2020 -strategiaan (CdR 199/2010 fin).

19. painottaa alueellisten sopimusten tuomaa lisäarvoa. Niissä tulisi keskittyä muutamiin räätälöityihin prioriteetteihin, joilla on alueille erityistä arvoa. Niistä ei saisi tulla uusia byrokraattisia välineitä vaan kansallisten uudistusohjelmien luonnollisia osia, jotta varmistetaan yhteensopivuus monitasoisen hallinnon ja kumppanuuden periaatteiden kanssa. Ne voisivat olla esimerkiksi poliittisia sitoumuksia, joita voitaisiin mahdollisesti täydentää julkisten elinten välisillä vapaaehtoisilla sopimuksilla keskittyen hallintoon ja Eurooppa 2020 -strategian täytäntöönpanoon. Alueellisia sopimuksia voitaisiin kehittää erityisesti selaisilla politiikan aloilla, joilla alue- ja paikallisviranomaiset ovat avaintoimijoita Eurooppa 2020-strategian tärkeimpien tavoitteiden ja lippulaivahankkeiden suunnittelussa ja täytäntöönpanossa.

20. muistuttaa, että on olemassa monia esimerkkejä monitasoisen hallinnon sopimuksista, joilla pyritään yhteisiin aluekehityksen tavoitteisiin yhdenmisen ja koordinoitun politiikan avulla. Ne ovat keskenään hyvin erilaisia, eivätkä erot kerro ainoastaan erilaisista tavoitteista, vaan heijastavat myös todellisia eroja asianomaisten maiden ja niiden sosioekonomisen tilanteen, kulttuurin, institutionaalisen kehyksen ja ympäristön välillä. Esimerkkejä ovat mm. sopimukset Itävallassa (alueelliset työllisyys sopimukset), Espanjassa (Katalonian alueelliset maaseutus sopimukset), Belgiassa (*Flanders in Action Pact 2020* Flanderin alueella ja *Plan Marshall 2. Green Vallonian* alueella), Yhdistyneessä kuningaskunnassa (*the Greater Nottingham Partnership*), Ranskassa (*osallistamista koskevat alueelliset sopimukset, valtion ja alueiden suunnittelusopimukset*) sekä Saksassa (*liittovaltion opetus ja tutkimusministeriön innovaatioaloite "Yrittäjyysalueet"*). AK vahvistaa jälleen sitoumuksensa edistää mahdollisimman laajaa kokemusten vaihtoa vastavuoroisen oppimisen edistämiseksi⁽⁶⁾. Komitea kiinnittää lisäksi huomiota yhteisiin toimiin kahden tai useamman naapurimaan yhteisöjen ja paikallis- ja alueviranomaisen naapuriyhteyksien lujittamiseksi ja kehittämiseksi edelleen monenvälisen tai kahdenvälisen yhteistyösopimusten pohjalta asiasta kiinnostuneiden osapuolten välillä.

21. toistaa AK:n työvaliokunnan kevään 2011 Eurooppa-neuvostolle antaman julkilausuman viestin: alueelliset sopimukset auttavat antamaan uudelle strategialle alueellisuuden ja kaikki asianomaisten hallintotasojen käytettävissä olevat toimintavälineet ja rahoituskanavat.

22. korostaa, että paikallis- ja alueviranomaisen tulee toteuttaa Eurooppa 2020 -tavoitteet kansallisen ja Euroopan unionin lainsäädännön mukaisesti. Komitea kehottaa näin ollen Euroopan unionin puheenjohtajavaltioita antamaan Eurooppa-neuvoston puheenjohtajan päätelmissä nimenomaisen tukensa monitasoisen hallinnon periaatteille, mukaan lukien AK:n ehdotus alueellisista sopimuksista.

23. toteaa kansallisten uudistusohjelmien (NRP) analyysin osoittavan, että useimmissa jäsenvaltioissa paikallis- ja alueviranomaiset eivät ole olleet riittävästi mukana jäsenvaltioiden NRP-valmistelussa. AK kehottaa jäsenvaltioita ottamaan paikallis- ja

alueviranomaiset mahdollisimman laajasti mukaan kansallisten uudistusohjelmien toteuttamiseen. Alhaalta ylöspäin suunnattu toteutusstrategia, jossa toimivaltaiset hallintotasot osallistuvat toissijaisuusperiaatteen mukaisesti mahdollisimman laajasti toimiin, parantaa kansallisten uudistusohjelmien onnistumismahdollisuuksia sekä edistää kyseisten ohjelmien toteuttamisen laajaa hyväksyntää. AK on valmis yhteistyössä halukkaiden alueiden kanssa kehittämään alueellisia sopimuksia ja alueellisia toimenpideohjelmia, joilla jalkautetaan Eurooppa 2020 -strategiaa ja toteutetaan aluetasolla lippulaivahankkeita. Tällaisia ovat tyypillisesti *Local Digital Agenda* sekä *Local Innovation Agenda*, joiden avulla alue erikoistuu älykkäästi ja rakentaa eurooppalaista yhteistyötään ja hyvinvointinsa perustaa.

24. painottaa älykkääseen erikoistumiseen ja naapurialueiden täydentävyyteen perustuvan alueellisen innovointikapasiteetin rakentamisen merkitystä. Eurooppalaisten makroalueiden koko potentiaalia tulisi hyödyntää markkinoiden laajentamiseksi ja innovatiivisen testialueen tarjoamiseksi kasvun tukemiselle. Tässä yhteydessä on olemassa selvää näyttöä siitä, että Itämeren aluetta voitaisiin käyttää tiennäyttäjänä ja prototyypinä koko Euroopalle.

Monitasoista hallintoa koskevat viestit: Täytäntöönpanon ratkaisevan tärkeän roolin osalta AK

25. myöntää, että viimeisimmän tutkimustiedon ja käytännön elämän välillä on valtava kuilu. Tarvitaan vahvoja alueellisia toimia, jotta tutkimustulokset voidaan muuntaa innovaatioiksi, jotka ovat paikallisiin tarpeisiin räätälöityjä ja joita voidaan soveltaa kaikkialla Euroopassa. Paikallis- ja alueviranomaisen on mobilisoitava julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuudet ja kannustettava ruohonjuuritaso osallistumista (niin kutsutut käyttäjälähtöiset avoimet innovaatiot avoimissa yhteiskunnissa arvon luomiseksi).

26. painottaa innovaatiunionia⁽⁷⁾ ja digitaalistrategiaa⁽⁸⁾ koskevien lippulaivahankkeiden ratkaisevan tärkeää kokoavaa roolia pyrittäessä luomaan suotuisia olosuhteita olemassa olevien tutkimustulosten ja käytännön välisen kuilun umpeen kuromiseksi. Paikallis- ja aluetason strategisia ja operationaalisia käytänteitä on kehitettävä ja jopa muutettava radikaalisti uusimpien tutkimustulosten mukaisesti.

27. kehottaa aktiivisesti edistämään palveluinnovaatioita, joilla prosesseja uusitaan ja niiden käyttö saadaan perustumaan digitaaliseen systeemijatteluun.

28. suosittaa, että komissio tekee nopeita päätöksiä, jotta luodaan perusta yhtenäismarkkinoiden, erityisesti digitaalisten yhtenäismarkkinoiden kehitykselle, sekä rahoittaa joitakin laajamittaisia tutkimus- ja kehitysaloitteita, jotka muuntavat ja käsitteellistävät globaalin tutkimustiedon käytännön elämän sovelluksiksi monitieteisellä, luovalla tavalla. Niiden on oltava pioneerialoitteita, joissa käytetään parhaita asiantuntijoita ja muutoksetekijöitä monilta eri aloilta.

⁽⁶⁾ Alueiden komitean Eurooppa 2020 -seurantafoorumien verkkosivuille on luotu erityinen sivusto tätä tarkoitusta varten.

⁽⁷⁾ Alueiden komitean lausunto Eurooppa 2020 -strategian lippulaivahankkeesta "Innovaatiunioni" (CdR 373/2010 rev. 2).

⁽⁸⁾ Alueiden komitean lausunto Euroopan digitaalistrategiasta (CdR 104/2010 fin).

29. kehottaa komissiota käynnistämään yhdessä AK:n kanssa laajan tiedotuskampanjan, jolla parannetaan tietämystä Eurooppa 2020 -strategiasta alueellisten ja paikallisten päätöksentekijöiden ja suuren yleisön keskuudessa. Tätä tarkoitusta varten AK ehdottaa, että se laatii yhdessä komission kanssa Eurooppa 2020 -strategian käsikirjan alueille ja kunnille. Oppaassa selvitettäisiin, kuinka alueet ja kunnat voivat antaa panoksensa strategian täytäntöönpanoon, ja esiteltäisiin erilaiset rahoituslähteet (jäsenvaltiot, kunnat, alueet ja Euroopan unioni).

30. vahvistaa jatkavansa Eurooppa 2020 -strategian täytäntöönpanon tarkastelua Eurooppa 2020 -seurantafooruminsa kautta. Uuden strategian onnistumisen edistämiseksi AK:n suorittaman seurannan tulokset julkaistaan EU-ohjausjakson yhteydessä vuosittain joulukuussa, ennen kuin komissio julkaisee vuotuisen kasvuselityksensä ja ennen keväällä pidettävää Eurooppa-neuvoston kokousta.

Rahoitusta koskevat viestit: Eri rahoituslähteiden välisen synergian tarpeen osalta AK

31. painottaa, että todellinen haaste Euroopan unionille, jäsenvaltioille ja alueille on luoda tarvittava synergia erilaisten julkisen ja yksityisen sektorin rahoitusvälineiden välille Eurooppa 2020 -strategian täytäntöönpanossa. Komitea kehottaa vahvistamaan jäsenvaltioiden, alueiden ja paikallistason talousarvioiden koordinoitua, jotta alueet ja kunnat pystyvät hyödyntämään paremmin rakennerahastoja ja muita Euroopan unionin ohjelmia.

32. painottaa erityisesti tarvetta edistyä resurssien keskittämisessä Eurooppa 2020 -strategian tavoitteisiin ja korostaa koheesiopolitiikan ja Eurooppa 2020 -strategian välistä yhteyttä, joka tarjoaa todellisen mahdollisuuden jatkaa Euroopan unionin köyhempien alueiden tukemista erojen kiinni kuromisessa, helpottaa Euroopan unionin politiikkojen koordinoitua ja kehittää koheesiopolitiikkaa johtavaksi kasvun edistäjäksi samalla kun puututaan ikääntymisen ja ilmastomuutoksen kaltaisiin yhteiskunnallisiin haasteisiin.⁽⁹⁾

33. vahvistaa tässä yhteydessä olevansa kiinnostunut kahdesta komission tekemästä ehdotuksesta, jotka koskevat vuoden 2013 jälkeistä monivuotista rahoituskehystä⁽¹⁰⁾. Nämä ovat komission ja jäsenvaltioiden väliset kehitys- ja investointitoimintaa koskevat kumppanuussopimukset, jotka heijastavat kumppaneiden sitoumuksia kansallis-, alue- ja paikallistasolla, sekä yhteiset strategiset puitteet, joiden avulla voidaan lisätä toimintalinjojen johdonmukaisuutta Eurooppa 2020 -strategian ja koheesiopolitiikan tavoitteiden saavuttamiseksi. Yhteiset puitteet korvaisivat nykyiset erilliset ohjeistuspaketit.

34. muistuttaa koheesiopoliittisista toimista, joita on käytettävä alueellisten innovointijärjestelmien ja alueellisen yhteistyön välineiden kehittämiseksi, riskipääoman käyttöön asettamisesta sekä toimista innovatiivisten tuotteiden entistä nopeammaksi käyttööntä ottamiseksi sekä talous-, tiede- ja hallintoalan asianomaisten toimijoiden verkottumisen edistämiseksi.⁽¹¹⁾

⁽⁹⁾ EU:n talousarvion kokonaistarkastelu (KOM(2010) 700).

⁽¹⁰⁾ Myös esitetty EU:n talousarvion kokonaistarkastelussa (KOM(2010) 700).

⁽¹¹⁾ Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Koheesiopolitiikan panos Eurooppa 2020 -strategiaan” (CdR 223/2010 fin).

35. muistuttaa tarpeesta luoda parempia mittaamenetelmiä kuin pelkkä bruttokansantuote, jotta voidaan yrittää ratkaista esimerkiksi ilmastomuutokseen, luonnonvarojen käytön tehokkuuteen, elämänlaatuun tai sosiaaliseen osallisuuteen liittyviä ongelmia. Komitea huomauttaa, että alue-, paikallis-, valtiotason ja Euroopan unionin viranomaisten käyttämien indeksien on oltava yhdenmukaisia ja edistettävä yhteiskunnallisten innovaatioiden luomista ja levittämistä sekä päätöksenteon johdonmukaisuutta.⁽¹²⁾ BKT:tä täydentävät indikaattorit tulisi ottaa huomioon koheesiopolitiikan täytäntöönpanossa ja arvioinnissa, jotta tuodaan paremmin esiin kunkin alueen kehitystaso.⁽¹³⁾

36. kehottaa komissiota helpottamaan uusien alueellisten kumppanuuksien luomista yksinkertaistamalla ja parantamalla alueiden välisen yhteistyöohjelmien hallinnointitapaa.⁽¹⁴⁾

37. kehottaa parantamaan alueiden ja kuntien valmiuksia hyödyntää seitsemättä puiteohjelmaa, kilpailukykyä ja innovaatioita koskevaa ohjelmaa ja muita niiden kaltaisia aloitteita. Erityisesti tulisi keskittyä hyödyntämään täysimääräisesti digitalisatiota ja keskeisiä kehitystä vauhdittavia teknologioita alueellisen innovaatiopolitiikan nykyaikaistamiseksi.

Rahoitusta koskevat viestit: Avoimen innovoinnin ja resurssitehokkuuden mahdollistavien julkisten hankintojen osalta AK

38. katsoo, että innovaatiot ovat eri elementtien yhdistelemisen ja monialaisten lähestymistapojen tulosta, ja kehottaa toimiin, joilla lisätään alueiden rakenteellista ja suhteisiin liittyvää pääomaa, sekä sisäisesti toimijayhteisöissä että yhteistyössä muiden kanssa.

39. uskoo, että yritysten on avauduttava uusille ajattelutavoille ja hyödynnettävä laajalti alueellaan käytettävissä olevia kollektiivisia resursseja ja että menestyäkseen ne ovat tästä syystä riippuvaisia sosiaalisesta pääomasta. Toisaalta AK kehottaa alueita liikkumaan kohti avointa innovointia soveltaen ihmiskeskeistä näkemystä julkisen ja yksityisen sektorin toimijoiden kumppanuuksista, joissa korkeakouluilla ja muilla osaamiskeskyksillä on ratkaiseva rooli, toisin sanoen nykyaikaistamaan Triple Helix -mallia.

40. pitää tervetulleena esikaupallisten hankintojen käyttöä yhteiskunnallisten innovaatioiden ja teknologiaan perustuvien ratkaisujen välisenä sillanrakentajana ja painottaa, että hankintäsääntöjen nykyaikaistamisessa on vahvistettava julkisen sektorin roolia, jotta rahalle saadaan paras vastine.⁽¹⁵⁾ Edellyttäen, että erittelyt ja prosesseja voidaan koordinoita alueiden välillä, esikaupalliset julkiset hankinnat voivat olla myös merkittävä Euroopan yhtenäismarkkinoiden luomisen edistäjä.

⁽¹²⁾ Alueiden komitean lausunto aiheesta ”BKT ja muut indikaattorit – Edistyksen mittaaminen” (CdR 163/2010 fin).

⁽¹³⁾ Alueiden komitean lausunto viidennestä koheesiokertomuksesta (CdR 369/2010 fin).

⁽¹⁴⁾ Ks. edellinen alaviite.

⁽¹⁵⁾ Alueiden komitean lausunto EU:n julkisten hankintojen politiikan uudistamisesta (CdR 70/2011 fin).

41. toistaa, että esikaupallisia hankintoja vahvistaa edelleen, jos niihin yhdistetään avoin innovointi, jonka tavoitteena on nopeuttaa vihreän osaamisyhteiskunnan kehitystä, toisin sanoen jos niitä hyödynnetään sellaisten yhteisten, uudelleenkäytettävien ratkaisujen kehittämisessä, joilla luodaan infrastruktuureja ja palveluita, joille modernit reaali maailman innovaatioekosysteemit rakentuvat.

Bryssel 12. lokakuuta 2011

*Alueiden komitean
puheenjohtaja*
Mercedes BRESSO

Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Strategia perusoikeuskirjan panemiseksi tehokkaasti täytäntöön”

(2012/C 9/11)

ALUEIDEN KOMITEA

- pitää perusoikeuksien vahvistamista EU:ssa myönteisenä asiana. Vaikka EU:lla on vahva ihmisoikeuksia koskeva säännöstö, oikeuksien turvaamisessa käytännössä on havaittavissa puutteita.
- kannattaa komission määrittelemiä strategian kolmea päälinjaa. Samalla se toteaa, että strategia on suunnattu ennen kaikkea toimielimille ja käsittelee tarkemmin sanottuna sitä, mitä komissio aikoo ja mitä sen tulee tehdä. Komitea suosittelee, että perusoikeuskirjan täytäntöönpanossa sovelletaan nykyistä strategisempaa lähestymistapaa, mikä edellyttää, että toimintaan osallistuvat kaikki instituutiot, paikallis- ja aluepoliittiset tasot mukaan luettuina.
- haluaa olla mukana tukemassa oikeuksien suojelun ja edistämisen kulttuuria politiikan eri tasoilla. Osana tätä työtä on myös parannettava perusoikeuksien tuntemusta kansalaisten keskuudessa sekä lisättävä Euroopan unionin ja jäsenvaltioiden virkamiesten ja paikallis- ja alueviranomaisten tietoisuutta siitä, että perusoikeuskirjaa sovelletaan sellaisenaan.
- katsoo, että ehdotettua strategiaa tulee selventää ehdotettavaa lainsäädäntöä valmistelevien kuulemisprosessien osalta. Prosesseja on selvennettävä siten, että vaikutustenarvioinnit ovat paikkansapitäviä ja käyttökelpoisia. Demokratian vahvistamiseksi EU:ssa on tärkeää, että kaikille toimijoille, myös paikallis- ja aluetason poliittisille päättäjille, annetaan mahdollisuus esittää mielipiteensä.

Esittelijä	Lotta Håkansson HARJU (SE, PSE), Järfallan kunnanvaltuuston jäsen
Viiteasiakirja	Euroopan unionin strategia perusoikeuskirjan panemiseksi tehokkaasti täytäntöön KOM(2010) 573 lopullinen

I POLIITTISET SUOSITUKSET

ALUEIDEN KOMITEAN KANTA

Tausta

1. EU:n perusoikeuskirjasta tuli Lissabonin sopimuksen voimaantulon myötä oikeudellisesti sitova. Siihen sisältyviä oikeuksia voi puolustaa Luxemburgissa sijaitsevassa EU:n tuomioistuimessa, ja jäsenvaltioiden tuomioistuinten on otettava perusoikeuskirja täysimittaisesti huomioon omissa ratkaisuisaan. Lissabonin sopimus merkitsee myös sitä, että EU liittyy ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehtyyn eurooppalaiseen yleissopimukseen eli Euroopan ihmisoikeussopimukseen.

2. Euroopan ihmisoikeussopimuksen mukaisiin oikeuksiin liittyviä kanteita voi nostaa Strasbourgissa toimivassa Euroopan ihmisoikeustuomioistuimessa. EU:n ratifioitua Euroopan ihmisoikeussopimuksen Euroopan ihmisoikeustuomioistuin voi siis tarkastella myös EU:n säädöksiä.

3. Euroopan neuvoston jäsenvaltioiden yksittäiset kansalaiset voivat valittaa rikkomuksista Euroopan ihmisoikeussopimusta vastaan, kun taas EU:n jäsenvaltiot, unionin toimielimet, oikeushenkilöt tai luonnolliset henkilöt voivat valittaa rikkomuksista EU:n perusoikeuskirjaa vastaan. Jotta koko Eurooppaan saataisiin toimiva säännöstö, EU:n tulisi nopeasti ratifioida Euroopan ihmisoikeussopimus.

4. EU:n perusoikeuskirjaan on koottu yhdeksi tekstiksi kaikki unionissa suojeltavat perusoikeudet, ja se tarjoaa niille selvän määritelmän. Siinä vahvistetaan oikeusvarmuutta ja selvennetään yksilön oikeuksia. Perusoikeuskirja on suunnattu EU:n toimielimille sekä jäsenvaltioille sikäli kuin ne soveltavat tai täytäntöönpanevat EU-oikeutta.

5. Perusoikeuskirjassa todetaan, että EU:n toimivaltaa ei laajenneta uusien artiklojen myötä vaan että EU:n ja jäsenvaltioiden toimivallanjakoa on kunnioitettava.

6. Kunnallisen itsehallinnon arvo tunnustetaan Euroopan unionista tehdyssä sopimuksessa, jossa kansallisen identiteetin kunnioittaminen (4 artiklan 2 kohta) koskee nyt myös poliittisia ja valtiosäännön rakenteita, alueellinen ja paikallinen itsehallinto mukaan luettuna. Vahva itsehallinto alue- ja paikallistasolla on

keskeinen tekijä EU-maiden demokraattisessa järjestelmässä. Toissijaisuusperiaate on muotoiltu Lissabonin sopimuksessa uudelleen ja on ensimmäistä kertaa ulotettu koskemaan sekä valtio-, alue- että paikallistasoa. EU:n kaikki jäsenvaltiot ovat myös ratifioineet Euroopan paikallisen itsehallinnon peruskirjan.

7. Euroopan komission strategia esitellään tiedonannossa KOM(2010) 573 lopullinen. Strategian yleisenä tavoitteena on "perusoikeuskulttuurin" edistäminen, ja se jakautuu kolmeen pääosaan:

— Unionin on oltava esimerkillinen

— Kansalaisille suunnatun tiedotuksen parantaminen

— Vuosikertomus perusoikeuskirjan soveltamisesta.

8. Strategiassa keskitytään pääasiassa komission ja EU:n toimielinten toimintaan ja prosesseihin. Strategian mukaan komission on valvottava, että EU-säädöksissä noudatetaan perusoikeuskirjaa lainsäädäntäprosessin kaikissa vaiheissa kansallisen, alueellisen ja paikallisen tason täytäntöönpano mukaan lukien.

Yleisiä huomioita

9. Alueiden komitea pitää perusoikeuksien vahvistamista EU:ssa myönteisenä asiana. Vaikka EU:lla on vahva ihmisoikeuksia koskeva säännöstö, oikeuksien turvaamisessa käytännössä on havaittavissa puutteita.

10. Komitea suhtautuu sen vuoksi myönteisesti Euroopan komission strategiaan, jossa pohditaan, miten EU:n tulisi käytännössä toteuttaa perusoikeuskirjan täytäntöönpano. Komitea yhtyy komission arvioon, jonka mukaan on tärkeää parantaa EU:ssa turvattavien oikeuksien toteutumista.

11. Komitea kannattaa komission määrittelemiä strategian kolmea päälinjaa. Samalla se toteaa, että strategia on suunnattu ennen kaikkea toimielimille ja käsittelee tarkemmin sanottuna sitä, mitä komissio aikoo ja mitä sen tulee tehdä. Komitea suosittelee, että perusoikeuskirjan täytäntöönpanossa sovelletaan nykyistä strategisempaa lähestymistapaa, mikä edellyttää, että toimintaan osallistuvat kaikki instituutit, paikalliset ja aluepoliittiset tasot mukaan luettuina.

12. Alueiden komitean mielestä on tärkeää, että perusoikeuskirjassa ja EU:n perussopimuksissa määritellyn perusoikeuksia koskevan toimivallanjoon pitävyyttä tarkastellaan kriittisesti tulevina vuosina, jolloin perusoikeuskirjan sisältö konkretisoituu poliittisessa toiminnassa ja oikeudellisessa arvioinnissa. Perusoikeuskirja ei merkitse EU:n toimivallan laajentamista. Kuntien ja alueiden rooli jäsenvaltioiden poliittisissa järjestelmissä on otettava huomioon.

13. Alueiden komitea muistuttaa yksittäisten jäsenvaltioiden paikallis- ja aluedemokratian monimuotoisuudesta. Perusoikeuksien täytäntöönpanossa on kunnioitettava jäsenvaltioiden valtiotäytäntöperinteitä ja kunnallista itsehallintoa. Strategian tulee perustua väestön ja valtiotäytäntöön sekä yhteiskunnan eri tasojen väliseen vuorovaikutukseen. Paikallis- ja aluetasoon on kiinnitettävä selvemmin huomiota ja sille on annettava oma roolinsa strategian täytäntöönpanossa.

14. Alueiden komitea korostaa, että perusoikeuksista monia hallinnoidaan ja monet taataan paikallis- ja aluetasolla, esimerkiksi terveyden suojeleminen (perusoikeuskirjan 35 artikla), koulutus (14 artikla), omistusoikeus (17 artikla), sosiaaliturva ja sosiaaliturva (34 artikla), kuluttajansuoja (38 artikla) ja demokraattinen osallisuus (39 ja 40 artikla).

15. Paikallis- ja aluetason merkitystä ihmisoikeuksien toteuttamisessa on korostanut myös Euroopan neuvoston paikallis- ja aluehallintoasiain kongressi (mm. raportissa *The role of local and regional authorities in the implementation of human rights*, Lars O. Molin, 2010) sekä EU:n perusoikeusvirasto (mm. AK:n CIVEX-valiokunnan kanssa 26. marraskuuta 2010 järjestetyssä vuoropuhelutilaisuudessa perusoikeuksien monitasoisesta suojeleuksesta ja edistämisestä).

16. Jotta strategia löisi itsensä paremmin läpi ja jotta perusoikeudet voitaisiin toteuttaa täysimittaisesti, on paikallis- ja aluetasoa tuotava huomattavasti selvemmin esiin strategiassa ja korostettava kuntien ja alueiden strategista roolia tässä yhteydessä. Komitea kannustaa jäsenvaltioiden alue- ja paikallisviranomaisia laatimaan ja panemaan täytäntöön kansalaisten ja paikallisten sidosryhmien avoimeen kuulemiseen pohjautuvia omia perusoikeuskirjojaan, jotka noudattavat EU:n perusoikeuskirjaa.

17. Alueiden komitea muistuttaa, että yhteiskunnan kaikkien tasojen yhteiset ponnistukset ja yhteinen vastuunkanto on välttämätöntä. Strategiaan tulee näin ollen sisältyä tärkeänä osana toimet yhteiskunnan eri tasojen tehokkaan ja toimivan yhteistyön varmistamiseksi. EU:n kaikkien päätöksentekotasojen välillä tarvitaan säännönmukaista vuoropuhelua perusoikeuksien toteuttamisesta. Tätä on korostanut myös Euroopan neuvoston ihmisoikeusvaltuutettu Thomas Hammarberg (*Recommendation on systematic work for implementing human rights at the national level – CommDH(2009)3*).

18. Hyvä esimerkki yhteiskunnan eri tasojen välisestä yhteistyöstä on alueiden komitean CIVEX-valiokunnan ja EU:n perusoikeusviraston (Wienissä toimiva *European Union Agency for Fundamental Rights*, FRA) vuosittain järjestämä vuoropuhelu

perusoikeuksien monitasoisesta suojeleuksesta ja edistämisestä. Tarvitaan säännönmukaista vuoropuhelua, jotta kaikki tasot saadaan mukaan perusoikeuksien suojelemaan ja edistämiseen ja jotta näistä oikeuksista voidaan tiedottaa paikallis- ja alueviranomaisille kaikkialla Euroopan unionissa.

19. Perusoikeusvirasto toteuttaa myös hanketta EU:n eri päätöksentekotasojen yhteistyön kehittämiseksi. Projekti käsittelee perusoikeuksien yhteistyöpohjalta tapahtuvaa hallintaa (*Joined-up governance on fundamental rights*), ja sen tavoitteena on koordinoita eri päätöksentekotasoja perusoikeuksien mukaisen toiminnan varmistamiseksi.

20. Alueiden komitea haluaa olla mukana tukemassa oikeuksien suojelemaan ja edistämiseen kulttuurisia politiikan eri tasoilla. Osana tätä työtä on myös parannettava perusoikeuksien tunnetusta kansalaisten keskuudessa sekä lisättävä Euroopan unionin ja jäsenvaltioiden virkamiesten ja paikallis- ja alueviranomaisien tietoisuutta siitä, että perusoikeuskirjaa sovelletaan sellaisenaan. Komitea ehdottaa, että Euroopan komissio edistää asianomaisten välineiden (esimerkiksi verkko-oppimisen) kehittämistä, jotta voidaan luoda yhtenäinen perusta oikeuden soveltamiselle.

21. EU:n kaikki jäsenvaltiot ovat ratifioineet Euroopan ihmisoikeussopimuksen, ja on siis olennaista, että ne kunnioittavat sopimustekstissä määriteltyjä ihmisoikeuksia ja vapauksia myös valtiotasoa alemmilla hallintotasoilla. Kaikki EU:n jäsenvaltiot ovat lisäksi ratifioineet Euroopan neuvoston sosiaalisen perusoikeuskirjan (ja monet niistä myös uudistetun sosiaalisen perusoikeuskirjan, jossa oikeuksia laajennetaan). Näiden normistojen mukaiset oikeudet koskevat kaikkia EU:n alueella asuvia henkilöitä eli myös EU-maassa asuvia kolmannen maan kansalaisia. Suuri osa normiston sisällöstä löytyy myös EU:n perusoikeuskirjasta.

22. Alueiden komitea korostaa, että perusoikeudet tulee Euroopan ihmisoikeussopimuksen mukaisesti myöntää henkilön kansalaisuudesta riippumatta kaikille, jotka oleskelevat jossakin unionin jäsenvaltiossa. Ne muodostavat ihmisarvon ja yksilönvapauden perustason riippumatta siitä, onko henkilö EU:n kansalainen vai ei. Myös suurin osa EU:n perusoikeuskirjan artikloista koskee kaikkia, myös kolmannen maan kansalaisia.

23. Komitea painottaa, että yksi perusoikeuksien tehtävä on juuri suojeleminen myös heikkoja, kuten Eurooppaan saapuvia pakolaisia, ja että perusoikeuksien takaaminen edellyttää sen vuoksi yhteisöltä panostusta ja joskus myös uhrauksia.

Unionin on oltava esimerkillinen

24. Alueiden komitea katsoo, että ehdotettua strategiaa tulee selventää ehdotettavaa lainsäädäntöä valmistelevien kuulemisprosessien osalta. Prosesseja on selvennettävä siten, että vaikutustenarvioinnit ovat paikkansapitäviä ja käyttökelpoisia. Demokratian vahvistamiseksi EU:ssa on tärkeää, että kaikille toimijoille, myös paikallis- ja aluetason poliittisille päättäjille, annetaan mahdollisuus esittää mielipiteensä.

25. Alueiden komitea korostaa, että eri tahoille on annettava riittävästi aikaa ja mahdollisuuksia esittää näkemyksensä valmistelemaan kuulemismenettelyn yhteydessä. Kyseeseen voivat tulla esimerkiksi maan parlamentti, erityiset oikeusasiamiehet tai muut instituutiot, jotka vastaavat ihmisoikeuksista, mutta myös paikallis- ja aluetason poliittiset päättäjät sekä kansalaisyhteiskunnan organisaatiot on otettava mukaan toimintaan ja niillä tulee olla mahdollisuus ottaa kantaa.

26. Strategiassa korostetaan selvästi, että perusoikeuskirjassa taattujen oikeuksien vaikutukset lainsäädäntöön on otettava huomioon. Alueiden komitea pitää tätä asiaa tärkeänä. Vaikutustenarviointien tulee olla ”todellisia” eikä pelkästään vakiolausekeisiin perustuvia. On myös merkittävää, että komissio korostaa perusteiden selittämisen tärkeyttä, jotta perusteet voivat toimia ohjeena säädöksiä sovellettaessa. Strategiassa ehdotettu tarkistuslista voi olla hyvä lähtökohta tuleville toimille.

27. EU:n ja kaikkien sen jäsenvaltioiden hallintotasojen on näytettävä esimerkkiä ja toimittava aktiivisesti perusoikeuksien turvaamiseksi. Tämä on tärkeää paitsi oikeuksien vuoksi sinänsä myös siksi, että unioni voisi toimia tehokkaasti ja tarjota esikuvan niille maille muualla maailmassa, jotka rikkovat ihmisoikeuksia.

Kansalaisille suunnatun tiedotuksen parantaminen

28. Alueiden komitea arvostaa Euroopan komission kannanottoa helppotajuuden ja riittävän tiedottamisen merkityksestä. Tiedottamista on kuitenkin arvioitava, jotta saadaan selville, kuinka hyvin tieto tavoittaa kansalaiset. Vasta silloin on mahdollista arvioida tiedotuksen todellista tehokkuutta ja helppotajuutta.

29. Alueiden komitea korostaa erityisesti, että paikallis- ja aluetasolla voi olla merkittävä rooli tiedottamisessa. Kunnat ja alueet ovat tärkeitä toimijoita ja foorumeita, kun halutaan tavoittaa kansalaiset ja kiinnittää heidän huomionsa oikeuksiinsa. Jakamalla hyödyllistä ja selvää informaatiota siitä, milloin perusoikeuskirjaa sovelletaan tai ei sovelleta, voidaan välttää väärinkäsityksiä siitä, missä tapauksissa kansalaiset voivat vedota perusoikeuskirjaan.

30. EU:n informaatiotoiminta ei saa jäädä yksisuuntaiseksi. Kunnat ja alueet voivat välittää tietoa siitä, miten hyvin väestö kokee perusoikeudet turvatuiksi. Vuoropuhelussa on oltava kysymys siitä, miten perusoikeuksista tehdään todellisia ja toimivia välineitä yhteiskunnan kaikille jäsenille. Paikallis- ja alueviranomaisilla voi olla tässä yhteydessä ratkaiseva rooli, mikä tulee mainita strategiassa.

31. Tärkeä osa tätä toimintaa ovat paikallis- ja alueviranomaisien ja kansalaisyhteiskunnan aloitteet syrjäytymisen torjumiseksi. Siksi on myönteistä, että komissiolla on aikomus käyttää kansalaisyhteiskunnalta saatua tietoa vuosikertomuksen pohjana. Yhtenä edellytyksenä on, että käydään säännönmukaista vuoropuhelua, jotta kaikki poliittiset tasot saadaan mukaan perusoikeuksien suojeluun ja edistämiseen ja jotta EU:n paikalliset ja alueviranomaiset saadaan tietoisiksi näistä oikeuksista.

Vuosikertomus

32. Alueiden komitea katsoo, että vuosikertomuksilla, joista ensimmäinen julkaistiin äskettäin, olisi oltava ja myös on tärkeä tehtävä EU:n perusoikeuskirjan täytäntöönpanoprosessin seurannassa ja arvioinnissa. Komitea on kuitenkin pettynyt siihen, ettei nykyisessä kertomuksessa viitata paikallis- ja alueviranomaisien tärkeään rooliin perusoikeuksien vahvistamisessa EU:ssa eikä ajatukseen monitasoisesta järjestelmästä perusoikeuksien suojelemiseksi. Se kehottaaakin komissiota varmistamaan paikallis- ja aluetason poliittisten päättäjien nykyistä huomattavasti tiiviimmän osallistumisen tähän toimintaan tulevaisuudessa.

33. Lisäselvennystä tarvitaan siitä, miten paljon vuosikertomuksessa käsitellään EU:n toimielinten toimintaa ja miten eri lainsäädäntöehdotuksia on arvioitu sekä siitä, kuinka paljon kertomuksessa selostetaan yleisesti perusoikeuksien tilaa EU:n alueella.

34. Vuosikertomuksen tärkeänä tehtävänä tulee olla toimiminen välineenä jäsenvaltioissa tehtävän ihmisoikeustyön käytännön tulosten arvioimisessa. Tässä yhteydessä perustana voitaisiin käyttää myös paikallis- ja aluetason poliittisten toimijoiden omia arviointeja siitä, miten perusoikeuksista huolehditaan. Esimerkiksi Yhdistyneessä kuningaskunnassa on kehitetty väline tasa-arvon ja ihmisoikeuksien mittaamiseksi (*Equality Measurement Framework*) ja Ruotsissa ollaan kehittämässä paikallis- ja aluetason ihmisoikeusindikaattoreita. Myös perusoikeusvirasto sekä Euroopan neuvoston paikallis- ja aluehallintoasiain kongressi ovat käynnistäneet indikaattoreiden kehittämistyön.

35. pitää tarpeellisena, että laadittaessa arviointikertomuksia, esimerkiksi kerätessä tietoja ja määritettäessä kriteerejä, kansalaisten perusoikeuksille annetaan kokonaisuudessaan entistä suurempi painoarvo.

36. Yksi vuosikertomuksen tavoitteista on tarjota perusta vuosittain käytävälle vuoropuhelulle perusoikeuksista. Koska paikallis- ja aluetason poliittisilla päättäjillä on tärkeä rooli perusoikeuksien täytäntöönpanossa, on alueiden komitea kutsuttava mukaan ja sen on osallistuttava vuoropuheluun.

Bryssel 12. lokakuuta 2011

*Alueiden komitean
puheenjohtaja*

Mercedes BRESSO

Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Euroopan sähköisen hallinnon toimintasuunnitelma 2011–2015”

(2012/C 9/12)

ALUEIDEN KOMITEA

- on tyytyväinen Euroopan sähköisen hallinnon toimintasuunnitelmaan 2011–2015. Suunnitelman painopisteet – rajatylittävät palvelut, käyttäjien valtaistaminen, julkisen sektorin tiedon uudelleenkäyttö, sähköinen osallistavuus, verkkokaupan yhtenäismarkkinat, vihreä hallinto ja yhteentoimivuus – ovat kaikki aloja, joilla kunnat ja alueet ovat samanaikaisesti toimijoita, palveluntarjoajia ja edunsaajia.
- pitää tervetulleina eurooppalaisten hallintotahojen pyrkimyksiä valtaistaa kansalaisia ja yrityksiä niin sähköisen hallinnon palvelujen avulla kuin parantamalla julkisen tiedon saatavuutta ja lisäämällä avoimuutta. Komitea tukee yrityksiä lisätä yleisön osallistumista poliittisiin prosesseihin, parantaa liikkuvuutta yhtenäismarkkinoilla ja vähentää kansalaisiin kohdistuvaa hallinnollista rasitetta.
- korostaa, että Euroopan sähköisen hallinnon toimintasuunnitelma voi auttaa merkittävästi digitaalisen kuilun kaventamisessa ja Eurooppa 2020 -strategian tavoitteiden saavuttamisessa. Samalla se voi auttaa täyttämään eurooppalaisten monia keskeisiä sosiaalisia, kulttuurisia ja taloudellisia tarpeita.
- korostaa, että samaan aikaan kun avoimen lähdekoodin ohjelmistot hyväksytään yhä laajemmin markkinoilla, ovat myös avoimet standardit ja avoimet rajapinnat keskeisiä tiedonsiirron, tiedon hyödyntämisen ja yhteentoimivuuden mahdollistajia organisaatioissa, järjestelmissä ja laitteissa.

Esittelijä	Ján ORAVEC (SK, PPE), Štúrovon kaupunginjohtaja
Viiteasiakirja	Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle sekä alueiden komitealle – Euroopan sähköisen hallinnon toimintasuunnitelma 2011–2015: tieto- ja viestintätekniikalla älykkäämpää, kestävämpää ja innovatiivisempaa hallintoa
	KOM(2010) 743 lopullinen

I POLIITTISET SUOSITUKSET

Tietoyhteiskunta on kiihdyttänyt taloudellista ja sosiaalista kehitystä huikasti. Tietoisina tästä maat ja alueet kaikkialla maailmassa ovat sisällyttäneet tietoyhteiskunnan vahvistamisen kehittämissuunnitelmiinsa ja pyrkivät julkisen sektorin toimenpiteillä vauhdittamaan tieto- ja viestintätekniikan perusrakenteiden luomista, tukemaan sisällöntuotantoa, nopeuttamaan tarjottavien palveluita sekä auttamaan kansalaisia lisäämään näiden palveluiden käyttöä. Eurooppa on maailmanlaajuisesti yksi edelläkävijöistä tässä asiassa. EU:n toimintasuunnitelmaa olisi vahvistettava paikallis- ja alueviranomaisten panoksella.

Euroopan sähköisen hallinnon toimintasuunnitelma 2011–2015 on nähtävä Euroopan digitaalistrategian tavoitteiden käytännön toteutuksena. Esteet, jotka hidastavat tieto- ja viestintätekniikan potentiaalinen dynamisempaa kasvua ja joiden poistamiseksi kyseisiin hankkeisiin on ryhdytty, ovat täysin ilmeisiä Euroopassa. Erityisen tärkeää on pyrkiä parantamaan paikallis- ja alueviranomaisten mahdollisuuksia käyttää innovatiivista teknologiaa, koska ne ovat kansalaista lähinnä toimiva hallinnon taho, joka tarjoaa ruohonjuuritason palveluita. Aiemmista hankkeista, joissa ei ole päästy odotettuihin tuloksiin, on otettava opiksi.

Alueiden komitea kannattaa

1. sähköisen hallinnon toimintasuunnitelman ehdotuksia, jotka ovat erittäin merkittäviä paikallis- ja alueviranomaisille. Paikallis- ja alueviranomaisten on toimintasuunnitelmaa toteuttaessaan hyödynnettävä ennen kaikkea tieto- ja viestintätekniikkaa. Uuden strategian paikallis- ja aluetason painopisteet voivat parantaa kansalaisten elämänlaatua ja vahvistaa yhteiskunnallista ja taloudellista toimintaa sekä edistää samalla aiempaa tehokkaampia ja kohdennettuja julkisia palveluita ja paikallista yritystoimintaa. On olemassa useita tapoja, joilla alueet ja kunnat voivat tukea potentiaalinen täysimääräistä hyödyntämistä.

2. kannattaa yhtenä toimintasuunnitelman päätavoitteista olevaa tietoyhteiskuntaan osallistamista eli osallistavaa, alueellisesti ja sosiaalisesti oikeudenmukaista tietoyhteiskuntaa, jossa tieto- ja viestintätekniikkaa hyödynnetään kilpailukyvyyn parantamiseen ja julkisten palvelujen kehittämiseen.

3. kannattaa paikallis- ja alueviranomaisten osallistumista laajaan yhteistyöhön, jonka avulla parannetaan julkishallinnon järjestelmien yhteentoimivuutta ja tehostetaan julkisten palvelujen tarjontaa. ⁽¹⁾

⁽¹⁾ CdR 10/2009 fin.

Alueiden komitean suhtautuu myönteisesti

4. Euroopan sähköisen hallinnon toimintasuunnitelmaan 2011–2015. Suunnitelman painopisteet – rajatylittävät palvelut, käyttäjien valtaistaminen, julkisen sektorin tiedon uudelleenkäyttö, sähköinen osallistavuus, verkkokaupan yhtenäismarkkinat, vihreä hallinto ja yhteentoimivuus – ovat kaikki aloja, joilla kunnat ja alueet ovat samanaikaisesti toimijoita, palveluntarjoajia ja edunsaajia.

5. eurooppalaisten hallintotahojen pyrkimyksiin valtaistaa kansalaisia ja yrityksiä niin sähköisen hallinnon palvelujen avulla kuin parantamalla julkisen tiedon saatavuutta ja lisäämällä avoimuutta. Komitea tukee yrityksiä lisätä yleisön osallistumista poliittisiin prosesseihin, parantaa liikkuvuutta yhtenäismarkkinoilla ja vähentää kansalaisiin kohdistuvaa hallinnollista rasitetta.

6. keskitettyihin palvelupisteisiin, joita on perustettu useisiin jäsenvaltioihin. Tällaisten viranomaispalvelukeskusten perustaminen kaikkialle EU:hun olisi perustavanlaatuisen tärkeää sekä yleisölle että yrityksille jäsenvaltioissa. On kuitenkin välttämätöntä luoda ensin edellytykset sähköisille viranomaispalveluille ja samalla arvioida täysimääräisesti EU:n palveludirektiivin toteuttamista.

7. arvokkaaseen kansanterveyden edistämisen ja seurantatyöhön erityisesti syrjäisillä tai vaikeapääsyisillä alueilla. Jäsenvaltioiden kansallisten terveydenhuollon digitalisointiohjelmien laadittaminen ja täytäntöönpano helpottaisi huomattavasti terveyspalveluiden tarjoamista paikallis- ja aluetasolla ja rajatylittävästi.

Alueiden komitea korostaa,

8. että alue- ja paikallisviranomaisilla on tässä prosessissa erityisrooli, mikä edellyttää seuraavaa:

— Euroopan komission ja jäsenvaltioiden olisi ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin, jotta alue- ja paikallisviranomaiset voidaan ottaa tosiasiallisesti ja täysipainoisesti mukaan tieto- ja viestintätekniikka-aloitteiden hallinnointiin. ⁽²⁾

⁽²⁾ CdR 283/2008 fin.

- Euroopan mahdollisuudet kehittää tieto- ja viestintätekniikkapalveluita julkisella ja yksityisellä sektorilla olisi hyödynnettävä täysimääräisesti, ja alue- ja paikallisviranomaisten palveluita olisi parannettava tieto- ja viestintätekniikan avulla esimerkiksi terveydenhuollon, koulutuksen, julkisten hankintojen, turvallisuuden ja sosiaalipalveluiden alalla. EU:n tukemat julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuudet, joissa on mukana alue- ja paikallisviranomaisia sekä tieto- ja viestintätekniikan kehittämiseen julkisten tieto- ja viestintätekniikkapalveluiden alalla keskittyviä pk-yrityksiä, voivat tarjota erinomaisen perustan vahvistettaessa paikallista tietämystä ja osaamista eri puolilla EU:ta. ⁽³⁾
- Kehitettäessä perusrakenteita ja palveluja edelleen Euroopan sähköisen hallinnon toimintasuunnitelman mukaisesti on ratkaisevan tärkeää huolehtia luottamuksellisuutta, saatavuutta ja loukkaamattomuutta koskevien turvallisuusvaatimusten täyttymisestä kaikilla tasoilla, jotta varmistetaan mahdollisimman hyvä yksityisyyden ja henkilötietojen suoja ja estetään kaikentyyppisten henkilökohtaisten tietojen laitton jäljittäminen ja profilointi ⁽⁴⁾, ostomieltymykset, terveydentila, potilastietorekisterit jne. mukaan luettuina, ja jottei millään jo tunnetulla tavalla päästä käsiksi tiedonkäsittely- ja tiedontalennusjärjestelmään.
- Rajatylittävien viranomaispalvelujen kehittäminen edellyttää, että toteutettavissa tietotekniikkahankkeissa käsitellään Euroopan laajuisesti näkökohtia, jotka liittyvät yhteentoimivuuteen, kansalaisten sähköiseen tunnistamiseen (Stork), sähköiseen allekirjoitukseen, sähköisiin asiakirjoihin ja muihin sähköisen hallinnon kulmakiviin. Tämä on myös perusedellytys kansalaisten henkilökohtaisen liikkuvuuden lisäämiselle EU:ssa. Yhteentoimivuus on oleellinen osa viranomaisten rajatylittävää palveluntarjontaa. Se edellyttää kansainvälistä lähestymistapaa, jossa mennään paikallisviranomaisten näkökulmaa pidemmälle.
- Alue- ja paikallisviranomaisia olisi kuultava järjestelmällisesti suunniteltaessa, toteutettaessa ja hallinnoitaessa toimenpiteitä, joilla on tarkoitus luoda sähköinen hallinto Eurooppaan. Alueiden ja kuntien keskeinen asema jäsenvaltioiden rinnalla tieto- ja viestintätekniikkainnovaatioiden käyttäjien ja tuottajien tiivimmän yhteistyön edistäjinä hallinnon eri osa-alueilla olisi tunnustettava. ⁽⁵⁾
9. että on ryhdyttävä toimenpiteisiin toiminnan rationalisoinniseksi, nykyaikaistamiseksi ja hallintorasitusten pienentämiseksi. Kaikki nämä toimenpiteet ovat keskeisellä sijalla supistettaessa kuluja sekä järkipäristettäessä ja yksinkertaistettaessa hallinnollisia menettelyjä ja palveluita. Niistä on hyötyä annettaessa uutta pontta taloudelliselle toiminnalle sekä vähennettäessä hallintokäsittelyjä ja byrokratiaa, ja lisäksi ne helpottavat kansalaisten ja hallinnon välisiä suhteita. Kaikki tämä vähentää osaltaan yritystoiminnan hallintokuluja, parantaa yritysten kilpailukykyä ja vauhdittaa kehitystä.
10. että toimintasuunnitelman taustalla olevat periaatteet – avoimuus, joustavuus ja yhteistyö Euroopan viranomaistahojen ja yleisön suhteissa – ovat keskeisen tärkeitä suunnitelman onnistumisen kannalta.
11. että avoimuus on tässä yhteydessä erityisen tärkeää, sillä jäsenvaltiot tarjoavat kansalaisille mahdollisuuden tutustua verkon välityksellä heitä koskeviin viranomaisten hallussa oleviin tietoihin, jos ne ovat saatavilla sähköisessä muodossa ⁽⁶⁾. Kansalaisilla on jo nykyään oikeus tutustua kyseisiin tietoihin, mutta alueiden komitea suhtautuu varauksellisesti komission ehdotukseen siitä, että vuodesta 2014 alkaen kansalaiset saisivat automaattisesti sähköisen ilmoituksen aina kun heitä koskevia tietoja käsitellään automatisoidusti. Tällaisia tietoja olisi annettava vain, jos ne ovat kansalaisen kannalta tarkoituksenmukaisia ja asianmukaisessa suhteessa aiheutuviin kustannuksiin.
12. että julkisen sektorin tiedon uudelleenkäyttämöhdöllisyydet voitaisiin hyödyntää täysimittaisesti, jos paikallis- ja alueviranomaisilla olisi suurempi rooli, sillä niillä on valmiudet tukea merkittävästi tällaista tietojen uudelleenkäyttöä kilpailukyyn parantamiseksi ja uusien työpaikkojen luomiseksi. ⁽⁷⁾
13. että Euroopan sähköisen hallinnon toimintasuunnitelma voi auttaa merkittävästi digitaalisen kuilun kaventamisessa ja Eurooppa 2020 -strategian tavoitteiden saavuttamisessa. Samalla se voi auttaa täyttämään eurooppalaisten monia keskeisiä sosiaalisia, kulttuurisia ja taloudellisia tarpeita. ⁽⁸⁾
14. että jos koko Euroopassa omaksutaan periaate, jonka mukaan henkilö- ja asiatiedot rekisteröidään vain kerran eikä lomakkeita tarvitse täyttää toistuvasti, tämä auttaa merkittävästi vähentämään turhaa hallinnollista rasitetta ja yleisesti julkishallinnon kustannuksia. Tässä yhteydessä on huolehdittava siitä, että noudatetaan tietosuojalainsäädännön vaatimuksia.
15. että tieto- ja viestintätekniikan parempi hyödyntäminen edellyttää ennen kaikkea saatavuuteen ja varustelutasoon liittyvän epätasa-arvon – joka vallitsee edelleen useilla Euroopan unionin alueilla, erityisesti syrjäisimmillä alueilla – kitkemistä. Tämä pätee erityisesti paikallis- ja alueviranomaisiin: erot ovat huomattavia paitsi maan eri alueiden välillä myös paikallishallintojen välillä niiden koosta riippuen. Pienet kaupungit ja kylät ovat usein selvästi jäljessä, kun ajatellaan tieto- ja viestintätekniikan käytön lisäämisen edellyttämää teknistä, organisatorista ja henkilöstökapasiteettia. Tästä syystä on ryhdyttävä tarjoamaan yhdenmukaisia järjestelmiä paikallis- ja kunnallispalvelujen tarjoamiseksi verkkosovelluspalveluna. Tässä on hyödynnettävä nykyisiä IT-sovelluksia, kuten virtualisointia ja tietotekniikan resurssipalveluja, jotka supistavat hankkeiden toteuttamiskustannuksia ja lyhentävät niiden kestoja. Tämän kehityksen on perustuttava pääosin jo olemassa oleviin foorumeihin, ja siinä on hyödynnettävä avointa lähdekoodia.
16. että asiakirjassa olisi painotettava erityisesti tarvetta kaventaa alueiden välistä kuilua tai edes pysäyttää sen syvenemisen. Komitea on erityisen huolissaan siitä riskistä, että sähköisen hallinnon hankkeet hyväksytään ja toteutetaan vain tietyillä alueilla.

⁽³⁾ CdR 156/2009 fin.⁽⁴⁾ CdR 104/2010 fin.⁽⁵⁾ KOM(2009) 116 lopullinen.⁽⁶⁾ KOM(2010) 743 lopullinen.⁽⁷⁾ CdR 247/2009 fin.⁽⁸⁾ CdR 14/2010 fin.

17. että saumattomat rajatylittävät palvelut, joiden ansiosta yritykset voivat tarjota palveluja ja tuotteita kaikkialla EU:ssa (SPOCS-hanke, *Simple Procedures Online for Crossborder Services*) käyttämällä helppoa sähköistä palvelua julkisiin hankintamenetelyihin osallistumiseen (PEPPOL-hanke, *Pan-European Public Procurement Online*), piristävät jatkossa suuresti yritystoiminnan kehittämistä EU:ssa.

18. että samaan aikaan kun avoimen lähdekoodin ohjelmistot hyväksytään yhä laajemmin markkinoilla, ovat myös avoimet standardit ja avoimet rajapinnat keskeisiä tiedonsiirron, tiedon hyödyntämisen ja yhteentoimivuuden mahdollistajia organisaatioissa, järjestelmissä ja laitteissa.

19. että paikallis- ja alueviranomaisilla on keskeinen rooli laajakaistayhteyksien saatavuuden kehittämisessä alueilla, joilla markkinat eivät toimi. ⁽⁹⁾

20. kannattaa Euroopan parlamentin 6. heinäkuuta 2011 antamaa päätöslauselmaa ”Laajakaista Euroopassa: investointi digitaalivetoiseen kasvuun” ⁽¹⁰⁾ ja etenkin näkemystä, että yleispalveluvelvoite edistäisi huomattavasti laajakaistayhteyksien kehittämistä maaseutualueilla.

21. että kohtuuhintainen ja laadukas laajakaistayhteys voi parantaa paikallis- ja alueviranomaisten tarjoamien palvelujen saatavuutta ja laatua sekä auttaa mikroyrityksiä ja pk-yrityksiä markkinoimaan tuotteitaan. Syrjäisten, erityisesti kaikkein syrjäisimpien, alueiden ja yhteisöjen odotetaan hyötävän merkittävästi laajakaistapalvelujen yleistymisestä ja niiden käyttöosaannin nopeutumisesta. ⁽¹¹⁾

22. että laajakaistayhteydellä voitaisiin näin kompensoida maaseutualueiden syrjäisyydestä aiheutuvat haitat, sillä sen avulla voidaan parantaa hallinnon ja sen kanssa asioivien, niin yksityisten kuin yritystenkin, välistä viestintää. ⁽¹²⁾

23. että kehitettävien sähköisen hallinnon palvelujen tulisi kattaa muun muassa seuraavia asioita: hallinnon ja sen kanssa asioivien suhteet, hallinnon osallistuminen julkisten keskustelujen virittämiseen (keskeisen julkisen tiedon levittäminen, julkiset keskustelufoorumit, sähköiset kuulemiset ja laajemmin uudet mekanismit kansalaisten kuulemiseksi), yritysten ja hallinnon suhteet (kuten sosiaalasioita koskevat ilmoitukset, henkilöstön palkkaamista koskevat ilmoitukset, verotus- ja kirjanpito tietojen toimittaminen), sähköisen kaupankäynnin tekniikkojen soveltaminen julkisiin hankintoihin (sähköiset hankinnat) sekä uudet työmuodot ja työn organisointitavat hallinnossa (ammattien muuttuminen, yhteistyö, etätyö).

24. että EU:n on nopeasti toteutettava Euroopan digitaalistrategian mukaiset sitoumukset saada peruslaajakaista kaikkien eurooppalaisten ulottuville vuoteen 2013 mennessä ja nopea ja ultranopea laajakaista vuoteen 2020 mennessä.

25. että kun ajatellaan sähköisen hallinnon mahdollisuuksia pienentää hiilijalanjälkeä, alueet ja kunnat voisivat olla johtoasemassa määrittämässä tieto- ja viestintätekniikan paikallisia käyttömahdollisuuksia, jakamassa parhaita teknologisia käytäntöjä, etsimässä hankekumppaneita, jakamassa rahoitusta tieto- ja viestintätekniikkavälineisiin investoimista varten, mittaamassa edistystä ja välittämässä tietoa onnistumisista.

Alueiden komitea katsoo,

26. että palvelualalla on erityinen merkitys tieto- ja viestintätekniikan hyödyntämisessä, sillä tukku- ja vähittäismyynnin sekä rahoitus- ja yrityspalveluiden kaltaiset alat investoivat tieto- ja viestintätekniikkaan kaikkein eniten. ⁽¹³⁾

27. että edelleen jatkuva digitaalinen eriarvoisuus pahentaa sosiaalista syrjäytymistä ja taloudellista eriytymistä. Yhtäläisten mahdollisuuksien takaaminen digitaali-alalla on siten välttämätöntä niin sosiaalisista kuin taloudellisista syistä. Tietoyhteiskunnan osallistavuus onkin ratkaisevan tärkeää Euroopan sähköisen hallinnon toimintasuunnitelman 2011–2015 tavoitteiden ja samalla myös Eurooppa 2020 -strategiaan ⁽¹⁴⁾ sisältyvien sosiaalista ja taloudellista kehitystä koskevien tavoitteiden saavuttamiseksi.

28. että yksityisyyden suojan turvaaminen riippuu tietyistä tekijöistä, joita ovat julkisen sektorin elinten rakenneratkaisut (niistä suurin osa sijoittuu paikallistasolle), lainsäädännön yhdenmukaisuus unionitasolla, innovatiivisten toimintatapojen edistäminen julkishallinnon virkamiesten keskuudessa (mm. yhteisen eettisen ohjeiston käyttö) ja kansalaisten keskuudessa (digitaalisten kuluttajanoikeuksien määrittäminen ja tunteminen) sekä tieto- ja viestintätekniikkaan perustuvien sovellusten hallinnointi. ⁽¹⁵⁾

29. että on tarpeen varmistaa, että turvallisuusvaatimukset täyttyvät kaikilla tasoilla otettaessa internetin perusrakenteita käyttöön ja kehitettäessä siihen liittyviä palveluja. Näin taataan yksityisyyden ja henkilötietojen paras mahdollinen suoja ja estetään kaikenlainen henkilötietojen luvaton tarkkailu ja profiointi esimerkiksi ostokäyttäytymisen, potilastietojen tai terveydellisten tietojen perusteella. ⁽¹⁶⁾

30. että paikallis- ja alueviranomaiset ovat keskeisessä roolissa tietoverkkokorjellisuuden torjunnan ja tietoturvan suojelemisen alalla. Niiden tulisi osallistua tietoverkkokorjellisuutta käsittelevien tilastotietojen keruuseen ja henkilöstön kouluttamiseen.

31. että kun otetaan huomioon periaate, jonka mukaan julkisen sektorin tietojen markkinoiden on oltava kilpailukykyiset, on erittäin tärkeää varmistaa, että yksityisillä palvelun tarjoajilla on samat ehdot kuin julkisilla instituutioilla, jotta julkiset tiedot ovat yksityisten käyttäjien saatavilla. On niin ikään olennaista ilmoittaa selvästi, millaisiin ehdoin kyseisiä tietoja voidaan käyttää kaupallisiin tarkoituksiin. ⁽¹⁷⁾

⁽⁹⁾ CdR 5/2008 fin.

⁽¹⁰⁾ <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P7-TA-2011-0322+0+DOC+XML+V0//FI>.

⁽¹¹⁾ CdR 252/2005 fin.

⁽¹²⁾ CdR 14/2010 fin.

⁽¹³⁾ *The Economic Impact of ICT Measurement, Evidence and Implications*, OECD:n julkaisu (2004).

⁽¹⁴⁾ KOM(2010) 2020.

⁽¹⁵⁾ CdR 247/2009 fin.

⁽¹⁶⁾ CdR 247/2009 fin.

⁽¹⁷⁾ CdR 247/2009.

32. että toissijaisuusperiaatteen noudattaminen on erittäin tärkeää sähköisen hallinnon toimintasuunnitelman taustalla olevan prosessin ja siihen liittyvien julkisten poliitikkojen hallinnassa sekä Euroopan unionin, jäsenvaltioiden sekä paikallis- ja alueviranomaisten koordinoitussa toiminnassa, kuten AK:n valkoisessa kirjassa monitasoisesta hallinnosta todetaan. ⁽¹⁸⁾

Alueiden komitea toteaa,

33. että työmarkkinaosapuolten, alue- ja paikallisviranomaisen ja hallitusten on tehtävä yhteistyötä sen varmistamiseksi, että saadaan liikkeelle itseään ruokkiva henkilöstöresurssien kehittämisen, organisaatiomuutoksen, tieto- ja viestintätekniikan ja tuottavuuden kehä ja että tieto- ja viestintätekniikkaa kehitetään ja käytetään tehokkaasti. Tieto- ja viestintäteknologian perustaitojen vahvistamiseen, korkeatasoisten tieto- ja viestintätekniikkataitojen kehittämiseen, tieto- ja viestintätekniikan elinikäisen oppimisen edistämiseen sekä tieto- ja viestintätekniikan tehokkaan käytön edellyttämien johtamis- ja verkostoitumistaitojen kehittämiseen tähtäävät politiikat ovat erityisen tärkeitä ⁽¹⁹⁾ ja kuu- luvat paikallis- ja alueviranomaisten ydinasamiseen.

34. että Euroopan komissio esittää tiedonannossa vaikuttavan määrän toimia, jotka on määrä toteuttaa osana sähköisen hallinnon toimintasuunnitelmaa.

35. etteivät tiedonannossa kaavailut toimenpiteet ja toimet tällaisenaan vaikuta aiheuttavan ongelmia suhteellisuusperiaatteen noudattamisen suhteen, sillä ne rajoittuvat siihen, mikä on tarpeen tavoitteiden saavuttamiseksi. Toimista jäsenvaltioille koituvat lisärasitukset on minimoitava mahdollisimman pitkälle ja niiden kannattavuus on tutkittava.

36. että ehdotetut toimintamuodot (ns. pehmeät toimintatavat) ovat niin yksinkertaisia kuin mahdollista asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi ja jättävät mahdollisimman paljon päätösvaltaa kansallisille (myös alueellisille) tasoille.

37. että toteuttavia yksittäisiä toimenpiteitä on seurattava tarkasti ja ne on arvioitava, jotta voidaan olla varmoja siitä, että ne eivät ylitä sitä, mikä on tarpeen asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi, ja että jäsenvaltioille jää mahdollisimman paljon päätösvaltaa eikä yrityksiä rasiteta tarpeettomasti. Tätä varten on otettava käyttöön menettelyjen seurantajärjestelmä.

38. että turvallisuuden vaarantuminen on uhka yleishyödyllisille palveluille (paikalliset vesi- ja energiayhtiöt, vihreää energiaa tuottavat yhtiöt jne.).

39. että ilmastonmuutoksen hallinta on yksi tärkeimmistä poliittisista haasteista, joka paikallis- ja alueviranomaisten on pystyttävä ratkaisemaan tulevina vuosina, ja että kunnianhimoisten 2020-tavoitteiden saavuttaminen edellyttää sen varmistamista, että tieto- ja viestintätekniikkapohjaisia ratkaisuja on helposti saatavilla ja niitä hyödynnetään täysimääräisesti.

40. että alueet, samoin kuin kunnat, ovat kestävästi kehitystä edistävän tieto- ja viestintätekniikka-alan keskeisiä toimijoita, sillä ne ovat vastuussa useista toimista, jotka liittyvät suunnitteluun, lupamenettelyihin, investointeihin, tarjouskilpailuihin, tuotantoon ja kulutukseen. Liikenne, asuminen, julkinen rakentaminen ja julkinen valaistusinfrastruktuuri, joiden suunnittelusta ja tarjonnasta paikallis- ja alueviranomaiset vastaavat, ovat aloja, joilla hiilidioksidipäästöjä voidaan supistaa ja energiaa säästää tuntuvasti. Lisäksi tieto- ja viestintätekniikan valtavat mahdollisuudet kasvattaa energiatehokkuutta parantavat Euroopan unionin kilpailukykyä ja lisäävät liiketoimintamahdollisuuksia alue- ja paikallistasolla.

Alueiden komitea suosittaa,

41. että komissio ja jäsenvaltioiden hallitukset tukevat aktiivisesti alue- ja paikallisviranomaisen osallistumista tieto- ja viestintätekniikan innovaatioiden käyttöön julkisella sektorilla erityisesti edistämällä parhaita eurooppalaisia käytänteitä ja antamalla neuvoja ja metodologisia suosituksia. ⁽²⁰⁾

42. että koko henkilöstölle järjestetään luottamukseen ja turvallisuuteen liittyvistä asioista laaja-alaista koulutusta, joka suunnattaisiin etenkin teknisille asiantuntijoille (esimerkiksi verkot, järjestelmät, turvallisuus, yksityisyyden suoja), erilaisia menetelmiä sisältävien turvaprosessien kanssa suoraan työskenteleville sekä innovointiin ja ajanmukaistamiseen yleisesti tai epäsuorasti osallistuvalla henkilöstöllä (esimerkiksi digitaalisen lukutaidon opettaminen kuluttajille). ⁽²¹⁾

43. että Euroopan komissio kehittää tietojärjestelmiä koskevia vaikutustenarvioiteja ja että tällaiset arvioinnit sisällytetään hallitustenvälisiä yhteyksiä koskeviin käytännönsäätöihin, jotta voidaan arvioida sellaisten uusien poliittisten toimien ja säädösten vaikutukset kuntiin ja alueisiin, jotka edellyttävät tietohallinnon muuttamista ja uusien teknologioiden käyttöön- ottoa. Tällaisilla vaikutustenarvioinneilla pyritään

— selvittämään riittävän varhaisessa vaiheessa, onko säädös mahdollista panna täytäntöön käytännössä

— tutkimaan, miten sähköisen hallinnon eri osa-alueet voivat auttaa sujuvoittamaan täytäntöönpanoa

— määrittämään täytäntöönpanon edellyttämän tuen määrä, kun otetaan huomioon kuntien nykyinen kehitystaso ja sopeutumiskyky.

44. että kiinnitetään aiempaa enemmän huomiota tiedotukseen, sillä alue- ja paikallistasolla ei osata eikä siellä ole mekanismeja määrittää uudelleenkäytävissä olevia tietoja, ja autetaan näin julkisia elimiä olemaan avoimempia ja edistämään julkisen sektorin hallussa olevien tietojen uudelleenkäyttöä. ⁽²²⁾

⁽¹⁸⁾ CdR 89/2009 fin.

⁽¹⁹⁾ *The Economic Impact of ICT Measurement, Evidence and Implications*, OECD:n julkaisu (2004).

⁽²⁰⁾ CdR 156/2009 fin.

⁽²¹⁾ CdR 104/2010 fin.

⁽²²⁾ CdR 247/2009.

45. että Euroopan alue- ja paikallishallinto hyödyntävät laajamittaisesti tieto- ja viestintätekniiikan mahdollisuuksia vastata väestön ikääntymisestä aiheutuviin haasteisiin ja siten parantavat ikääntyneiden elämää, pitävät heidät mukana paikallisyhteisön elämässä sekä edistävät alueellista ja paikallista kilpailukykyä tarjoamalla kohdennettuja palveluja. ⁽²³⁾

Bryssel 12. lokakuuta 2011

*Alueiden komitean
puheenjohtaja*
Mercedes BRESSO

⁽²³⁾ CdR 84/2007 fin.

Alueiden komitean lausunto aiheesta ”EU:n alue- ja paikallishallinnon henkilöstön liikkuvuus Euroopassa ja kansainvälisellä tasolla”

(2012/C 9/13)

ALUEIDEN KOMITEA

- toteaa, että koska alue- ja paikallishallinnon henkilöstöllä on tiiviit ja jatkuvat yhteydet kansalaisiin ja alue- ja paikallisvaltuutettuihin, heidän liikkuvuutensa elinikäisen oppimisen puitteissa siirtymällä väliaikaisesti toisen alue- tai paikallisviranomaisen palvelukseen vahvistaisi heidän rooliaan Euroopan unionin viestinviejinä.
- toteaa, että alue- ja paikallishallinnon henkilöstön Euroopan tason ja kansainvälinen liikkuvuus voi auttaa Euroopan unionia luomaan nykyaikaisia ja tehokkaita hallintokokonaisuuksia, joilla on EU:n säännösten täytäntöönpanoon tarvittavat rakenteet, henkilöstöresurssit ja johtamistaidot.
- toteaa, että liikkuvuus auttaa vähentämään kielimuureja Euroopassa kannustamalla virkamiehiä ja muuta henkilöstöä oppimaan useampia kieliä.
- kiinnittää huomiota Euroopan unionin tuomioistuimen äskettäiseen tuomioon, jonka mukaan jonkin jäsenvaltion viranomaisen palveluksessa työskentelevän ja toisen viranomaisen palvelukseen siirtyvän työntekijän palkan ei tulisi laskea huomattavasti pelkästään siirron vuoksi.

Esittelijä Mireille LACOMBE (FR, PSE), Puy-de-Dômen lääninvaltuutettu

I. POLIITTISET SUOSITUKSET

ALUEIDEN KOMITEA

1. Yleisiä huomioita

Perustelut alueiden komitean oma-aloitteisen lausunnon laatimiselle

1. muistuttaa, että Lissabonin sopimuksessa vahvistetaan Euroopan yhdentymisprosessin alueellista ulottuvuutta ja annetaan oikeusperusta monitasoisen hallinnon toteuttamiselle, mitä silmällä pitäen alueiden komitean valkoisessa kirjassa monitasoisesta hallinnosta ⁽¹⁾ ehdotetaan eräitä toimia.

2. toteaa, että Eurooppa 2020 -strategian kehittyminen täyteen toimintakapasiteettiinsa edellyttää alue- ja paikallisviranomaisten osallistumista sen suunnitteluun ja toteuttamiseen mm. lippulaivahankkeiden ”Uuden osaamisen ja työllisyyden ohjelma” ⁽²⁾ sekä ”Nuoret liikkeellä” ⁽³⁾ yhteydessä.

3. katsoo, että alue- ja paikallisviranomaisten roolin vahvistaminen EU:n laajentumisessa, naapuruuspolitiikassa ja ulkosuhteissa sekä erityisesti hajautetun yhteistyön puitteissa toteutettavassa kehitysavussa, kuten alueiden komitean lausunnossa ”Paikallisviranomaiset kehitysyhteistyön toimijoina” ⁽⁴⁾ täsmennetään, edellyttää henkilöresurssien mukauttamista, jotta viranomaiset voivat ymmärtää ja ennakoida yhteisön politiikkoja.

4. toteaa, että koska alue- ja paikallishallinnon henkilöstöllä on tiiviit ja jatkuvat yhteydet kansalaisiin ja alue- ja paikallisvaltuutettuihin, heidän liikkuvuutensa elinikäisen oppimisen puitteissa siirtymällä väliaikaisesti toisen alue- tai paikallisviranomaisen palvelukseen vahvistaisi heidän rooliaan Euroopan unionin viestinviejinä.

5. huomauttaa, että julkinen sektori kattaa noin 20,3 prosenttia Euroopan unionin työmarkkinoista ⁽⁵⁾. Alue- ja paikallishallinnon henkilöstön liikkuvuus kokemuksen ja ammatillisen tietämyksen vaihdon edistämiseksi kuuluu Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 45 artiklan mukaiseen työntekijöiden vapaaseen liikkuvuuteen EU:n alueella, ja se on olennainen osa EU:n kansalaisuutta.

6. muistuttaa AK:n sitoumuksesta sekä koulutukseen että ammatilliseen tarpeisiin liittyvän liikkuvuuden kehittämiseen. Sen lisäksi, että liikkuvuus on merkittävä työ- ja yksityiselämää rikastuttava tekijä, se vahvistaa osaltaan eurooppalaista identiteettiä ja parantaa taloudellista, sosiaalista ja alueellista yhteenkuuluvuutta EU:ssa. ⁽⁶⁾

7. toteaa, että toissijaisuusperiaatteen mukaisesti alue- ja paikallisviranomaiset ovat useimmissa jäsenvaltioissa suoraan vastuussa julkisten palveluiden suunnittelusta ja saatavuudesta ja että niiden on myös varmistettava hallinnon toimivan mahdollisimman tehokkaasti. Sekä paikallis- että aluetasolla on paljon tietoa ja kokemusta. Tällä tasolla parhaiden käytänteiden vaihto tarjoaa eniten mahdollisuuksia löytää innovatiivisia ja luovia toimintamalleja.

8. panee merkille, että tieto alue- ja paikallishallinnon henkilöstön mahdollisuuksista liikkuvuuteen Euroopassa ja kansainvälisellä tasolla on puutteellista, mikä ei edistä paikallis- ja alueyhteisöjen välistä vaihtoa.

Millaisia myönteisiä vaikutuksia alue- ja paikallishallinnon henkilöstön liikkuvuudella Euroopassa ja kansainvälisellä tasolla voisi olla?

9. toteaa, että alue- ja paikallishallinnon henkilöstön Euroopan tason ja kansainvälinen liikkuvuus voi auttaa Euroopan unionia luomaan nykyaikaisia ja tehokkaita hallintokokonaisuuksia, joilla on EU:n säännösten täytäntöönpanoon tarvittavat rakenteet, henkilöstöresurssit ja johtamistaidot.

10. on samaa mieltä siitä, että kansainvälinen liikkuvuus edistää yhteenkuuluvuutta. Liikkuvuusohjelmiin osallistuva henkilöstö työskentelee suoraan tai epäsuorasti koko yhteiskunnan kehittämiseksi niin paikallis-, alue- kuin valtiotasollakin. Tutkimustulokset osoittavat, että sosiaalisella pääomalla on kussakin tapauksessa suora myönteinen yhteys Euroopan alueiden talouskasvun tasoon. ⁽⁷⁾

11. korostaa, että väestön osallistumista edistävän demokraattisen hallinnon ohella paikallista kehitystä voidaan edistää voimakkaasti paikallis- ja alueviranomaisten yhteistyöllä, sillä se ulottuu lukuisille toiminta-aloille ja pystyy vetämään puoleensa monenlaisia julkisia ja yksityisiä toimijoita. Tällä tavoin se voi antaa virikkeitä tuotannon, markkinointikanavien ja sekä asukkaille että ympäristölle suotuisan taloudellisen toiminnan järjestämiseen.

12. toteaa, että liikkuvuus auttaa vähentämään kielimuureja Euroopassa kannustamalla virkamiehiä ja muuta henkilöstöä oppimaan useampia kieliä.

13. korostaa alue- ja paikallisviranomaisten roolia kansainvälisen liikkuvuuden edistämässä ja liikkuvuuden osuutta Euroopan integraation vahvistamisessa sekä ehdokasmaiden perehdyttämisessä yhteisön säännöstöön. Kun alue- ja paikallisviranomaisten hallinnollinen kokemus ja tiedot ovat hyvin laajat, juuri niiden tasolla voidaan löytää parhaat ratkaisut ja solmia tärkeitä kumppanuuksia.

⁽¹⁾ CdR 89/2009 fin.

⁽²⁾ KOM(2010) 682 lopullinen.

⁽³⁾ KOM(2010) 477 lopullinen.

⁽⁴⁾ CdR 312/2008 fin.

⁽⁵⁾ SEC(2010) 1609 final.

⁽⁶⁾ CdR 292/2010 fin.

⁽⁷⁾ *Social Capital and Regional Economic Growth*, Beugelsdijk & van Schaik, 2003.

2. Kyseeseen tulevat toimenpiteet

14. kehottaa Euroopan komissiota tukemaan alue- ja paikallishallinnon henkilöstön liikkuvuutta Euroopan tasolla ja kansainvälisesti kuntien ja alueiden yhteistyön parantamiseksi perustamalla internetportaalin muodossa toimivan tietokannan, johon kootaan tietoa liikkuvuutta koskevista parhaista käytännöistä ja hankkeista, mahdollisista vaihtojaksoista ja liikkuvuuden oikeudellisista ja taloudellisista edellytyksistä. Euroopan komissio voisi hyödyntää valtio-, alue- ja paikallistasolla jo olemassa olevia tietoja ja asettaa ne alue- ja paikallishallinnon henkilöstön saataville.

15. korostaa, että alue- ja paikallisviranomaisten kasvava rooli kehitysavun saralla ja kehitysmaiden kanssa toteutettavissa kansainvälisissä yhteistyöohjelmissa tulisi ottaa nykyistä paremmin huomioon. ⁽⁸⁾

16. edellyttää, että alue- ja paikallisviranomaisten aktiivisen osallisuuden vuoksi niiden rooli yhteistyön alalla otetaan nykyistä paremmin huomioon. Koska niiden toiminta on toissijaisuusperiaatteen mukaista, niillä on parhaat edellytykset edistää liikkuvuutta. Niiden tulisi osallistua yhteistyöohjelmien laatimiseen, ja ohjelmat olisi suunniteltava yhdessä paikallis- ja aluehallinnossa kunta- ja unionitason julkisten toimien hallinnoinnista vastaavan henkilöstön kanssa.

17. ehdottaa, että myös EU-virkamiehiä voitaisiin siirtää tilapäisesti alue- ja paikallishallinnon palvelukseen.

18. katsoo, että tässä lausunnossa on otettava huomioon myös eurooppalaisten alueellisen yhteistyön yhtymien (EAYY) palveluksessa työskentelevät virkamiehet ja muu henkilöstö. EU:n virkamiesten Euroopan tason ja kansainvälistä liikkuvuutta voidaan testata etenkin raja-alueilla. Nämä alueet voivat toimia tässä yhteydessä eräänlaisina eurooppalaisina koekenttinä. EU:n tulisi tukea tietopalvelujen kehittämistä rajatyöntekijöille, mikä olisi liikkuvuuden kannalta tärkeää.

19. kehottaa niitä EU:n jäsenvaltioita, joissa ei vielä ole selkeää lainsäädäntöä, joka mahdollistaa alue- ja paikallishallinnon vakituisen ja tilapäisen henkilöstön liikkuvuuden Euroopassa ja kansainvälisellä tasolla samoin kuin muista jäsenvaltioista tulevien paikallis- ja aluehallinnon henkilöstön vastaanottamisen, laatimaan kyseisiä säädöksiä, kun asiasta on ensin kuultu työmarkkinaosapuolia. Tällaisten säädösten antaminen on hyödyllistä, jotta siirtyvän henkilöstön oikeudet ja velvollisuudet komennuksen aikana voidaan määrittellä asianmukaisesti. Puitelainsäädäntö on tärkeää myös määriteltäessä liikkuvuuden edellytyksiä, kuten vaadittavaa ammatti- ja kielitaitoa, väliaikaisen siirron

kestoa, vastaanottavan alueviranomaisen vertailukelpoisuutta lähtöpaikkaan nähden sekä lisäarvoa, jonka liikkuvuusjakso tuo sen järjestelyyn osallistuville viranomaisille.

20. kiinnittää huomiota Euroopan unionin tuomioistuimen äskettäiseen tuomioon ⁽⁹⁾, jonka mukaan jonkin jäsenvaltion viranomaisen palveluksessa työskentelevän ja toisen viranomaisen palvelukseen siirtyvän työntekijän palkan ei tulisi laskea huomattavasti pelkästään siirron vuoksi.

21. korostaa, että julkisella sektorilla työskentelevien naisten suuren määrän vuoksi kaikissa toimenpiteissä on otettava huomioon naisten ja miesten yhtäläisten mahdollisuuksien vahvistaminen muun muassa tarjoamalla asianmukaiset mahdollisuudet aikuisten huollettavien henkilöiden ja lasten hoitoon, jotta nykyistä useammat naiset voisivat osallistua liikkuvuusohjelmiin.

22. korostaa, että Euroopan komission olisi hyödyllistä toteuttaa yhdessä alue- ja paikallishallinnon järjestöjen kanssa tilanearviointi alue- ja paikallishallinnon henkilöstön liikkuvuudesta viiden viime vuoden aikana. Siihen tulisi sisällyttää arviointi viranomaisille kertyneestä lisäarvosta ja henkilöstön hankkimista uusista taidoista monitahoisten hankkeiden hallinnoinnissa.

23. ehdottaa, että Euroopan komissio järjestäisi yhteistyössä alueiden komitean kanssa ”liikkuvuustapaamisia” unionin toimielinten ja alue- ja paikallishallinnon virkamiesten ja muun henkilöstön välisten yhteyksien luomiseksi, jotta liikkuvuusohjelmaan osallistuva henkilöstö voi vaihtaa kokemuksia ulkomaankomennukselle havittelevien virkamiesten ja muun henkilöstön kanssa. Voitaisiin myös perustaa liikkuvuuspalkinto (”Mobilis”), joka myönnettäisiin liikkuvuuteen sitoutuville viranomais-tahoille.

24. ehdottaa, että Euroopan komissio tekee toteutettavuustutkimuksen laatiakseen aikanaan alue- ja paikallishallinnon virkamiehiä ja muuta henkilöstöä koskevan eurooppalaisen vaihto-ohjelman.

25. edellyttää, että alue- ja paikallishallinnon henkilöstön liikkuvuuteen suunnattu rahoitustuki (nykyisin esimerkiksi Interreg IVC-, Urbact- ja Cards-ohjelmien puitteissa) säilytetään EU:n uusissa rahoitusnäkymissä.

26. ehdottaa, että Euroopan komissio käynnistää tiedotuskampanjan, jossa kerrotaan alue- ja paikallishallinnon henkilöstön liikkuvuuden tuomasta lisäarvosta, kannustaakseen hyvien käytäntöjen vaihtoa paitsi Euroopan unionin alue- ja paikallisyhteisöjen välillä myös niiden ja ehdokasmaiden sekä unionin ulkopuolisten maiden alue- ja paikallisyhteisöjen välillä.

Bryssel 12. lokakuuta 2011

*Alueiden komitean
puheenjohtaja*
Mercedes BRESSO

⁽⁸⁾ CdR 408/2010 fin.

⁽⁹⁾ Tapaus Scattoloni C-108/10.

Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Urheilun eurooppalaisen ulottuvuuden kehittäminen”

(2012/C 9/14)

ALUEIDEN KOMITEA

- painottaa, että paikallis- ja alueviranomaiset ovat aina tunnustaneet urheilun kasvatuksellisen vaikutuksen ja hyödyntäneet sitä sekä sisällyttäneet urheilun koulutuspoliittisiin ja elämänlaadun parantamiseen tähtääviin toimiin muun muassa kansalaisten terveyden edistämiseksi.
- on erityisen tyytyväinen siihen, että Euroopan komissio on ryhtynyt tukitoimiin petosten ja korruption torjumiseksi urheilualalla.
- korostaa urheilun eettisiä arvoja ja etenkin tarvetta välittää nuorille ”tappion arvo” ja ”reilun pelin” merkitys. Tätä varten on ensi sijassa koulutettava valmentajia ja teknisiä avustajia, joiden on toimittava esimerkkeinä, jotta voidaan lopettaa haitalliset ja kasvatuksellisesti kyseenalaiset ilmiöt.
- korostaa urheilualoitteiden, kuten *Special Olympics* -toiminnan ja paralympialaisten yhteiskunnallista arvoa, sillä niiden avulla edistetään vammaisten sosiaalista osallisuutta sekä tuetaan eri tavoin heidän henkilökohtaista itsenäisyyttään.
- ehdottaa, että elinikäisen oppimisen yhteydessä tuetaan innovatiivisia koululiikuntaan liittyviä aloitteita etenkin 4–14-vuotiaiden keskuudessa.
- kehottaa hyödyntämään täysin Euroopan aluekehitysrahaston tarjoamat mahdollisuudet tukea urheilun perusrakenteita ja urheilutoimintaa sekä Euroopan sosiaalirahaston tarjoamat mahdollisuudet vahvistaa urheilualalla työskentelevien osaamista ja työllistävyyttä.

Esittelijä	Roberto PELLA (IT, PPE), Valdengon kunnanvaltuutettu, Biellan kunnanhallituksen jäsen
Viiteasiakirja	Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle sekä alueiden komitealle – Urheilun eurooppalaisen ulottuvuuden kehittäminen
	KOM(2011) 12 lopullinen

I POLIITTISET SUOSITUKSET

ALUEIDEN KOMITEA

Yleinen tausta

1. on yleisesti ottaen tyytyväinen Euroopan komission tiedonantoon ”Urheilun eurooppalaisen ulottuvuuden kehittäminen”⁽¹⁾, joka on jatkoa urheilun valkoiselle kirjalle⁽²⁾ ja jossa viitataan Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 165 artiklaan EU:n toimien oikeusperustana. Tiedonannossa tarkastellaan 15 painopistealaa, jotka on jaettu neljään keskeiseen osaan seuraavasti: urheilun yhteiskunnalliset tehtävät, urheilun taloudellinen merkitys, urheilun järjestäytyminen sekä yhteistyö kolmansien maiden ja kansainvälisten järjestöjen kanssa urheilualalla.

2. suhtautuu myönteisesti siihen, että Euroopan komissio on urheilun valkoiseen kirjaan jo sisältyviin periaatteisiin viitaten vahvistanut, että strategian onnistumisen varmistamiseksi on ennen kaikkea koordinoitava urheilualan ja siihen liittyvien alojen toimet. Tällaisia aloja ovat terveys, perus- ja ammattikoulutus, nuoriso, aluekehitys ja koheesio, sosiaalinen osallistaminen, työllisyys, kansalaisuus, oikeus- ja sisäasiat, tutkimus, sisämarkkinat ja kilpailu.

3. korostaa, että Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 165 artiklassa viitataan myös urheilualan kannustintoihin. Euroopan komissio olisi tämän perusteella voinut myös harkita ehdotusta nykyisiin rahoitusnäkyymiin sisältyvästä uudesta kulurakenteesta, esimerkkinä kaksivuotinen EU:n urheiluluohjelma.

4. vahvistaa Euroopan komission esityksen mukaisesti, että Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 165 artiklassa tunnustetaan urheilun erityisluonne, joka on tunnustettu myös EU:n tuomioistuimen oikeuskäytännössä, ja kehottaa ottamaan EU-sääntöjä laadittaessa ja sovellettaessa huomioon urheilun erityisluonteen.

5. korostaa tyytyväisenä, että Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 6 ja 165 artiklassa EU:lle annetaan urheilualan tukitoimiin, koordinointiin ja täydentämiseen liittyvää toimivaltaa, mikä antaa uutta pontta urheilun eurooppalaisen

ulottuvuuden kehittämiseksi samalla kun noudatetaan toissijaisuusperiaatetta ja kunnioitetaan urheilun hallintoelinten riippumattomuutta. Tällaiset Euroopan tason toimet antavat jäsenvaltioiden sekä paikallis- ja alueviranomaisten urheilualoille eurooppalaista lisäarvoa, sillä niiden ansiosta urheilualan toimien vaikutus kasvaa.

6. korostaa, että urheilu ja sitä hallinnoivat ja sääntelevät kansalliset, eurooppalaiset ja kansainväliset organisaatiot (Kansainvälinen olympiakomitea KOK, kansalliset olympiakomiteat ja lajiliitot sekä vammaisjärjestöt ja ruohonjuuritason urheilujärjestöt) voivat edistää tehokkaasti EU:n pitkän aikavälin strategisten tavoitteiden saavuttamista, etenkin Eurooppa 2020 -strategiaa, sekä uusien työmahdollisuuksien luomista ennen kaikkea nuorille.

7. korostaa urheilun roolia eurooppalaisen identiteetin rakentamisessa ja rasismien ja muukalaisvihan torjumisessa.

8. suhtautuu myönteisesti siihen, että komissio ja Euroopan unionin neuvosto (neuvosto) tunnustavat urheilualan yhteisten toimien sekä jäsenvaltioiden epävirallisen yhteistyön monitahoisuuden ja merkityksen, sillä niiden avulla varmistetaan hyvien käytänteiden jatkuva vaihto ja saavutettuja tuloksia käsittelevien tietojen levittäminen.

9. on tyytyväinen Euroopan komission ja neuvoston⁽³⁾ aikomukseen tukea urheilualan epävirallisia asiantuntijaryhmiä, joita jäsenvaltiot aikovat perustaa ja jotka raportoivat urheilua käsittelevälle neuvoston työryhmälle. Komitea kannattaa tässä yhteydessä alueiden komitean osallistumista näihin työryhmiin.

10. suhtautuu myönteisesti siihen, että Euroopan komission sisämarkkinoiden ja palvelujen pääosasto on tilannut riippumattoman selvityksen ruohonjuuritason urheilun rahoituksesta Euroopassa, jotta voidaan arvioida erilaisia rahoitusjärjestelmiä (kuten valtiollisia, alueellisia ja paikallisia rahoituslähteitä, kotitalouksien, vapaaehtoistoiminnan ja sponsoroinnin osuuksia sekä mediatuloja tai mm. internetissä tapahtuvasta rahapelitoiminnasta saatuja tuloja). Selvityksessä analysoidaan myös useita erilaisia sisämarkkinapoliittisia toimia, jotka vaikuttavat suoraan mainittuihin rahoitusjärjestelmiin. Komitea kehottaa komissiota ottamaan alueiden komitean ja paikallis- ja alueviranomaiset suoraan mukaan nykyisiin ja tuleviin tutkimushankkeisiin asianomaisten aiheiden edistäjinä tai lähimpinä toimijoina.

⁽¹⁾ KOM(2011) 12 lopullinen.

⁽²⁾ KOM(2007) 391 lopullinen.

⁽³⁾ Neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien päätöslauselma Euroopan unionin urheilualan työsuunnitelmasta vuosiksi 2011–2014.

Paikallis- ja alueviranomaisten rooli

11. katsoo, että paikallis- ja alueviranomaisten rooli urheilun eurooppalaisen ulottuvuuden kehittämisessä on keskeinen, sillä ne osallistuvat institutionaalisten tehtäviensä puitteissa urheilualan palveluiden tarjoamiseen kansalaisille. Kyseiset palvelut ovat tärkeitä hallinnollisia välineitä sosiaalisen osallisuuden edistämiseksi ja syrjinnän torjunnassa.

12. korostaa myös, että paikallis- ja alueviranomaisilla on keskeinen rooli urheilutoiminnan ja sen edellyttämien perusrakenteiden rahoittamisessa. Paikallis- ja alueviranomaisilla on yhteistyössä urheilujärjestöjen ja kansallisten olympiakomiteoiden mahdollisten alueellisten rakenteiden kanssa myös keskeinen rooli motivoitaessa kansalaisia liikkumaan. Komitea kannattaa lisäksi sitä, että maissa, joissa tällaisia rakenteita ei vielä ole, perustetaan alueellisia urheilurakenteita, joilla olisi aluetasolla merkittävä rooli aktivoitaessa ihmisiä urheilemaan ja edistettävässä urheilutoimintaa.

13. muistuttaa, että paikallis- ja alueviranomaiset varmistavat korvaamattomalla tavalla kaikkien urheilutoiminnassa eri tavoin mukana olevien alueellisten toimijoiden koordinoimien etenkin tukemalla urheilualan järjestö- ja vapaaehtoistoimintaa.

14. painottaa, että paikallis- ja alueviranomaiset ovat aina tunnustaneet urheilun kasvatuksellisen vaikutuksen ja hyödyntäneet sitä sekä sisällyttäneet urheilun koulutuspoliittisiin ja elämänlaadun parantamiseen tähtääviin toimiin muun muassa kansalaisten terveyden edistämiseksi.

15. pitää erittäin tärkeänä, että Euroopan komissio kunnioittaa urheilun hallintoelinten riippumattomuutta urheilun keskeisenä organisointiperiaatteena sekä toissijaisuusperiaatteen mukaisesti jäsenvaltioiden toimivaltuuksia.

16. katsoo, että on tärkeää tarttua haasteisiin, kuten urheilutapahtumiin liittyvään väkivaltaan ja suvaitsemattomuuteen, sekä puuttua tehokkaasti ja lainsäädännön keinoin eurooppalaisen urheilun ylikansallisiin haasteisiin, kuten petoksiin, ottelujen tuloksista sopimiseen ja dopingiin.

17. kehottaa Euroopan komissiota antamaan alueiden komitealle, paikallis- ja alueviranomaisille, urheilujärjestöille ja kansallisten olympiakomiteoiden mahdollisille alueellisille rakenteille nykyistä suuremman roolin urheilupolitiikan suunnittelu- ja toteutusvaiheissa.

18. korostaa urheilun kykyä luoda suhteita julkisyhteisöjen, järjestöjen, liittojen, seurojen ja muiden organisaatioiden välille ja katsoo, että on luotava verkostoja, jotka helpottavat ja nopeuttavat tietämyksen vaihtoa urheilun alalla sekä sen yhteiskunnallista vaikutusta. Paikallistasolla työskentelevien viranomaisten verkoston luominen merkitsisikin huomattavaa edistymistä kuntien roolin kehittämisessä lisättäessä urheilun yhteiskunnallista vaikutusta ja auttaisi niitä edistämään osaltaan urheilun roolin parantamista unionin tasolla.

19. kehottaa komissiota ottamaan alueiden komitean aktiivisesti mukaan keskusteluihin seuraavan monivuotisen rahoituskehityksen valmisteluista, kun pyritään jatkamaan urheiluhankkeita tukevia kannustustoimia tai nykyisiä ohjelmia eri aloilla, kuten koulutus, elinikäinen oppiminen, kansanterveys, nuoriso, kansalaisuus, tutkimus, sosiaalinen osallistaminen, sukupuolten tasa-arvo ja rasismien torjunta.

20. pitää erittäin tärkeänä, että Euroopan komissio ottaa – käsillä olevaan asiakirjaan sisältyvien ehdotusten osalta – alueiden komitean alusta lähtien mukaan kaikkiin nykyisiin ja tuleviin valmistelutoimiin ja ehdotettuihin erityistapahtumiin.

21. kehottaa Euroopan komissiota tukemaan erityistoimenpiteitä sellaisten urheilualan vapaaehtoistoiminnan tuki- ja värväyshankkeiden helpottamiseksi, joita paikallis- ja alueviranomaiset, urheilujärjestöt, kansallisten olympiakomiteoiden mahdolliset alueelliset rakenteet, urheilupalveluita tarjoavat seuraut ja urheilua tukevat tahot esittävät suoraan.

Urheilun yhteiskunnallinen merkitys

22. suhtautuu myönteisesti siihen, että Euroopan komissio kiinnittää huomiota tarpeeseen hillitä tehokkaasti dopingin ongelmaa paitsi kilpaurheilussa myös amatööriurheilussa, jossa sitä esiintyy yhä useammin, sillä se on vakava terveysriski.

23. katsoo, että tässä yhteydessä olisi tehokasta pyrkiä ymmärtämään paremmin, kuinka yleistä doping on amatööriurheilussa. Tämän jälkeen voitaisiin ryhtyä ensinnäkin toteuttamaan saatavilla olevien todisteiden pohjalta järjestelmällistä valvontaa ja toimintastrategioita, joilla tähdätään kiellettyjen aineiden ja dopingaineiden käytön vähentämiseen amatööriurheilussa, ja toiseksi koventamaan rangaistuksia, kuten huumausainerikoksissa. Näitä toimenpiteitä tulisi koordinoita ja niillä tulisi pyrkiä yhteisesti hyväksytyihin hyviin käytänteisiin dopingin torjuntastrategioissa kaikilla tasoilla. Dopingaineiden kauppaan liittyen komitea kehottaa EU:ta liittymään eurooppalaiseen dopingin vastaiseen yleissopimukseen, jossa tunnustetaan Maailman antidopingtoimiston WADAn maailmanlaajuinen rooli.

24. korostaa urheiluasioita käsittelevien tuomioistuinten ja muiden tuomioistuinten välisiin käsittelyaikojen eroihin liittyvää ongelmaa. Komitea katsoo, että Euroopan komission tulisi toteuttaa tässä yhteydessä asianmukaisia lainsäädäntötoimia ja kiristää dopingaineiden kaupasta langetettavia rangaistuksia.

25. ehdottaa, että EU:n jäsenvaltioissa otetaan käyttöön yhtenäinen antidopingjärjestelmä säätämällä muun muassa valvonnan minimimäärästä sekä kilpailukaudella että sen ulkopuolella.

26. korostaa, että on pikaisesti puututtava laittoman vedonlyönnin ongelmaan, sillä se uhkaa urheilun sosiaalista ja kasvatuksellista tehtävää. Komitea on tyytyväinen siihen, että Euroopan komissio on jo ryhtynyt toimiin tilanteen muuttamiseksi.

27. on erityisen tyytyväinen siihen, että Euroopan komissio on ryhtynyt tukitoimiin petosten ja korruption torjumiseksi urheilualalla ja sisällyttänyt kyseiset ilmiöt lahjonnan torjumisesta yksityisellä sektorilla annetun neuvoston puitepäätöksen 2003/568/YOS piiriin kuuluviin toimiin vuonna 2011 käyttöön otettavan laajan korruption vastaisen paketin yhteydessä.

28. korostaa, että Euroopan komission on tärkeää ryhtyä toimiin sellaisten kumppanuusmuotojen kannustamiseksi, joilla edistetään sovittuihin otteluihin liittyviä petoksia ja skandaaleja ehkäisevien ennakkovaroitusjärjestelmien kehittämistä sekä torjutaan mahdollista järjestäytyneitä rikollisuutta Euroopan urheilualalla siten, että jäsenvaltioita kehoitetaan ryhtymään ankariin toimiin petosten torjumiseksi urheilualalla ja yhdenmukaisesti asianomaisia seuraamuksia.

29. korostaa urheilun eettisiä arvoja ja etenkin tarvetta välittää nuorille ”tappion arvo” ja ”reilun pelin” merkitys. Tätä varten on ensi sijassa koulutettava valmentajia ja teknisiä avustajia, joiden on toimittava esimerkkeinä, jotta voidaan lopettaa haitalliset ja kasvatuksellisesti kyseenalaiset ilmiöt, joita valitettavasti usein esiintyy eräiden urheilutapahtumien lopussa.

30. pitää Euroopan komission tavoin välttämättömänä, että edistetään urheilun ja opetuksen yhdistämistä, jotta urheilun tarjoamia etuja hyödynnetään parannettaessa ihmisten hyvinvointia myös ehkäisemällä terveysongelmia, etenkin ylipainoa ja sydän- ja verisuonitauteja. Näin voitaisiin pitkällä aikavälillä alentaa terveydenhuollon kustannuksia, jotka rasittavat huomattavasti alueiden talousarviota.

31. korostaa, että kaikkia ikäryhmiä – lapsia, aikuisia ja vanhuksia – on tärkeää valveta päivittäisen liikunnan merkityksestä. Komitean mielestä on erittäin tärkeää toteuttaa käsite ”liikuntaa kaikille” sekä tehdä säännöllisestä liikunnasta yhä suositumpaa.

32. korostaa, että osallistavan liikunnan tärkeän merkityksen vuoksi vammaisille urheilijoille ja koululaisille on luotava mahdollisuudet harrastaa urheilua päivittäin sekä koulussa että sen ulkopuolella ja vammaisurheilun edistämiseen ja kehittämiseen on myös kiinnitettävä riittävästi huomiota tukimahdollisuuksien yhteydessä.

33. kehottaa siksi valtiollisia sekä paikallis- ja alueviranomaisia antamaan käyttöön asianmukaisen infrastruktuurin, jonka avulla kaikkien koulujen on aiempaa helpompi tarjota päivittäin ilmaista urheilutoimintaa.

34. kehottaa vahvistamaan urheilun asemaa esikoulujen ja koulujen opetussuunnitelmissa.

35. katsoo, että liikuntakasvatus tulee aloittaa jo päiväkodissa, ja kehottaa jäsenvaltioita luomaan suotuisat edellytykset lasten ja nuorten kasvatuksellisten, fyysisten ja psyykkisten

edellytysten mukaiselle koululiikunnalle. Komitea katsoo lisäksi, että liikunnanopetus on keskeinen osa kokonaisvaltaista koulutusta.

36. suosittelee sen tunnustamista, että nuoret kilpaurheilijat tarvitsevat eräänlaista ”rinnakkaista” ammattikoulutusta, erityisesti kun ajatellaan nuorimpia urheilijoita. Tällaisen koulutuksen laadun takaaminen edellyttää tiukkaa ja säännöllistä valvontaa. Komitea katsoo, että koulutuksen avulla välitetään myös moraalisia, kasvatuksellisia ja ammattuurheilun kannalta tärkeitä arvoja.

37. kannattaa työntekijöiden, ohjaajien ja valmentajien liikkuvuuden lisäämistä urheilun alalla yhteisesti sovittujen sekä alueiden ja jäsenvaltioiden vastavaroisesti tunnustamien standardien pohjalta.

38. ehdottaa, että edistetään huippu-urheilijoiden roolia Euroopan urheilulähettiläinä ja vakiinnutetaan se sekä kilpauran aikana että sen jälkeen.

39. korostaa, ettei Euroopan komission tiedonannossa käsitellä suoraan ja yksityiskohtaisesti urheilualan vapaaehtoistoimintaa, vaikka se tarjoaa todellista urheiluun liittyvää yhteiskunnallista potentiaalia.

40. kehottaa siksi Euroopan komissiota ja paikallis- ja alueviranomaisia antamaan urheilualan vapaaehtoistoiminnalle edelleen suuren painoarvon, sillä näin voidaan tukea tehokkaasti opetusta kaikilla tasoilla, rikastuttaa opetusohjelmia ja asettaa käyttöön hyödyllinen elinikäisen oppimisen väline. Yhtä lailla vapaaehtoistoiminnalla voidaan varmistaa merkittävä tuki alue- ja paikallishallinnolle ja urheiluseuroille järjestettäessä tapahtumia, joissa urheilu tuodaan lähelle ihmisiä. Tämä tapahtuu hengessä, joka on tyypillinen voittoa tavoittelemattomalle toiminnalle.

41. korostaa, että urheilualan vapaaehtoistoiminnalla on edistettävä yhteisvastuuperiaatetta ja että näin ollen se on pidettävä selkeästi erillään huippupalkkaisesta ammattuurheilusta.

42. tuo esiin paikallis- ja alueviranomaisten toiveen lisätä urheilun yhteiskunnallista arvoa hyödyntämällä – Euroopan komission esityksen mukaisesti – tarjolla olevia mahdollisuuksia eli urheiluun liittyviä rakennerahastoja sekä urheilualan vapaaehtoistoimintaa edistävän Euroopan kuntien hankkeen tukea. Komitean mielestä on asianmukaista hyödyntää urheilua arvokkaana keinona sosiaalisten jännitteiden ehkäisemiseksi ja sosiaalisen osallistamisen edistämiseksi perustamalla pienimuotoisia urheilukeskuksia (*mini-pitches*) vapaaseen käyttöön etenkin sosiaalisesti tai maantieteellisesti heikossa asemassa olevilla alueilla ja kiinnittäen erityishuomiota pieniin ja syrjäisiin kyliin.

43. korostaa urheilualoitteiden, kuten *Special Olympics* -toiminnan ja paralympialaisten yhteiskunnallista arvoa, sillä niiden avulla edistetään vammaisten sosiaalista osallisuutta sekä tuetaan eri tavoin heidän henkilökohtaista itsenäisyyttään ja tehdään heistä aktiivisia yhteiskunnallisia toimijoita.

44. vahvistaa, että on tärkeää edistää myös vammaisten päivitystä liikuntaa esimerkiksi siten, että tuetaan fyysisesti, älyllisesti ja motorisesti vammaisten henkilöiden urheilutoimintaa käynnistäviä urheilujärjestöjä kuluissa, jotka syntyvät tällaisen toiminnan edellyttämien henkilökohtaisten varusteiden ostamisesta tai korvaamisesta, sekä rakennetun ympäristön esteiden lopullista poistamista, jotta urheilutiloja ja myös merkittävien urheilutapahtumien näyttämöitä voidaan käyttää esteettömästi. Ennen kaikkea väestönkehityksen vuoksi urheilutiloja ja -tarjontaa olisi myös mukautettava yhä enemmän ikäihmisten tarpeisiin.

45. vaatii, että naisurheilua edistetään mahdollistamalla yhdenvertaiset osallistumismahdollisuudet eri lajeihin, niin yksilökuin joukkuelajeihin, laatimalla sääntöjä ja varmistamalla naisurheilun yhtäläiset mahdollisuudet saada rahoitusta sekä naisten urheilutapahtumien yhtäläinen medianäkyvyys kaikissa ikäryhmissä. Komitea kehottaa myös antamaan naisten eri lajeissa saavuttamalle menestykselle samalla tavoin tunnustusta kuin miesten menestykselle ja korostaa, että on välttämätöntä huolehtia siitä, että urheilukilpailujen säännöt ovat syrjimättömiä. Tämä edellyttää sitä, että naisille ja miehille annettavat rahapalkinnot määritellään yhtä suuriksi.

46. kehottaa Euroopan komissiota olemaan unohtamatta korkeakoulujen, järjestöjen ja nuorisoseurojen keskeistä roolia ja ottamaan ne mukaan, jotta urheilun tarjoamat mahdollisuudet voidaan hyödyntää asianmukaisesti.

Urheilun taloudellinen merkitys

47. korostaa, että urheilualan osuus maailman bkt:stä on noin kaksi prosenttia ja että urheilulla, urheiluteollisuudella, liikuntamatkailulla ja urheilutapahtumien järjestämisellä on myönteinen vaikutus talouteen, erityisesti matkailuun ja työllisyyteen. Komitea korostaa lisäksi niiden tärkeää merkitystä työpaikkojen luomisen ja pk-yritysten arvonlisäyksen kannalta.

48. on tyytyväinen Euroopan komission toimiin mitata jäsenvaltioiden yhteistyön kautta urheilun taloudellisia vaikutuksia urheilun satelliittitilinpidoon avulla. Urheilun satelliittitilinpito suodattaa kansallisesta tilinpidosta urheiluun liittyvät toiminnot ja poimii niistä urheiluun ja siihen nivoutuvaan taloudelliseen toimintaan liittyvän lisäarvon.

49. suosittelee Euroopan komissiolle, että paikallis- ja alueviranomaiset osallistuvat kyseisen satelliittitilinpidoon luomiseen, sillä ne kykenevät nivomaan asianomaisiin toimiin suoraan urheilualan, unioni- ja jäsenvaltiotason viranomaiset sekä tiedeyhteisön.

50. pitää keskeisenä, että urheilualan toimet rahoitetaan eurooppalaisista ohjelmista, kuten aluekehitysrahastosta (EAKR), Euroopan sosiaalirahastosta (ESR) ja urheiluun liittyvistä nykyisistä EU:n puiteohjelmista sekä EU:n seuraavalla budjettikaudella perustettavaksi ehdotetusta EU:n urheilun puiteohjelmasta. Komitea kehottaa näin ollen hyödyntämään täysin Euroopan aluekehitysrahaston tarjoamat mahdollisuudet tukea urheilun perusrakenteita ja urheilutoimintaa sekä Euroopan sosiaalirahaston tarjoamat mahdollisuudet vahvistaa urheilualalla työskentelevien osaamista ja työllistävyyttä.

51. arvostaa ja kannattaa Euroopan komission suositusta siitä, että urheilujärjestöt laativat mediaoikeuksien yhteismyyntiä koskevat mekanismit, jotta varmistetaan tulojen riittävä uudelleenjakoa ja kurotaan umpeen "rikkaiden" ja "köyhien" urheilulajien välinen kuilu siten, että noudatetaan täysin EU:n lainsäädäntöä ja kansalaisten tiedonsaantioikeutta ja sovelletaan rahoituksen yhteisvastuumekanismeja.

Urheilualan järjestäytyminen

52. toivoo, että tehdään tunnetuiksi ja tuetaan aloitteita, jotka vaikuttavat suoraan kaikkiin Euroopan kansalaisiin riippumatta siitä, ovatko he aktiiviurheilijoita vai eivät. Mainittakoon esimerkkinä urheilun eurooppalainen teemavuosi, hajautettujen eurooppalaisten urheilufestivaalien järjestäminen ja urheilun eurooppalainen teemapäivä. Tällaiset aloitteet antaisivat panoksen unionin urheilupolitiikan muotoiluun.

53. katsoo, että Euroopan kulttuuripääkaupungin, Euroopan vihreän pääkaupungin ja Euroopan nuorisopääkaupungin jo antaman mallin mukaisesti vuonna 1991 käynnistettyä ja yksityishenkilöiden hallinnoimaa Euroopan urheilupääkaupunki -hanketta, jonka vaikutus ja näkyvyys lisääntyvät jatkuvasti Euroopassa, on vahvistettava unionin erityisrahoituksella. Näin hanke voisi luottaa EU:n tukeen, joka mahdollistaa sen kehittämisen ja Euroopan komission valvonnan.

54. toivoo, että perustetaan edistämiskampanjoita ja/tai urheilutapahtumia, joiden avulla puututaan keskeisiin sosiaalisiin kysymyksiin, kuten rasismiin ja muukalaisvihaan, alaikäisten hyväksikäyttöön, nuoririkollisuuteen ja järjestäytyneen rikollisuuden kaikkien muotojen torjuntaan, tai tuetaan ihmisoikeuksiin liittyviä merkittäviä aiheita, jotta edistetään urheilun avulla tiettyjä Euroopan yhteisön yhteisiä arvoja eri sukupolviin kuuluvien merkittävien urheilijoiden myötävaikutuksella.

55. muistuttaa poliisivoimien kansainvälisen yhteistyön tehokkuudesta, joka on jo tullut esiin yleisen järjestyksen suojelussa suurten urheilutapahtumien yhteydessä.

56. korostaa kuitenkin, että tällainen poliisivoimien yhteistyö on varmistettava tehokkaasti ja että sen on oltava pakollinen EU:n alueella järjestettävissä suurissa urheilutapahtumissa, myös jos niihin osallistuu jäsenvaltioiden lisäksi ehdokasmaita, mahdollisia ehdokasmaita tai unionin ulkopuolisia maita.

57. suhtautuu myönteisesti eräiden eurooppalaisten urheilujärjestöjen aikomukseen ryhtyä toimenpiteisiin, joilla pyritään parantamaan rahoituskysymysten reilua hoitamista eurooppalaisessa jalkapallossa. Tässä yhteydessä on varmistettava entistä paremmin sisämarkkina- ja kilpailusääntöjen noudattaminen.

58. kehottaa Euroopan komissiota ja neuvostoa arvioimaan tekijöitä, jotka edistävät otteluista sopimisen ongelman ratkaisua.

59. haluaa tulla kuulluksi Euroopan komission seuraavassa kuulemistilaisuudessa, jossa käsitellään internetissä tapahtuvien rahapelipalvelujen tarjontaan liittyviä kysymyksiä.

60. kehottaa tarkastelemaan tehokkaasti ja tarkkaan ongelmia, jotka liittyvät urheilualan toimijoiden siirtosäntöihin.

61. kehottaa arvioimaan myönteisesti oman seuran kasvattipelaajia koskevien mahdollisten sääntöjen seurauksia joukkueurheilussa urheiluun liittyvien sääntöjen tunnustetun erityisluonteen valossa.

Yhteistyö kolmansien maiden ja kansainvälisten järjestöjen kanssa

62. ehdottaa, että määritellään entistä tarkemmin kansainvälisen yhteistyön piiri urheilun alalla ja kiinnitetään erityishuomiota Euroopan unionin maihin, ehdokasmaihin, mahdollisiin ehdokasmaihin sekä Euroopan neuvoston jäsenvaltioihin.

63. korostaa, että paikallis- ja alueyhteisöillä, joilla on jo erilaisia kumppanuus- ja yhteistyömuotoja mainittujen tahojen kanssa, saattaa olla merkittävä rooli vahvistettaessa yhteistyötä, sillä ne voivat hyödyntää ajan mittaan vakiintuneita suhteita.

Päätelmät

64. korostaa tarvetta lisätä paikallis- ja alueyhteisöjen osallistumista Euroopan komission, neuvoston ja kansallisten urheiluviranomaisten kanssa tehdyn yhteisen toimintasuunnitelman pohjalta.

65. on tyytyväinen siihen, että tiedonannossa viitataan alue- ja paikallisuusluottavuuteen, mukaan luettuina urheilun perusrakenteiden ja kestäväpohjaisen urheilutoiminnan tukeminen.

66. korostaa urheilun ympäristönäkökohtaa eli unioni- ja aluetason toimien tarvetta, jotta kannustetaan urheilukeskusten asiallista mukauttamista maisemaan ja ympäristöön käyttämällä ympäristöystävällisiä rakennustekniikoita ja materiaaleja ja

noudattamalla erittäin tiukkoja energiansäästönormeja. Komitea ehdottaa, että edistetään ympäristöön mahdollisimman vähän vaikuttavia urheilualan aloitteita, suositaan kestäväpohjaista liikkuvuutta, etenkin julkisen liikenteen käyttöä ja lihasvoimaan perustuvia välineitä, ja kehitetään erilaisia kompensatiomuotoja, joiden avulla vähennetään suurten ihmismäärien liikkumisesta ilmastoon kohdistuvaa vaikutusta tai poistetaan se.

67. kehottaa käyttämään rakennerahastoja urheilualan ohjelmien ja aloitteiden tukemiseen, sikäli kuin nämä liittyvät tiiviisti Eurooppa 2020 -strategian tavoitteisiin (älykkäaseen, kestäväan ja osallistavaan kasvuun). Tällä tavoin voidaan hyödyntää täysimääräisesti urheilun arvo paikallis- ja aluekehitystä, taajamien elvyttämistä, maaseudun kehittämistä, sosiaalista osallisuutta, työllistyvyyttä ja työpaikkojen luomista edistävänä tukivälineenä. Paikallis- ja alueviranomaisilla on ratkaiseva asema urheilun rahoituksessa ja urheilumahdollisuuksien tarjonnassa. Niiden olisi osallistuttava yhä enemmän asiaa koskeviin keskusteluihin EU:n tasolla.

68. ehdottaa, että tuetaan paikallis- ja alueviranomaisten avulla korkeakoulujen verkostoa urheilupolitiikkojen edistämiseksi.

69. ehdottaa, että elinikäisen oppimisen yhteydessä tuetaan innovatiivisia koululiikuntaan liittyviä aloitteita etenkin 4–14-vuotiaiden keskuudessa.

70. kehottaa varmistamaan alue- ja paikallisviranomaisten suoran osallistumisen käynnistettäessä tutkimus urheilutapahtumien taloudellisista vaikutuksista sekä perustamaan urheilun seurantajärjestelmän ja tietokannan, jotta voidaan analysoida ja kerätä tietoa erilaisista tapahtumista.

71. kehottaa Euroopan komissiota ottamaan paikallis- ja alueviranomaiset, kansallisten urheilujärjestöjen alueelliset rakenteet sekä kansallisten olympiakomiteoiden mahdolliset alueelliset rakenteet nykyistä enemmän mukaan eurooppalaisen urheiluforummin tai vuositapaamisten järjestelyihin, sillä kyseiset tilaisuudet ovat toimineet perustana, kun urheilualan toimia on integroitu EU:n rahastoihin, ohjelmiin ja aloitteisiin.

Bryssel 12. lokakuuta 2011

*Alueiden komitean
puheenjohtaja*
Mercedes BRESSO

TILAUSHINNAT 2012 (ilman ALV:a, sisältää normaalit lähetyskulut)

Euroopan unionin virallinen lehti, L- ja C-sarjat, vain paperipainos	22 EU:n virallista kieltä	1 200 euroa/vuosi
Euroopan unionin virallinen lehti, L- ja C-sarjat, paperipainos, vuosittainen DVD	22 EU:n virallista kieltä	1 310 euroa/vuosi
Euroopan unionin virallinen lehti, L-sarja, vain paperipainos	22 EU:n virallista kieltä	840 euroa/vuosi
Euroopan unionin virallinen lehti, L- ja C-sarjat, kuukausittainen (kumulatiivinen) DVD	22 EU:n virallista kieltä	100 euroa/vuosi
Virallisen lehden täydennysosa (S-sarja), tarjouskilpailut ja julkiset hankinnat, DVD, ilmestyy kerran viikossa	Monikielinen: 23 EU:n virallista kieltä	200 euroa/vuosi
Euroopan unionin virallinen lehti, C-sarja – kilpailut	Kilpailua koskevilla kielillä	50 euroa/vuosi

Euroopan unionin virallisilla kielillä ilmestyvästä *Euroopan unionin virallisesta lehdestä* on tilattavissa 22 eri kieliversiota. Tilaus käsittää L-sarjan (Lainsäädäntö) ja C-sarjan (Tiedonantoja ja ilmoituksia).

Jokainen kieliversio tilataan erikseen.

Virallisessa lehdessä L 156 18. kesäkuuta 2005 julkaistun neuvoston asetuksen (EY) N:o 920/2005 mukaan velvollisuus laatia kaikki säädökset iirin kielellä ja julkaista ne tällä kielellä ei väliaikaisesti sido Euroopan unionin toimielimiä, joten iirin kielellä julkaistavat viralliset lehdet ovat myynnissä erikseen.

Virallisen lehden täydennysosan (S-sarja – tarjouskilpailut ja julkiset hankinnat) tilaukseen sisältyvät kaikki 23 virallista kieliversiota yhdellä monikielisellä DVD-levyllä.

Euroopan unionin virallisen lehden tilaajat voivat pyynnöstä saada virallisen lehden liitteitä. Tilaajille ilmoitetaan liitteiden ilmestymisestä *Euroopan unionin viralliseen lehteen* sisältyvässä kohdassa ”Huomautus lukijalle”.

Myynti ja tilaukset

Maksulliset julkaisut, kuten *Euroopan unionin virallinen lehti*, ovat tilattavissa jälleenmyyjiltämme. Luettelo jälleenmyyjistä löytyy seuraavasta internetosoitteesta:

http://publications.europa.eu/others/agents/index_fi.htm

EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu>) on suora ja maksuton portti Euroopan unionin lainsäädäntöön. Sivustolla voi tarkastella *Euroopan unionin virallista lehteä* ja siellä ovat nähtävillä myös sopimukset, lainsäädäntö, oikeuskäytäntö ja lainsäädännön valmisteluasiakirjat.

Lisätietoja Euroopan unionista löytyy osoitteesta: <http://europa.eu>

